

דברי הכנסת

הישיבה השלוש-מאות-וארבעים-וחמש של הכנסת השלוש-עשרה

יום רביעי, ב' בסיוון התשנ"ה (31 במאי 1995)

ירושלים, הכנסת, שעה 11:02

תוכן העניינים

שאלות ותשובות

קליטה רוחנית ושירותי דת לעולים מאירן

כרטיס ביקור של המחלקה לעלייה וקליטה של הסוכנות היהודית

החלטה בדבר תיקון טעות בחוק האזנת סתר (תיקון), התשנ"ה-1995

שאלות בעל-פה

קברי הרמב"ם והתנאים בטבריה

הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 13 – הסכמה

להסרת חסינות), התשנ"ה-1995

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

הצעת חוק ההוצאה לפועל (פירוט עילת צו מאסר או הבאה), התשנ"ה-1994

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

הצעת חוק זכות להספקת חשמל, התשנ"ה-1995

(הצעת חבר הכנסת א' אסעד)

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (פטור לנכים), התשנ"ה-1995

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

שאלות ותשובות

חברת "נתיבי איילון" והתחבורה בתל-אביב

הצעת חוק בנק ישראל (תיקון – ביקורת מבקר המדינה), התשנ"ה-1995

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון), התשנ"ה-1994

(הצעת חבר הכנסת ד' מנע)

שאלות ותשובות

מידע לציבור על שיעורי החסכונות שאינם פוגעים בזכויות להבטחת הכנסה

פיצוי לניצולי שואה השולל זכות להבטחת הכנסה

חלוקת "קמחא דפסחא" לנזקקים

העסקת נכים במוסד לביטוח לאומי

בתי-אבות

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – קצבת נכות), התשנ"ד-1994

(הצעת חבר הכנסת י' לס)

הצעת חוק הגנת הצרכנות (תיקון – סימון טובין בשפת האם), התשנ"ה-1995

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון – עדכון ההלוואות לדיור לזכאים), התשנ"ה-1995

(הצעת חבר הכנסת י' מצא)

הצעת חוק העונשין (תיקון – תקיפת בן זוג), התשנ"ה-1995

(הצעת חבר הכנסת ח' רמון)

הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת הניהול הכספי של ההסתדרות

הצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית
(תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ה-1995
(קריאה שנייה וקריאה שלישית)
מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת
הצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית (תיקוני חקיקה
והוראות שונות), התשנ"ה-1995
(קריאה שנייה וקריאה שלישית)
הצעת חוק המכר (דירות) (מניעת כפל תשלומים בגין התקנות צנרת גז), התשנ"ה-1995
(הצעת חבר הכנסת א' ורדיגר)
הצעת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון – רווח מקסימלי לתרופות),
התשנ"ד-1994
(הצעת קבוצת חברי הכנסת)
הצעות לסדר-היום דברי חבר הכנסת עוזי לנדאו בעניין סירוב פקודה לפינוי מתיישבים ברמת-הגולן
שאלות ותשובות
מועדוני לילה הפועלים ללא רשיון
זכויות עובדים שהושעו מתפקידם בעקבות האשמה וטוהרו
הצעות לסדר-היום התנהגות כוחות הביטחון כלפי תושבי קריית-ארבע וחברון
הצעה לסדר-היום
ההסלמה בלחימה בבוסניההיו"ר ע' מאור:

שאלות ותשובות

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אני מתכבד לפתוח את ישיבת הכנסת.

על סדר-היום שאילתא בעל-פה לשר לענייני דתות, שאילתות לשר לקליטת העלייה. נתחיל עם השאלות לשר לקליטת העלייה. כל חברי הכנסת ששאלו שאילתות דחופות לא מצאו לנכון להיות בזמן.

שר הכלכלה והתכנון ש' שטרית:

הם בוועדת הכספים.

דוד צוקר (מרצ):

אם אין שואל, אין עונים. זה הנוהג.

רחבעם זאבי (מולדת):

לשר יש עניין במתן התשובה.

דוד צוקר (מרצ):

אסור לחרוג מהנוהג, אחרת כולם ינצלו את זה.

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת הנכבדים, קודם כול אני רוצה להודות לשרים.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

נשמע את תשובות השר לקליטת העלייה.

היו"ר ס' טריף:

טוב. אדוני השר לקליטת העלייה, בבקשה.

קליטה רוחנית ושירותי דת לעולים מאירן

חבר הכנסת ר' פנחסי שאל את השר לקליטת העלייה ביום ג' בניסן התשנ"ה (3 באפריל 1995):

השבועון "יום הששי" (רצ"ב צילום המאמר) מביא מקרה של נער ממשפחת עולים מאירן השוהה בקיבוץ בצפון הארץ. כאשר ביקש הנער ללמוד במוסד תורני, איימו על הוריו בקיבוץ בפרנסתם, והם חזרו בהם.

רצוני לשאול:

1. האם הפרטים נכונים?

2. מה הוא תקציב משרדך לקליטה רוחנית לעולים מאירן?

תשובת השר לקליטת העלייה י' צבן:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. למשרד הקליטה אין כל מידע על המקרה המתואר בידיעה.

בגוף הידיעה לא נמסרו פרטים מזהים על הקיבוץ או על המשפחה. כל ניסיונותינו לקבל פרטים מעורך העיתון ומכותב הידיעה על מנת לבדוק את הטענות עלו בתוהו. גם בדיקה מקיפה שערכה מנהלת מחלקת ההתיישבות במשרדי עם קיבוצי הצפון לא העלתה דבר.

לנוכח כל אלה אני מוחה נמרצות על הגשת שאילתא בנוסח האמור. מה היית אומר, ידידי חבר הכנסת פנחסי, אם בהיותך שר הדתות היה אחד מחברי הכנסת שואל אותך, אם נכונה השמועה

שרב באחת הישיבות החרדיות בדרום הארץ כבל למיטה את אחד הנערים והפליא בו את מכותיו כיוון שרצה לנטוש את הישיבה ולעבור לבית-ספר חילוני?

2. בהתאם לחלוקת הסמכויות בין המשרדים, מופקד המשרד לענייני דתות על אספקת שירותי דת לעולים.

משרד הקליטה פועל כמיטב יכולתו למען השתלבותם החברתית והתרבותית של העולים מכל העדות בחברה הישראלית.

כרטיס ביקור של המחלקה לעלייה וקליטה של הסוכנות היהודית

חבר הכנסת י' ביבי שאל את השר לקליטת העלייה ביום י"ב בניסן התשנ"ה (12 באפריל 1995):

רצ"ב כרטיס ביקור של המחלקה לעלייה וקליטה – מרחב מרכז – בסוכנות היהודית לארץ-ישראל.

על כרטיס זה מצוירת מפה של מדינת ישראל ללא רמת-הגולן וללא יהודה ושומרון.

רצוני לשאול:

1. האם נעשה הדבר על דעתו של המשרד לקליטת העלייה?

2. אם לא – מה ייעשה בנדון?

תשובת השר לקליטת העלייה י' צבן:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. לא.

2. מאחר שמדובר בכרטיס שהופק והופץ על-ידי הסוכנות היהודית, אני מביא את תגובתה, כפי שנשלחה אלי על-ידי מר אורי גורדון, ראש מחלקת העלייה בסוכנות היהודית:

"לפני כשנתיים פרסם מרחב מרכז של מחלקת העלייה והקליטה 'כרטיס ביקור' בשפה הרוסית, שנועד להעניק לעולים ולמועמדים לעלייה מידע בדבר מיקומם של מרכזי המידע של המרחב ודרכי ההתקשרות אליהם (טלפונים וכתובות).

"המפה שהופיעה במסגרת כרטיס הביקור נועדה לתת לקוראים מושג בסיסי בדבר תחום האחריות של מרחב המרכז, ומתוך כך – לא הוכנה בצורה נאותה וראויה, אלא ברשלנות, ונפלו בה טעויות רבות. מייד כשהובא הדבר לידיעתי, הוריתי על הפסקת השימוש ב'כרטיס הביקור', על גניזתו והשמדתו.

"עם זאת, יש לציין, כי המפה משקפת מציאות אמיתית, ולפיה הסוכנות היהודית מנועה מלפעול מחוץ לתחומי מדינת ישראל הריבונית, קרי – אך ורק בתחומי ה'קו הירוק'.

"למשרד לקליטת העלייה לא היתה כל נגיעה להדפסת המפה ולהפצתה, וכל האחריות לכך חלה על הסוכנות היהודית."

עד כאן תגובת הסוכנות.

ברצוני להוסיף: בניגוד לנאמר בשאילתא – יהודה ושומרון אינם כלולים בשטחה של מדינת ישראל. מצער הדבר, כי גורמים מסוימים מרבים להטעות את הציבור ולפרסם מפות שלפיהן מהווה הירדן, כביכול, את גבולה המזרחי של מדינת ישראל.

התוויית גבולה המזרחי של ישראל תושלם במשא-ומתן בינינו לבין הפלשתינים.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לשר לקליטת העלייה.

החלטה בדבר תיקון טעות בחוק האזנת סתר (תיקון), התשנ"ה-1995

היו"ר ס' טריף:

אני מזמין את יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט בנושא: החלטה בדבר תיקון טעות בחוק האזנת סתר (תיקון), התשנ"ה-1995. בבקשה.

דוד צוקר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ביום 4 באפריל 1995 אישרנו לוחק האזנת סתר, אלא שנפלה שם טעות שאני מבקש לתקנה במליאה, כמקובל.

בסעיף 3 לתיקון נאמר: "עבירות לפי סעיף זה", ואולם לא צריך להיאמר כך אלא – "עבירות לפי סעיף 2". אני מבקש לתקן. במקום "סעיף זה" – "לפי סעיף 2".

היו"ר ס' טריף:

אם כן, שמעתם את תיקון הטעות של יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט, חבר הכנסת דוד צוקר. אני מבקש להצביע, מי בעד ומי נגד תיקון הטעות.

הצבעה מס' 1

בעד ההחלטה – 10

נגד – אין

נמנעים – אין

ההחלטה בדבר תיקון טעות בחוק האזנת סתר (תיקון), התשנ"ה–1995, נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת הנכבדים, התיקון נתקבל. בעד – 10, אין מתנגדים ואין נמנעים. אני מודה לכם.

שאלות בעל-פה

היו"ר ס' טריף:

נחזור לשאלת בעל-פה מס' 459, של חבר הכנסת רפאל אלול לשר לענייני דתות, בנושא: קברי הרמב"ם והתנאים בטבריה. בבקשה.

קברי הרמב"ם והתנאים בטבריה

רפאל אלול (העבודה):

בביקורי האחרון בטבריה גיליתי, כי קברי הרמב"ם והתנאים מוזנחים ואין שירותים והגנה מפני השמש, דבר שאינו הולם את פעילות משרד הדתות.

רצוני לשאול:

1. מה יעשה בעניין בעל הקיוסק שהסיר את השירותים והעמיד במקומם דוכן?

2. האם יש תוכנית לשיפוץ הקברים?

3. מה יעשה משרדך לכיבוד האתר?

למותר לציין שהשר הוא טברייני והוא מכיר את המקום.

היו"ר ס' טריף:

תודה. אדוני השר לענייני דתות, בבקשה.

השר לענייני דתות ש' שטרית:

אדוני היושב-ראש, ראשית אני שמח שחברי, חבר הכנסת רפי אלול, יושב-ראש הלובי החברתי, מוסר את השרביט לחבר הכנסת שאול עמור, ומבקר בקברות צדיקים, ואני מברך את שניהם. חשוב לדעת, שגם לנבחרי האומה יש קשר למסורת, והם מגיעים לקברות הצדיקים, במיוחד לקבר הרמב"ם.

אדוני היושב-ראש, נגד בעל הקיוסק שהסיר את השירותים והעמיד במקומם דוכן הוצא צו הריסה על-ידי בית-משפט. אם בעל הדוכן לא יבצע את ההריסה בעצמו, העירייה התחייבה בפני המשרד לבצע את צו ההריסה. אני מקווה שהדבר יבוצע בהקדם, ואנחנו נעקוב אחרי העניין.

כמו-כן, בפגישה שהתקיימה עם נציגי המשרד התחייבה העירייה להחזיר את המצב בשטח לקדמותו ולבנות מחדש את השירותים, לרווחת קהל המבקרים בקברי הרמב"ם והתנאים.

לשאלה השנייה, קיימת תוכנית פיתוח מקיפה, שחלקה הראשון בוצע, והמשרד לענייני דתות, באמצעות המרכז הארצי לפיתוח מקומות קדושים, שזו עמותה שקשורה למשרד והיא מטפלת עם

עיריית טבריה במקומות הקדושים – אנחנו נחפש את הדרכים כדי למצוא את המשאבים הדרושים להשלמת תוכנית הפיתוח, לרבות השירותים הנלווים הנחוצים לרווחת המוני המבקרים במקום.

אני זוכר, כילד, איך בנו מחדש מסביב. אבי, עליו השלום, היה מהפועלים של מע"צ, שביצעה אז את העבודה. לכן יש לי לא רק קשר טברייני אלא גם קשר דרך אבי, עליו השלום, שעשה בזמנו את העבודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה לשר. שאלה נוספת לחבר הכנסת אלול, בבקשה.

רפאל אלול (העבודה):

אני מודה לשר על תשובתו.

אתמול וגם הבוקר קיבלתי כמה טלפונים הביתה בנושא חברות קדישא. יש לא מעט תלונות, ואנחנו גם קוראים בעיתונים על הסכומים המוגזמים שניתנו כמשכורות. יש חשש שעבודות הקבורה או הטיפול בבתי-הקברות תופסקנה בגלל השביתות והעיצומים של העובדים. האם משרדך מטפל בעניין הזה?

האם, באותה הזדמנות, ייבדקו כל החברות קדישא בארץ, כדי לראות שסכומים כאלה לא ישולמו מכיסם של אנשים שקרוביהם נפטרו, הון עתק, כדי להחזיק כל מיני פקידים וכל מיני עובדים במשכורות גבוהות כאלה?

האם נשקלה אפשרות להפריט את החברות קדישא בצורה אחרת ולא לתת את ניהולן לאנשים שמטפלים בזה היום? תודה.

היו"ר ס' טריף:

אדוני שר הדתות.

השר לענייני דתות ש' שטרית:

אדוני היושב-ראש, אני מודה לחבר הכנסת אלול על שהוא מעלה סוגיה כואבת ביותר, שנוגעת לכל אזרחי ישראל. אני בטוח שאנחנו מבטאים, כמו שביטא חבר הכנסת רפי אלול, תחושות של ציבור רחב שנמצא במצוקה; דווקא כשמתם מוטל לפניהם דורשים מהם דרישות מוגזמות ועושים אותם ופוגעים בהם.

בזמנו, כאשר הביא לי המנכ"ל הקודם מידע על כך שיש שכר מופרז מאוד בחברה קדישא ויש בעיות, ביקשתי ממנו שימנה רואה-חשבון להכין דוח מפורט. ואכן, כשהתקבל דוח רואה-החשבון מונתה ועדת חירום, וזו מנהלת, מאז הוגש הדוח, את חברה קדישא בתל-אביב, שצברה גירעון של 18 מיליון שקל.

אנחנו בהחלט סבורים שצריך פיקוח יותר הדוק על החברות קדישא. יש הרבה מקומות שהחברות קדישא בהם הן ציבוריות, קשורות הישר למועצה מקומית, ושם יש פחות בעיות. העיריות יותר מעורבות. אני חושב שיש יותר ויותר מקום להידוק הפיקוח של הרשויות המקומיות, ובמקומות שזו חברה קדישא פרטית, תנאי הרשיון שיינתן לחברות קדישא חייבים להיות הרבה יותר מפורטים, הדוקים, ועליהם לקבוע תנאים מעבר לתנאים הקבועים היום.

על כך אני שוקד, ובימים הקרובים אנחנו נפרסם הודעה בדבר המדיניות החדשה בנושא הזה, ובכללה התייחסות לנושא השכר.

היו"ר ס' טריף:

הגענו בשאילתא אחת לשני נושאים, ואני מודה לך, אדוני.

יוסף עזרו (ש"ס):

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש ממך, היות שאתה סגן היושב-ראש ואני לא רוצה לפרוץ – – –

יוסף עזרו (ש"ס):

אני רוצה לשאול שאלה – – –

היו"ר ס' טריף:

אתה יודע שזה בלתי אפשרי, ואני מאוד מתנצל. אפשר אחר כך, בצד, להציג שאלה לאדוני השר. אנחנו נמשיך בסדר-היום היות שהוא עמוס ורב.

הצעת חוק ההוצאה לפועל (פירוט עילת צו מאסר או הבאה), התשנ"ה-1994, של חברי הכנסת אברהם הירשזון ודוד מגן. אני רואה ששניהם אינם.

אנחנו נמשיך. לצערי הרב, חברי הכנסת לא באו היום כל כך בזמן. אדוני שר המשפטים, אתה פה, ואנחנו ממשיכים.

הצעת חוק העונשין (תיקון – תקיפת בן זוג), התשנ"ה-1995, של חבר הכנסת חיים רמון. גם הוא איננו, לדאבוני.

יצחק לוי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, אולי אוכל להעלות את הצעת החוק שלי מהמקום, כי הגעת לתור שלי?

היו"ר ס' טריף:

כבר הגעתי, אבל ראיתי את חבר הכנסת מגן. האם אגזול את הצעתו?

יצחק לוי (מפד"ל):

זה עניין של דקה אחת.

היו"ר ס' טריף:

נמשיך להצעה הבאה, ואני מקבל את עצתך.

הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 13 – הסכמה

להסרת חסינות), התשנ"ה-1995

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ס' טריף:

הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 13 – הסכמה להסרת חסינות), התשנ"ה-1995, מאת חברי הכנסת יצחק לוי, חגי מירום ומשה פלד; הצעת חוק ב'תתא. בבקשה, חבר הכנסת יצחק לוי, מהמקום.

יצחק לוי (מפד"ל):

תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אדוני שר המשפטים, ניסינו, בהצעת חוק זו, למצוא איזון בין הצורך להגן על חבר כנסת מחשיפת יתר בהליך של הסרת חסינות לבין הצורך של הכנסת להיות מודעת לסיבת הסרת החסינות. ועל כן הצענו הליך, שבמקרה שיש הסכמה של חבר הכנסת להסרת החסינות, ההליך בוועדת הכנסת יבוצע כרגיל. והיה וועדת הכנסת תמליץ להסיר את החסינות, המליאה תסתפק בהודעה – במקרה שמדובר בהסכמה של חבר הכנסת – ונחסוך על-ידי זה עוד דיון ממצה במה שחבר הכנסת עצמו רוצה לחסוך מעצמו.

ועדת השרים לענייני חקיקה דנה בהצעה והסכימה לדון בה. אני מודה לשר המשפטים, אני מודה לחברי הכנסת, ואבקש להעביר את ההצעה הזאת לוועדה המתאימה, נדמה לי שזו ועדת הכנסת. תודה, אדוני.

היו"ר ס' טריף:

תודה. אדוני שר המשפטים.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכבדי היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מסכים לדבריו של חבר הכנסת לוי הנכבד. הממשלה חושבת שזו הצעה ראויה, תיקון מתאים, יש לברך עליו, ואנחנו תומכים בהעברתו לוועדת הכנסת.

היו"ר ס' טריף:

תודה.

חברי הכנסת אנחנו נצביע.

חבר הכנסת אלי דיין, רצית להציע להסיר?

אלי דיין (העבודה):

כן.

היו"ר ס' טריף:

יצאת החוצה ולא הבנתי למה. בבקשה, חבר הכנסת אלי דיין.

אלי דיין (העבודה):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, שוב מונחת בפנינו הצעת חוק בנושא החסינות. אני חושב שהכנסת נחפזת יתר על המידה ומבצעת חדשים לבקרים תיקונים בחוק חסינות חברי הכנסת. יש איזו תחושה בציבור כאילו חברי הכנסת מסתתרים מאחורי החסינות, וזה פוגע בתדמית הכנסת, בתדמית חברי הכנסת.

עם זאת, לכאורה, חבר הכנסת יצחק לוי מציע הצעה מאוד פשוטה. הוא אומר: אם חבר הכנסת רוצה להסיר את חסינותו, אנחנו צריכים שלא לקיים שום דיון ולהיעתר לזה מייד.

יצחק לוי (מפד"ל):

זה לא מה שכתוב, אדוני.

אלי דיין (העבודה):

זה התיקון שאתה מציע.

יצחק לוי (מפד"ל):

לא, אדוני.

אלי דיין (העבודה):

מה התיקון שאתה מציע?

יצחק לוי (מפד"ל):

ועדת הכנסת תקיים את הדיון כפי שהוא ותהיה הצבעה בוועדת הכנסת. אני רוצה לחסוך את הדיון במליאה. יש הבדל גדול.

אלי דיין (העבודה):

אני חושב שהציבור צריך להבין דבר אחד: עקרון החסינות שקיים בכל הפרלמנטים בעולם אינו מדבר על חסינות של חברי הכנסת. החסינות היא מוסד חוקתי חשוב ביותר, מוסד של הכנסת. הוא בא כדי לאפשר לחבר הכנסת למלא את תפקידו במסירות, בנאמנות וללא מורא.

באתי כרגע מוועדת הכספים, שנדון בה עתה נושא רשות השידור, והזדעזעתי עם חברי לשמוע, שמנכ"ל רשות השידור אומר בצורה ברורה ופסקנית: בארץ יש דיקטטורה של התקשורת הכתובה, הקשורה באינטרסים מסחריים. מה שמתפרסם נגד כתבת הטלוויזיה אילה חסון, הוא אומר, זה מעט שבמעט. שורפים את מקום עבודתה וכל מיני מקומות שהיא עובדת בהם, מקיימים אחריה מעקבים, שמא היא תגלה משהו ממה שקשור לכל הנושא שנחקר היום בתקשורת, הנושא של האזנות סתר, לרבות מעקבים וציתותים כדי להרתיע אותה.

לכן, אנחנו צריכים, מצד אחד, לחזק את הרשות העצמאית ואת "גלי צה"ל", שהם בעצם עומדים היום בפרץ, ומצד שני צריך לחזק את חבר הכנסת. תאר לך איזה לחץ יהיה על חבר הכנסת אם יהיה איזה דיון – נניח אפילו בוועדת הכנסת, בלי המליאה, אבל המליאה היא שקובעת בסופו של דבר את נושא החסינות – לחץ בלתי רגיל. ממה נפשך, אם הוא לא יסכים, יגידו לו: יש דברים בגו. הוא תמיד יהיה חייב להסכים. והרי המטרה של החסינות היא גם למנוע הטרדה שלו בבית-משפט, כי אחרת הוא עלול לבלות את יומו בבית-המשפט במקום בכנסת, במקום למלא את תפקידו. ואנחנו יודעים מה זה משפט: הוא צריך אמצעים וכספים כדי להגן על עצמו עד שהוא יצא זכאי. לכן, מטבע הדברים, הוא תמיד יגיד: אני מסכים, כי אחרת לא יהיו לו פנים ציבוריים.

לכן, מייסדי הכנסת קבעו בחוכמה ובתבונה, שהחסינות איננה של חבר הכנסת אלא של הכנסת. עם כל הכבוד לוועדת הכנסת, מליאת הכנסת היא היא שמחליטה אם להסיר את החסינות או לא, כדי שיהיה דיון אובייקטיבי.

אם זכור לכם, אבות הכנסת קבעו שההצבעה תהיה חשאית, כדי שכל חבר כנסת יצביע לפי מצפונו, ללא מורא וללא כל שיקול קואליציוני או יחס לחבר כנסת זה או אחר, או ניסיון לתמוך או לא לתמוך בחבר שהוא מתנגד לו. היה היגיון רב בזה. בכל זאת הסכמנו שההצבעה תהיה גלויה, לאחר התלבטויות רבות, אף שחברי כנסת רבים אמרו שזה צריך להישאר חשאי, כי זו הצבעה אמיתית של חבר הכנסת.

לכן, רבותי חברי הכנסת, ביצענו די רפורמות בנושא החסינות. ביצענו די רפורמות בכנסת הזאת. הנושא הזה צריך להישקל בכובד ראש. אני מציע להשאיר את המצב הקיים היום, כאשר ההצבעה היא גלויה וכאשר מתקיים דיון גם בוועדה וגם במליאת הכנסת. אני לא מציע ליצור מראש לחץ אישי על חבר הכנסת.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חברי הכנסת הנכבדים, אנחנו נצביע על הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 13 – הסכמה להסרת חסינות), התשנ"ה-1995. זו הצעה של חברי הכנסת יצחק לוי, חגי מירום ומשה פלד. מי בעד? מי נגד? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 2

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 10

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – 1

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 13 – הסכמה להסרת חסינות), התשנ"ה-1995, לדיון מוקדם בוועדה נתקבלה.

יוסף עזרן (ש"ס):

חבר הכנסת אלי דיין, למה להתנגד?

אלי דיין (העבודה):

אני נימקתי.

היו"ר ס' טריף:

הוא נימק יפה מאוד, חבר הכנסת עזרן.

עשרה בעד, מתנגד אחד, אין נמנעים. אני קובע שהצעת החוק תעבור להכנה לקריאה ראשונה, אני מבין שבועדת החוקה, חוק ומשפט.

יצחק לוי (מפד"ל):

לא, ועדת הכנסת. אני חושב שזה שייך לוועדת הכנסת, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ס' טריף:

טוב, ועדת הכנסת היא המקום לבירור העניין. אני מודה לכם.

הצעת חוק ההוצאה לפועל (פירוט עילת צו מאסר או הבאה), התשנ"ה-1994

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ס' טריף:

אנו עוברים להצעת חוק ההוצאה לפועל (פירוט עילת צו מאסר או הבאה), התשנ"ה-1994; הצעת חוק ב'תקיד.

ינמק חבר הכנסת דוד מגן במקום חבר הכנסת אברהם הירשזון, בבקשה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כפי שהזכרת, ההצעה היא של חבר הכנסת הירשזון, שליוזמתו הצטרפתי אני. חבר הכנסת הירשזון, עם חברי מסיעת הליכוד, נמצא כרגע בפעילות פה בירושלים, מחוץ לבניין. אני שמח, אדוני היושב-ראש, ואני גם מודה לך על שאפשרת לי לזנק מהוועדה לענייני ביקורת המדינה כדי למלא את חובתי ולנסות לשכנע את הכנסת לקבל את הרעיון, שעל-פי חוק ההוצאה לפועל נוכל לדרוש פירוט העילות של צו מאסר או צו הבאה.

הכוונה היא לקבוע, כי ראש ההוצאה לפועל לא יוציא צו מאסר או צו הבאה, אלא אם פירט בצו מה היא עילת הוצאתו של הצו.

לא תופעל כנגד חייב פקודת מאסר ולא יופעל נגדו צו הבאה, אלא אם בעותק שנמסר לידי פורטה עילת הוצאת הצו או הפקודה.

כמובן, צריך גם לקבוע, כי צו שהוצא בלי שפורטה בגופו עילת הוצאתו, בטל.

אנחנו מבקשים לאפשר גם תביעת נזיקין ולקבוע, כי מי שנאסר או הובא בפני רשות מוסמכת בגין צו שהוצא שלא כדין כאמור בסעיף 2, יהיה זכאי לתבוע בנזיקין בגין תביעת שווא.

חשבנו שצריך לפרט את הרעיונות הללו גם במסגרת תקנות ששר הפנים יתקין.

חברי הכנסת, בחוק ההוצאה לפועל אין הוראה על כל הנוגע לזכותו של החייב לדעת בגין מה נאסר, והאם יש להראות לו את פקודת המאסר לפני מאסרו, או את צו ההבאה לפני הבאתו בפני הרשות שהוציאה את הצו. לעתים מוצאות פקודות מאסר ומוצאים צווי הבאה שלא בנוכחות החייב, בין בגין טעות של המערכת ובין בגין רשלנות של אחד או יותר מהאנשים המופקדים על כך.

צו זה מועבר להפעלה למשטרת ישראל, וזו איננה מצוידת בפרוטוקול הדיון או בנימוקי הוצאת הצו או עילות הוצאתו. כתוצאה מכך נאלצים השוטרים המפעילים את הצו להתייבב מול אזרחים ללא כל הסבר למעשה המאסר או ההבאה.

אני מבקש להזכיר לחברי הכנסת, כי בדוח מבקר המדינה 45, שהונח על שולחנו החודש, יש פרק נרחב המדבר על מעצרים. שר המשפטים ידגיש בוודאי את ההבדל בין מעצרים לבין צווי ההוצאה לפועל. אבל, אותו היגיון המדבר על כך שתופעה רחבת היקף של צווי מעצר בלתי חוקיים ובלתי מוצדקים ומעצרים בלתי מנוצלים עולה בקנה אחד גם עם המתרחש בצווי ההוצאה לפועל, ותלונות רבות מגיעות אל חברי הכנסת בגין צווי הוצאה לפועל, צווי מאסר או צווי הבאה שניתנו שלא כדין.

אנחנו מבקשים להסתפק בתיקון יריעה צרה אחת המדברת על חובה לפרט, כדי שאותו שוטר המקיים את מצוות ההוצאה לפועל – על ההוצאה לפועל כזכור מופקד שר המשפטים, על השוטר מופקד שר המשטרה – יבוא עם מידע שיסביר למי שכנגדו מוצא הצו, מה היא העילה להוצאת הצו, כדי שזה יוכל להתגונן, להתארגן, לעדכן את פרקליטו וכיוצא באלה.

אדוני היושב-ראש, אם אפשר להשתמש בחברות, להודיע ליושב-ראש הקואליציה ולמצליף, לחברי הכנסת רענן כהן ויעקב שפי: הסירו דאגה מלבכם, אתם יכולים להמשיך בעיסוקים אחרים. לא יהיה ויכוח עקרוני עמוק בין שר המשפטים לביני, ואנחנו נמצא את הדרך לטפל בנושא בלי שתצטרכו לגייס את כל הכוחות, מה עוד שכוחותי נמצאים עכשיו בשטח מחוץ לבניין ונלחמים על דעת הקהל בנושא רמת-הגולן. אתם משוחררים.

היו"ר ס' טריף:

תודה. אדוני שר המשפטים, בבקשה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכבדי היושב-ראש, חברי הכנסת הנכבדים, חבר הכנסת דוד מגן, נראה לי שהצעת החוק אינה ערה לשינויים המהותיים שחלו לאחרונה בכל הליכי ההוצאה לפועל עקב תיקון מס' 15 לחוק, ועקב האיזון שיש למצוא בין ההגנה על החייב ועל זכויות האדם של החייב לבין הצורך המלא להביא לכך שפסק-דין לא יהיה פשוט פיסת נייר, אלא שניתן יהיה לאכוף אותו, וניתן יהיה באמצעות הלשכות להוצאה לפועל לגבות חובות. זו מטרת ההוצאה לפועל.

האיזון הזה נוטה היום לטובת החייבים בצורה ניכרת בעקבות פסיקת בג"ץ בעתירת פרח, ובעקבות תיקון מס' 15, שראה לנגד עיניו אותה הלכה וביקש במידה רבה ליישם אותה.

אם היום יש בעיה בהליכי ההוצאה לפועל, היא לא בקיפוח זכויות החייבים אלא בקושי של הנושים לגבות חובות. על זה צריכה הכנסת ליתן דעתה.

בהצעת החוק מציעים חברי הכנסת מגן והירשזון, כי תפורט בצו המאסר או בצו ההבאה עילת הוצאתו. הוועדה המייעצת לי בענייני ההוצאה לפועל, בראשותו של השופט דוד בר-אופיר, בדעה שאין צורך בתיקון זה, ושהוא עלול ליצור תקלה ולגרום לאי-בהירות בעניין סמכויותיו של השופט הנדרש לבצע את הצווים.

עם כניסתו לתוקף של תיקון מס' 15 לחוק ההוצאה לפועל, שוב אין מאסר בשל אי-פירעון חוב או שיעור משיעוריו, אלא בשל ביזיון בית-המשפט. המציעים הנכבדים מגדירים בהצעתם "מאסר" בתור "מאסר בגין אי-תשלום חוב"; הגדרה זו איננה מעודכנת. אין היא עולה בקנה אחד עם מהותו של מאסר אזרחי לפי סעיף 70 המתוקן לחוק ההוצאה לפועל.

אם בעבר נאסר חייב בשל אי-פירעון חובותיו, היום הוא אמור להיאסר רק אם תתקיים אחת מארבע העילות הקבועות בסעיף האמור, וכל אחת מהן מגלמת מצב שיש בו יסוד של ביזיון בית-המשפט.

ראש ההוצאה לפועל על-פי החובה הסטוטורית, הוא בודק בקפידה כל בקשה למתן צו מאסר שהוגש נגד החייב. במהלך בדיקתו עליו לברר אם נתקיימה אחת מהעילות המנויות בסעיף 70, ורק לאחר שנחה דעתו כי התקיימה עילה למאסר, יוציא צו מאסר; גם זאת, לאחר ששקל את התועלת שבנקיטת הליכי עיקול נגד נכסי החייב או בהמשכתם.

לכן, כאשר ראש ההוצאה לפועל מברר את כל הנתונים, הוא מנמק בכתב בהחלטתו, מדוע ליתן צו מאסר מסוים, והחלטתו רשומה בלשכת ההוצאה לפועל. אין צידוק ענייני לכך שהחלטותיו תצוינה בקיצור או במפורט בגוף הצו הפורמלי שיובא למשטרה.

לגבי השופט, לא יכול שתהיה מוטלת עליו חובה לבדוק תוכנו של צו שנחזה על פניו להיות חוקי, ואין זה סביר שהוא יהיה צפוי לתביעת נזיקין בגין כליאת שווא רק משום שהוא ממלא אחר צו חוקי שנחתם כדין.

לגבי צו הבאה, ניתן לומר בקיצור, שאין צורך בתיקון החוק ולא בתיקון הטופס של צו ההבאה, מכיוון שהעילה למעצר כתובה במפורש בצו, ואם נתקן את סעיף 70 כמוצע בהצעת החוק שלפנינו, יחול עיכוב נוסף בפירעון חובותיהם של חייבים, כיוון שייפתח פתח לבירור שאלה משנית, אם עילת המאסר פורטה במידה הראויה ואם לאו, ובמקום להתרכז בעיקר, לאפשר להליכי ההוצאה לפועל להיות ישימים, להיות יעילים ולאפשר גביית חובות, תתחיל התדיינות נוספת לגבי תוקפם של צווי מעצר או צווי מאסר, לפי מה שכן או לא פורט בהם, והדברים מצריכים זהירות רבה.

לא נראה לנו שניתן לקבוע עוולה של כליאת שווא, רק מכיוון שעילת המאסר המדויקת לא צוינה בפקודה באורח מפורט, בעוד העילה לכליאה נבחנה כדין, וראש ההוצאה לפועל מצא שיש צידוק ענייני לאסור את החייב בשל ביזיון בית-המשפט, וכיום הוא חייב בדיון פרטני בכל בקשה ובקשה, ועברה ובטלה מן העולם אותה שיטה של הוצאת צווי מאסר על-ידי המחשב בסיטונות, בלי שמי שחותם עליהם יכול היה לבדוק כל מקרה ומקרה לגופו.

דוד לוי (הליכוד):

אדוני השר, יש לי רושם שכל הבית השתכנע, ואם תמשיך, עלול הדבר להשתבש.

שר המשפטים ד' ליבאי:

כיוון שאני שומע לעצתו של חברנו הנכבד, ואני מבין מה המצב, אני אומר שאין מקום ואין אפשרות שנתמוך בהצעת החוק.

היו"ר ס' טריף:

הצלת את יושב-ראש הקואליציה, אדוני.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אם המציעים הנכבדים – אף שיש לי כאן רוב בולט – רוצים לברר את השאלה בצורה של הצעה לסדר-היום שתידון בוועדת החוקה, חוק ומשפט, לא אתנגד להעברת הנושא כהצעה לסדר-היום לוועדת החוקה, חוק ומשפט, שהרי לבדיקה עניינית של העניין לעולם אין לנו התנגדות. אבל בתיקון החוק, לדעתנו, אין מקום ואין צורך.

היו"ר ס' טריף:

תודה. כן, אדוני.

דוד מגן (הליכוד):

אני רוצה לענות. אני מוכרח לתקוף את יושב-ראש הקואליציה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מגן, בבקשה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, שתי סיבות לעלייתי לדוכן: הראשונה, לפנות לחבר הכנסת רענן כהן, יושב-ראש הקואליציה.

היו"ר ס' טריף:

אל תכעס עליו, אדוני, זה תפקידו, הוא צריך למלא את תפקידו נאמנה.

דוד מגן (הליכוד):

גם עכשיו הוא לא מקשיב. חבר הכנסת רענן כהן, לו הקשבת לדיון מתחילתו, היית שומע שאמרתי שיש הבנה וחבל לערוך גיוסים מיותרים, ואנחנו מבקשים לברר ולבחון את הנושא במסגרת ועדה. ואני שמח – – –

רענן כהן (העבודה):

לא מגייסים שום גיוסים מיוחדים. היה צלצול, וחברים באים.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני מקבל את הצעתו של שר המשפטים ואני מסכים שההצעה תיבחן בוועדת החוקה, חוק ומשפט.

רציתי רק להזכיר, שתיקון סעיף 15 לא נעלם מעיני היוזמים. הרי היינו שותפים לו. אלא שגם לאחר התיקון המשיכו לזרום תלונות המדברות על כך, שצווי מעצר וצווי הבאה מובאים בלי שהנוגעים בדבר, האנשים המובאים, יודעים ברגע קבלת הצו במה מדובר. הזכרתי כי יש לפעול ליתר תיאום בין הגורמים של ההוצאה לפועל הקשורים למשרד המשפטים לבין הגורמים המפעילים את הצווים הללו, דהיינו משטרת ישראל, ואני מקווה כי במהלך הדיון בהצעה לסדר-היום בנושא הזה בוועדת החוקה נצליח לתרום תרומה לקידום הנושא ולצמצם את התופעות החריגות.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה לחבר הכנסת מגן.

אם כן, נצביע, חברי הכנסת, על העברת ההצעה לסדר-היום לוועדת החוקה, חוק ומשפט לבירור. חברי הכנסת, זה מוסכם על דעת השר ועל דעת המציעים.

הצבעה מס' 3

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 23

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

23 בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שהנושא יועבר לוועדת החוקה, חוק ומשפט לדיון ולבירור.

הצעת חוק זכות להספקת חשמל, התשנ"ה-1995

(הצעת חבר הכנסת א' אסעד)

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אנו עוברים לנושא הבא: הצעת חוק זכות להספקת חשמל, התשנ"ה-1995, של חבר הכנסת אסעד אסעד. זו הצעת חוק ב'תשעג. בבקשה.

אסעד אסעד (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הצעת חוק זכות להספקת חשמל, התשנ"ה-1995.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ברבים מהיישובים ברחבי הארץ, בעיקר במגזר הלא-יהודי, אין תוכניות מיתאר, והסיכוי שיהיו תוכניות מיתאר מאושרות בשנה הקרובה ובשנים הקרובות הם קלושים מאוד. אבל, העובדה שאין תוכניות מיתאר מאושרות אינה עוצרת את הריבוי הטבעי, את ההתפתחות של הכפר, ואנשים מתחתנים, מביאים ילדים לעולם ובונים בתים. הם בונים בתים בסמוך לשכונות קיימות, אבל אתה יכול לראות, כמו בכפר מע'אר, שכונה שלמה שקמה – כפר מע'אר הוא כפר גדול, מעורב, שיש בו קרוב ל-14,000 תושבים – ולידה שכונה אחרת, ויכול להפריד בין שכונה זו לזו רק כביש, והשכונה האחת מחוברת לכל התשתיות, והשכונה החדשה שהוקמה אינה מחוברת, כי היא לא נכללת בתוכנית המיתאר.

הרשות המקומית מספקת מים לאותן שכונות שקמו ולא אושרו בתוכניות המיתאר, גם "בזק" מחברת אותן לטלפונים, ויש להן תשתיות אחרות, אבל חשמל אין. תלך לכל יישוב כזה או לכל בית שהוקם במע'אר, בבית-ג'ן, בעוספיא, באום-אל-פחם ובכל מקום, ותראה חשמל גם שם. איך הגיע החשמל? פשוט עשו חיבורים פרוביזוריים, מתחו קווים. אתה יכול לראות קווים במרחק של מאות מטרים, בצורה מסוכנת, שיכולים לסכן עוברים ושבים. יש חשמל מרשת החשמל, אבל הוא חובר מבית של שכן לבית החדש. כל זה כתוצאה מחוק שהתקבל, לצערי, בכנסת ב-1987 ומונע מחברת החשמל לספק חשמל לאותם בתים.

מאחר שהיישובים האלה מתפתחים, השכונות קיימות ואין צווי הריסה לאותם מבנים ולאותן שכונות, אין סיבה בעולם שאותם בתים, שחוברו על-ידי הרשות המקומית למים וגם בידי "בזק" לטלפון, לא יחוברו גם לחשמל.

אדוני שר המשפטים, מאחר שאני מניח שאתה עונה לי – אני לא יודע מה עמדת הממשלה לגבי הצעת החוק הספציפית הזאת – אני חושב שיש מקום לזרז את התהליכים ולהביא לחיבור אותם בתים הקיימים היום. אני מדגיש עוד הפעם: מדובר בבתיים שקיימים בתוכניות מיתאר שהוגשו לרשויות המוסמכות, וכפי שאמרתי קודם, אם התוכניות האלה היו מאושרות באופן מיידי, היינו יכולים לחכות עם החוק הזה. אבל, הן יאושרו בשנים הקרובות, כך אני מקווה, ולכן צריך למנוע סבל מאותם אנשים, למנוע אולי גם סכנת חיים לאותם אנשים שחיים בבתיים האלה ומתחברים לחשמל בצורה ארעית, והיו מקרים בכפרים מסוימים שאנשים חיברו את עצמם בצורה ארעית וקרו אסונות. כדי למנוע את זה, צריך לאפשר לחברת החשמל לחבר אותם בתים לחשמל, ואני בטוח שחברת החשמל, שהיא חברה עסקית רווחית, לא תתנגד לכך. תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

תודה. אדוני שר המשפטים, בבקשה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכבדי היושב-ראש, חברי הכנסת, אני ביקשתי להשיב בשם שר האנרגיה והתשתית, בשם הממשלה.

הצעת חוק זכות להספקת חשמל, התשנ"ה-1995, המוגשת על-ידי חבר הכנסת אסעד אסעד, באה להסדיר בעיה של חיבור חשמל לבתים שנבנו בצורה לא חוקית ולא יכולים משום כך להתחבר לרשת החשמל עקב המגבלות שבהוראת סעיף 157 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, אותן הגבלות שהוא מטיל על חברת החשמל לישראל.

מאחר שהממשלה ערה לבעיה זו, היא יזמה, מצדה, הצעת חוק דומה הנקראת חוק הספקת חשמל (הוראת שעה), התשנ"ד-1994. זו הצעת חוק שבאה להסדיר אותה בעיה. הצעת החוק של הממשלה עברה קריאה ראשונה בכנסת בפברואר 1994 ונדונה בוועדת הפנים ואיכות הסביבה ב-16 ביוני 1994. חבר הכנסת אסעד הנכבד, למרות פניות חוזרות ונשנות של משרד האנרגיה והתשתית, לא הביא יושב-ראש הוועדה את החוק לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, אף שהכנת הצעת החוק, או הכנת החוק כפי שדווח לי, הסתיימה.

אי לכך – –

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת לס ושפי.

שר המשפטים ד' ליבאי:

– – אין, לדעתנו, טעם בפתיחת הליכי חקיקה מחדש, כאשר ניתן להביא בכל יום את תהליך החקיקה לסיומו. דבר נא, חבר הכנסת אסעד, עם חבר סיעתך, חבר הכנסת מצא הנכבד, יושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה, וברצונכם החוק יהיה, בתמיכת הממשלה כמובן – זאת הצעת חוק ממשלתית – לחוק המדינה.

ההתנגדות המהותית של הממשלה להצעת החוק של חבר הכנסת אסעד אסעד נובעת גם מנקודת המוצא שלו, השונה מזו של הממשלה. הצעת החוק של הממשלה מעגנת את הצעתה בהחלטת ממשלה מס' 205 מיום 15 בפברואר 1987, שאימצה את דוח ועדת-מרקוביץ', שהגדירה וסיווגה את היקף הבנייה הלא-חוקית במגזר הערבי והדרוזי מתוך התחשבות בקשיים של מגזרים אלה, הנובעים מהעדר תוכנית מיתאר או תוכניות מיתאר מאושרות.

הבתים המופיעים במפות וברשימות של דוח ועדת-מרקוביץ' ניתנים לאבחון מבחינת מצבם החוקי, האם הם מיועדים להכשרה או להכשר או לאישור או להריסה. לעומת זאת, הצעת החוק המוצעת על-ידך, חבר הכנסת אסעד אסעד, סוחפת, גורפת, ומשמעותה הכשרה של כל הבנייה הלא-חוקית בביטול, למעשה, של סעיף 157 לחוק התכנון והבנייה, אם כי על פני ההצעה אין זה מוצג כך.

אין זה סביר שמבנה שנבנה ללא רשיון, לא משום שתוכנית המיתאר עדיין לא קיימת, אלא משום שהוא ניצב כאבן נגף באותו מקום יישוב, וגם לדעת הרשות המקומית והתושבים צריך להסיר אותו בהיותו מטרד, שגם הוא, בהינף יד, יקבל גושפנקה חוקית מטעם הכנסת באופן שהרשות המקומית

עצמה תמצא את עצמה ללא כל דרך וללא כל אפשרות חוקית להסיר את המטרד הזה, גם כשצעדה זה ייתמך על-ידי כל התושבים.

הצעת החוק הממשלתית באה למצוא פתרון לבעיה הזאת, שהיא בעיה במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי. אני מצטער שמעכבים אותה בוועדת הפנים ואיכות הסביבה; אני מבקש להביא אותה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית במליאה. ואני חוזר ואומר, שמהנימוקים שציינתי אני מבקש להסיר הצעת חוק זו מסדר-היום. תודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה. חבר הכנסת אסעד, בבקשה.

אנחנו נצביע על הצעת חוק זכות להספקת חשמל, התשנ"ה-1995, של חבר הכנסת אסעד אסעד. נא להצביע. ההצבעה החלה. מי בעד, מי נגד? בבקשה. חברי הכנסת, נא לשבת.

שאול עמור (הליכוד):

תוסיף אותי.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש להוסיף את חבר הכנסת שאול עמור – בעד.

הצבעה מס' 4

בעד ההצעה להעביר את החוק לדיון מוקדם בוועדה – 11

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – 12

נמנעים – אין

ההצעה להסיר מסדר-היום הצעת חוק זכות להספקת חשמל, התשנ"ה-1995, נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

11 בעד, 12 מתנגדים, אני קובע שהצעת החוק נפלה.

נמשך. שאילתות ותשובות לשר האוצר. איפה שר האוצר? – איננו. נמתין לשר האוצר שיגיע.

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (פטור לנכים), התשנ"ה-1995

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ס' טריף:

בינתיים נעבור להצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (פטור לנכים), התשנ"ה-1995, של קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק ב'תתקכא. אני מזמין את חבר הכנסת שאול עמור. השר ייכנס מייד. בבקשה, אדוני. אתה רוצה לדבר מלמטה?

שאול עמור (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, האם אפשר לבקש את הגנת היושב-ראש כדי שאוכל לומר את דברי?

היו"ר ס' טריף:

חברים, חבר הכנסת מצא, נא לשבת. חבר הכנסת מצא, חבר הכנסת מצא, לא היית בדיון, ואתה מפריע עכשיו. חבר הכנסת מצא, אתה מפריע לחבר הכנסת עמור. בבקשה.

שאול עמור (הליכוד):

אדוני היושב-ראש – –

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת.

שאול עמור (הליכוד):

– – חברי הכנסת, הצעת החוק הזאת לתיקון פקודת מס הכנסה באה לתקן עוול נוראי לגבי כלל הנכים במדינת ישראל – ואני רוצה להדגיש שהצעת החוק לא חלה עלי אישית, מפני שהיא לא כוללת את הנפגעות מהסוג שלי, אני חייב להדגיש זאת. אני מדבר על אנשים שנפגעו קשה מאוד, ועל-פי קריטריונים של ביטוח לאומי נקבעו כנכים בשיעור של 50% ומעלה.

אני רוצה להבהיר לבית הזה, שנכה שהוגדר כנכה 50% ומעלה מצוי במצב קשה מאוד, לעתים בריאותית – פיסית או נפשית. לדוגמה, אדם שאיבד כליה, וכושר התפקוד שלו נפגע בצורה נוראית, מקבל לפי הביטוח הלאומי 30%, ומוגדר כ-30% נכה. נכה ב-50% ומעלה לעתים הוא אדם מרותק למיטתו, פגוע – –

האם אפשר לבקש מחברי הכנסת רמון ושלום – –

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת סילבן שלום.

שאל עמור (הליכוד):

חבר הכנסת שלום, אני בדרך כלל לא מפריע לכם.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה.

שאל עמור (הליכוד):

שלום לאדוני שר האוצר. לאוכלוסייה הזאת, אוכלוסיית הנכים – אני בא גם אחרי התייעצות עם הביטוח הלאומי וגם עם אנשי מס הכנסה – לאוכלוסייה הזאת של הנכים יש הוצאות נוספות. אני כבר לא מדבר על הסבל הרב שהוא מנת חלקם – הוצאות רפואיות, הוצאות ברכישת מכשירים, הוצאות בנסיעות לבתי-החולים, לכן המדינה לא עושה עמם חסד, אלא זו זכותם שהמדינה תגמול להם על-פי הנכות שיש להם.

בל נשכח שחוק ביטוח בריאות ממלכתי, שחוקק בכנסת לאחרונה, פוגע קשות באוכלוסייה הזאת, מאחר שרוב הנכים צריכים להשתייך לביטוח המשלים, וגם זאת הוצאה נוספת.

רבותי, אני פונה אל שר האוצר, אני פונה לחברי הבית, לאשר את התיקון הקטן הזה של אותו ציבור נכים קשה, קשה מאוד, שיהיה פטור חלקית או באופן מלא ממס הכנסה, כפי שפטורים אותם נכים במצב של 100% או 90%.

כפי שאמרתי, אינני מדבר על עצמי, כי אני שייך לקטגוריה אחרת.

אני מקווה שתהיה פתיחות של הלב והשכל הישר לאשר את הצעת החוק הזאת. תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

תודה לחבר הכנסת שאול עמור. אדוני שר האוצר, בבקשה.

שר האוצר א' שוחט:

חבר כנסת עמור, אני רוצה להציע להפוך את הצעת החוק להצעה לסדר-היום ולדון בה בוועדה.

שאול עמור (הליכוד):

אני בדרך כלל נענה לבקשות שר האוצר; מאז ומתמיד. אני מקבל את הצעתך.

היו"ר ס' טריף:

יפה מאוד. חסכנו דיון חשוב. נקיים דיון בוועדה הכספים?

שר האוצר א' שוחט:

בוועדה הכספים או בוועדת העבודה והרווחה.

דוד מגן (הליכוד):

בוועדת העבודה והרווחה.

היו"ר ס' טריף:

אין התנגדות, יהיה דיון בוועדה העבודה והרווחה. נא להצביע.

הצבעה מס' 5

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 16

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת העבודה והרווחה נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

16 בעד, ללא מתנגדים ללא נמנעים. נוסיף את חברי הכנסת עמור ושמאי. הצעת החוק תהפוך להצעה לסדר-היום.

שאלות ותשובות

היו"ר ס' טריף:

שאלות ותשובות לשר האוצר.

חברת "נתיבי איילון" והתחבורה בתל-אביב

חבר הכנסת י' לס שאל את שר האוצר ביום כ"ט באייר התשנ"ה (29 במאי 1995):

נודע לי, כי חברת "נתיבי איילון" עומדת בפני שיתוק, לאחר שמשדד האוצר הפסיק להזרים אליה כספים. הרקע לאי-הזרמת הכספים הוא סירובם של ראשי הערים באזור פרויקט איילון-דרום – חולון, בת-ים וראשון-לציון – לממן את בניית הנתיבים באזור.

רצוני לשאול:

1. מדוע אין כל העריות באזור תל-אביב משתתפות במימון ומתחלקות בנטל?

2. מה יעשה בנדון?

שר האוצר א' שוחט:

2-1. אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, השאילתא נוגעת לנושא של "נתיבי איילון". כל הרשויות המקומיות במדינה משתתפות במימון הקמתם של עורקי תחבורה ראשיים בתחום שיפוטן, אשר נועדו לשיפור רווחת תושביהן, וזאת בשיעור הנע בין 30% ל-50%.

פרויקט איילון-דרום מבוצע בשטח השיפוט של ראשון-לציון, בת-ים וחולון. שיעור השתתפותן של הרשויות בפרויקט עמד על 30%.

בשנת 1994 העבירה המדינה לחברת "נתיבי איילון", המבצעת את הפרויקט, את מלוא חלקה בגין הפרויקט, בהיקף של 47 מיליון ש"ח.

למרות הסכמה עקרונית שניתנה בעבר על-ידי ראשי עיריות חולון ובת-ים, לא העבירו רשויות אלה לחברה עד עתה סכום של כ-5 מיליוני ש"ח, בגין חלקן במימון עבודות שבוצעו בעבר.

בשל סירובם של ראשי עיריות חולון ובת-ים להעביר את חלקן, עדיין לא החלו השנה העבודות בפרויקט זה. מאחר שלא בוצעו עבודות ולא הוגשו חשבונות, לא העביר משרד התחבורה לחברת "נתיבי איילון" את התקציב שיועד לפרויקט.

עלי להדגיש, והדבר הזה חשוב, חבר הכנסת לס, כי בדיקות שבוצעו מצביעות, כי למעלה מ-80% מהמשתמשים בכביש, במתכונת המתוכננת, יהיו תושבי חולון, בת-ים וראשון-לציון.

בכוונתי להיפגש בהקדם עם ראשי הרשויות שהכביש עובר בתחומן. הפגישה, לצערי, נקבעה למועד קצת מאוחר. ביקשתי היום מלשכתי להקדים את הפגישה לתחילת השבוע הבא. ברצוני להיפגש אתם ולהעמידם על המשמעויות החמורות של סירובם להעמיד לרשות חברת "נתיבי איילון" את חלקם במימון הפרויקט.

אני רואה חשיבות רבה בביצוע איילון-דרום. יש לנו בעיה קשה מאוד של כניסה לתל-אביב מצד דרום. הכביש הזה הוא כביש שמשרת אוכלוסייה של אלפי תושבים.

אנחנו קבענו שה-MATCHING בתחום התחבורה יהיה גמיש, ויהיה נתון לשיקול דעתו של שר התחבורה. אם ביישוב בגליל, שאין לו מקורות, צריך לעשות כביש ואין לו 30%, יהיה לו שיקול דעת. אבל מדובר ב"נתיבי איילון", בעיריות יחסית חזקות, ואנחנו מוכנים לאפשר לקיחת אשראי, כך שההחזר הכספי איננו גדול – – –

היו"ר ס' טריף:

הן לא רוצות לשלם, אדוני.

שר האוצר א' שוחט:

יש בעיה, אנחנו לא יכולים לבצע את הפרויקט, זה מוריד נפחים גדולים. אם אנחנו נותנים להם אשראי והם מחזירים סכום של מיליונים בודדים בשנה, אני חושב שיש חשיבות לעיריות. הרי יש יציאות לתוך הערים האלה. אני לא רוצה להיכנס לפרטים.

אחד מראשי העיריות כבר נתן הסכמה. אני אקיים פגישה משותפת עם שר התחבורה, עם שלושת ראשי הערים, כדי לנסות להגיע לפתרון בתחילת שבוע הבא. האמן לי, חבר הכנסת לס, שגם אני רוצה שכסף שיש בתקציב ומיועד לתשתית יצא מהר ככל האפשר. אבל יש חשש, שאם לא נעמוד על העיקרון, יהיו בעיות בכל רחבי הארץ, בחיפה, בירושלים, באותם מקומות שבהם מושקעים עשרות רבות של מיליוני שקלים, והעיריות הן חלק מהעניין.

לפיכך, אני מודע לבעיה. היא אכן קיימת כפי שהצגת בשאלתא. אני מקווה שבשבוע הבא היא תיפתר.

היו"ר ס' טריף:

שאלה נוספת לחבר הכנסת לס.

יורם לס (העבודה):

אדוני שר האוצר, אני מודה על תשובתך המהירה, כמעט מהיום להיום, ובמיוחד על פעולתך ומסירותך לנושא. אני מבקש, ברשותך, לשאול שאלה נוספת, שנוגעת לעיר תל-אביב, שיש בה בימים אלה שבייתה של החברה קדישא על רקע של נושאי שכר. מדובר במנהל שמרוויח 40,000 שקל בחודש; נהג בחברה קדישא מרוויח 20,000 שקל בחודש; מחלק התה בחברה קדישא מרוויח 12,000 שקל בחודש.

אני שואל אותך כשר האוצר, היכן הממונה על השכר, ומה אתה מתכוון לעשות גם כדי לשים את הדברים האלה בפרופורציה, וגם כדי להפסיק את השביתה של החברה קדישא בתל-אביב, שגורמת סבל כל יתואר למשפחות ברגע הקשה ביותר שלהן.

שר האוצר א' שוחט:

חבר הכנסת לס, קראתי אתמול בערב בעיתון את הידיעה ואת המספרים שנקבת בהם. כנראה בגלל מקום העבודה יש קשר של שתיקה ודומייה מסביב לעניין הזה. אני אומר לך, שעוד היום אדבר עם הממונה על השכר כדי לבדוק מה מידת סמכותו בתוך הגוף הזה. אם הסכומים שאתה נקבת בהם, שנכתבו בעיתון, הם הסכומים שמקבלים שם, זאת שערורייה שצריך לטפל בה בכל החומרה. כפי שאתה יודע, חברות קדישא הן באחריות משרד הדתות. אני לא מגלגל את האחריות לפתחו של שר אחר. בנושא השכר אני יכול להגיד לך, שאם הדברים נכונים, עוד היום אדבר עם הממונה על השכר, כדי שיבדוק אותם ויעשה מה שצריך לעשות.

היו"ר ס' טריף:

תודה לשר האוצר. אני מקווה שנשמע חדשות טובות בשבוע הבא בעניין "נתיבי איילון".

הצעת חוק בנק ישראל (תיקון – ביקורת מבקר המדינה), התשנ"ה-1995

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ס' טריף:

אנחנו עוברים להצעת חוק בנק ישראל (תיקון – ביקורת מבקר המדינה), התשנ"ה-1995, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק ב'תתקמד.

ינמק חבר הכנסת דוד מגן. אתה בוחר לנמק מהמקום? בבקשה, אין לי התנגדות.

דוד מגן (הליכוד):

לא. אדוני היושב-ראש, אם לא קשה לך להכריז על הנמקה מהמקום, כי זה הסיכום.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה.

דוד מגן (הליכוד):

ההצעה של קבוצת חברי הכנסת, ועמי מציעים אברהם הירשזון, רחבעם זאבי, שאול יהלום, עוזי לנדאו, יורם לס, שאול עמור, יעקב שפי ודן תיכון; כולם, חוץ משאול עמור, חברי הוועדה לענייני ביקורת המדינה, אשר לאחר צבירת ניסיון הגיעו למסקנה, כי את סעיף 62 לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, צריך לתקן, משום שהוא קובע, כי הביקורת החשבונאית והמינהלית של הבנק תהיה בידי מבקר המדינה. משמע – רק הביקורת הזאת.

הואיל ובנק ישראל, כמוסד של המדינה, הוא גוף מבוקר, לפי סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, פורש סעיף 62 לחוק בנק ישראל כסעיף המגביל את סמכות הביקורת של מבקר המדינה לתחומים חשבונאיים ומינהליים בלבד. אנחנו מציעים לבטל את סעיף 62 הנ"ל ולאפשר למבקר עריכת ביקורת מלאה ובלתי מוגבלת גם בבנק ישראל, כמו כל מוסד אחר של המדינה.

היו"ר ס' טריף:

תודה. אדוני שר האוצר, בבקשה.

שר האוצר א' שוחט:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, הממשלה אינה מתנגדת לעיקרון שמאחורי הצעת החוק. אומר בסוגריים, שבנק ישראל מתנגד להצעת החוק והעביר תזכיר בעניין.

הממשלה רואה חשיבות רבה בשמירה על עצמאותו, סמכויותיו ושיקול דעתו המקצועי של בנק ישראל. עם זאת, ייחודיותו של מוסד זה אין בה כדי להקנות לו מעמד-על, החסין מכל ביקורת או פיקוח.

לדעתנו, יש למצוא את האיזון בין השמירה על עצמאות הבנק וייחודו, לבין הפעלת פיקוח וביקורת חיצוניים.

הצעת החוק, ואני אומר את זה בזהירות רבה, כפי שהיא מנוסחת, אינה עונה על האיזון הראוי. יש לתת את הדעת על כך, שביקורת המדינה על בנק ישראל לא יכולה להתמצות רק בעניינים חשבונאיים ומינהליים, כפי שהיא כעת, אבל מצד שני, אל לה לביקורת לגלוש לעניינים שבתחום קביעת המדיניות. כמו כן, יש לבחון את השאלה, כיצד ראוי לערוך את הביקורת, מה יהיה דינם של ממצאי הביקורת וכו'.

שיקולים מעין אלה לא קיבלו ביטוי מספיק בהצעת החוק, כפי שהוגשה על-ידי חברי הכנסת המכובדים, ועל כן ראוי לדון בנושא בכובד ראש ובצורה מעמיקה בוועדת הכספים של הכנסת, תוך

מיון שטחי הפעולה אשר יהיו נתונים לביקורת, ונושאים אחרים אשר לגביהם יימשך הנוהג הקיים, קרי לא יהיו חשופים לביקורת.

לפיכך, אני מביע את הסכמת הממשלה שהחוק יועבר לדיון, ואני מציע – לוועדת הכספים, שכן חוק בנק ישראל – – –

דוד מגן (הליכוד):

אולי לוועדה משותפת.

שר האוצר א' שוחט:

יכול להיות. אני מציע שתדבר עם יושב-ראש ועדת הכספים.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת אלי דיין מציע להסיר. בבקשה.

אלי דיין (העבודה):

אדוני היושב-ראש, לדעתי, זו הצעת חוק מהפכנית. לכן התקנון מאפשר גם להתנגד, כדי שחברי הכנסת ידעו במה מדובר.

דוד מגן (הליכוד):

התקנון מאפשר להתנגד לדבר יותר מהמציע.

אלי דיין (העבודה):

נכון, כי אתם בחרתם פרוצדורה קצרה.

רבותי חברי הכנסת, אין לי ספק, שחברי חבר הכנסת דוד מגן, יושב-ראש הוועדה לענייני ביקורת המדינה, והחברים החתומים אתו, יש להם כוונה טובה, לבקר גם את בנק ישראל כפי שמבקרים כל מוסד במדינה. לכן הם מציעים להרחיב את סעיף מס' 62.

סעיף מס' 62 מגביל את הביקורת של מבקרת המדינה רק לנושא החשבונאי והמינהלי של הבנק, ובצדק. הרי אותה שאלה קיימת, ידידי חבר הכנסת מגן, בנושא מינהל מקרקעי ישראל. שים לב שהכנסת כמעט אינה יכולה להתערב במדיניות של מינהל מקרקעי ישראל – אני מדבר על העיקרון של הביקורת – מכיוון שהמחוקק רצה שמינהל מקרקעי ישראל לא יהיה מושפע מכל מיני שיקולים קואליציוניים או פוליטיים ואחרים במדיניות של ניהול הקרקעות. אותו דבר כאן: המחוקק רצה להגן על עצמאותו של בנק ישראל.

אתה יודע שמופעלים על בנק ישראל כל מיני לחצים על-ידי גופים אינטרסנטיים. רק לפני כשבוע ישבו כל ראשי המשק ויצאו במתקפה על נגיד בנק ישראל ועל המדיניות של בנק ישראל בנושא הריבית. מדובר בגופים אינטרסנטיים, שראו רק את החלק שלהם. תפקידו של נגיד בנק ישראל לראות את התמונה הכללית. יכולים לבוא גם לחצים על בנק ישראל, על-ידי ממשלה זו או אחרת, שיש לה כל מיני שיקולים פוליטיים של תמיכה ציבורית, של רכישת אהדה ציבורית, ובמיוחד אם זה לקראת מערכת בחירות או דברים מסוג זה.

לכן, המחוקק קבע בחוק בנק ישראל את העקרונות ששומרים על עצמאותו גם מפני התערבות של ביקורת מבקר המדינה, בגלל החשיבות המיוחדת שהוא ייחס לעניין עצמאותו של בנק ישראל. בנושא חשבונאי – כן. הוא סייג את זה, והיו הרבה דיונים. אם תקראו את הצעת חוק בנק ישראל ואת הדיונים שקדמו לה, תראו מה היו הנימוקים. אלה נימוקים כבדי משקל, שגם היום לא השתנו, שהגבילו את הביקורת רק לנושא החשבונאי והמינהלי של הבנק.

קצת תמהתי לשמוע שהממשלה תמכה – – –

שר האוצר א' שוחט:

התמיכה היתה מסויגת. היא לא אמרה – באופן גורף. היא אמרה שצריך למיין בדיון בוועדה – – –

אלי דיין (העבודה):

נכון. אני מציע להיות כאן זהירים. בנק ישראל הוא מוסד חשוב ביותר, שיכולים להיות מופעלים עליו לחצים מכל מיני צדדים, של גופים אינטרסנטיים, של הממשלה, חברי כנסת וכו'. החוק הזה חוקק בשנת 1954, זה כמעט 45 שנה, והוא הוכיח את עצמו. לכן, אני מציע שלא להזדרז, רבותי חברי הכנסת. לדעתי צריך להסיר את ההצעה הזאת ולהמשיך במדיניות הקיימת. לא שמעתי שקם מבקר מדינה ואמר שיש משהו שמפריע לו בנושא הביקורת היום, בגבולות הקבועים היום במסגרת החוק. מבקרת המדינה וגם מבקרים קודמים לא אמרו שהם רוצים להרחיב את הסמכות שלהם בנושא של בנק ישראל.

לכן, רבותי חברי הכנסת, אני מתנגד להצעה זו ומציע לחברי הכנסת להסיר אותה, במיוחד בימים אלה, שכולנו מעוניינים לחזק את המוסד של בנק ישראל.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת דוד מגן, בבקשה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, גם אם מובטח רוב להצעה, כדי להסיר מכשול מדרכו של חבר הכנסת אלי דיין, אשר כנראה לא ירד לעומקם של העניינים, אני רוצה להזכיר, כי היוזמה האמיתית היא הפצרות חוזרות ונשנות של מזכיר הוועדה לענייני ביקורת המדינה, ברוך פרידנר, שאתה, כחבר הוועדה, מכיר אותו, ואני מכיר ומוקיר את פעילותו, והוא מצביע כבר כמה שנים על בעייתיות של כניסה לביקורת במוסד הזה. לא היתה למציעים שום כוונה להיכנס לענייני המדיניות. להיפך, אנחנו רוצים לשמור על העצמאות של בנק ישראל.

אשר על כן, אדוני היושב-ראש, אני מבקש, שהוועדה לענייני ביקורת המדינה, שהתחבטה בעניין, תוכל להוציא מתחת ידה עבודה נאמנה כאשר היא תדון בחוק הזה. אני מציע ומבטיח, שנתייעץ עם כל הגורמים, כדי שהמלאכה תיעשה טוב ובחוכמה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה.

אני מבין שההצעה היא להעביר את הצעת החוק לוועדה לענייני ביקורת המדינה.

אברהם פורז (מרצ):

ועדת הכספים.

דוד מגן (הליכוד):

עם הוועדה לענייני ביקורת המדינה. אני אדבר עם יושב-ראש ועדת הכספים, ושר האוצר בוודאי יסכים.

היו"ר ע' עלי:

רבותי, יש כאן הצעה להעביר לוועדת הכספים, ויש הצעה להעביר לוועדה לענייני ביקורת המדינה. אנחנו נעביר את הצעת החוק לוועדת הכנסת, והיא תחליט באיזו ועדה היא תידון.

ובכן, מי בעד העברת הצעת החוק לוועדת הכנסת, שתחליט באיזו ועדה הנושא יידון? יש נוהל בעניין זה, ואני משוכנע שוועדת הכנסת תחליט נכון.

הצבעה מס' 6

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 20

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – 2

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הצעת חוק בנק ישראל (תיקון – ביקורת מבקר המדינה),

התשנ"ה–1995, לדיון מוקדם בוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

בעד – 20, נגד – 2. ובכן, הוחלט לאשר את הצעת החוק ולהעביר אותה לוועדת הכנסת, שתחליט באיזו ועדה הנושא יידון להכנה לקריאה ראשונה.

דב שילנסקי (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, הבורגני הגדול ביותר בכנסת. אתה אתו?

אלי דיין (העבודה):

נמאס לי להיות עני.

היו"ר ע' עלי:

זו לא בושה להיות עשיר.

דב שילנסקי (הליכוד):

להיות עני זו לא בושה, אבל זה לא כל כך נוח.

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון), התשנ"ה-1994

(הצעת חבר הכנסת ד' מנע)

היו"ר ע' עלי:

רבותי, אנחנו ממשיכים בסדר-היום. הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון); הצעת חוק ב'תקצד. חבר הכנסת דוד מנע, בבקשה.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, הצעת החוק שאני מתכבד להגישה לכנסת היא הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון), התשנ"ה-1994. במה עוסקת הצעת החוק הזאת?

אדוני היושב-ראש, קצבת נכות משולמת לכל נכה עד הגיעו לגיל 65, משום שהוא נכה, משום שהוא מוגבל, משום שהוא זקוק לסיוע. הביטוח הלאומי משלם לו קצבת נכות. בהגיע הנכה לגיל זיקנה, בגיל 65, מפסיקים לשלם לו את קצבת הנכות ומתחילים לשלם קצבת זיקנה, שהיא פחותה בכ-30% מקצבת נכות. כלומר, נכה שמלאו לו 65 ונכה שמלאו לה 60 אשר קיבלו קצבת נכות, בהגיעם לגיל זיקנה, מתחילים לקבל קצבת זיקנה במקום קצבת נכות, שהיא פחותה כאמור מקצבת נכות.

אני שואל: האם הנכה מפסיק להיות נכה בגיל 65? האם האשה הנכה מפסיקה להיות נכה בגיל 60? מדוע להרע להם? להיפך, הקשיש הנכה זקוק לאמצעים רבים יותר, משום שהוא מוגבל יותר. נכה בגיל צעיר אולי יכול להסתפק בקצבת הנכות, שהיא כשלעצמה נמוכה מאוד, אבל כשהוא מגיע לגיל 65 צרכיו גדלים, תלותו גדולה יותר. מדוע להפסיק לשלם לו את קצבת הנכות ולשלם במקומה קצבת זיקנה?

דב שילנסקי (הליכוד):

בגיל מבוגר יותר הוא נכנס למצוקה אמיתית.

דוד מנע (הליכוד):

נכון. מדוע להפסיק לשלם לו קצבת נכות דווקא כשהוא נכנס למצוקה אמיתית?

אני רוצה לשאול אותך, אדוני שר האוצר: לפני מערכת הבחירות כינסתם את ארגוני הנכים. קיימתם כנס גדול עם המועמד לראשות הממשלה. הבטחתם לכל הנכים סיוע ועזרה. איפה כל הסיוע? איפה העזרה?

אני יודע שוועדת השרים החליטה להתנגד להצעת החוק הסוציאלית הזאת. את הצעת החוק הזאת הבאתי גם לפני הלובי החברתי. אני קורא לאנשי הקואליציה, לאנשי תנועת העבודה החברים בלובי החברתי – – –

דב שילנסקי (הליכוד):

מיהו יושב-ראש הלובי?

דוד מנע (הליכוד):

מהשבוע יושב-ראש הלובי הוא חבר הכנסת שאול עמור. לפניו היה חבר הכנסת רפי אלול.

דב שילנסקי (הליכוד):

חבר הכנסת רפי אלול, נראה איך הוא יצביע.

דוד מנע (הליכוד):

ישבנו, חברי הלובי החברתי, ביום שני כולנו יחד ודיברנו על הצעת החוק החשובה הזאת. כולנו התחייבנו בפני הנכים שהשתתפו בישיבת הלובי החברתי לסייע להם.

אני קורא לכל חברי הכנסת בעלי הרגישות החברתית, לאנשים שבקיאים בכל התחומים האלה: בואו וסייעו להעביר את הצעת החוק הזאת. הצעת החוק הזאת היא הצעה סוציאלית ממדרגה ראשונה, היא באה לעזור לאותם נכים, לעזור לאותם מוגבלים שמגיעים לגיל זיקנה והקצבה שלהם מופחתת.

אנו, אנשי הלובי החברתי, שישבנו ביום שני בכנסת עם כל אותם ארגונים סוציאליים, וביניהם גם ארגוני הנכים, הבטחנו לסייע להם וללכת לקראתם בתשלום הקצבאות.

אני שמח שחבר הכנסת יורם לס מגיש אחרי הצעת חוק דומה. תהיו רגישים לצרכים החברתיים של הנכים.

לא יכול להיות שנכה, אדוני מזכיר מפלגת העבודה, המקבל קצבת נכות, כשהוא מגיע לגיל 65 יפסיק לקבל את קצבת נכות ויתחיל לקבל קצבת זיקנה הפחותה מקצבת הנכות.

אדוני סגן שר השיכון, אתה מכיר את הבעיות של הנכים. נכה שמקבל קצבת נכות, בהגיעו לגיל 65 מפסיקים לשלם לו את קצבת הנכות ומתחילים לשלם לו קצבת זיקנה שהיא פחותה בכ-30% מאותה קצבת נכות. מדוע? האם בגיל 65 הוא מפסיק להיות נכה? האם אשה נכה מפסיקה להיות נכה כשהיא מגיעה לגיל 60? האם מוצדק להפחית את הקצבה שלה ב-30%?

הצעת החוק הזאת, כפי שאמרתי, היא הצעה סוציאלית ממדרגה ראשונה. אני יודע שהממשלה מתנגדת לה. להם יש בעיות תקציב והם לא רגישים לצרכיו של הנכה ולצרכיו של הקשיש. הרבה נכים, הרבה נכות במדינת ישראל, הרבה קשישים נכים מחכים להצבעה שלכם. הקשישים האלה, כשהם מגיעים לגיל זיקנה הצרכים שלהם גדולים יותר, המצוקה שלהם גדולה והם זקוקים יותר לסייע, הם זקוקים יותר להסעות וליותר מכשירים וצריך לסייע להם.

הנושא הזה חייב לחצות מפלגות. אני יודע שגם חברי כנסת מהשמאל תומכים בעניין הזה, משום שבנושאים האלה אין לנו מחלוקת. בנושאים הסוציאליים אין לנו מחלוקת.

אני חוזר ואומר, הלובי החברתי, כשישבנו השבוע, הבטחנו לנכים לסייע להם. חברי הלובי החברתי הם מכל המפלגות, מכל הסיעות, משמאל ומימין. אנחנו מדברים על כל הנכים ועל כל אותם קשישים.

יש לסייע לקשישים, יש לסייע לנכים הקשישים. אין הבדל רב. הסיוע הוא לא גדול. צריך להמשיך ולשלם להם את קצבת הנכות גם בהגיעם לגיל זיקנה. צריך להמשיך ולשלם להם את קצבת הנכות גם כשהם מזדקנים. אל תפחיתו להם את הקצבה, להיפך. קצבת הנכות גבוהה יותר מקצבת הזיקנה, אל תפחיתו להם את הקצבה.

אני קורא לחברי כנסת ממפלגת עבודה, גם לחברי הלובי החברתי וגם לאנשים הרגישים לנושא הזה: תתמכו בהצעת החוק הזאת, ונעזור כולנו לציבור הנכים והמוגבלים שכולנו הבטחנו להם אותן הבטחות.

אני יודע שכל חברי הממשלה מתגייסים להתנגד להצעת החוק. הרי אתם הבטחתם לנכים לסייע להם. אדוני שר האוצר, אני קורא לך לסייע להם ולתמוך בהצעת החוק הזאת. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. שר האוצר, בבקשה.

שר האוצר א' שוחט:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, שמעתי בקשב רב את דבריו של חבר הכנסת מנע.

הממשלה הזאת, אם תדפדפו בתעודת הזהות תוכלו לדעת עד כמה הממשלה הזאת פעלה בתחומים החברתיים ובהקצבת כספים לשכבות החלשות, ועד כמה היא טיפלה בתחומים שבמשך שנים לא טיפלו בהם, בייחוד – אם אחר כך תינתן לשרת העבודה והרווחה, שמופקדת על הנושא הזה, הזדמנות להביא לפניכם פירוט של כל הדברים שנעשו.

חבר הכנסת מנע, אני שואל: למה את כל אותם דברים שאנחנו עשינו לא עשיתם אתם כאשר ניהלתם את הממשלה? למה לא עשיתם את שתי התוכניות למלחמה בעוני? למה לא עשיתם את התוכנית הקודמת ואת התוכנית שתובא היום למלחמה בעוני? למה הפחתתם את קצבאות הילדים ואנחנו החזרנו אותן? למה לא שיניתם את מדרגות הביטוח הלאומי בשכר הנמוך, דבר שאנחנו עשינו? איפה הייתם? מה עשיתם במשך השנים שהייתם בשלטון?

כל מה שאתה מציע עכשיו, והקשבתי היטב לנאום שלך, אינו אלא בגדר דמגוגיה. שכן יכולת, אדוני היקר, לעשות בזמן שהייתם בשלטון 10% מהדברים שאנחנו עשינו.

אני יודע שתמיד טוב לקבל החלטה בדבר מתן עזר לקבוצת אוכלוסייה כזו או אחרת, אבל דבר כזה צריך להיעשות בהתאם ליכולת, בהתאם לאפשרות לעשותו. וכשאנחנו גרמנו לכך שיהיו לנו מקורות, גם עשינו הרבה מאוד דברים. אני יודע שהיה לי נעים יותר אילו יכולתי להשיב בחיוב על ההצעה הזאת. וחשוב לציין שההצעה הזו אינה עולה הרבה, רק 80 מיליון שקל. וקצת מאוחר יותר תשיב שרת העבודה והרווחה על הצעת חוק שצריכה לעלות כ-300 מיליון שקל, ורק בשבוע שעבר התקבלה החלטה שעולה 100 מיליון שקל. ואני אומר לכם – – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה רגע. רבותי, אני מבקש מכולם לשבת. חברת הכנסת יעל דיין, נא להפסיק את השיחות כאן. אדוני סגן שר החוץ, חבר הכנסת גולדפרב, אני מבקש להפסיק את כל השיחות. נא לשבת.

שר האוצר א' שוחט:

ואני אומר לכם, רבותי חברי הכנסת, עם כל הרגישות ועם כל הרצון הטוב וידיעתנו שיש אוכלוסייה במצוקה, תעודת הזהות של הממשלה הזאת מלאה בעמודים מספר של דברים חשובים ומשמעותיים מעל ומעבר למה שנעשה במשך הרבה שנים במדינת ישראל. אבל, גם ליכולתה הכספית של המדינה למלא דרישות חשובות כל כך יש גבול, ויש קו שאי אפשר לעבור אותו.

משום כך אני פונה אליכם, רבותי חברי הכנסת, בכל הרצינות ובכל האחריות ואומר, שהדברים צריכים להיעשות במידה. שכן תקציב המדינה לא יוכל לעמוד בכל כך הרבה הצעות ובכל כך הרבה רצונות, שאני מאמין שרובם נובעים מהכרת המצב ומרצון לעזור לאוכלוסיות החלשות.

אני מבקש מהכנסת להסיר את ההצעה הזאת. אני מציע לחברי הכנסת לקרוא וללמוד את כל הדברים שעשינו במסגרת חקיקה שעזרה גם לנכים. אני נפגשתי אתם, ואני זוכר מה הם אמרו לי. אני מבקש להסיר את ההצעה מסדר-היום.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת מנע, אתה רוצה להשיב?

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אדוני שר האוצר, לפני הבחירות לכנסת כינס המועמד שלכם לראשות הממשלה את כל ארגוני הנכים במלון "מיראמר" ליד מכמורת. הבטחת להם הבטחות שונות, לא קיימת דבר מהדברים שהבטחת לנכים.

שר האוצר א' שוחט:

קיימתי יותר ממה שאתם עשיתם במשך 15 שנה.

דוד מנע (הליכוד):

לא קיימת דבר אחד לנכים. הבטחת להם דברים, ודבר לא עשית.

אנשי הלובי החברתי, השבוע ישבנו עם ארגוני הנכים. הבטחנו להם הבטחות שונות. מדוע צריך להפסיק, לקשיש המגיע לגיל 65, את קצבת הנכות ולהעביר אותו לקצבת זיקנה שקטנה ב-30% מקצבת הנכות? האם הוא הפסיק להיות נכה בהגיעו לגיל 65? האם אשה נכה הפסיקה להיות נכה בגיל 60? למה להפחית את קצבת הנכות שלהם ב-30% כאשר מעבירים אותם לקצבת זיקנה?

אני דורש לתמוך בהצעה הזאת, על מנת שהנכה ימשיך לקבל קצבת נכות גם בהגיעו לגיל 65.

היו"ר ע' עלי:

תודה.

רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד הצעת חוק הביטוח הלאומי של חבר הכנסת דוד מנע והעברתה לוועדת הכספים? נא להצביע.

הצבעה מס' 7

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 29

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – 35

נמנעים – אין

ההצעה להסיר את הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון), התשנ"ה-1994,
מסדר-היום נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

29 – בעד, 35 – נגד, אין נמנעים. אני קובע שהצעת החוק הוסרה.

אנחנו עוברים להצעת חוק של חבר הכנסת יורם לס, בהתאם לבקשתה של שרת העבודה והרווחה. לאחר מכן נעבור לשאלות ותשובות של שרת העבודה והרווחה. חבר הכנסת יורם לס, בבקשה. הצעת חוק הביטוח הלאומי – – –

קריאות:

הוא איננו.

שאלות ותשובות

היו"ר ע' עלי:

אני מזמין את שרת העבודה והרווחה להשיב על שאלות של חברי הכנסת.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

מה גורל הצעת החוק?

היו"ר ע' עלי:

היות שבסדר-היום מופיעה הצעת החוק של חבר הכנסת לס אחרי השאלות, אני לא יכול לשנות זאת. ובכן, אחרי השאלות תועלה הצעת החוק של חבר הכנסת לס. אני רוצה שלא תהיינה אי-הבנות בעניין זה.

רבותי, אני לא מסכים שיתנהלו שיחות באולם. זה לא לכבוד השרה ולא לכבוד הנושא. אני מבקש לנהל את השיחות מחוץ לאולם. נא לסגור את הדלתות. בבקשה, גברתי השרה.

מידע לציבור על שיעורי החסכונות שאינם פוגעים בזכויות להבטחת הכנסה

חבר הכנסת ס' טריף שאל את שרת העבודה והרווחה ביום ג' בניסן התשנ"ה (3 באפריל 1995):

כיום אין מודיעים לציבור על גובה ההפקדה של חסכונות אישיים בבנק שיכול כל אדם לחסוך בלי שתהיה פגיעה כלשהי בזכויות להבטחת הכנסה. הדבר גורם לבריחת כספים רבים מפיקדונות בבנקים.

רצוני לשאול:

1. האם יש סיבה כלשהי לאי-פרסום המידע?

2. למה אין מוכנים למסור מידע במוסד לביטוח לאומי, והאם יש הנחיות של האחראים בנדון?

3. האם נשקל להוציא דף הסברה לאזרח בנדון, ואם כן – מתי?

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

3-1. המחלקה להסברה וליחסי ציבור של המוסד לביטוח לאומי מפרסמת עלון, המופץ לקהל הרחב, ובו מידע בדבר הדרך לחישוב הכנסות מחסכונות, לצורך בדיקת זכויות להבטחת הכנסה. נוסף על כך יכול כל אזרח לקבל מידע ישירות מפקיד התביעות בסניף, בכתב או בטלפון.

אני רוצה להוסיף ולומר לחבר הכנסת סאלח טריף, שהנחיתי את מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי לפרסם – ואני מניחה שנעשה זאת בתשדירי שירות ברדיו, שכן זה פחות יקר מתשדירי שירות בטלויזיה, ואת הפרסומים בעיתונים כמעט שאין קוראים – את האפשרות לקבל את המידע הזה בסניפי המוסד לביטוח לאומי, לרבות תשדירי שירות בשפה הערבית.

היו"ר ע' עלי:

שאלה נוספת לחבר הכנסת סאלח טריף.

סאלח טריף (העבודה):

אדוני היושב-ראש, גברתי השרה, קודם כול אני מודה לך על התשובה. אני חושב שנושא הפרסום של הביטוח הלאומי הוא דבר חשוב ביותר, במיוחד לשכבות העניות, שחשוב שיקבלו מידע ברור ומדויק. אני מקווה שאכן יבצעו את ההוראה שלך, גברתי.

אני רוצה לומר לך בהזדמנות זו, שבתחום הבטחת ההכנסה יש לפעמים דברים שממש מקוממים. אם יש למישהו רכב משנת 1950, או יש לו טרקטור שהושבת, הרי הוא אינו יכול להגיש בקשה להבטחת הכנסה, כי היא תוחזר אליו מייד. והשאלה היא: איך אפשר לתקן את הדברים האלה. הרי מדובר באנשים משכבות עניות, מבתיים במצוקה, עם בעיות שמצריכות איזה תיקון שיבוא מצד גברתי השרה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. האם את מבקשת להשיב, גברתי השרה?

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

חבר הכנסת טריף, מי שבאמת עני אין לו רכב. יש חוק למוסד לביטוח לאומי, ואלה חוקי הזכאות וחוקי הבחינה. אני רוצה להזכיר לך, שהשנה נשלם 22 מיליארד שקלים קצבאות של המוסד לביטוח לאומי, כאשר 60% מהסכום הזה באים מתקציב המדינה.

כל שינוי בחקיקה הוא לא רק לקבוצה אחת. מי שנמצא זכאי על-פי הקריטריונים, מקבל.

פיצוי לניצולי שואה השולל זכות להבטחת הכנסה

חבר הכנסת ס' טריף שאל את שרת העבודה והרווחה ביום ג' בניסן התשנ"ה (3 באפריל 1995):

נודע לי כי יש ניצולי שואה המקבלים פיצוי כספי חד-פעמי מגרמניה על סבל שהיה מנת חלקם בשואה, בסכום הנע בין 4,000 ל-5,000 מרק גרמני. אנשים אלה אינם זכאים להבטחת הכנסה.

רצוני לשאול:

1. האם נכון הדבר?

2. מה הם הנימוקים לאי-מתן זכאות למי שעמד בקריטריונים?

3. האם נשקל לבחון מחדש את הזכאות להבטחת הכנסה במקרה הנדון?

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

2-1. על-פי חוק הבטחת הכנסה ותקנותיו, 8% מסכום הכסף שיש לתובע גמלה להבטחת הכנסה, מכל מקור שהוא, נחשב הכנסה שנתית. סכום זה מופחת מהגמלה שהוא זכאי לה. פיצוי חד-פעמי בגובה של 5,000 מרק גרמני, דהיינו כ-10,000 שקלים, מקטין את הגמלה שהתובע זכאי לה ב-75 שקלים לחודש.

3. אם הזכאי להבטחת הכנסה עשה שימוש בסכום הכסף שקיבל כפיצוי, לצרכים שונים, מופחת הסכום שהוציא מהסכום המובא בחשבון כהכנסתו השנתית.

היו"ר ע' עלי:

שאלה נוספת לחבר הכנסת סאלח טריף, בבקשה.

סאלח טריף (העבודה):

אני לא הבנתי מתשובת השרה, האם ניצולי השואה מגרמניה שקיבלו סכום חד-פעמי של 5,000-4,000 מרקים אינם זכאים להבטחת הכנסה?

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

להם מקדימים, אם זה סכום חד-פעמי. אני השבתי, שזה סכום של 5,000 מרק – כ-10,000 שקל; יורדים להם מהגמלה 75 שקלים לחודש. לפי חוק הביטוח הלאומי אי-אפשר לקבל שתי קצבאות. אדם יכול לבחור איזו קצבה הוא מעדיף לקבל – בדרך כלל את זו שמעניקה לו יותר כסף.

חלוקת "קמחא דפסחא" לנזקקים

חבר הכנסת א' דרעי שאל את שרת העבודה והרווחה ביום ג' בניסן התשנ"ה (3 באפריל 1995):

על-פי הפרסומים, נמנע משרדך השנה מחלוקת "קמחא דפסחא" לנזקקים.

רצוני לשאול:

1. כמה שנים נהוג לחלק "קמחא דפסחא" במשרדך?

2. מי פתח ביוזמה זו?

3. מה חולק ולמי?

4. מה היו הקריטריונים לחלוקה זו?

5. האם אכן השנה הופסק מנהג זה, ואם כן – מדוע?

תשובת שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. חלוקת "קמחא דפסחא" במשרד העבודה והרווחה לא נעשתה מעולם באופן סדיר.

2. מקור היוזמה – במשרד הסעד.

4-3. עד שנות ה-80 חילקו מענקים לנזקקים, לפי המלצות אנשי ציבור. בשנים 1990-1991 חילקו מצרכים לנזקקים, על-פי המלצת לשכות הרווחה. בשנת 1992 חולקו תלושים לרכישת מצרכים חיוניים לנזקקים, בכללם משפחות שבהן שישה ילדים ויותר, משפחות חד-הוריות נזקקות, ומשפחות עולים חדשים בשנתן הראשונה בארץ.

5. המנהג הופסק בשנת 1993, עם כניסתי לתפקידי. "קמחא דפסחא" הינו מפעל קהילתי-חברתי, שהמיון עברו צריך להגיע מכספי תרומות וצדקה, ולא מן התקציב הלאומי.

העסקת נכים במוסד לביטוח לאומי

חבר הכנסת מ' שטרית שאל את שרת העבודה והרווחה ביום ג' בניסן התשנ"ה (3 באפריל 1995):

נוכח בעיית התעסוקה של נכים במדינת ישראל, רצוני לשאול:

1. כמה עובדים נכים מועסקים במוסד לביטוח לאומי?

2. כמה אחוזים הם מהווים מכלל עובדי הביטוח הלאומי?

3. האם קיימת תוכנית כלשהי לשילובם של עובדים נכים בשירות הציבורי?

תשובת שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. במוסד לביטוח לאומי מועסקים נכים כלליים רבים, אך אין אפשרות לציין במדויק את מספרם או את שיעורם מכלל עובדי המוסד, שכן בסיווג לקבוצות עובדים לא מצוין האם העובד נכה. אציין, כי המוסד לביטוח לאומי מעסיק 15 טלפנים עיוורים.

3. לא קיימת תוכנית לשילוב נכים בשירות הציבורי. עם זאת, פרסם נציב שירות המדינה הודעה ב-29 בנובמבר 1992, ועל-פיה הוחלט לחייב את משרדי הממשלה לקלוט עובדים עיוורים בתפקידי טלפנים. אגף השיקום במשרדי מצוי במשא-ומתן עם נציבות שירות המדינה במטרה להרחיב את מגוון התפקידים המיועדים לעיוורים בשירות הציבור.

בתי-אבות

חבר הכנסת ע' זיסמן שאל את שרת העבודה והרווחה ביום י"ב בניסן התשנ"ה (12 באפריל 1995):

אל מול פריחתם של בתי-אבות מפוארים ברחבי הארץ, עדיין פועלים לעתים בתי-אבות פרטיים ללא רשיון ובתנאים קשים ומשפילים.

רצוני לשאול:

1. מה הוא היקף בתי-האבות הקיימים בארץ ומה היא רמתם?

2. כיצד פועל המשרד לפיקוח על בתי-האבות הפרטיים הללו?

3. האם הפעיל המשרד סנקציות כלפי מי שלא עמד בתקני הפעלה למקום, ובאיזה היקף?

תשובת שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. בארץ פועלים כיום 215 בתי-אבות, מהם 165 המוכרים למשרד העבודה והרווחה ועומדים בתקנות חוק הפיקוח על המעונות, התשכ"ה-1965. שאר המעונות הם כאלו שנפתחו בבתים פרטיים או במבנים לא מתאימים.

2. השירות לזקן במשרד העבודה והרווחה מפקח על כל המעונות באמצעות מפקחים, בביקורים מתוכננים ובביקורי פתע. בסופו של תהליך הפיקוח, הכולל ביקור במעון, בדיקת תיקים סוציאליים ורפואיים, ריאיון עם הדיירים וריאיון עם עובדי המעון, מחליטים המפקחים אם להמליץ על מתן רשיון, להתנות את מתן הרשיון בשיפורים, או להמליץ על סגירה.

3. משרד העבודה והרווחה מפעיל מערכת סנקציות לגבי מעונות שאינם עומדים בתקנות. הסנקציות כוללות התניית מתן הרשיון למעון בשיפורים; הפסקת הפניית זקנים למעון על-ידי שירותי הרווחה; הורדת תעריפי האחזקה המשולמים על-ידי המשרד והגשת תביעות משפטיות לצורך סגירה במקרה הצורך. כיום נמצאות 20 תביעות כאלו בשלבים שונים של ההליך המשפטי.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לשרת העבודה והרווחה.

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – קצבת נכות), התשנ"ד-1994

(הצעת חבר הכנסת י' לס)

היו"ר ע' עלי:

כאמור, אנחנו חוזרים להצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – קצבת נכות), התשנ"ד-1994; הצעת חוק ב'לא. חבר הכנסת יורם לס, בבקשה.

יורם לס (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, גברתי שרת העבודה והרווחה, אני שמח שאת עונה לי בחוק הזה, כי שר האוצר – ואין לי נגדו שום דבר – עושה את תפקידו, שומר על הקופה, אבל מעבר לקופה צריך גם לשמור על בני אדם.

הצעת החוק, שהיא תיקון לחוק הביטוח הלאומי (קצבת נכות), קובעת – ואני מרשה לעצמי לומר זאת במלים מעט בוטות – שאם אדם, חלילה, נקטעה ידו בגיל 30 והוא נכה, היד הזו, גברתי השרה, לא צומחת בגיל 65. אני אומר זאת במלוא האחריות. סליחה על הביטוי ועל הדימוי הקשה. נכה שהוא נכה בגיל 20 והוא נכה בגיל 30, הוא גם נכה בגיל 65. לא רק שהוא נכה בגיל 65, אלא שצרכיו גדלים ככל שהוא נעשה מבוגר יותר.

לדוגמה, אם הנכה יושב על כיסא גלגלים, הסיכויים שלו לפצעי לחץ הם הרבה יותר גדולים בגיל 65 ובגיל 70 מאשר בגיל 20, כשהעור עוד צעיר. אני לא מאחל לאיש את הטיפול בפצעי לחץ של נכה. אני בכוונה משתדל להביא דוגמאות מהחיים לגבי אנשים, לא רק תקציבים.

המצב הוא, שבניגוד לכל היגיון אנושי, רפואי, בניגוד לכל דבר, המדינה נותנת לנכה גמלת נכות בגין צרכיו המיוחדים. בגיל 65, כשצרכיו רק גדלים, "פוס", שום דבר. המדינה אומרת: הפסקת להיות נכה, אתה לא נכה, עכשיו תקבל רק קצבת זיקנה.

מי מקבל קצבת זיקנה? עבדכם הנאמן, אני מאחל לעצמי בריאות, וכל אדם בריא שנמצא כאן שיגיע לגיל 65 יקבל קצבת זיקנה כאדם בריא לצרכיו המיוחדים. בגיל הזה אולי יש יותר תרבות שעות פנאי, בגיל הזה צריך לשלם בשביל תרופות. לצרכיו של האדם הבריא נותנת המדינה, לכל אדם, לכל אזרח באשר הוא אזרח, קצבת זיקנה. אבל אם אתה נכה, יש למחוק את העניין הזה ולהתייחס אליך כאילו אתה בריא, כאילו כלום לא קרה לך ב-30 השנים האחרונות? הדבר הזה לא מחזיק מים, זה לא עובד. אי-אפשר להמשיך עם המצב הזה.

הסכומים שמדובר בהם הם לא בשמים. גמלת נכות, לאחר הפעולה המבורכת של שרת העבודה, שהגדילה את גמלת הנכות ב-7%, עומדת היום על 1,118 שקל בחודש. 1,118 שקל גמלת נכות לנכה יחיד – זה לא סכום בשמים.

היו"ר ע' עלי:

שר האוצר אמר, כשלא היית כאן, שעלות החוק שלך היא כ-300 מיליון שקל.

יורם לס (העבודה):

אני מתווכח על זה ומוכן להתפשר. אבל אני לא יכול להתפשר במליאה. אי-אפשר להתפשר על דברים כאלה במליאה. בקשתי היא להעביר את החוק לוועדה, כדי שבועדה נבדוק את הנתונים. אני הבאתי לשר האוצר 400 מיליון מצבא הקבע. הבאתי לו אותם. זה לא כתוב בשום תקציב, זה לא מתוכנן בשום מקום. במס הבריאות הבאתי לו כסף חדש, אם מחפשים מקורות.

היו"ר ע' עלי:

איך הבאת לו כסף?

יורם לס (העבודה):

הבאתי לו מפני שבתקציב אין, ועובדה היא שהשנה ובשנה הבאה ישלמו אנשי צבא הקבע תוספת ניכרת מאוד, ואיש לא תכנן את הכסף הזה.

לשר האוצר יש 2 מיליארדי שקל, או מיליארד ו-700,000, לתת למעסיקים. יש מקורות. אני מוכן להתפשר. אבל, אני רוצה שעל דבר שאי-אפשר להמשיך בו תינתן ההזדמנות להתפשר.

נקודה כמעט אחרונה, שאולי שר האוצר לא יודע אותה. אני אומר לשרת העבודה, מונח לפני מכתב מאוד מסודר, שהופנה אלייך, גברתי השרה, אומנם מימים ימימה, משנת 1993. כותבת הגברת, שלא אנקוב בשמה, בדיוק את כל הדברים שאני כותב כאן, אבל היא כותבת עוד משפט: ידוע לי שנכים עובדי מדינה – אם אתה נכה עובד מדינה אתה כן מקבל שתי קצבאות בו-זמניות. לעובד מדינה לא מפסיקים את גמלת הנכות, אלא הוא מקבל גם גמלת נכות וגם קצבת זיקנה, וזאת על-פי תיקון מס' 30 לחוק הגמלאות. זאת אומרת, שלגבי עובדי מדינה הדבר הזה קיים.

אני מאוד מבקש מחברי הכנסת, אנא מכם, מדובר כאן בתיקון של מצב שהמדינה צריכה לתת עליו את הדעת. אני מתחייב בוועדה שלא ללכת למה שמשרד האוצר לא יסכים לו. אני מתחייב לפרוטוקול. אבל, את העוול הזה, את הנושא הזה צריך לתקן. על-ידי קריאה טרומית מעבירים את ההצעה לוועדה, ההצעה תידון בוועדה, המספרים מובאים, מגיעים לפשרות ועוזרים לנכים. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת לס.

שרת העבודה והרווחה, בבקשה. נא לצלצל.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, סעיף 127 כא לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] קובע, כי כמבוטח בביטוח נכות ייחשב מי שטרם מלאו לו 65 שנה בגבר, ו-60 שנה באשה. חבר הכנסת יורם לס מבקש לתקן את נוסח החוק, כך שקצבת הנכות תמשיך להשתלם גם מעבר לגיל 60 או 65, במקביל לקצבת הזיקנה.

תיקון זה מבקש להשוות את מקבלי קצבת הנכות לעובדי המדינה – ואני מאשרת את מה שאתה אמרת כאן, חבר הכנסת לס – הזכאים לקצבת נכות מעבודה במקביל לפנסיה עם פרישתם משירות המדינה.

רבותי חברי הכנסת, קצבת הנכות נועדה במהותה להבטיח לנכים קיום מינימלי, ואין מטרתה להוות תחליף להכנסות מעבודה או לשמירה על חיי הנכה, כפי שהיו בטרם הנכות. קצבת הנכות ניתנת לנכה שנקבעו לו לפחות 40% אם כושרו להשתכר צומצם ב-50% או יותר. קצבת הנכות היא בשיעור של 25% מהשכר הממוצע ליחיד, ואם יש ליחיד הנכה בן-זוג או ילדים התלויים בו, מוגדלת הקצבה בהתאם להרכב המשפחה.

קצבת הנכות במחירי חודש אפריל 1995 היתה 1,045 שקלים לנכה יחיד ו-1,567 שקלים לנכה שיש לו בן-זוג. עם הפעלתה של התוכנית המשלימה לצמצום ממדי העוני, יוגדלו החל מהחודש הבא קצבאות הנכות, כך שהקצבה לנכה היחיד תעמוד על 1,118 שקלים ולנכה המקבל תוספת בעד בן-זוג תשולם קצבה בסכום של 1,677 שקלים. בהגיע הנכה לגיל 60, כשמדובר באשה, ובגיל 65, כשמדובר בגבר, מחליפה קצבת הזיקנה את התפקיד שמילאה קצבת הנכות עד לאותו גיל.

הנכים הקשים, ואת זאת אני מבקשת להדגיש כאן בפני חברי הכנסת, התלויים בעזרת הזולת בביצוע פעולות היום-יום, זכאים נוסף על קצבת הנכות גם לקצבה לשירותים מיוחדים. הם ממשיכים לקבל את הקצבה הזאת במקביל לקצבת הזיקנה. אני חוזרת: הנכים שלא יכולים בעצמם לתפקד – כולם, ללא שום סייג – מקבלים את שתי הקצבאות.

הקצבה לשירותים מיוחדים ניתנת בשלוש רמות, בהתאם למידת התלות בזולת – בשיעור של מחצית מקצבת הנכות, בשיעור הקצבה המלאה או בשיעור השווה ל-150% מהקצבה.

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, דומני שאני האחרונה שיכולה להיות חשודה בבית הזה, שאינני רוצה להיטיב את מצבם של הנכים, ולא רק של הנכים אלא של כלל האוכלוסייה הזכאית לקצבאות הביטוח הלאומי, שזקוקה לסיוע נוסף.

עם זאת, עלות ההצעה, אדוני היושב-ראש, של חבר הכנסת לס, עומדת על כ-340 מיליון שקלים בשנה, ועל הממשלה שאני חברה בה ואני נוטלת חלק בהחלטותיה, לקבוע סדרי עדיפויות בהקצאת המשאבים העומדים לרשותה. לא ניתן יהיה ליישם את החוק המוצע בלי לגרום להעלאה משמעותית של דמי הביטוח ומס ההכנסה. בהתחשב בכך ובעובדה שבתוכנית העוני נתנו הנחות ותוספות – לא מספיקות, אבל נתנו – לאוכלוסיית הנכים גם בחקיקה וגם ביום-יום, אני מצטערת ומבקשת, אדוני היושב-ראש, להסיר את ההצעה בגלל העלות הכל-כך גבוהה שלה.

רענן כהן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, יש לי הצעה.

היו"ר ע' עלי:

בבקשה.

רענן כהן (העבודה):

בגלל חשיבות הנושא, האם השרה תסכים שנאפשר לחברנו חבר הכנסת יורם לס להפוך את הצעת החוק להצעה לסדר-היום?

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

בבקשה. אני אומרת בבקשה אף שיש רוב, אדוני היושב-ראש, אבל בשל רגישות הנושא, אם זו הצעה לסדר-היום זה נושא אחר.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת לס, אתה מסכים?

יורם לס (העבודה):

אני מסכים.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אני מציעה להעביר את הנושא לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

היו"ר ע' עלי:

רבותי, אני מבקש להבהיר. אין הצעת חוק, יש הצעה לסדר-היום. הופכים את הצעת החוק להצעה לסדר-היום, וכעת נצביע מי בעד ומי נגד העברתה כהצעה לסדר-היום לוועדת העבודה והרווחה.

הצבעה מס' 8

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 23

נגד – 1

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת העבודה והרווחה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

23 בעד, אחד נגד, אין נמנעים. הוחלט להעביר את הצעתו של חבר הכנסת לס, כהצעה לסדר-היום, לדיון בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

הצעת חוק הגנת הצרכנות (תיקון – סימון טובין בשפת האם), התשנ"ה-1995

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ע' עלי:

אנחנו ממשיכים בסדר-היום. אני מזמין את חבר הכנסת סאלח סלים להעלות הצעת חוק הגנת הצרכנות (תיקון – סימון טובין בשפת האם), התשנ"ה-1995; הצעת חוק ב'תשלא. ההצעה היא של כל חברי סיעת חד"ש, וחבר הכנסת סלים יציג אותה. בבקשה.

סאלח סלים (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, האם ידוע לאדוני היושב-ראש מי השר ששייב?

היו"ר ע' עלי:

רשום אצלי ששייב שר התעשייה והמסחר.

סאלח סלים (חד"ש):

גם השר וגם סגניתו לא נמצאים כאן. אין נציג של הממשלה בכלל.

היו"ר ע' עלי:

כן, אבל מבחינת התקנון, הואיל ומדובר בהצעת חוק, ניתן יהיה, אחרי שתנאם, שהכנסת תחליט אם לאשר. זה רק מסייע בידך. אתה צריך להיות מרוצה מזה.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אבל יש כאן סגן שר.

היו"ר ע' עלי:

אבל לא סגן שר התעשייה והמסחר. סגן שר הביטחון לא אמור להשיב על ההצעה.

עמנואל זיסמן (העבודה):

היו"ר ע' עלי:

אז מזכירות הממשלה היתה טורחת להודיע לי. מאחר שהיא לא טרחה, יש להניח שאין תשובה.

חבר הכנסת סלים, אתה רוצה לבטל את הצעת החוק?

סאלח סלים (חד"ש):

לא, אני ממשיך.

בחוק "הגנת הצרכן" התשמ"א-1981, פרק ד', סימון טובין, סעיף 17, סעיף קטן (ג), הסימון יהיה בעברית, זולת אם נקבע אחרת.

מהשנתון הסטטיסטי לשנת 1994 עולה, כי מספר הערבים החיים במדינת ישראל מגיע ל-995,950 תושבים, כמעט מיליון. זה מספר כה גדול יחסית למספר תושבי המדינה, ואם מדברים על המושג של זכות, אז זכותם של אזרחי מדינה אלה לדעת מה התכולה של כל פריט מזון לסוגיו.

ב-25 במאי 1994 נכנס לתוקף החוק המחייב פירוט מלא על תוויות המזון.

איפה עומדת חובת הסימון גם בשפה הערבית, שהיא השפה הרשמית השנייה במדינת ישראל, כפי שכתוב בחוק? צריך להביא בחשבון, שאחוז לא קטן מהאזרחים הערבים לא יודעים לכתוב או לקרוא את השפה העברית, דבר אשר צריך לחייב את הגופים הנוגעים בדבר, במיוחד מפעלים המייצרים מזון, לסמן את תוצרת המזון שלהם גם בערבית.

היו"ר ע' עלי:

אתה מתכוון לכך שירשמו על האריזות?

סאלח סלים (חד"ש):

על האריזות, על קופסאות המזון והבשר ועל כל המוצרים.

בשנים האחרונות גברה מודעות הציבור לחשיבות התזונה הנכונה והשמירה על אורח חיים פעיל ובריא למניעת מחלות ולשיפור איכות החיים – "מזון אומר המון". הסימון התזונתי הינו כלי הכרחי לכל מי שמקפיד על כללי התזונה הנכונה.

על-פי החוק, החל מסוף מאי 1994 מחויבים כל יצרני המזון להדביק על כל מוצר שהם מייצרים תווית שתפרט את הסימון התזונתי. נוסף על הסימון התזונתי, החוק מתיר לסמן במצרכי מזון את הערכים הבסיסיים של מרכיבי המזון. הסימון התזונתי עשוי למנוע אסונות בריאותיים ולהוות כלי עזר לרופאים ולבעלי מקצוע אחרים.

אדוני היושב-ראש, כוונת הצעת החוק היא, שעל כל מוצרי המזון – כמו שקיים בשפה העברית, המוכרת והרשמית – יירשמו גם בשפה הערבית תכולת המזון וממה הוא מורכב.

אני רוצה להביא דוגמה שראיתי אותה במו עיני. קרה לי שבאתי פעם אחת לבקר אצל עולים חדשים שלא יודעים עברית, והם אכלו בשרים וסרדינים. כשהסתכלתי ראיתי שכתוב שזה מיועד לחתולים ולכלבים, אבל הם לא ידעו, כי הם לא יודעים את השפה.

הצעת החוק מציעה, שעל המוצרים יכתבו גם בשפה הערבית, במיוחד כשיש מיליון ערבים.

בניירת שראיתי כאן, שחולקה מטעם מפלגת העבודה, או מטעם הממשלה – אני לא יודע מטעם מי – כתובה הנחיה לחברי מפלגת העבודה להצביע נגד ההצעה. אני לא מבין את העמדה הזאת. זה לא עולה כסף לממשלה, זה לא עולה כסף לאוצר; הכוונה היא לחייב את בעלי בתי-החרושת לסמן את המוצרים גם בשפה הערבית. למה הממשלה מתנגדת לדבר שלא עולה לה דבר? אני לא מבין את זה.

לכן, אני פונה אל חברי, חברי הכנסת, גם מהשמאל וגם מהימין, לתמוך בהצעת חוק זו. זו הצעת חוק אנושית ולא פוליטית.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת סאלח סלים.

שר התעשייה והמסחר אמור להשיב, והוא לא נמצא. יש כאן נציג הממשלה שמבקש להשיב?

דוד צוקר (מרצ):

לא.

קריאות:

לוועדת הכלכלה.

היו"ר ע' עלי:

שאלתי אם יש כאן נציג של הממשלה שמבקש להשיב על הצעת החוק. אין. עמדת הממשלה היא נגד הצעת החוק, כך נאמר על-ידי הדובר.

רבותי, חמש דקות חלפו, אנחנו מצביעים. מי בעד הצעת חוק הגנת הצרכנות של חברי הכנסת סלים, מחאמיד וגוז'נסקי והעברתה לוועדת הכלכלה? נא להצביע.

הצבעה מס' 9

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 11

נגד – 8

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הגנת הצרכנות (תיקון – סימון טובין בשפת האם),
התשנ"ה-1995, לדיון מוקדם בוועדת הכלכלה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

בעד – 11, נגד – 8. ובכן, הוחלט להעביר את הצעת החוק לוועדת הכלכלה להכנתה לקריאה ראשונה.

הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון – עדכון ההלוואות לדיור לזכאים), התשנ"ה-1995

(הצעת חבר הכנסת י' מצא)

היו"ר ע' עלי:

אנחנו עוברים להצעת חוק הלוואות לדיור; הצעת חוק ב'תשיד. חבר הכנסת יהושע מצא. חבר הכנסת יהושע מצא, אנחנו ממתינים לך.

יהושע מצא (הליכוד):

אני מתנצל, לא שמעתי שקראו לי לעלות לדוכן.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הצעת חוק שלי הוגשה, ושמה: הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון) – עדכון ההלוואות לדיור לזכאים), התשנ"ה-1995.

בדברי ההסבר להצעת החוק אני מפרט את מהותה של הצעת החוק. לאור העליות במחירי הדיור שהיו בשנה האחרונה, קיים צורך להתאים את ההלוואות לדיור. ההפרש המוסף חושב לפי מדד מחירי הדירות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אשר עלה בין נובמבר 1993 לבין נובמבר 1994 ב-28.8%.

מוצע להצמיד את סכומי ההלוואות לדיור לזכאים לשיעור עליית המדד או למדד תשומות הבנייה, כשהתנאי – על-פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כאשר הגבוה מבין השניים הוא שקובע. בנוסף, מוצע כי העדכון יבוצע בכל רבעון.

יושב-ראש ועדת החוקה, יושב-ראש הלובי החברתי, סגן השר אלי בן-מנחם, אתם נזעקים ומזעיקים להכשיל את הצעת החוק, ראיתי. אני יכול גם לנאום ולדבר וגם לראות את המהומה הקטנטונת.

אני רוצה לומר לכם, לחבר הכנסת אלי בן-מנחם, ליושב-ראש ועדת החוקה, שבעבר התגורר בירושלים בשכונה שאי-אפשר להתפאר ברחבות הדיור בה – אולי היום חיינו טובים יותר בתל-אביב – וליושב-ראש הלובי החברתי, חבר הכנסת רפי אלול: אני לא רוצה להפוך את הוויכוח הזה לוויכוח ברמה המפלגתית, האמינו לי. יש לי נאום כתוב של התעמתות ברמה הלאומית, להצביע על הממשלה, על הכרזותיה ועל הצורך שלה לתת לנושא החברתי עדיפות עליונה. אני לא רוצה להתנצח היום עם הממשלה על נושא שאני חושב שהוא צריך לגעת לכל אחד מאתנו. לא אקרא מהנאום שלי.

אנחנו יודעים שבמשך שלוש שנים המשכנתאות לא עודכנו. אני יודע שבלבו חבר הכנסת אלי בן-מנחם כועס על כך; אני יודע שהוא היה רוצה לראות את עדכון המשכנתאות. אבל מה יעשה סגן השר? האוצר סוגר על הקופה ונועל אותה. אני יודע ששר הבינוי נמצא בוויכוח עם שר האוצר; הוא רוצה לעדכן את המשכנתאות, אבל שר האוצר נועל את הקופה.

הנה, בא שר הבינוי, המתנתי לו פעמיים ושלוש פעמים, ואני מאחל לו בריאות מלאה. הוא שכן שלי וגם חבר לי בבית הזה. דחיתי את הצעת החוק לפי משאלתו של שר הבינוי עוד לפני שיצאנו לפגרה האחרונה. העליתי אותה לפני שבועיים והורדתי אותה לפי בקשתו של השר, לא משום שהוא מתנגד לחוק אלא משום שהוא רצה להיות עם יכולת פיסית ולהתייצב אתנו פה.

גם בשבוע החולף הורדתי את זה, והשבוע אני מעלה את זה, השר נמצא פה. האמינו לי, אני לא רוצה להפוך את הנושא הזה לוויכוח לאומי ולא רוצה להפוך אותו לוויכוח מפלגתי. זה שלוש שנים במדינת ישראל לא עודכנו המשכנתאות, שאותן היינו רגילים לעדכן, קצת יותר, קצת פחות.

חבר הכנסת אורון – אני פונה גם אליך, כי אני יודע שאתה ער לבעיות החברתיות, לא בכדי הזכרתי את השם – אנחנו יודעים כמה האמירו מחירי הדירות. משום שאני לא רוצה להיכנס לוויכוח ברמה הלאומית, אני לא רוצה לומר למה האמירו מחירי הדירות. כל אחד וסיבותיו. אתם יודעים יפה שאני יכול להצביע, לפי השקפת עולמי, על הסיבות להאמרת מחירי הדירות – למה התרחקה יכולת הזוג הצעיר בארץ הזאת להגיע לדירה, למה זוגות צעירים לא מגיעים לדירה, למה חייל משוחרר – עם כל

החוק החדש שלנו – לא מגיע לדירה, למה – לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה – אין לוקחים משכנתאות, אין מנצלים אותן. אנחנו יודעים מה קרה לריבית – הגובה שלה עלה וזינק כלפי מעלה.

ואני שואל אתכם, רבותי: למה צריך לגייס לנושא הזה, בהצעת חוק טרומית, שעוד לא עברה בקריאה ראשונה, עוד לא עברה לוועדה ששם יתגייסו כולם? למה צריך להכשיל את זה? משום שאיש ליכוד מציע הצעה כזאת? הלוא אתה יודע יפה, שר הבינוי, שאתה רוצה בעדכון משכנתאות. אתה יודע יפה מאוד, שהיום בעדכון משכנתאות אין החשש הזה שמחירי הדירות, בגלל העדכון, יאמירו. מחירי הדירות טיפסו, נעמדו באיזה מקום, רק יש פער בין המחיר לבין המשכנתה שהזוג הצעיר יכול לקבל. לכן, בוא תן לי להעביר את זה בקריאה הראשונה. אולי, אדוני השר, כששר האוצר יראה שהחוק הזה מתחיל להתקדם, אולי אתה תצליח בעמידתך בפתח משרדו להביא בשורה לבני ישראל, ועוד לפני החקיקה תעדכנו את המשכנתאות. אבל אנחנו קוראים בעיתון אחת לחודש, אחת לשבועיים, משרד האוצר, משרד השיכון, מתכוונים להעלות את המשכנתאות, ושם זה עומד. כך כל השנה האחרונה, כך השנתיים האחרונות.

אדוני שר הבינוי, את נאומי הפוליטי הלאומי בנושא הדיור אני רוצה לנצל עכשיו. אני רוצה להעביר חוק, אני רוצה להפוך אותו לעימות מפלגתי, כי אני באמת חושב שכל הבית הזה צריך להתחיל לאפשר לחוק הזה להתקדם. אל תאמרו לי, לא צריך חקיקה, כי אנחנו רואים מדוע כן צריך חקיקה. יש כמה דברים שצריך להסדיר בחקיקה. אם האינפלציה גואה ונושא המשכנתאות נשאר בתחתית ולא מתקדמים אותו, צריך איזו חקיקה, ואין להשאיר את זה לרצונו הטוב של שר זה או אחר.

יש פיגור אדיר, אדוני השר, בכך שהמשכנתאות ברחו מתוך ההתייקרות שהיתה בשלוש השנים האחרונות. בהצעת החוק שלי, אדוני השר, אני מבקש רק את המינימום. אין כאן אפילו תיקון העיוות של שלוש שנים. אני מבקש לעדכן הפעם את המשכנתאות רק ב-30%. אם היינו רוצים לעשות צדק, היינו צריכים לעדכן את המשכנתאות ב-90%. זו השחיקה שהיתה – 90%. אני גם רוצה להבין את הקושי של האוצר, ואני אומר: בואו נעדכן רק ב-30%. עם זה, נשאיר בעתיד, בחקיקה, שהמשכנתאות יעודכנו אחת לתקופה מסוימת, בכל פעם שצריך לעדכן על-פי המדד.

אדוני היושב-ראש, אמרתי: אני מסתפק בכך, כי לא רציתי להפוך את הנאום הזה לפוליטי, ויכולנו להפוך אותו לפוליטי דווקא משום העניין שיש לי, שכולנו יחד נהיה שותפים לקדם את הנושא של משכנתאות, לאפשר לזוגות צעירים להגיע ליכולת של רכישת דירה. אני מודה לך, אדוני.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת מצא. שר השיכון מבקש להשיב.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אדוני היושב-ראש, חברי, חברי הכנסת, חבר הכנסת מצא, בהחלט מקובלת עלי ההגדרה של הנושא שהעלה חבר הכנסת מצא, שהוא מעבר לפן הפוליטי, כי אין לעשות כרגע חשבון פוליטי, כשאני יכול לבוא היום ולהציג עובדה אחת: ברגע זה שאני עומד מולך אני מתכבד להודיע לך, ש-84,156 יחידות דיור נמצאות בבנייה. זו עובדה שאי-אפשר להתכחש לה. זו גם עובדה, שהתחלות הבנייה, רק של

ארבעת החודשים הראשונים של השנה הזאת, כבר עברו את המספר של 15,000, כאשר בכל שנת 1994 לא עשינו סך של 10,000.

אני רוצה שאתה לפחות תסכים אתי על כוונה אחת: כאשר אתה בא ומבקש, דרך הצעת חוק, להגדיל את המשכנתאות, אתה בעצם מתכוון להקל על הזוג, אתה מתכוון לתת לו אפשרות להתקרב לחלום של רכישת הדירה. הרי אני מכיר אותך, זו בעצם הכוונה שלך. לצערי הגדול, עדיין לא הגענו לרגע הזה שבו אני יכול לבוא ולומר: אני בטוח שבכך אני לא הולך לגרום להם בדיוק את ההיפך הגמור. כלומר, מה שאני חושש הוא, שהתוספת של המשכנתאות היום תביא לכך שמחירי הדירות רק יעלו. אני מחכה לרגע שנהיה במציאות כזאת, חבר הכנסת מצא, שבה אוכל לעשות את הדבר הזה.

אם יהיה צורך – אגיד לך יתירה מזו: למה 30%? למה לא 100%? אבל אעשה זאת כשאגיע לרגע שבו אשמע או אראה שיש התייבבות במחירי הדירות. אנחנו נמצאים כרגע בתהליך של התמתנות המחירים; מתחילה להיות רגיעה מסוימת; אני חושב שאנחנו קרבים, חבר הכנסת מצא, לרגע שבו מחירי הדירות יתייבבו לחלוטין, ואז אפשר לבוא ובהחלט לא לחלום אלא להביא לכך שהתוספת שתיתן למשכנתאות תהיה לאו דווקא 30%, אלא אף יותר מזה.

בינתיים, חבר הכנסת מצא, אנחנו עומדים היום מול האוצר בדיון-ודברים לגבי אוכלוסייה מסוימת – לא כלל האוכלוסייה, אלא אותה אוכלוסייה שיש לה 2,000 נקודות, ואנחנו בודקים אפילו ביחס ל-1,600 נקודות ומעלה. ביחס לאוכלוסייה הזאת אנחנו כן בודקים את האפשרות ללכת ולהוביל לכך –

חבר'ה, למה אתם רבים? מצא, למה אתה רב? אני אחכה עד שיתמלא האולם, מצא. מה אתה מודאג? הלוא בלי שאקבל אישור מפה, אי-אפשר.

לכן, אני ממליץ לפני חבר הכנסת מצא להפוך את הצעת החוק שלו להצעה לסדר-היום, כדי לתת לי פסק זמן, למשרד הבינוי והשיכון, עד לאותו רגע שנגיע בו להערכה שהמחירים מתחילים להתייבב וכל משכנתה נוספת שאנחנו ניתן תגיע ישר לטובת הזוג הצעיר, ולא לכיסו של הקבלן, דבר שקורה עד עצם היום הזה. כל ניסיון לתוספת לא עזר לשום זוג.

כשעשינו מה שעשינו בנושא של "בנה דירתך" הלכנו על דבר דומה, כדי להבטיח שההנחה על הקרקע לא תגיע לכיסו של הקבלן.

לכן, אני ממליץ בפניך, אנא, תסכים להפוך את הצעת החוק להצעה לסדר-היום. אם לא תסכים, אני מבקש להסיר את הצעת החוק מסדר-היום. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לשר השיכון. חבר הכנסת מצא מבקש להשיב, בבקשה.

רבותי, אני מבקש להודיע, כי אחרי ההצבעה על הנושא הזה אנו נעבור להצעת חוק של חבר הכנסת חיים רמון; לאחר מכן נעבור להצעת חוק של חבר הכנסת סילבן שלום.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אדוני השר, אני מצטער שאני צריך לדחות את הצעתך.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

לא שמעת מה אמרתי.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני השר, שמעתי גם שמעתי. גם ידעתי איזו טענה אתה תשמיע לי כאן. אמרתי לך שאתה תעמוד פה ותגיד לי שמשכנתאות ייקרו את הדירות. אני מצטט אותך, אני יודע בדיוק מה תאמר. זה שטאנץ. אל תגיד לי שלא שמעתי.

זה כואב לי, משום שאני לא רציתי להפוך את הוויכוח הזה לוויכוח פוליטי לאומי בדרגה העליונה, עד כדי כך שמזעיקים את ראש הממשלה שיצביע נגד עדכון משכנתאות לזוגות צעירים. לא יעלה על הדעת, לא ייאמן. אותו ראש ממשלה שדיבר על סדר עדיפויות לאומי חברתי, אותו ראש ממשלה שאמר, כי ערי הפיתוח וזוגות צעירים יעמדו בראש סדר העדיפויות – – –

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

— — —

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני ראש הממשלה, האמן לי, לא רציתי להפוך את הוויכוח לוויכוח לאומי. לא נאמתי נאום תקיף.

אורי אור (העבודה):

רצית, רצית.

יהושע מצא (הליכוד):

בושה, חבר הכנסת אורי אור. לא רציתי. אתה יודע זאת. במשך עשר הדקות שנאמתי לא תקפתי במלה אחת. אני חושב שהנושא של הזוגות הצעירים צריך להיות שלכם עכשיו, כאינטרס עליון, בדיוק כפי שהבטחתם.

אדוני ראש הממשלה, שלוש שנים לא עדכנת את המשכנתאות. היום זוג צעיר אינו יכול להגיע לדירה. ואתם מנהלים מדיניות חוץ, כאשר פה במדיניות הפנים יש כישלון מוחלט.

חיים אורון (מרצ):

אבל, במדיניות החוץ יש הצלחה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

תקרא את – – –

יהושע מצא (הליכוד):

מה אני אקרא, אדוני ראש הממשלה? אתה קראת את הצעת החוק שאתה בא להצביע נגדה?

משה קצב (הליכוד):

אדוני, אתה ראש הממשלה עכשיו – – –

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

– – –

היו"ר ע' עלי:

רבותי, אנחנו עוסקים עכשיו בחוק המשכנתאות.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני ראש הממשלה, עם כל הכבוד, אני חייב להסביר לך – – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה, חבר הכנסת מצא. רבותי, אני מבקש להפסיק. חבר הכנסת קצב, חבר הכנסת קצב.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני ראש הממשלה, אני חייב להסביר לך לפני שתצביע נגד, ואני מתכוון לזה ברצינות. תקרא את הצעת החוק. אנחנו מדברים בה על עדכון משכנתאות. אילו היית מעדכן אחת לחצי שנה או אחת לשנה את המשכנתאות, לא היתה עולה הצעת חוק כזאת. היא באה להקל על זוגות צעירים שיוכלו להגיע לרכישת דירה. היום לא לוקחים משכנתאות בגלל הריבית הגבוהה, לא לוקחים משכנתאות מכיוון שהן לא מספיקות לרכישת דירה.

והנה, עולה לכאן שר השיכון וקורא למשיח בן דוד. הוא אומר לי: אדוני, בוא נמתין למשיח בן דוד. כשיתייצב מחיר הדירות בארץ ומחירן לא יעלה ויהיו דירות למכביר, אז אני אגדיל את המשכנתאות. אדוני שר הבינוי והשיכון, אתה בינתיים מייקר דירות.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

תירגע, תירגע.

יהושע מצא (הליכוד):

אתה בינתיים בונה רק על הנייר.

שר האוצר א' שוחט:

הוא בונה לזוגות צעירים – – –

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני השר, יותר מזה, כשצריך לבנות אתם מקפידים קרקעות כדי שלא יהיה אפשר לבנות דירות לזוגות צעירים. בירושלים קיבלת החלטה נוראה, שהיא אסון לעיר הזאת, לא להפקיע עוד קרקעות. ואיך מציג את זה השר פרס? – דירות לחרדים. האם החרדים פסולים לגור בעיר הזאת? הם לא כשרים לגור בעיר הזאת? אז הקפאתם קרקעות, אתם לא בונים, מחירי הדירות עולים, זוגות צעירים עוזבים את הארץ. שר הבינוי, אני מציע לך למען הבריאות הטובה שלך – – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

84,000 יחידות דיור – – –

יהושע מצא (הליכוד):

על הנייר. מחירי הדירות בשנתיים האחרונות עלו ב-80%. זוג צעיר התרחק מדירה עד כדי כך שהוא כבר לא יכול להגיע לזה.

אני מציע שהממשלה הזאת, עם ראש הממשלה שהציע סדר עדיפויות אחר, יסתכלו אל פני הנוער, יסתכלו אל פני החברה, יסתכלו על פני הצעירים, ויצביעו בשביל הצעת החוק לעדכון המשכנתאות.

היו"ר ע' עלי:

לאיזו ועדה אדוני מציע?

יהושע מצא (הליכוד):

לוועדת הפנים.

היו"ר ע' עלי:

מי בעד הצעת חוק הלוואות לדיור של חבר הכנסת יהושע מצא והעברתה לוועדת הפנים? אני מחכה שישבו במקומם חבר הכנסת טמקין וחברת הכנסת מאור, כדי שאחר כך לא תגידו שחטפנו הצבעה. מי בעד אישור ההצעה והעברתה לוועדת הפנים להכנה לקריאה ראשונה, יצביע.

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 27

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – 38

נמנעים – אין

ההצעה להסיר את הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון – עדכון הלוואות לדיור לזכאים)

התשנ"ה-1995, מסדר-היום נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

27 בעד, 38 נגד, ללא נמנעים. הצעת החוק הוסרה מסדר-היום.

הצעת חוק העונשין (תיקון – תקיפת בן זוג), התשנ"ה-1995

(הצעת חבר הכנסת ח' רמון)

היו"ר ע' עלי:

כפי שאמרתי קודם לכן, אנו עוברים להצעת חוק העונשין (תיקון – תקיפת בן זוג), התשנ"ה-1995; הצעת חוק ב'תשד. חבר הכנסת חיים רמון, בבקשה.

חיים רמון (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הצעת החוק מוגשת בנושא החמרה בעונשם של בעלים המכים את נשותיהם.

נכון שהחוק מתייחס לבני זוג, אבל התופעה הנפוצה היא שבעלים הם המכים את נשותיהם.

אני אציין שלושה מקרים, שאם המחוקק היה מאותת בהם למשטרה, לפרקליטות, לבתי-המשפט, שיש לראות בתופעת האלימות במשפחה תופעה חמורה, אין לי ספק שהם והרבה מאוד טרגדיות היו נמנעים.

אציין תחילה את המקרה של ז'קלין אסרף, שבינואר השנה לקח בעלה גבי אסרף סכין, דקר אותה בכל חלקי גופה במטרה לרצוח אותה. הבעל נידון לשנתיים מאסר בלבד. בכך לא תמה מסכת ההתעללות, ובנובמבר האחרון התלוננה ז'קלין במשטרה שבעלה מכה אותה באכזריות. בית-המשפט לא שלח אותו לכלא אפילו ליום אחד, אלא רק גזר עליו להתרחק מביתו לשלושה חודשים. במהלך תקופת ההרחקה רצח גבי אסרף את אשתו ביריות.

מקרה אחר. תושב קריית-ים, שקיבל רק מאסר על תנאי על תקיפת אשתו, תקף אותה באכזריות בשנית עוד בזמן שהמאסר על תנאי היה תלוי נגדו. הוא איים עליה בסכנים, תקף אותה באגרופים ובסטירות וחבט על גופה בספל קרמיקה. לטענת נציג המשטרה, קיים חשש ממשי לחיי המתלוננת בכך שהבעל מסתובב חופשי.

מקרה שלישי. ברוך בן-עזרא הואשם שתקף את אשתו ההרה, חבט בבטנה וברגליה תוך שהוא גורם לה לשטפי דם ולחבלות. לאחר שילדה, תקף את אשתו פעם נוספת והטיח את ראשה בקיר. התביעה הגיעה עם הבעל לעסקת טיעון, שלפיה יקבל הבעל מאסר על-תנאי וקנס. למזלן של מערכות המשפט והצדק במדינת ישראל, נדחתה עסקת הטיעון על-ידי בית-המשפט.

דוד צוקר (מרצ):

חיים רמון (העבודה):

אני אגיד מייד מה ההצעה.

מה שמוצע הוא, כי יוכפל העונש המקסימלי על עבירות של תקיפה רגילה – סעיף 379 לחוק העונשין – ותקיפה הגורמת חבלה ממשית – סעיף 380 לחוק העונשין. העונש על תקיפה רגילה יוגדל משנתיים לארבע שנים, והעונש על תקיפה הגורמת חבלה ממשית – משלוש שנים לשש שנים.

אני רק רוצה להצביע על ממדי התופעה. לפי ההערכות של שדולת הנשים, על סמך סקרים שנערכו ב-1993, מדובר בסדר-גודל של כ-200,000 נשים מוכות בישראל. מספר הפניות של נשים מוכות ל"נעמת" בלבד מתקרב ל-6,000 בשנה, מכל רחבי הארץ, גילאות 17 ומעלה. והנתון המזעזע מכול: משנת 1991 נרצחו קרוב ל-100 נשים. ברובם המכריע של המקרים קדמה לרצח היסטוריה של אלימות מתמשכת ותקיפות חוזרות ונשנות. מדובר בנשים שחיות בסיכון, תחת טרור יומיומי.

חובה עלינו כאן, בבית-המחוקקים, לאותת שהתופעה הזאת היא בלתי נסבלת מבחינתנו ושנחנו תובעים, הן מהמשטרה, הן מהפרקליטות והן מבתי-המשפט, לנקוט את כל חומר הדין וכל חומר הענישה האפשרי נגד אלה אשר נוקטים אלימות כנגד בני זוגם, ובמקרה הזה צריך לומר ללא כחל וסרק: בעלים המכים את נשותיהם.

אני שמח ששר המשפטים, העומד בראש ועדת השרים לענייני חקיקה, תומך בהצעת החוק, ואני מקווה שברוח הזאת גם יונחו הרשויות המופקדות על שמירת החוק והמשפט, ומעל לכול – שמירת הצדק במדינת ישראל. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת חיים רמון.

שר המשפטים, בבקשה. אנחנו מצביעים מייד בתום דבריו. צלצלנו עוד ברגע שחבר הכנסת חיים רמון עלה לדוכן.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכבדי היושב-ראש, חברי הכנסת, הממשלה רואה בדאגה רבה את תופעת האלימות במשפחה. אף שיש לנו חקיקה מעודכנת בנושא, מסתבר שיש לבחון מחדש את רמת הענישה בשל עבירות אלו.

בשל ריבוי עבירות האלימות בין בני זוג, אני תומך בהעברת הצעת חוק זו לבחינתה של ועדת החוקה, חוק ומשפט. הנושא ראוי לדיון, ויש מקום למסר חד-משמעי של החמרה בעונשים.

משרד המשפטים יביא לוועדת החוקה את הערותיו המקצועיות, כמו השאלה: היש לקבוע כפל עונש גם על תקיפה שלא גרמה נזק גופני לנתקף. הדברים ייבחנו בוועדת החוקה, ואני מבקש מחברי הכנסת לתמוך בהצעת החוק של חבר הכנסת חיים רמון ולהעביר אותה לוועדת החוקה, חוק ומשפט. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת טמקין מבקש להתנגד. חבר הכנסת טמקין מבקש להסיר את הצעת החוק. בבקשה.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, כנסת נכבדה, חבר הכנסת חיים רמון, אני מנצל את הפרוצדורה, את האפשרות הטכנית הניתנת לי להתנגד לחוק, וההתנגדות שלי היא, כמובן, התנגדות פורמלית, כדי לומר משהו לממשלה.

ביום הזה, כשאתה מגיש את הצעת החוק, קיבלתי תשובה שלילית מהממשלה על הצעת חוק באותו נושא, הצעת חוק שבאה להפריד את העבריינים בעבירות של אלימות במשפחה ועבירות מין, שנשלחים לתקופות מאסר, מיתר העבריינים, ואני מצדד בהארכת תקופת המאסר. אבל יש יותר מדי מקרים של אנשים ששוהים בכלא, חוזרים אחרי תקופה – וזה יכול להיות חמש שנים או עשר שנים – ומבצעים אותה פעולה עצמה או חמורה ממנה. הם הואשמו באלימות והם יוצאים מהכלא אלימים יותר מכפי שנכנסו אליו.

אני הצעתי להקצות כלא נפרד או אגף נפרד לאנשים שהואשמו באלימות במשפחה ונשלחו למאסר על אלימות במשפחה או על עבירות מין, וזאת על מנת שיקבלו באגף הנפרד הזה את האפשרות של פעולה שיקומית, שהיא הפעולה היחידה שיכולה למנוע חזרה לאותה אלימות לאחר סיום תקופת המאסר, בין שהיא ארוכה פחות ובין שהיא ארוכה יותר.

אני פונה כאן לשר המשפטים לשקול מחדש את העמדה בעניין הזה. ידוע היום שהאנשים האלה שנשלחים לבית-הסוהר הרגיל אינם כמו יתר העבריינים הרגילים. יש להם בעיות מעבר לבעיות הרגילות של פושעים רגילים, וצריך לטפל בהם לפני שיחזרו על אותו מעשה או לפני שיבצעו מעשה נורא יותר.

רק בשבוע שעבר קראנו – נדמה לי שחבר הכנסת רמון התייחס לזה – על אדם שיצא מהכלא, ואחרי תקופה מאוד קצרה חזר על אותה פעולה עצמה. אנחנו מוכרחים להביא למצב שיהיה טיפול שיקומי, ואת זה אפשר להשיג רק על-ידי אגף נפרד. סיבות כלכליות ותקציביות אינן צריכות לעמוד בדרך של שיקום אותם אנשים על מנת שנחסוך את הסבל הנורא של הנשים והילדים שאותם בעלים מתעללים בהם. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה.

רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד הצעת חוק העונשין (תיקון – תקיפת בן זוג), התשנ"ה–1995, של חבר הכנסת חיים רמון, והעברתה לוועדת החוקה, חוק ומשפט?

הצבעה מס' 11

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 14

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת החוק (תיקון – תקיפת בן זוג), התשנ"ה–1995,

לדיון מוקדם בוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

בעד – 14, נגד – אין, נמנעים – אין. ובכן, הוחלט לאשר את הצעת החוק של חיים רמון ולהעבירה לוועדת החוקה, חוק ומשפט לקריאה ראשונה.

הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת הניהול הכספי של ההסתדרות

היו"ר ע' עלי:

אנו עוברים לנושא הבא: הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת הניהול הכספי של ההסתדרות. חבר הכנסת סילבן שלום יפתח את הדיון. לאחר מכן יתקיים דיון שבו יוקצו לכל נואם שלוש דקות בלבד.

חבר הכנסת סילבן שלום, בבקשה. יש כאן רשימה של מתדיינים. כאמור, שלוש דקות לכל נואם. מי שלא ימצא באולם יאבד את זכות הדיבור.

סילבן שלום (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, היום אני מעלה בפעם השלישית את הצעתי להקים ועדת חקירה לבדיקת הניהול הכספי של ההסתדרות, לבדיקת האירועים והשחיתויות שהתגלו לאחרונה במוסדות ההסתדרות, והיו ידועים זה שנים ארוכות. לצערי הרב, גם הפעם, כמו בפעמים הקודמות, אין אף שר ממפלגת העבודה שיושב סביב השולחן וגם יתר חברי הכנסת של מפלגת העבודה אינם טורחים כלל להשתתף בדיון החשוב והרציני שאנחנו מקיימים כאן היום בכנסת.

השאלה היא, מדוע הם לא נמצאים? האם יש להם מה להסתיר? האם יש להם דבר שהם חוששים ממנו?

אני אומר לכם, שאילו עשינו את זה קודם, אילו העברתי את ההצעה קודם, היינו מונעים, אולי, את מה שקרה ב-1994, היינו מונעים אותן שחיתויות שקרו ב-1994, ואולי היינו חוסכים מהרבה מאוד אנשים עוגמת נפש שנגרמת להם בימים אלה בגלל מערכת הבחירות האחרונה שבה הם עשו מעשים שהם חשבו שאפשר לעשותם. כי איך הם אומרים? – כך היה במשך עשרות שנים, כך עשתה ההסתדרות; ובעצם הם לא הבינו שמה שהם עושים הם מעשים לא כשרים, מעשים לא חוקיים.

בעצם גם אז, כשביקשתי להקים ועדת חקירה, אמרו לי, אדוני היושב-ראש, שאין צורך, כי יש ביקורת פנימית בהסתדרות. אתם שומעים טוב? – יש ביקורת פנימית בהסתדרות. אני שואל: איפה הביקורת הפנימית? מה היא עשתה במשך כל השנים? אמרו: אסור לך להיכנס לשם כי זה ארגון וולונטרי שבדוק את עצמו. ואני שואל את עצמי: ארגון וולונטרי שבדוק את עצמו? אם הארגון הזה היה בודק את עצמו, הוא היה נמצא במצב שהוא נמצא בו היום, במצב שבו שחיתויות היו לחם חוקו של אותו מוסד במשך עשרות שנים? אבל תמיד היתה איזו ססמה: לא צריך להתערב בארגון וולונטרי.

מה שאנחנו רואים היום הוא, שהביקורת הפנימית לא עשתה דבר והביאה לכך שיש מצעד נחקרים במשטרה. מדי יום אנחנו רואים מצעד של נחקרים שמגיעים למשטרת ישראל כדי לבוא ולתת דין- וחשבון על מעשיהם בהסתדרות.

אני רוצה לומר לך, אדוני היושב-ראש, שבעצם – – –

הי"ר ע' עלי:

חבר הכנסת סילבן שלום, לשאלה שלך על הזמן שמוקצב לך, נא לעיין בעמוד 29 – מכסת הזמן לדברי פתיחה 20 דקות.

סילבן שלום (הליכוד):

אכן, זכרתי טוב שאלה 20 דקות, כי אני זוכר שאני כבר מעלה את זה בפעם השלישית. הצעתי גם ועדת חקירה על קופת-חולים – זו פעם רביעית אפילו, ובכל הפעמים הקודמות קיבלתי 20 דקות. אני חושב שגם הפעם כך הדבר, ואני מודה לך, אדוני היושב-ראש.

בעצם, מה עשתה ההסתדרות במשך כל השנים? האם היא פעלה לטובת העובדים? האם היא פעלה לרווחתם של העובדים, או שבעצם היא היתה בנק פרטי, מוסד פיננסי של מפלגת העבודה? הרי כולנו יודעים מה קרה במשך אותן שנים, כולנו ראינו את הפונקציונרים של המפלגה שיושבים בתוך מוסדות ההסתדרות, שמקבלים תפקידים, מקבלים ג'ובים, מקבלים כלי רכב, מקבלים חשבון הוצאות, כשהכול נעשה למען דבר אחד – לעשות נפשות למפלגת העבודה. כולנו ראינו בימי בחירות בעיניים טרוטות, בעיניים כועסות, איך הם עושים שימוש בצי הרכב האדיר שלהם, איך הם מביאים את העובדים לשבת בוועדות הקלפי כשהם מקבלים את השכר מההסתדרות, ובעצם לשבת בתוך הקלפיות של מפלגת העבודה.

ראינו איך לפני כל מערכת בחירות שלחו ועדי העובדים מכתב שאינו משתמע לשתי פנים, שכל אחד מתבקש לתרום שלושה ימי חופשה לפני הבחירות. חסר למי שסירב, כי מי שסירב קיבל מכתב: לצערי, שמתי לב ששמך נפקד מרשימת אלה שתרמו ימי חופשה. אולי שכחת, אולי קרה משהו? יותר מאיום מרומז, כשבעצם לאיש לא היתה ברירה; משטר אימה ופחד שהיה כאן במשך עשרות שנים, עד לתקופה האחרונה, כשכולם ידעו שזה קורה, ובעצם לא היה אפשר לעשות דבר.

היום הוועדה הזאת שקמה באה לבדוק את הדברים האלה מבחינה ציבורית. אין היא באה לעשות את עבודת המשטרה, היא באה לבדוק את ההיבטים הציבוריים של הפרשה, האם במשך אותם עשרות שנים אכן מפלגת העבודה הגיעה לשלטון באמצעות אותם כספים? האם יצחק רבין שיושב היום כאן, והשאיר את הליכוד ואת המפלגות הדתיות והמפלגות הלאומיות האחרות באופוזיציה, עשה זאת תוך שימוש בכספים של ההסתדרות הכללית? אם הוא עשה את הדבר, הרי הציבור צריך לדעת. הציבור, אולי, צריך לדעת שמפלגת העבודה הגיעה לשלטון ב-1992 תוך עבירות על חוקי המדינה, תוך שימוש בכספים לא להם כשאנחנו היינו מוגבלים, כמו כל מפלגה אחרת, בהוצאה כספית מסוימת, כי זה מה שקיבלנו כמימון מפלגות. למפלגה אחרת היתה קופה א', וקופה ב', שהיא הצליחה לעשות בהם ככל העולה על רוחה.

אני רוצה לומר לכם, שסיעת רם משנה עכשיו, אולי, את פני ההסתדרות. בהצבעה הקודמת הם לא הגיעו; לא הגיעו להצבעה. אני קיוויתי שהם יתמכו בהצבעה, אני מאוד קיוויתי שהם יתמכו בהצבעה, אבל בפעם שלפני הקודמת היחידים שלא באו להצביע היו חברי הכנסת חיים רמון ורן כהן. כל השאר באו להצביע נגד.

שמואל אביטל (העבודה):

אתה טועה – – –

סילבן שלום (הליכוד):

סליחה, וחבר הכנסת שמואל אביטל.

שמואל אביטל (העבודה):

לא שזה מבטיח משהו להיום.

סילבן שלום (הליכוד):

לא, לא, אני רוצה לדייק. חבר הכנסת שמואל אביטל לא היה בהצבעה גם הוא, לא בקודמת ולא בזאת שלפניה, אני חייב לציין זאת. נכון, הוא נמצא כאן, צריך להדגיש זאת, והוא מראשי סיעת רם. הייתי מצפה שסיעת רם, שבאמת באה לנפות את מה שנעשה בעבר, תיתן יד לבדיקה ציבורית של העניין, שבה יהיה ייצוג גם לסיעת רם, גם לדגל התורה, גם למולדת, גם לצומת, גם לליכוד, גם לעבודה, גם למרצ, לכולם, שנבוא ונבדוק את ההיבטים הציבוריים של הניהול הכספי בהסתדרות.

הרי אתה יודע, חבר הכנסת אביטל, שההסתדרות הכללית קיבלה 2.5 מיליארדי שקל מדי שנה ממבוטחיה. 2.5 מיליארדי שקל. חלק הלך לקופת-חולים, וחלק הלך לפעילות הפוליטית בהסתדרות. מה עשו בכסף הזה בתוך ההסתדרות? מה עשה מזכ"ל ההסתדרות, מה עשו אנשים שישבו שם בכסף הזה?

אנחנו רואים היום מה קרה אצלך. במפעלי חינוך ותרבות נעשו דברים שאפילו הדעת לא היתה מעלה. לקחת כספים של מבוטחי קופת-חולים ולעשות בהם שימוש למטרות שהן לא חוקיות? מילא אם עושים את זה כדי לתת למפלגות אחרות שנמצאות בהסכם – זה חוקי, כי לכל מפלגה היה ארגון; זה חוקי. אפשר לחשוב שלא היה צריך, כן צריך, אבל זה על-פי חוק. יש עניין של תרבות, נוער וספורט, זה על-פי חוק. יש דברים ציבוריים שהם עשו – זה על-פי חוק. אבל ללכת ולזייף חשבוניות במפעלי חינוך ותרבות כדי לעשות את מערכת הבחירות של הברפלד, ואולי גם את מערכות הבחירות הקודמות, ואולי גם את מערכת הבחירות של רבין?

מה היה שם במפעלי חינוך ותרבות שהיה כבנק פרטי למפלגת העבודה? השאלה היא אם מדובר רק במפעלי חינוך ותרבות. חד-משמעית אני קובע שלא, לא רק בתוך ההסתדרות. חברות העובדים, חברת העובדים – כל החברות שלהם, הרי כולנו יודעים מי היה יושב-ראש "סולל-בונה" או מנכ"ל "סולל-בונה" או יושב-ראש בנק הפועלים או מנכ"ל בנק הפועלים, וכך הלאה, או "כור", או כל חברה אחרת, "שיכון עובדים", וכך הלאה וכך הלאה. כולנו יודעים מה עשו בכסף הזה, כולנו יודעים לאן הוא הלך, וכולנו יודעים באיזו צורה ניהלתם שם אותם גופים ואותם דברים.

אני לא פונה אליך, חבר הכנסת אביטל, כי אתה אולי מאלה שבאו ואמרו: צריך לשים סוף לדברים האלה. אתה נמנית עם אותם שלושה אנשים שפרשו ממפלגת העבודה ואמרו: עד כאן. אבל כל האחרים? – שקט, דממה, 46 שנים של שקט ודממה כשכולם ידעו מה קורה שם?

כאשר אני מעלה הצעות חוק שבצורה כזאת או אחרת באות לעשות משהו בהסתדרות, אני מקבל תמיכה ועידוד מחברי כנסת ממפלגת העבודה: תעשה את זה כבר, נמאס לנו, אין לנו כוח לקבל טלפון יום לפני ההצבעה, ביום ההצבעה, עשר פעמים מנציגי ההסתדרות שמסתובבים כאן, שלוחצים אותנו אל הקיר לבוא ולהצביע נגד ההצעות שלך.

מה קורה היום? היום כבר אין לכם סיבה לעשות זאת, היום כבר אין אף אחד שלוחץ אתכם, היום כבר אין אף אחד שמאיים עליכם שאם תצביעו בעד הקמת ועדת חקירה יבוא יום נקם ביום הפריימריס. היום אתם אמורים להיות אנשים חופשיים, אנשים בני דרור, אבל, עדיין לא. עדיין השיטה הקודמת מהדהדת, ואתם תבואו היום בהמוניכם ללחוץ נגד. אז בעבר אמרתם שזה ארגון וולונטרי, שיש לו ביקורת פנימית, והתברר שזה קשקוש מקושקש. מה הססמה החדשה היום? – המשטרה חוקרת. אם המשטרה לא היתה חוקרת, הייתם מוצאים ססמה אחרת. הרי כל המטרה היא לא להקים את הוועדה, לא לעשות בדיקה על מה שקרה שם. הציבור שילם במיטב כספו ורצה לדעת מה קורה עם אותם כספים.

אני רוצה לומר לכם, שאם ההסתדרות היתה מנוהלת כראוי אפשר היה להגיד: עשו כספים, עשו שימוש, שהמשטרה תחקור. אבל ראינו שכל המערכות ההסתדרותיות קרסו בזו אחר זו. לו קרסה רק "סולל-בונה", בזמנה, הייתי אומר: "סולל-בונה". אילו רק "כור" היתה קורסת, הייתי אומר: זה רק "כור". אם רק "הסנה" היתה קורסת, הייתי אומר: רק "הסנה". אם רק קופת-חולים היתה קורסת, הייתי אומר: רק קופת-חולים. אם רק קרנות הפנסיה היו קורסות, הייתי אומר: רק קרנות הפנסיה, וכך הלאה וכך הלאה. אבל אם זה גם "סולל-בונה", גם "כור" – – –

אברהם רביץ (יהדות התורה):

כמו השיר, "דיינו".

סילבן שלום (הליכוד):

נכון. אם היה אחד, הייתי אומר: דינו, כמו שאומר הרב חבר הכנסת רביץ, אבל גם "סולל-בונה", גם "כור", גם "הסנה", גם קופת-חולים, גם קרנות הפנסיה, והרשימה ארוכה ארוכה, זה אומר שזו איננה

בעיה במקום אחד, זו בעיה של הגג. אם זה היה רק "הסנה", הייתי אומר: מנהלי "הסנה" לא בסדר. אם היה ב"כור", הייתי אומר: מנהלי "כור", או מנהל "סולל-בונה" או מנהל קופת-חולים. אבל כשכל המערכות ההסתדרותיות קורסות, סימן הוא שלמעלה עשו את הניהול הכספי בצורה שלא תיעשה.

לכן, צריכים לחקור את העניין. כידוע לך, חבר הכנסת אביטל, המערכות ההסתדרותיות שולטות על האדם מיום לידתו עד יום מותו. כבר אמרתי לך את זה פעם אחת. אדם נולד בבית-החולים "בילינסון" או בבית-החולים "השרון" או בבית-החולים "סורוקה" – זו הסתדרות. הוא הולך אחרי כן כתינוק למעון. לאיזה מעון? – "נעמת". זו הסתדרות. אחרי זה הוא הולך לבית-ספר יסודי של זרם העובדים. אחרי זה הוא בא לתיכון. לאיזה בית-ספר הוא הולך? ל"עמל", הסתדרות. הוא גומר את השירות הצבאי, הוא רוצה ללכת ללמוד. היכן הוא הולך ללמוד? במכללה למינהל, ההסתדרות. הוא רוצה לעבוד? הוא הולך ל"כור" לחפש מקום עבודה. הוא רוצה לקנות בית? הוא הולך ל"שיכון עובדים". הוא רוצה לפתוח חשבון בנק? בנק הפועלים. הוא רוצה לפתוח קרן פנסיה? קרן של ההסתדרות. קופת גמל – ההסתדרות. עד שהוא מגיע לגיל זיקנה והוא הולך ל"משען". מהיום שהתינוק נולד בו עד שהוא הולך לעולמו, הוא נושא עליו את הנטל הזה של ההסתדרות הכללית. זה מלווה אותו מהעריסה, מינקות עד מוות.

בכל מקום הוא נתון ללחץ הפוליטי המפלגתי. אפשר להמשיך ולחיות בצורה הזאת בארץ הזאת? מה, אנחנו ברוסיה? מספיק. תנו שחרור, תנו חופש, תנו דרור. ועדיין ממשיכים לשמור את כל הכוח הבלתי-נדלה הזה למען מטרות פוליטיות.

יורם לס (העבודה):

על מה אתה מדבר?

סילבן שלום (הליכוד):

אתה, חבר הכנסת לס, יודע בדיוק, כשהיית מנכ"ל משרד הבריאות, מה קרה עם אותם כספים שעברו לקופת-חולים?

יורם לס (העבודה):

על מה אתה מדבר?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת יורם לס, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה.

סילבן שלום (הליכוד):

אתה יודע בדיוק מה קרה עם אותם כספים. אני רוצה לדעת, במשך כל אותן עשרות שנים מה קרה ב"משען", מה קרה בחברה לחינוך ותרבות, מה קרה בחברת העובדים, מה קרה בכל מועצות הפועלים. כל מועצת פועלים היתה סניף של מפלגת העבודה במימון האזרחים. לנו יש סניפון קטן בקושי, איזה חדר שאנחנו שוכרים. אין לנו אגורה שחוקה, ולהם בכל יישוב – אימפריה, עשרות עובדים, טלפונים, מזכירות, רכבים, והכול על חשבון מבוטחי קופת-חולים.

כל השנים הציבור ראה את זה, וגם התרענו שזה מה שיקרה כאשר אתם תחזרו לשלטון. הרי אמרנו שכשאתם תחזרו לשלטון אתם תיקחו את כספי הציבור ותעבירו אותם למוסדות הסקטוריאליים. הרי לפני הבחירות התהדרתם באיזו ססמה חזקה מאוד, שאמרה: כספים לשכונות ולא להתנחלויות. תאמינו לי שהציבור קנה את הססמה הזאת.

כאשר הסתובבנו בכפר, בעיר ובמושב אמרו לנו: אבל מה אתנו? נתתם הכול להתנחלויות – דבר שלא היה נכון גם אז. לקחתם את הכספים של ההתנחלויות והקפאתם אותם. כפלתם אותם פי שלושה, פי ארבעה, פי חמישה, פי שישה, פי שבעה, פי שמונה – ולמי העברתם את הכספים? למי העברתם? לקופת-חולים, לקרנות הפנסיה, לקיבוצים, לאש"ף, רק לא לשכונות. הרי הבטחתם כספים לשכונות, הבטחתם כספים לעיירות הפיתוח. יש שכונה שיכולה לבוא ולומר שהיא קיבלה שקל אחד? יש עיירת פיתוח שיכולה לבוא ולומר שהיא קיבלה שקל נוסף? הרי אנחנו רואים את הדברים האלה, גם הציבור רואה, ואתם עצמכם רואים.

אתן לכם רק דוגמה אחת קטנה. לפני שבוע-וחצי חגגנו את ל"ג בעומר במירון. היה אתי גם ידידי הטוב, סגן היושב-ראש חבר הכנסת עובדיה עלי. ושם ראינו את התמיכה, את האהדה הגדולה שהיתה כלפינו, כשלא היה אדם אחד ממפלגת העבודה. איש אחד לא העז לבוא. איש אחד לא העז להראות את פניו. וזה למה? כי אתם יודעים שהציבור רוצה לתת לכם גט כריתות.

אני אומר לכם, את ההרגשה הזאת הרגשנו גם אנחנו. אתם יודעים מתי? באפריל 1992. כאשר אנחנו הסתובבו אז לפני הבחירות במימונות, ואנחנו הולכים לבקר, כי אלה אנשי ארץ-ישראל, "עמך" שתומכים בליכוד. אבל כבר אז הרגשנו שיש מצב בעייתי. ואתם אז הסתובבתם בהמוניכם, באפריל 1992 הייתם תחת כל עץ רענן, בכל חגיגה. הפעם לא הייתם בל"ג בעומר. במימונה, כאשר עלו ראש הממשלה והשר שטרית בגן-סאקר, כמעט הורידו אותם בכוח מהבמה. לא שאני מצדיק את זה, זה לא צריך להיות כך. אני רק מתאר מציאות.

הציבור בעצם רואה, שכל מערכת ההשחחה הכספית שקיימת במפלגת העבודה נמשכת ונמשכת. אז אולי בהסתדרות יכולים עכשיו לבוא ולומר שמתחילים ומנסים, וזה גם לא נכון. אבל במערכת הממשלתית – מיליארדים. ותמיד עושים איזה בסיס להשוואה למשהו אחר.

למשל, לוקחים את הנושא של הקיבוצים ואומרים: אנחנו עכשיו נותנים לקיבוצים. אבל לא רק לקיבוצים, גם למושבים. אז מה אתה רוצה, זה לא פוליטי. כמה אדמות יש במושבים? כאשר באים עכשיו אנשי הקיבוצים להידבר אתי ואולי עם חלק מחברי, כדי שנתמוך, אני שואל אותם: הרי כבר היה לכם הסדר. עונים: כן, אבל זה לא הצליח. כמה החוב שלכם? 6 מיליארדי שקל. אני אומר: אבל אני יודע שזה 16 מיליארד שקלים, מה עם השאר? השאר זה קרקעות. הקרקעות האלה שייכות

לכם? הרי יש סעיף 18(ג) בהסכם החכירה ביניכם לבין מינהל מקרקעי ישראל שאומר, שעם שינוי ייעוד הקרקע, הקרקע חוזרת לבעלות המינהל. הם אומרים: אבל שמרנו על זה 40 שנה.

לא יכול להיות שעברו עשר דקות.

היו"ר ע' עלי:

בדיוק עשר דקות. אתן לך עוד דקה או שתיים.

סילבן שלום (הליכוד):

לכן, אני בא ואומר: היום יש לנו אפשרות להתעלות, כל חברי הבית, אבל בעיקר מפלגת העבודה. היא יכולה לבוא היום ולהראות פנים חדשות לציבור, שבעצם היא באמת רוצה להראות שונה, היא רוצה להביא פוליטיקה נקייה. סממת הבחירות ב-1992 של שינוי סדרי מינהל הפכה להיות בדיחה. ב-31 במאי 1995, הסיכוי האחרון שלכם להראות שאולי אתם משנים את הגישה, משנים את הדרך, מנסים לבוא לקראת הציבור. מה שידידי חבר הכנסת שמאי התריע עליו שנים ארוכות יוצא היום אט אט ומתגלה. בואו אתם, תנו יד כדי להביא לחקירת ההיבטים הציבוריים של הפרשה הזאת. בואו אתם תנו יד, כולנו יחד, בלי לעשות מזה פוליטיקה, חד-משמעית לא. יהיו נציגים של העבודה במשקל שיש להם בתוך הבית הזה.

אל תבואו להצביע נגד מפני שמישהו כופה עליכם מלמעלה. אני לא חושב שזה יהיה טוב למפלגת העבודה. אני לא חושב שזה יהיה טוב לבית הזה. אני לא חושב שזה יהיה טוב למדינה. אני לא חושב שזה יהיה טוב להסתדרות. טוב לנו היום לשים קו על מה שהיה בעבר, לחקור את הנושא, להוציא את הממצאים, להסיק את המסקנות ולהגיע למצב שבו יהיה לנו איגוד עובדים אמיתי, איגוד עובדים נכון.

שמואל אביטל (העבודה):

אתה בטוח שלליכוד זה טוב?

יעקב שמאי (הליכוד):

התשובה היא כן. הכוונות שמסתתרות מאחורי השאלה שלך זה לנסות לא לתמוך בהצעה שלנו. אדרבה תתמוך, בלי התחכמויות תתמוך.

סילבן שלום (הליכוד):

חבר הכנסת אביטל, חבר הכנסת שמאי לא היה צריך לענות לך בעצמו. אם אתה מנסה לכוון את האש אלינו, אין לנו ממה לחשוש. חבר הכנסת שמאי הוא זה שהוביל את החקירות בהסתדרות. הוא יצביע היום בשתי ידיים בעד החקירות. הוא הצביע בפעם הקודמת.

יעקב שפי (העבודה):

גם אנחנו נצביע בשתי ידיים.

סילבן שלום (הליכוד):

אתם אבל תצביעו בשתי ידיים נגד – וזה ההבדל הגדול. כי אתם עדיין נמצאים באותו משטר שהיה לכם במשך עשרות שנים, שהמדינה זה אתם, ההסתדרות זה אתם, השלטון זה אתם, כי אלוהים לשלטון בחרתנו.

יש לכם עוד שעתיים, עוד שעה וחצי של הדיון הזה, לנסות ולהתעשת, אם להגיע למצב של הכרעה בעד אותה הצבעה. אני חושב שאם אנחנו נתמוך כולנו, נגיע למצב שחקר האמת לגבי מה שנעשה בהסתדרות הכללית יהיה נחלת הציבור כולו. טוב שהדבר יעשה שעה אחת קודם. תודה רבה.

אני מתכוון להציע, כי ועדת החקירה, שתמנה עד 13 חברים, בראשותי, יהיה בה ייצוג – נכון לעכשיו, כבר קיבלתי את ההסכמה – לליכוד, לצומת, לאגודת ישראל, לש"ס ולמפד"ל.

משה גפני (יהדות התורה):

לא אגודת ישראל, יהדות התורה.

סילבן שלום (הליכוד):

סליחה, יהדות התורה. אתה צודק, כי אגודת ישראל היא חלק מיהדות התורה, עם דגל התורה, הרי זה חצי חצי. אני מברך על התיקון. בוא נאמר, אתם גם יותר פעילים. קודם כול, דגל התורה.

יוסף בא-גד (מולדת):

גם מולדת.

סילבן שלום (הליכוד):

אם מולדת תרצה, אשמח. אני מצרף גם את מולדת לעניין. אם מפלגות אחרות תרצינה להיות חברות בוועדה הזאת לאחר שתקום, אני אשמח מאוד לצרף כל אחת מהן. אני יכול לדבר בשם אותן מפלגות שביקשו להיות מיוצגות באותה ועדת חקירה.

השמות של אותם חברים, כמובן, ייקבעו לאחר שהנושא הזה יאושר על-ידי מליאת הכנסת. כל סיעה תמסור את השמות של נציגיה. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת סילבן שלום.

רבותי חברי הכנסת, ועדת הכנסת החליטה שהדיון יהיה עד שעה 15:00, שעה וחצי היא הקציבה לדיון הזה. לאחר מכן נעבור לחוק שמדבר על העברת כספים לאש"ף.

מרדכי גור (העבודה):

ממשיכים בסדר-היום הרגיל?

היו"ר ע' עלי:

אחר כך עוברים לחוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית.

מרדכי גור (העבודה):

האם חוזרים לסדר-היום? אני צריך לדעת אם אני נשאר או לא.

היו"ר ע' עלי:

אחרי ההצבעה על הנושא של חבר הכנסת סילבן שלום, עוברים לחוק יישום ההסכם בנושא אש"ף, ולאחר מכן ממשיכים בסדר-היום כרגיל.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

תהיה הצבעה?

היו"ר ע' עלי:

כן, בוודאי.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

אם הדיון לא יסתיים עד השעה 15:00?

היו"ר ע' עלי:

אנחנו נסיים את הדיון עד השעה 15:00, אני מבטיח לך.

הרשימה סגורה. מי שלא ימצא יאבד את התור. ראשון הדוברים, חבר הכנסת מאיר שטרית – איננו. חבר הכנסת יוסף בא-גד, בבקשה; שלוש דקות בדיוק. אני אקפיד על כל שנייה.

דב שילנסקי (הליכוד):

זה נושא רציני, צריך חמש דקות.

היו"ר ע' עלי:

רבותי, שלוש דקות בלבד. אני אקפיד על כך, כי אנחנו רוצים לסיים בשעה 15:00 את העניין הזה.

יוסף בא-גד (מולדת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת הנוכחים, דבר ראשון, אני רוצה למסור דרישת שלום מאליהו הנביא. אני חוזר כעת מכלא "איילון", מברית-מילה לבנו של עמי פופר, אסיר עולם.

יעקב שמאי (הליכוד):

חבר הכנסת בא-גד, דרישת השלום היא מאלוהו הנביא?

יוסף בא-גד (מולדת):

כן.

יעקב שמאי (הליכוד):

נפגשת אתו?

יוסף בא-גד (מולדת):

בוודאי, בברית-המילה. אליהו הנביא מגיע.

ייקרא שמו של הרך הנימול ישראל מאיר, על שם החפץ-חיים זצ"ל. הסנדק היה הגאון הרב חיים קנייבסקי, גדול הדור מבני-ברק, וברוך השם שזכינו לעוד ברית-מילה, גם אם בין כותלי כלא "איילון".

לעניין הנדון, הייתי מציע שכולנו נתאחד, גם הקואליציה, בדרישה להקמת ועדת חקירה. אני חושב שהיום, לאור חקירות המשטרה, זה הגון מאוד אם תהיה פה ועדת חקירה שתלווה את העניין – לא לתת הזדמנות לאופוזיציה לנגח, אלא כולנו יחדיו, כי יש בעיה אחת. אם מגישים בקשה לקבלת הקצבה כלשהי, יש קריטריונים, יש אנטי-ייחודיים, יש סעיפים, יש ביורוקרטיה, ובסוף לא מקבלים את ההקצבה. ואילו כאן, הוצאו ונוצלו מיליוני מיליונים, ומוכרחים לבדוק למען עתידה של מדינת ישראל.

היות שאנחנו עומדים ערב חג מתן תורה, אני רוצה לסיים בשאלה, למה בחומש אין תאריך לחג השבועות; לא תמצאו. 50 יום מפסח, אבל אין תאריך. גם השם "חג מתן תורה" לא מופיע בשום מקום בתורה; הוא רק מופיע בתפילה בתוספת מאוחרת.

והנה ה"כלי יקר" עונה על כך: כמו שראש השנה כיום הדין לא מוזכר, מפני שכל השנה היא יום דין, כך חג מתן תורה אין לו תאריך קבוע ושם קבוע, כי כל השנה אדם חייב ללמוד תורה. ואם עם ישראל ינצל את חג מתן תורה לקבלת התורה מחדש, בוודאי לא נצטרך ועדות חקירה, הרמה המוסרית תהיה אחרת, ואני מברך את כל בית ישראל בחג שמח, חג קבלת תורה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת בא-גד. חבר הכנסת יורם לס. אחריו – חבר הכנסת עוזי לנדאו.

יורם לס (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, שמענו עכשיו מפיו של חבר הכנסת סילבן שלום נאום, שלתומי חשבתי שנלקח אולי משנות ה-50. לרגע חשבתי שגנגסטרים מפלוגות "הפועל" ייכנסו לאולם ויקראו אותו לסדר.

יעקב שמאי (הליכוד):

יורם לס (העבודה):

אני רוצה להזכיר לידידי חבר הכנסת סילבן שלום, אנחנו נמצאים בחודש מאי 1995, וההסתדרות כתנועה חברתית מתה, לא קיימת. אני לא חושב שאתה צריך לנבור בגווייה הזאת. היום היא עוד מפרפרת; בתוך שנתיים, שלוש שנים זה יהיה מעין איגוד מקצועי, שגם כן ילך ויקטן, כי בורחים מאיגודים מקצועיים, וזהו.

כל רשימת המוסדות המפוארת, אני אזכיר לך, אתה הרי בענייני כלכלה – אמרת בנק הפועלים. בנק הפועלים זה ממשלת ישראל. אם אזכיר לך, בשביל עצמי, את קופת-חולים. קופת-חולים הולאמה מהליברלים, חבר הכנסת סילבן שלום, הולאמה. היום קופת-חולים כלשהי, לא חשוב אם זו "מכבי" או הכללית, היא מחלקה מתוקצבת של ממשלת ישראל כמו משרד החקלאות. אין לה שום קשר להסתדרות.

לכן, ההצעה שלך לוועדת חקירה היא הצעה מיותרת, מפני שהחקירה שאתה מתכוון לחקור אותם היא כמו לנבור בגווייה, וחבל על המאמץ, פשוט חבל על המאמץ. עכשיו אעזוב את הפנייה האישית אליך. קרו פה תהליכים וצריך לנתח מה קרה.

במדינה מתוקנת, כפי שאני רואה את הדברים, צריכה להיות ממשלה, ומול הממשלה צריך להיות מה שנקרא בעולם NON-GOVERNMENT ORGANIZATION - NGO.

עוזי לנדאו (הליכוד):

.NO

יורם לס (העבודה):

לא חשוב. NGO – זה הביטוי המקצועי; גוף לא-ממשלתי שמאזן את הממשלה, ויש משחק. האיזון הזה הופך, ואת זה ועדת חקירה לא תשנה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת יורם לס.

חבר הכנסת עוזי לנדאו, בבקשה. רבותי, אני מזכיר – שלוש דקות בלבד. נא לתכנן את הנאומים, אין יותר ואין פחות, וכאן ננהג מידה אחת עם כולם.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת יורם לס, ההסתדרות כתנועה חברתית אפשר שמתה, אבל מפלגת העבודה לא מתה.

השחיתות הנודעת מן העבר של ההסתדרות, ברוך השם, כבר לא תהיה קיימת בעתיד, אבל השחיתות הפוליטית והמוסרית של מפלגת העבודה תמשיך ללוות אותנו. הסיבה האמיתית לכך שמפלגת העבודה מתנגדת להצעה של חבר הכנסת סילבן שלום להקים ועדת חקירה לבדיקת הניהול הכספי של ההסתדרות היא, שבפועל תמצא הוועדה הזאת שהיה שימוש בכספי המדינה, בנכסיה ובאדמותיה, שניתנו להסתדרות, למען המטרות הפוליטיות של מפלגת העבודה. דווקא זאת צריך לעשות בדיוק כפי שמשטרה חוקרת פרשות רצח, לא משום שניתן להחיות את הגווייה אלא משום שיש לטפל בפושע.

שם הצופן בהסתדרות ושמות צופן דומים לו, כגון "כור", שגם היא כבר מתה, קופת-חולים, הקיבוצים, קופות הפנסיה של ההסתדרות – בכולם נעשה שימוש למען מפלגת העבודה ולמען הבחירות האחרונות של מפלגת העבודה. השיטה היא די פשוטה. למשל בקיבוצים: נותנים כספים לקיבוצים כדי לחזק את הגוף הזה, על מנת שכשיהיו בחירות יבואו הקיבוצים ויסייעו למפלגת העבודה. יד רוחצת יד. זאת השיטה.

אדוני היושב-ראש, גם בימים אלה הקיבוצים לא רק מקבלים סיוע במיליארדים כדי לסייע למפלגת העבודה בבחירות הקרובות כפי שסייעו לה בבחירות הקודמות, אלא גם כל הארגונים הצצים כעת כפטריות אחר הגשם התומכים במדיניותו של רבין עושים זאת משום סיוע שהקיבוצים מקבלים ממפלגת העבודה. הארגונים שהם מקימים לתמיכה במר רבין הם התמורה הפוליטית שהם נותנים.

אבל, החלק המקיאבליסטי בכל הפרשה הזאת, הציניות היא, שבבחירות 1992, למשל, כאשר מפלגת העבודה נהנתה ממתקני ההסתדרות ומכספי ההסתדרות כפי שנהנתה ממתקני, מכספי ומחברי הקיבוצים, היא האשימה את הליכוד וקראה לעברו "מושחתים נמאסתם". ידיה היו מעורבות

בשחיתות הפוליטית והכספית. באותה שעה שאנשי מפלגת העבודה צעקו לכולם ללכת לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים ולהעביר כספים מן ההתנחלויות אל עיירות הפיתוח ולשכונות מצוקה, הם הוסיפו להזרים כספים רבים – וגם עכשיו הם מתכוונים להזרים – גם להסתדרות, גם לקופת-חולים וגם לקיבוצים, ולאחרונה גם לקופות הפנסיה. הם ממשכנים את עתידו של עם ישראל תמורת ארגוניהם הפוליטיים.

זו הסיבה שבעטיה אנחנו מבקשים להקים את ועדת החקירה. אם אנשי מפלגת העבודה יתנגדו לכך – הצבעתם היא המצביעה מה טיבם האמיתי. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת עוזי לנדאו. רשות הדיבור לחבר הכנסת דוד מנע. בבקשה.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, ההסתדרות לא תישאר על כנה אלא אם כן תהפוך להיות הסתדרות של איגודים מקצועיים בלבד. כל עוד ימשיכו להיות בהסתדרות מחלקות ואגפים המקבילים למשרדי הממשלה, עובדים מול משרדי הממשלה, עובדים לעומת משרדי הממשלה – ההסתדרות הזאת תמשיך להיות כמו שהיתה בעבר.

איגוד מקצועי לחוד והסתדרות בעלת מנוף כלכלי לחוד.

אני יודע שחל שינוי בהסתדרות. "כור", למשל, כבר לא מה שהיתה. בנק הפועלים כבר לא מה שהיה. עיתון "דבר" נשאר כשהיה. אבל עדיין יש בהסתדרות מחלקות ואגפים שהם כעין ממשלה ב'. במשרד התעשייה והמסחר יש מועצה לצרכנות; בהסתדרות יש רשות להגנת הצרכן. לשם מה? במשרד העבודה והרווחה יש הכשרה מקצועית; להסתדרות יש רשת "עמל". יש משרד תרבות – להסתדרות יש מפעלי תרבות. בשביל מה איגוד מקצועי מחזיק מחלקות ואגפים מקבילים למשרדי הממשלה?

לדעתי, ההסתדרות לא תוכל להמשיך ולהתקיים במתכונתה הנוכחית. אם חל שינוי – השינוי הזה חייב להימשך ולהביא לכך שההסתדרות תהיה אך ורק פדרציה של איגודים מקצועיים שדואגים לפרט, דואגים לעובד, באים לסייע לעובד בתנאי עבודתו ובייצוגו מול המעסיקים. היא יכולה להיות כפדרציה ולא ממשלה שנייה, שיש לה אגפים מקבילים לאלה שיש בממשלה.

אני בהחלט תומך בהקמת ועדת חקירה, כדי לעשות את החשבון ההיסטורי בקשרים הללו שהיו בעבר בין ההסתדרות למפלגת העבודה, על הסיוע ההדדי בין שני הגופים האלה. תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת דוד מנע.

חברי הכנסת חגי מירום, שאול יהלום, פני בדש, נעמי חזן, אליעזר זנדברג, רענן כהן, חיים דיין, מיכאל איתן, יוסף ונונו, יוסף עזרן – אינם באולם. רבותי, מי שקראתי בשמו ולא נמצא באולם, לא ידבר. לא יעזור שום דבר. לא יהיו כאן לא איפה ואיפה ולא משוא פנים. אני מציע לחברי הכנסת האלה גם לא לפנות אלי בעניין זה. מי שרוצה לדבר ייכנס נא לאולם המליאה. הדיון מתקדם במהירות. חבר הכנסת משה גפני, בבקשה.

משה גפני (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, שלוש דקות הן לא זמן מספיק כדי לדבר על ההסתדרות. לכן אני אומר רק את עיקרי הדברים.

הרבה פשעים עשתה ההסתדרות בראשית שנות המדינה, בהיותה חיל החלוץ במאבק נגד הציבור הדתי. היו בה חילולי שבת, אבל תמיד היה בהסתדרות דתי תורן, בעבר זה נקרא "העובד הדתי". היו כל מיני כאלה.

עכשיו באו אנשים חדשים ואמרו: אנחנו משנים את השיטה, מה שהיה זה לא בסדר. יש עכשיו "רם". גם הם לקחו דתי תורן, בדיוק כמו שיטת מפא"י. גם מרצ של היום, בגלגוליה הקודמים, חבריה היו חברים במפלגת העבודה. היום ברור לחלוטין שהם נבחרו לכנסת באמצעות מתקנים של ההסתדרות – אמר זאת חבר הכנסת לס, ואני תמהתי על הנאום שלו כאן – גם הם נבחרו באמצעות מתקנים של ההסתדרות ובאמצעי עזר נוספים של ההסתדרות. עכשיו הם באים ואומרים: אנחנו ננקה את האורוות. אילו אורוות? הרי הם בעצמם היו הסוסים. על אילו אורוות הם מדברים.

יש אותה שיטה של מפא"י ביחס להסתדרות: המדינה זה אני, ההסתדרות זה אני, אני ההסתדרות ואני המדינה. מרצ עם רם, בתוך רם, ממשיכים באותה שיטה עם הדתי התורן שלקחתם בהשכרה – ש"ס. ביניכם לבינו אין שום קשר אידיאולוגי או מעשי; הבדל של שמים וארץ. לקחתם דתי תורן שהיה לו נוח, הוא הכיר את שיטות מפא"י וידע שאתם תמשיכו באותה שיטה.

מה פירוש שאנחנו באים ומדברים על מה שהיה בעבר ועל זה מבקשים ועדת חקירה? נפלנו על השכל? איזה מין דיבורים הם אלה? הרי זו אותה שיטה של מיקח וממכר, אותה שיטה של לקיחת כספים של העובדים, לקיחת כספים של הציבור, ובאמצעות הכספים האלה ללכת ולנהל מערכת בחירות כדי להיבחר לכנסת, להקים ממשלה ולשלוט במדינה. אותה שיטה מתקיימת גם היום.

כיצד נבחר ראש הממשלה? כיצד עלתה מפלגת העבודה לשלטון? כיצד מפ"ם או רצ, כיצד הם עלו לשלטון?

לפי דעתי, המשטרה לא צריכה לחקור את החברים, לא חבר זה או אחר הוא האשם. צריך לחקור את מפלגת העבודה, את מרצ ואת ש"ס, אותם צריך לחקור, את המפלגות, את השיטה. על זה צריכה לקום ועדת חקירה. האם נוציא "עם פינצטה" איזה חבר מסכן ונאמר: אתה אשם בכל העניין. הוא ילך ויחקר במשטרה? מאחוריו לא עמדה כל הגוורדיה של מפא"י של אז, כל האנשים הוותיקים של מפ"ם, של רצ, שהיא מפלגה חדשה יחסית? האם לא כל השיטה עומדת פה לדיון? את כל השיטה צריך לחקור ולא איש זה או אחר, שעל-פי רוב איננו אשם. אשמה השיטה. שם הם נולדו. והשיטה נמשכת, את זה לא הפסקתם. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת גפני. חבר הכנסת יהושע מצא – איננו; חבר הכנסת יצחק לוי – איננו. חבר הכנסת טמקין, בבקשה.

המשטרה יכולה לחקור אנשים, חבר הכנסת גפני, אבל לא שיטה. כדי להגיע לשיטה היא צריכה לחקור אנשים.

משה גפני (יהדות התורה):

לכן אני אומר שיש צורך בוועדה חקירה.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, לחבר הכנסת גפני היה נאום גדול, אני ממש מעריץ אותו, אבל הבעיה היא בכך, שלא היה שום קשר בין המציאות והעובדות לבין הדברים שהוא אמר. אבל זה פרט קטן שחבל לבזבז עליו הרבה זמן.

משה גפני (יהדות התורה):

בנימין טמקין (מרצ):

סליחה, עם כל הכבוד. במשך שנים רבות אנחנו ביקרנו את ההסתדרות על חלק מהתופעות שהיו בה. גם כאשר הכרנו בכך שפשוט רצו לשבור את האדם העובד ורצו לשבור את הארגון שלו, ורצו לשבור את ההסתדרות על-פי השיטות הישנות.

אנחנו ביקרנו תופעות שהיו שם, אנחנו התנגדנו להן, אבל בכל זאת רצינו להגן על ההסתדרות ובאנו להציל אותה ברגע האחרון. וסוף-סוף, אחרי שפה צרחו, ביקרו וצעקו, אנחנו ביצענו. באו אל ההסתדרות, רם ומרצ, שיזמה את המהלך, והיום יש סוף-סוף מהלך היסטורי גדול, שכולם מכירים בו, חוץ מחבר הכנסת גפני.

משה גפני (יהדות התורה):

בנימין טמקין (מרצ):

בכוונה לא הפרעתי לך, חבר הכנסת גפני, על מנת שאתה לא תפריע לי.

סוף-סוף היום הולכת ונבנית הסתדרות יותר נקייה, מיועדת יותר לשרת את העובד, נפרדת מהמפלגות הפוליטיות, מתנתקת מארגונים שונים ומוותרת על כוח השפעה בכל מיני תחומים. וכל זאת, על מנת להתרכז בהגנה על העובדים, ובמיוחד על העובדים ברמות הנמוכות ביותר. וברגע זה בא חבר הכנסת סילבן שלום, שהגיע פתאום לחגיגה, ועכשיו הוא רוצה לחקור פה.

שנים על שנים נכשלתם בניסיון לשנות את ההסתדרות. אני רוצה להזכיר לחבר הכנסת סילבן שלום ולחבר הכנסת שמאי, לא יעזור לכם שום דבר, שבבחירות האחרונות להסתדרות אתם ירדתם, כי הציבור לא האמין שאתם יכולים לשנות ולשמור על ההסתדרות. הציבור נתן את אמונו בנו, ואנחנו מבצעים סוף-סוף את השינוי הנדרש בהסתדרות. אנחנו לא צועקים סתם, ולא סתם צורחים, אלא אנחנו מבצעים את השינוי לטובת העובדים ולטובת המדינה.

המשטרה חוקרת היום את אשר היא צריכה לחקור, ואסור להתערב בחקירה המשטרתית הזאת. חבר הכנסת גפני, אני חשבתי שלפי המוסר היהודי אין להטיח אשמה כללית בציבור של אנשים. מה, כולם גנבו? כל מי שהיה קשור לזה גנב? או שצריך -- --

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה.

בנימין טמקין (מרצ):

תן לי לסיים את המשפט.

היו"ר ע' עלי:

משפט אחרון, בבקשה.

בנימין טמקין (מרצ):

כאשר אתה אומר "כולם אשמים", וכאשר אתה אומר "השיטה אשמה", ואין אתה משייך אשמה מוסרית או פלילית לאנשים פרטיים שביצעו פעולות כאלה, אתה למעשה עושה עוולה מוסרית קשה ביותר. אנחנו נמשיך לבצע את זה לטובת הציבור, לטובת הכלל. לא צריך ועדת חקירה, שהיא סתם כלי פוליטי בידי הליכוד.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. לפי הסדר אני צריך לדבר עכשיו, אבל אדחה את הנאום שלי עד אחרי שיימצא לי מחליף. חבר הכנסת הירשזון, בבקשה.

אברהם הירשזון (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' עלי:

הוא מוותר. חבר הכנסת רפי אלול, בבקשה.

משה גפני (יהדות התורה):

חבר הכנסת הירשזון, תן לי את הדקות שברשותך, ואני אשיב לחבר הכנסת טמקין.

היו"ר ע' עלי:

מי שנותן כאן את רשות הדיבור עכשיו זה אני, עם כל הכבוד. אני יודע שאמרת זאת בצחוק, אבל — —

משה גפני (יהדות התורה):

רציתי לענות לחבר הכנסת טמקין, אבל מה לעשות? הייתי צריך לדבר אחריו.

רפאל אלול (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת גפני, אם יש לך בעיה לענות לחבר הכנסת טמקין, תכתוב לו ואני אעביר אליו את המכתב.

הצורך בהקמת ועדת חקירה, ידידי חבר הכנסת סילבן שלום, מיותר מטעם פשוט. אני חושב, שמה שנעשה היום בהסתדרות, עם כל הכאב, לרבות פגיעה באנשים, שלדעתי זה לא מגיע להם – העבירו חומר למשטרה, נעשתה בדיקה, נעשה שינוי בתוך ההסתדרות. ואני לא מאמין, שבדיקה של ועדת חקירה של הכנסת יכולה לעשות שינוי גדול יותר מזה שנעשה, או שניתן לעלות על יותר דברים מאלה שכבר עלו עליהם.

אומר יותר מזאת: אם יש בזה פוליטיקה, אפשר אולי שתיהנה מזה. יש לך איזה רצון להוכיח משהו שונה לחלוטין. תאמין לי, ואני קצת קרוב להסתדרות ואני רואה אילו השמחות משמיצים אנשים אחרים. מה שצריך היה לבדוק שם ולחקור, תאמין לי, הגיע למשטרה, הגיע לאן שצריך היה להגיע. לדעתי, בוחשים יותר מדי בקדירה. ובסיכומי של דבר, מי שייפגעו מכל הדברים האלה יהיו העובדים, שלחבר הכנסת שמאי אכפת מהם – – –

יעקב שמאי (הליכוד):

פגעו בהם במשך שנים, כי את הכסף הלכו ושרפו – – –

רפאל אלול (העבודה):

תסתובב במועצות הפועלים ותראה שהאווירה שם קשה מאוד. לאנשים שצריכים לשמור על האינטרסים של העובדים אין מצב רוח לעבוד. הם לא מסוגלים לייצג את העובדים. מתוך רצון רע לפגוע זה בזה נוצר מצב שלמעשה שכחנו שהתפקיד של ההסתדרות הוא לייצג את העובדים.

אני אומר לך, שכאשר יש אווירה של ציד מכשפות, אווירה של חקירה, ואתם מבקשים עוד חקירה, מתי יש זמן – – –

מה, כבר צריך לסיים?

היו"ר ע' עלי:

מה לעשות?

רפאל אלול (העבודה):

שומו שמים.

דוד צוקר (מרצ):

רפאל אלול (העבודה):

אני אקח ממנו דקה.

היו"ר ע' עלי:

סליחה, אתה לא יכול לקחת זמן. נא לסיים.

רפאל אלול (העבודה):

משפט סיכום. אני רוצה לומר – באווירה כזו, איך ומתי יהיו לאנשים זמן ואפשרות לייצג את העובדים. לכן, אני חושב שטוב תעשה, חבר הכנסת סילבן שלום, אם תוריד את הנושא מסדר-היום. זה טוב להסתדרות, ובטוח שזה טוב לעובדים.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת רפי אלול. חבר הכנסת ענת מאור, בבקשה.

חבר הכנסת צוקר, גם בוועדה שלך אתה כל כך נדיב?

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ע' עלי:

שם אתה לא כל כך נדיב. אתה נדיב כאן על חשבוני.

ענת מאור (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, לשמוע ב-1995 את טיעוניו והנמקותיו של חבר הכנסת סילבן שלום, הרי זה כאילו הוא מביא אותנו לתקופה שבכלל לא קיימת היום. אולי כדאי להזכיר לאזרחים, שההסתדרות עשתה רבות ויש לה הרבה מאוד הישגים, ולא פחות מכך – להזכיר שכבר היה מהפך, נבחרה ההסתדרות חדשה, יש חשיפה של דברים, וליד זה יש גם עשייה רבה.

אולי חבר הכנסת סילבן שלום לא מודע לכך שההסתדרות עוסקת היום לא רק בחקירות, אלא בדברים מאוד חשובים. גם החקירות טרם התבררו, וכל זמן שלא יתבררו כולנו צריכים לזכור דבר שכולנו מטיפים לו, שבונה ועושה נמצא חף מפשע עד שהוכח אחרת. וכי חבר הכנסת סילבן שלום לא מודע לכך שבינתיים הפך האיגוד המקצועי ללב העשייה והעבודה? האם חבר הכנסת סילבן שלום לא מודע לכך שיש שינויים במינהל ובתהליך קבלת ההחלטות; שההסתדרות הזאת פתרה את הנושא של קופת-חולים בד"ן, בחוק ובהחלטות, ושלא גוזלים ממנה כספים בדרכים פוליטיות, בדרכים של הממשלה הקודמת, כשלא הועברו הכספים לקופת-חולים? אמרו אז שיש משבר.

בנושא הפנסיה יש גם לנו חלק באשמה על שלא היתה רשת ביטחון מספקת. והממשלה הזו לקחת את זה על עצמה. ואני רוצה להזכיר לך, חבר הכנסת סילבן שלום, את העתירה הקנטרנית שהגישו אנשים מהליכוד נגד ביצוע ההסכם עם "תכן", שעליו הוחלט בוועדת הכספים, שנהדפה היום בבג"ץ. הוחלט שהממשלה והכנסת הם ריבוניים; כך אסור לעשות – – –

קריאה:

ענת מאור (מרצ):

כן, אני כבר מוסרת את הדבר שכבר הוחלט עליו היום, לשמחתי הרבה.

גם החקירות, אם תתקיימנה, יתבררו – אני מקווה – כלא היו. לכן הכנסת הזו צריכה להמשיך לקיים את תפקידה. זה בית פוליטי, זו ממשלה, ואת נושא ועדות חקירה נשאיר למקרים הקיצוניים ביותר. אנחנו עושים – – –

היו"ר ע' עלי:

תודה לחברת הכנסת – – –

ענת מאור (מרצ):

אני מסיימת, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ע' עלי:

משפט אחרון, בבקשה.

ענת מאור (מרצ):

משפט אחרון. הכנסת הזו צריכה להשאיר את נושא ועדות החקירה למקרים הקריטיים והמובהקים. בל נעשה פחות ערך וזילות של מוסד כל כך חשוב. לכן, אני מציעה להדוף את ההצעה הזאת. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חברת הכנסת תמר גוז'נסקי, בבקשה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הצעתו של חבר הכנסת סילבן שלום היא הצעה של ערב בחירות. חבר הכנסת סילבן שלום מעוניין להרכיב ועדה פרלמנטרית, שכידוע לנו אין לה שום סמכויות חקירה אמיתיות. זו ועדה פוליטית, שתוכל מעכשיו ועד 1996, עד הבחירות לכנסת, לעשות הצגה גדולה ומתוקשרת היטב, לפי מיטב יכולתו של חבר הכנסת סילבן שלום, כדי לתקוף את מפלגת העבודה, כדי להצליח בבחירות. אין לזה שום קשר, לא ליושר ולא לניקיון כפיים ולא לשום דבר אחר.

יש חשבון ארוך עם ההסתדרות על דרך ניהולה, יש חשבון ארוך על ההפליה שהיתה חלק בלתי נפרד ממנה, קודם כול הפליה כלפי האוכלוסייה הערבית, אבל גם בבעיות חברתיות אחרות. יש לי ביקורת

קשה על הכניעה. פעמים אין-ספור נכנעה הנהגת ההסתדרות ללחצים של ממשלות, גם ממשלות של העבודה וגם ממשלות של הליכוד, לא לשלם תוספת יוקר ולא לקיים כל מיני הסכמי עבודה ולהזיק לעובדים.

אני חושבת שההסתדרות נחוצה. היא נחוצה גם במערכת האיגוד המקצועי, וקודם כול במערכת האיגוד המקצועי. אבל היא נחוצה גם במסגרת מועצות הפועלים, במסגרת ארגונים שפועלים למען קידום נשים, למען קידום העובדים, למען קידום תרבות. אין שום סיבה שההסתדרות לא תקיים מערכת מפוארת כפי שהיתה לה, כזו שתומכת בקשישים כמו "משען", או מערכת חינוכית כפי שיש לרשת "אורט".

לכן, אני מציעה שהכנסת, עם הזלזול שמביע חבר הכנסת סילבן שלום, לא תיתן לו לנצל את הכלי הזה – – –

יעקב שמאי (הליכוד):

— — —

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

אני אומרת את דעתי.

— — — הכלי הזה של הוועדה הפרלמנטרית ותצביע נגדה. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחברת הכנסת גוז'נסקי.

חברי הכנסת: אסעד אסעד, רון נחמן, נעמי בלומנטל, יגאל ביבי, אבי יחזקאל, טלב אלסאנע, איתן, זיסמן, פורז, גוטמן, דראושה, טריף, זוילי – אינם. חבר הכנסת יעקב שפי, בבקשה.

יעקב שפי (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת סילבן שלום מבקש היום להקים ועדת חקירה פרלמנטרית על מנת לחקור את הניהול הכספי בהסתדרות.

מפליא הדבר, שבזמן שנושאי האי-סדרים בהסתדרות עברו לטיפול של משטרת ישראל, שנכנסה בעובי הקורה ומנהלת חקירה מקיפה, מבקשים הצעה שכזו.

אני לא מוצא שום סיבה פרקטית שתגרום לי לתמוך בהצעה הקוראת להפוך את הכנסת לאגף חקירות החושף שחיתויות ומוצא אי-סדרים כספיים.

לכן, אין כל טעם בהקמת ועדת חקירה פרלמנטרית, כפי שמציע חבר הכנסת שלום.

מטרתו של חבר הכנסת שלום היא להקים ועדת חקירה פוליטית, שכל מטרתה לגרוף הון פוליטי מהאי-סדרים בהסתדרות לקראת הבחירות ב-1996. לכן, מה הפלא שהליכוד, שהספיק לככב בדוחות מבקר המדינה בזמן שהיה בשלטון, והססמה "מושחתים נמאסתם" מתארת באופן קולע את שנותיו האחרונות בשלטון, מזמין היום צלמים שיתעדו את הדיון בכנסת, אשר ישאפו להציג את נציגי הליכוד כאבירי המינהל הציבורי וטוהר המידות.

אדוני היושב-ראש, אין כל ערך להקמת ועדת חקירה פרלמנטרית שייעודה האמיתי אינו חשיפת האמת אלא ייעוד פוליטי. הקמתה של ועדת חקירה כזאת תגרום לזילות של מוסד ועדת החקירה הפרלמנטרית, שתהפוך דבר לא רציני ואמצעי להפקת רווחים פוליטיים. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת שפי.

חברי הכנסת ויינשטיין, סלים, בוחבוט – אינם. חבר הכנסת יוסי כץ, בבקשה. אני מציע לצלצל עתה.

יוסי כץ (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, נדמה לי שוועדת החקירה הטובה ביותר היא הציבור עצמו. זה נושא פוליטי ממדרגה ראשונה, ולכן אין לך ביטוי הולם יותר לדרך שבה הציבור מביט, מעריך ויודע מדי יום יותר – – –

היו"ר ע' עלי:

רבותי, כדי שלא תהיינה אי-הבנות, אמרתי בתחילת הדברים, שאנחנו נצביע בסביבות השעה 15:00, אבל אנחנו נצביע ברגע שרשימת הדוברים תסתיים, כך שיכול להיות שההצבעה תהיה לפני השעה 15:00. אנחנו נצביע עד השעה 15:00, אבל יכול להיות – גם לפני השעה 15:00.

נואף מסאלחה (העבודה):

יכול להיות גם עכשיו?

היו"ר ע' עלי:

יכול להיות גם עכשיו, כי אני לא רואה שהדוברים נמצאים. אני אומר זאת כדי שאחר כך לא תהיינה טענות.

סילבן שלום (הליכוד):

מי צלצל?

היו"ר ע' עלי:

אנחנו צלצלנו. יכול להיות שההצבעה תתקיים בתוך חמש דקות.

יוסי כץ (העבודה):

אמרתי שוועדת החקירה הטובה ביותר היא הציבור עצמו. במקרה שלך, חבר הכנסת שלום, אומרים, שצדיק, מלאכתו נעשית בידי אחרים. ההסתדרות החדשה, התלונות שהגישה, החקירה המשטרית, הכותרות שהיו עשו את העבודה שלך. אתה לא תוכל להתחרות בזה. זה לא תקין ולא ראוי מבחינה ציבורית שיהיו שתי מערכות מקבילות – מערכה אחת של ועדת חקירה פרלמנטרית ומערכה שנייה של חקירה יסודית מפורטת, לא לרוחי מבחינת הפרסומים שלה, השפיטה לפעמים על-ידי התקשורת. לא מתעללים בגווייה.

אמרו קודם לכן, שההסתדרות היא בעצם תנועה מתה מבחינה חברתית. אני מקווה מאוד שההסתדרות תצליח להתאושש. אני חי בחשש כבד מאוד. אני נוטה להסכים להערכה שההסתדרות הולכת ומאבדת מתפקידה החברתי, והלוואי שהיא תצליח לשמור על עצמה כאיגוד מקצועי. התחושה שלי היא, שהאיגודים המקצועיים ימשיכו לפעול כאיגודים מקצועיים, יתפצלו, יעזבו בסופו של דבר את ההסתדרות, ומה שיקרה כאן הוא מה שקרה בכל העולם – דהיינו, איגודים מקצועיים שפועלים באופן עצמאי ונאבקים למען זכויותיהם.

אני רוצה לסיים בנימה אישית. אני נמנה עם אלה שגאים לומר שהם צמחו בהסתדרות, גדלו בהסתדרות. את כל הידע שיש לי, שאני נותן לו ביטוי בעבודתי כיושב-ראש ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רכשתי במקום הטוב ביותר – בהסתדרות הכללית. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת כץ. חבר הכנסת חיים אורון – איננו. חבר הכנסת רביץ, בבקשה.

רבותי, אני אבקש להבהיר, איפה חבר הכנסת סילבן שלום? – איננו. אני רוצה להבהיר לו את התקנון.

אחרי חבר הכנסת רביץ – חברי הכנסת עמיר פרץ, שמואל אביטל ודב שילנסקי. אם הם יוותרו – נצביע.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הועלתה כאן היום מפי כמה דוברים טענה מאוד מעניינת.

היו"ר ע' עלי:

סליחה. אדוני שר האוצר, מה השאלה? אני אגיד לכם מה קורה. אדוני ראש הממשלה, כ-30 דוברים לא נכחו באולם והם איבדו את זכות הדיבור. הדיון מתקדם מהר. צלצלנו כדי שלא תהיינה אי-הבנות.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אתה היושב-ראש, תגיד מה ההחלטה.

היו"ר ע' עלי:

זה תלוי בדוברים. אם הם יוותרו על רשות הדיבור – מצביעים מייד. צלצלנו כי הדוברים לא היו. האם נמתין סתם? רבותי, מי שלא היה איבד את רשות הדיבור. אני לא נותן לאיש. אל תבקשו ממני.

פיני בדש (צומת):

תצלצל עוד פעם?

היו"ר ע' עלי:

לא אצלצל עוד פעם. ברגע שגומרים – מצביעים. אנחנו כבר צלצלנו.

אני מפנה את תשומת לבו של חבר הכנסת סילבן שלום לסעיף 22 בתקנון – אני קורא: "הכנסת רשאית למנות ועדת חקירה אם על-ידי הסמכת אחת הוועדות הקבועות ואם על-ידי בחירת ועדה מבין חבריה כדי לחקור דברים שהכנסת קבעה. סמכויותיה ותפקידיה של ועדת החקירה ייקבעו על-ידי הכנסת. בכל ועדת חקירה יהיו גם נציגים של סיעות שאינן משתתפות בממשלה לפי יחסי הכוחות של הסיעות בכנסת".

אני אומר את הדברים כי אתה הזכרת כאן איזה הרכב וזה לא עונה. בכל אופן כדאי שנבהיר את העניין, כדי שאחר כך לא תהיינה אי-הבנות. בבקשה.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הוזכרה כאן היום טענה מאוד מעניינת נגד הקמת ועדת החקירה: מכיוון שהמשטרה עוסקת היום בחקירת נאשמים, אין כל טעם, לא הוגן ולא יפה להקים ועדת חקירה.

אני רוצה לומר לכם, שדווקא הטענה הזאת מחייבת לגבי ידידי הקמת ועדת חקירה. לפי דעתי ולדעת היושבים בארץ הזאת, העוול, או החטא, או העוון לא היו עוול, חטא ועוון של יחידים, זו היתה שיטה שהיתה נהוגה בארץ הזאת שנים רבות. אני עוד זוכר את התקופה שבה דיברו על כך שההסתדרות זו המדינה, יש לה כל מיני מוסדות, ואחד המוסדות שיש להסתדרות הוא מדינה.

לו קמה ההסתדרות היום ואמרה: זאת היתה השיטה, אנחנו מחליפים את השיטה, השיטה לא היתה נכונה, במשך שנים רבות נהגו כך, וזו היתה הנורמה – לא היה מקום להקים ועדת חקירה. אבל מה קורה היום? ההסתדרות היתה נקייה והכול היה בסדר, אלא שהיו אנשים מספר שלא היו בסדר. אז מפעילים את המשטרה כדת וכדין, שולפים החוצה אנשים מספר לפי שיטה כלשהי ואומרים: אנחנו מפילים את התיק על אנשים בודדים. אני חושב שזה לא הגון. מי שחי בארץ הזאת בימים ההם יודע שלא כך הוא הדבר; ההסתדרות שלטה כאן, ולכן מי ששלט בהסתדרות שלט במדינה.

לכן, כדי לעשות צדק אמיתי גם עם הבודדים האלה, שהיום שולפים אותם החוצה לחקירות, יש לחקור את ההסתדרות. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת עמיר פרץ, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת דב שילנסקי. אחריו, האחרון, חבר הכנסת שמואל אביטל, אם הוא יהיה כאן.

עמיר פרץ (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, במשך זמן רב חבר הכנסת סילבן שלום עוסק בענייני ההסתדרות, וצריך לברך אותו על העקביות. אבל אינני מבין, כאשר כל מה שביקשו חברי כנסת רבים במשך הרבה שנים מתבצע הלכה למעשה, מדוע הוא מנסה להתעקש שתקום ועדת חקירה פרלמנטרית? הרי חבר הכנסת סילבן שלום יכול להשיג בדיוק ההיפך. מה זו ועדת חקירה פרלמנטרית? היא תייצג פה את הרוב היחסי של הסיעות, ולכאורה יכול להיווצר מצב, שהסיעות הגדולות, הקואליציה, הן אלה שיכתיבו את הרכבה של ועדת החקירה; אחרי שתקום ועדת חקירה ואחרי שיהיו ממצאים יגידו, חלילה, שכל מה שהגישו שם הוא דבר מפוברק.

חבר הכנסת סילבן שלום, אני מבין את הצער הגדול שפוקד אתכם, על שבגלל משבר פנימי בתוך תנועת העבודה אנחנו עשינו בעצמנו את המלאכה. פעם ראשונה במדינת ישראל שאיננו זקוקים לכך שפוליטיקאים יחקרו פוליטיקאים. אם רוצים ועדת חקירה אמיתית, זו צריכה להיות ועדת חקירה ממלכתית. בשום פנים ואופן אסור שגוף כזה יהיה מורכב מאנשים פוליטיים, מסיעות פוליטיות. תארו לכם שמחר מישו יחליט שיש אי-סדר במפד"ל ויחליטו להקים ועדת חקירה פרלמנטרית שתחקור את המתרחש במפד"ל, או תחקור את המתרחש בליכוד, או את המתרחש במפלגת העבודה. משבשים פה את ההיגיון. אסור בשום פנים ואופן שגוף פוליטי יחקור מוסד כלשהו שכל הרכבו ובסיס הקיום שלו הוא עניין פוליטי.

דבר נוסף, בניגוד למה שהיה בעבר, תסתובבו ברחוב ותשאלו וכל ילד יגיד לכם היום, שאין צורך בוועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת ההסתדרות, כי הנהגת ההסתדרות הנוכחית עושה את העבודה בלי משוא פנים ומעמידה את כל הכלים כדי לבצע את כל מה שהתחייבה לו.

לכן אני מציע להתנגד להצעה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת עמיר פרץ. חבר הכנסת דב שילנסקי, בבקשה. אחרון, כאמור, חבר הכנסת שמואל אביטל.

דב שילנסקי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, לאבות ההסתדרות שהקימו את ההסתדרות היו כוונות טובות: לדאוג לעובד העברי, לעובד היהודי בארץ-ישראל. לאט לאט התחילה ההסתדרות להידרדר. היא הפכה זרוע של מפא"י ושירתה את מפלגת מפא"י, שהשתמשה בכל שירותיה, וההידרדרות נמשכה. ההסתדרות התחילה לאגור כוח כלכלי, לאסוף כספים ממפעלים, ובמקום להגן על עובדים היא נעשתה למעביד העיקרי. זה שוב דרדר את ההסתדרות. עכשיו הכול התפוצץ. הגיע ממסד חדש, בראשותו של חבר הכנסת חיים רמון – אינני רוצה לדבר כרגע, כי אין לי זמן, ולהגיד שהממסד החדש עצמו ינק במשך כל הזמן מההסתדרות, בדיוק כמו כל המפלגה.

עכשיו אנחנו רוצים להעמיד אותם במבחן. עולה אחד מה"מספרים" הראשונים של הממסד החדש ומבקש שלא להצביע עבור ועדת החקירה הפרלמנטרית. הוא אומר: אם כן צריכה לקום ועדה, זו צריכה להיות ועדת חקירה ממלכתית.

חברי הכנסת, אני בטוח שחבר הכנסת סילבן שלום יהיה מוכן לחתום כאן במקום על כך – אני מרגיש שאני מדבר בשמו – שהוא מסכים להקמת ועדת חקירה ממלכתית. אנחנו רוצים לראות, האם זה לא תירוץ על מנת להימנע מהקמתה של כל ועדת חקירה.

לכן, אני רוצה לראות אתכם מצביעים עכשיו בשביל הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית. אני חושב, שחבר הכנסת סילבן שלום מוכן להתחייב, כי ברגע שיוחלט על הקמת ועדת חקירה ממלכתית, הוא מוותר על ועדת החקירה הפרלמנטרית. בזה תיבחנו אם אתם מתכוונים לכך באמת, או שאתם רק רוצים להטעות את הציבור.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה לחבר הכנסת שילנסקי. אני מתנצל על קולי.

חבר הכנסת שמואל אביטל. אחריו – השר צור. לאחר מכן – חבר הכנסת סילבן שלום, אם ירצה בכך. חבר הכנסת שמואל אביטל, שלוש דקות. הזמן רץ.

שמואל אביטל (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברות וחברי הכנסת, שמעתי את חברי חבר הכנסת סילבן שלום מדבר על הדוכן ובדבריו סתירה קבועה – בין מה שהוא אומר על הנהגת ההסתדרות החדשה לבין ההצעה שהוא מציע פה.

חבר הכנסת שלום, ממה נפשך? מצד אחד אתה מדבר על מה שנעשה, מצד אחר אתה בורח אל העבר שאותה חבורה הלכה להתמודד אתו. אתה מנסה לחבר בצורה בלתי הגיונית ובלתי סבירה בין טענות שאתה וחבר הכנסת שמאי המצאתם אותן לבין מהלך שקרה והוא כבר מאחורינו.

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת אביטל.

היו"ר ש' וייס:

אין לו זמן לענות לך. אני לא מוותר על הזמן. חבר הכנסת אביטל, זה על חשבונך.

יהושע מצא (הליכוד):

מה שעושה חבר הכנסת סילבן שלום זה להקל עליך כדי שלא תלך כל הזמן למשטרה. הוא מקל עליך.

שמואל אביטל (העבודה):

אני מציע גם לך וגם לחבר הכנסת סילבן שלום, שלא תעשו את מה שאני לא עשיתי ואף אחד בהסתדרות הזאת לא עשה. יש כמה תפקידים שאף אחד מאתנו לא לוקח על עצמו: לא נהיה שוטרים, לא נהיה חוקרים, ואתה יודע מה – גם לא נהיה טייחים. מה שחבר הכנסת סילבן שלום מציע הוא לקחת את כל מה שקורה שם ולעשות עם זה פוליטיקה.

אני יכול לעמוד בידיים נקיות על הדוכן הזה ולהגיד לידידי סילבן שלום: תמשוך את זה. אני חושב שציבורית הוא יוצר מצב שכאילו המלאכה לא נעשית, ומצד שני הוא רוצה להעביר את העניין לפסים לא ענייניים. כשאני עומד פה, או אם היה עומד פה חבר הכנסת חיים רמון, אין לנו מה להתנצל. כשאתה, חבר הכנסת סילבן שלום, מדבר על כך שפעילים של ההסתדרות לא מסתובבים פה בנושא חקיקה ומוצאים אנשים, זה חלק מהתוצאה העניינית, המהותית, החשובה של מה שקרה פה.

אני מצפה ממך וממה שאתה מייצג שתחזור בך מהעניין הזה, כי אתה לא תורם דבר לבדיקת העניין, גם ברמה הציבורית וגם ברמה החוקית.

מה זו ועדה פרלמנטרית? מה משמעותה? מה, אנחנו חדשים? איפה חבר הכנסת דוד מנע? איפה הוא? הקמנו ועדה לעניין הבדואים ונעשית עבודה עניינית. היית מעלה על דעתך שאפשר להקים בנושא כזה ועדת חקירה כזאת? לא יקום ולא יהיה.

חבר הכנסת סילבן שלום, אל תיקח את עבודת המשטרה. גם אנחנו לא מתפתים. אני מציע לך למשוך את ההצעה. תודה.

היו"ר ש' וייס:

תודה. חברי הכנסת, שלא תהיינה אי-הבנות. עכשיו ינאם השר צור במשך חמש דקות. אני מצלצל עוד הפעם. בעוד חמש דקות תהיה הצבעה, אלא אם כן חבר הכנסת סילבן שלום ירצה לדבר. אני אומר זאת לכל המצליפים, לכל הסיעות שחבריהן יושבים במזנון, כי אחר כך יש סיפורים שבועיים בעיתונים. נא לצלצל. חמש דקות לאדוני, בבקשה.

שר החקלאות י' צור:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, שמעתי את נאומו של חבר הכנסת דב שילנסקי. אני יכול לומר, שאני אף פעם לא הייתי מפא"ניק. היות שהבית הזה לא רק אחראי לפוליטיקה, גם לא של מחר, אלא גם לאיזה סך-הכול, תרשו לי לומר, שיש כאן ניסיון להכליל את כל העבר, את כל ההיסטוריה ואת כל מה שנעשה בארץ הזאת ואת כל מה שנבנה על-ידי כל הגורמים והגופים ולהשליך בוץ ורפש בכול.

לפעמים אני חש שבכל הסיעות הפוליטיות יש היום איזו תאווה מיוחדת לשחוט את הפרות הקדושות – מה שמדאיג אותי מאוד – ובסוף נשארים רק עם עגל הזהב.

אני בטוח שיבואו היסטוריונים אובייקטיביים, לא הוועדה הפרלמנטרית של הכנסת, ויבדקו את תפקיד ההסתדרות מאז ייסוד "ההגנה" ודרך הקמת ההתיישבות והאיגודים המקצועיים. וראה זה פלא, הממשלה הזאת, שעשתה את מה שהיה מוסכם גם על הליכוד וחוקקה את חוק ביטוח בריאות ממלכתי – באותו חוק כתוב שסל הבריאות הוא סל הבריאות שנותנת קופת-חולים הכללית. כלומר, לא קרה אסון ועוול שצריך להשליך רפש על כל ההיסטוריה.

אם היה שיבוש מערכות ואם היו אנשים שנהגו שלא כדין, הרי כל אחד מבין שצריך להישמר מכל משמר מכך שאיזה גורם פוליטי יהיה מעורב בבדיקה. אני לא מציע לאיש להוציא את האנשים האלה חוטאים. עדיין הדבר נמצא בבדיקה. כל אחד יודע שבין בדיקה לבין פסק-דין יש מרחק גדול, וודאי שאין לשפוט את כל ההיסטוריה.

אני מבין שזה נוח, זה מעניין להפוך את זה כלי לניגוח פוליטי ולעשות מזה כלי משחק פוליטי גדול. אבל, אם הכנסת תיקח לעצמה סמכות בעניין שמצוי בחקירה – – –

אברהם יחזקאל (העבודה):

איזו חקירה?

שר החקלאות י' צור:

בחקירת משטרה.

אברהם יחזקאל (העבודה):

אנשים נמצאים בחקירה, לא השיטה. הגיע הזמן לשנות את השיטה ולא את האנשים.

שר החקלאות י' צור:

חבר הכנסת אבי יחזקאל, אני מציע לך – – –

אברהם יחזקאל (העבודה):

אל תסתתר מאחורי – – –

שר החקלאות י' צור:

אני לא מסתתר מאחורי אף אחד. אני לא אתן יד להפוך את כל הדרך שבה חיינו ואת כל מה שעשינו לאיזה מיש-מש אחד גדול, ואני מבקש ממך – – –

אברהם יחזקאל (העבודה):

בטח, אתה לא נותן יד, אתה שותק.

יהושע מצא (הליכוד):

הוא לא אומר מיש-מש, הוא קורא לזה השיטה.

שר החקלאות י' צור:

מה השיטה? שמענו מהי השיטה, אבל גוף פוליטי המורכב ממפלגות הבית הזה לא יעשה צדק, לא יעשה דין ולא ישפוט. יש הבדל בין הסברה בציבור – – – אתה עוד לא המצאת ולא קבעת מהי השיטה.

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת אבי יחזקאל אומר לך שזאת השיטה. הוא אומר לך.

שר החקלאות י' צור:

אני מאחל לחבר הכנסת אבי יחזקאל שיצא מהבדיקה נקי, וראוי שלא ישליך בוך על אף אחד. לא אתה ולא היחסים הפוליטיים של הכנסת יפסקו פסק-דין ציבורי והיסטורי, ואתה יודע את זה.

יהושע מצא (הליכוד):

מהי השיטה?

שר החקלאות י' צור:

תנו למערכת לעשות את שלה ותגידו במערכת הבחירות את מה שאתם רוצים, והבוחר ידע לשפוט. ברגע שאתם מנסים להכניס את הכנסת לתוך התערובת הזאת, אתם בהכרח יוצרים מצב בלתי אפשרי. יש חלק של חוק ומשפט, יש חלק ציבורי שעליו תדברו אל העם בבחירות, ואל תערבבו מין בשאינו מינו ואל תהיה שותף לשעטנז הזה. אי-אפשר לערבב את כל הדברים יחד ולהפוך את הכנסת לגוף חוקר ובודק.

לכן, אני משוכנע שזו דרך פסולה, שגם אם היו דברים שצריכים להיות בוויכוח הציבורי – שיהיו. אם יש דברים שצריכים להיבדק במישור המשפטי והמשטרי – שייבדקו, והאזרח יראה וישמע את הקולות. הוא לא זקוק למשא-ומתן בין סיעות הכנסת כדי לפסוק באיזה מקום פסק-דין היסטורי.

לכן, אני מציע שהנושא הזה יוסר מסדר-היום.

היו"ר ש' וייס:

תודה. חברי הכנסת, אני מבקש את הקשבתכם. חבר הכנסת סילבן שלום, לך יש זכות לדבר במשך 20 דקות. למען המשחק ההוגן, תואיל בטובך להודיע לי חמש דקות לפני שאתה עומד לסיים.

סילבן שלום (הליכוד):

אתה יכול לצלצל כבר עכשיו.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו צלצלנו. לפיכך, הישארו באולם. בדקה שהוא יסיים, נצביע. צלצלנו פעמיים. אני מודיע שיש להישאר באולם, כדי של"מזנונאים" למיניהם לא יהיו טענות לאחר מכן. בבקשה.

סילבן שלום (הליכוד):

תודה רבה. אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, במשך כל השבוע האחרון התנגדו כמעט כל שרי הממשלה להיות מי שיענה על הצעתי להקים ועדת חקירה פרלמנטרית. ומי הסכים? – השר יעקב צור. אני שואל את עצמי, מדוע הסכים השר יעקב צור למה שלא הסכימו כולם. לכל האחרים לא היה העוז לעמוד כאן מול הציבור ולומר: אנחנו נגד ועדת חקירה. ומי עושה את זה? השר צור. השר צור, אתה האחרון שהיה צריך להיות כאן היום. אתה אבי השיטה, אתה אבי הסקטוריאליזם, אתה אבי העניין של מתן כספי מדינה לסקטור, ואתה עומד כאן ואומר היום: לא להקים ועדת חקירה. איזו חוצפה; אין בושה? מנין החוצפה הזאת, תגיד לי.

שר החקלאות י' צור:

מי אתה בכלל? מי שם אותך לשפוט?

סילבן שלום (הליכוד):

מנין החוצפה הזאת? אין לך בושה?

אבל, אני רוצה לומר עוד דבר על סיעת רם. נמצא כאן יושב-ראש הסיעה, יושב-ראש ההסתדרות חבר הכנסת חיים רמון. נמצאים פה כל חברי סיעת רם שדיברו על פוליטיקה נקייה. הם הולכים לעשות פוליטיקה חדשה, הם מנקים את העניין. אבל המכש עובד, אז הם מתייצבים פה אחד אחד ובאים להצביע היום נגד. אין לכם בושה? מנין החוצפה הזאת, חברי סיעת רם, כשאתם אומרים מול פני כל הציבור שאתם הולכים לנקות ואתם עושים פוליטיקה נקייה, סדרי מינהל תקין.

אבל היום אתם מצולמים, כל אחד מכם, והיום ידעו כולם מה עושה סיעת רם ומה עושה מפלגת העבודה. הרי במשך כל השנים האלה אתם חנקתם כל אפשרות של חופש.

המפלגות הדתיות עושות היום דבר גדול: בפעם הראשונה הן תומכות, כי הן השתחררו מהלפיתה הזאת, הן השתחררו מהמחנק הזה, שבו חנקתם אותן, שבו תפסתם אותן. ואם יש דבר אחד טוב שקרה בוועדת החקירה הזאת, משהו אחד טוב, זה שהמחנה הלאומי כולו, עם המפלגות הדתיות, מתאחד היום גם על נושאים כלכליים. זה דבר חיובי וזה דבר טוב, כי אם האיחוד הזה ימשיך, אין לי ספק שב-1996 אתם כבר לא תהיו פה, ב-1996 יהיו פה כבר אחרים.]

אדוני ראש הממשלה, במשך שנים ארוכות עשיתם שימוש במשאבי ההסתדרות – – –

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

– – – מי שם אותך? מי שם אותך?

סילבן שלום (הליכוד):

אני רוצה לדעת: האם ב-1992 הגעת לשלטון בשימוש בכספי ההסתדרות?

יעקב שמאי (הליכוד):

ניצלת את כספי ההסתדרות, במודע ניצלת אותם.

סילבן שלום (הליכוד):

אדוני ראש הממשלה, אתה, ב-1992, איך עלית לשלטון? איך עלית לשלטון ב-1992?

יעקב שמאי (הליכוד):

במודע ניצלת אותם.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שמאי, חבר הכנסת שמאי.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת שמאי, אתה סירבת לקבל כסף מההסתדרות?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת טמקין, אני מבקש שלא לדבר.

בנימין טמקין (מרצ):

אתה רצית לעבוד עם הברפלד. מה אתה מדבר?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת טמקין, אני קורא לך לסדר. חבר הכנסת טמקין, אני אוציא אותך.

בנימין טמקין (מרצ):

רק צעקתי.

היו"ר ש' וייס:

רק צעקת. אתה לעולם לא מדבר, אתה תמיד צועק. עוד לא שמעתי אותך מדבר.

סילבן שלום (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אדוני ראש הממשלה, אני לא ממנה ראשי ממשלות, הציבור ממנה, והציבור יודע בדיוק מה אתה וחבריך עושים. מה הבטחת לו ערב הבחירות? שינוי סדרי עדיפויות.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

— — — אתה לא.

היו"ר ש' וייס:

אדוני ראש הממשלה, אנא.

סילבן שלום (הליכוד):

שינית סדר עדיפויות — —

יעקב שמאי (הליכוד):

אתה ניצלת כספי הסתדרות, אתה ניצלת אותם.

סילבן שלום (הליכוד):

— — לקחת את כל הכספים מההתנחלויות, הכפלת שילשת וריבעת.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת יעקב שמאי, אני קורא אותך לסדר.

סילבן שלום (הליכוד):

למי העברת אותם?

מיכה גולדמן (העבודה):

— — —

יעקב שמאי (הליכוד):

גם אתה, גם אתה.

סילבן שלום (הליכוד):

למי העברת את הכספים?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גולדמן, אני קורא אותך לסדר.

סילבן שלום (הליכוד):

אדוני ראש הממשלה, למי העברת אותם? למי? אנחנו יודעים למי העברת אותם: לשכונות – –

בנימין טמקין (מרצ):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת טמקין, פעם שנייה אני קורא אותך לסדר. אתה לא תצביע.

סילבן שלום (הליכוד):

– לעיירות הפיתוח העברת? למי העברתם את הכסף? ואתה ב-1992, האם עשית שימוש במשאבי ההסתדרות כדי להגיע לשלטון?

יעקב שמאי (הליכוד):

כן, כן.

סילבן שלום (הליכוד):

זה מה שצריכה ועדת החקירה לחקור. האם מפלגת העבודה עשתה? לא?

יעקב שמאי (הליכוד):

כ.סילבן שלום (הליכוד):

כמה אנשים התבקשו לתרום דמי חופשה? כמה שילמו מתקציבי ההסתדרות? על מה אתה מדבר, תגיד לי? אתה יודע כמה שימוש עשתה מפלגת העבודה בכספי ההסתדרות? זה מה שהוועדה צריכה לחקור, כי אנחנו מביאים באמת מצב חדש. אנחנו רוצים שהציבור ידע ויראה, שהיום אתם כולכם תתאחדו פה-אחד להצביע נגד חקירת השיטה. גם האנשים שמעורבים רוצים לבוא ולהצביע נגד בלי בושה, עם חוצפה שאין לה גבולות.

לכן, אדוני היושב-ראש, ההצעה הזאת היום באה להגיד לכל הציבור: האם מפלגת העבודה שינתה את דרכיה? היא לא שינתה, היא לא עשתה שום דבר כדי לשנות סדרי מינהל תקינים, להביא לפוליטיקה נקייה. היא ממשיכה באותה שיטה של עשרות שנים, לבוא ולתת גיבוי – –

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

— — —

היו"ר ש' וייס:

לא להפריע.

סילבן שלום (הליכוד):

— — וחיפוי לשחיתויות, למחדלים ולהאשמות.

יעקב שמאי (הליכוד):

— — —

סילבן שלום (הליכוד):

תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה. עוברים להצבעה. נא לשבת, חברים. אני לא מוסיף אף קול. מי שלא יושב – שום תלונה לא תתקבל, לא כלום. הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת – – –

אתם מדברים, תטעו בהצבעה. איש לא יתקן אותה, כלום לא יעזור, אף תלונה. גם לא שלך, חבר הכנסת קצב.

הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת הניהול הכספי של ההסתדרות – של חבר הכנסת סילבן שלום. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 12

בעד ההצעה להקים ועדת חקירה פרלמנטרית – 37

נגד – 49

נמנעים – אין

ההצעה להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת הניהול הכספי של ההסתדרות לא נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

37 תומכים, 49 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההצעה הוסרה מסדר-היום.

אני מודה לכל חברי הכנסת. ועכשיו חברי חבר הכנסת עובדיה עלי שוב יחליף אותי, כי כבר אין לי קול.

הצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית

(תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ה-1995

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ע' עלי:

הצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ה-1995, גמר דיון והצבעות.

חברת הכנסת ענת מאור, יש לך שלוש הסתייגויות. אני מבין שאת מנצלת את כולן, ויש לך 15 דקות.

ענת מאור (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני רוצה, ראשית, להודות לחבר הכנסת איתן ולחבר הכנסת שילנסקי, שסייעו אתמול בהסכמות ובהסדרת הדברים, על מנת שאוכל לשאת את דברי היום.

אני רוצה להזכיר, שלאחר שהוסרה מסדר-היום ההצעה להקים ועדת חקירה על דבר שעבר זמנו, אנחנו דנים בנושא תהליך השלום, בהצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה של סמכויות לרשות הפלשתינית. החוק הזה בא לתרגם את הסכם העקרונות שהושג עם אש"ף, שהוחלט עליו בהסכם אוסלו, שמתממש, ועם כל הקשיים הרי הוא זה שהביא לפריצת הדרך, להסכם השלום עם ירדן, ויש סיכוי שגם מצפון לא תיפתח הרעה, אלא תבוא בשורת השלום. כל זה בהחלט מצביע על מהפך אדיר של שינויים דרמטיים במזרח התיכון.

מאחר שהדיון ממושך, אני רוצה לחזור בקצרה על דברים שנאמרו על-ידי ועל-ידי אחרים אתמול ולעבור אל העתיד. העברת הכספים שמופיעה בסעיף 2 מאפשרת להעביר לרשות הפלשתינית עד סכום של 70% מהמס שגבתה ישראל על הכנסה בגין תשלומים ששולמו לה על-ידי העובדים הפלשתינים זה 25 שנים. כידוע, יש הסכמים מ-1970, ולפיהם הורדו סכומים מהעובדים שעבדו כאן כדת וכדין – מספרם הגיע בשיא ל-100,000-120,000 עובדים – ואין פה שום מתן טובה ושום העברת כספים ממשלם המסים הישראלי אלא בהחלט החזר תשלומים שנעשו על-ידי העובדים. בלי קידום כלכלי של השטחים, לא ניתן יהיה ליצור תשתית ליחסים הוגנים, להדדיות ולריבונות לכל צד. לפיכך אני בהחלט תומכת בהצעת החוק המובאת על-ידי הממשלה.

אני רוצה להפנות את דברי לממשלת ישראל ולומר, שאין די בהצעת החוק הזאת. אגב, בגין התנגדויות היא נדחתה, ומה שהוטל עלינו להעביר לפי ההסכם יש בו פיגור. הפנים כרגע צריכות להיות נשואות אל העתיד, אל חודש יולי, שהוא אכן לא חודש קדוש, אלא בגין הצרכים של המשך התהליך והמעבר ליישומו.

שלושה יעדים עומדים בפני הממשלה ועליהם שוקדים בשיחות עם הפלשתינים: ארגון הבחירות – חלק מההסכם אוסלו עמד ליצור את התנאים שיאפשרו בחירות. רק על-ידי בחירת סמכות ושלטון אוטונומיים, לפי מה שהוחלט, יאפשרו לשלטון המקומי להילחם ביתר שאת גם בטרור, גם בפעולות ה"חמאס", במרצחים שבאים ועושים פיגועים מתועבים פה בתוך ישראל. לפיכך, אני שמחה על האינפורמציות שראש הממשלה מעביר, שהמשא-ומתן מתקדם. צריך לדאוג שעד יולי יגבשו את ההסכמים, כך שהבחירות תוכלנה לצאת לפועל עד סוף שנת 1995.

הנושא השני הוא נושא העברת הסמכויות. לאחר ההצלחה היחסית, אם גם לא מספקת, של הניהול העצמי בתחומי הבריאות, החינוך, שירותי הרווחה, מתנהל המשא-ומתן וצריך גם אותו לסיים עד יולי, להעברת סמכויות נוספות.

לבסוף, הנושא של הפריסה מחדש. זה הנושא המורכב ביותר. הממשלה בדין תובעת, שעם הפריסה מחדש יישמרו הסדרי הביטחון, ועם יציאת הכוחות משבע הערים הגדולות – רמאללה, שכם, ג'נין, חברון, בית-לחם, קלקיליה וטול-כרם, לא ייתכן שיישאר או שיווצר מצב של אי-ביטחון.

לפיכך, קיום התוכניות בדקדקנות, בפריסה תוך כדי ביטחון, חשובים ביותר. עם זאת, סיעת מרצ כבר פנתה, ואני פונה שוב אל הממשלה, שאף שבהסכם אוסלו יש התחייבות שלא לגעת ביישובים קיימים, מתברר בתהליך היישום, שבלי לפנות את נצרים, את כפר-דרום ואת היישוב בלב חברון

נוצרות נקודות חיכוך כל-כך בעייתיות, שלטובת המתיישבים, לטובת הגנתם ולטובת כל תהליך השלום חייבים להקדים את ההחלטה לגבי הנקודות הללו.

הנושא של שמירת חוק וסדר. אני שמחה על הדיונים על העברת הסמכות מן הצבא אל המשטרה. שמחתי לשמוע גם את חבר הכנסת רון נחמן, יושב-ראש המועצה המקומית אריאל, אומר, שחוק וסדר חייבים להישמר בכל מקום במדינה, לרבות בשטחים, על-ידי כל אזרח ישראלי.

חייבים להקפיד ולמנוע את החיכוכים המיותרים הנגרמים בנושא הזה. יש לשפר את המגע האנושי והאישי בנקודות הבדיקה, בתחנות המעבר, בין האזרחים הפלשתינים לבין אנשי הצבא. לצערי הרב, ממשיכות להגיע תלונות ויש מצבים של מדיניות של יד קשה מעבר לנדרש. מה שנדרש לביטחון, חובה לעשותו, אבל לא מעבר לזה.

אני עוברת לנושא נוסף שהוא הכרחי לפיתוח שלב המעבר בהסכם העקרונות – שילוב נדבכים נוספים באותו דיאלוג ובאותה הידברות. לא די שזה יעשה ברמה הצבאית והכלכלית. צריך לערב אנשי אקדמיה, לפתח קשרים בין מורים, בין סטודנטים, בין תלמידי הכיתות הגבוהות. כמו כן צריך לשלב נשים בכל תהליך עיצוב השלום בין ישראל לירדן, בין ישראל לפלשתינים, ובתקווה שיהיה גם – בין ישראל לסוריה.

יוצא לנו להיפגש במסגרת רשת נשים לקידום השלום עם מנהיגות פלשתיניות מהגדה המערבית ורצועת-עזה, בראשות חנאן עשראוו, זהירה כמאל ואחרות. נשים מהצד הישראלי יכולות וצריכות לתרום רבות לתהליך החשוב של עיצוב הסכם העקרונות.

אעבור עתה לנושא אקטואלי ביותר, והוא נושא הגולן. אני חוזרת, את הצעת החוק הזאת צריך לאשר אף שזה כבר באיחור. היא נכונה, היא ראויה, היא באה בהמשך להסכם העקרונות של אוסלו, וכאמור היא לא על חשבון משלם המסים הישראלי, אלא היא באה על חשבון החזר חוב מוסרי ומעשי שאנחנו חבים לפלשתינים.

אבל, כאמור, אני רוצה לדבר על רמת-הגולן. הבוקר ישבנו עם פרופסור נורית קליאוט, ראש החוג לגיאוגרפיה באוניברסיטת חיפה. היא הביאה בפנינו את מחקרה על מדיניות פינוי יישובים ופיצוי מפונים מחצי האי סיני.

נמצא שממשלת ישראל דאז, שעסקה בזה, גרמה, לפי מסקנות המחקר, לכפילויות שהובילו למחירים רציניים גם לאנשים עצמם, למפונים, ולעלויות מאוד מפליגות למדינה. על-פי תיאורי המחקר, במשך שנתיים, מביקורו של סאדאת ועמידתו כאן על הדוכן הזה, מאז הביקור הדרמטי, לא נערכו למצב של שלום. שבעה משרדי ממשלה שונים טיפלו בנושא והגישו הצעות שונות ומנוגדות.

הצעת החוק עברה בכנסת רק לאחר החלטה בסמוך מאוד לפינוי עצמו. לא ניתן שום סיוע, לדברי המחקר, לא סוציאלי, לא פסיכולוגי, לא לאנשים, לא לתלמידים, אף שהחוקרת מצאה במפגשה עם 60 המשפחות שהיא ליוותה, שהיו בהן הרבה משברים משפחתיים, שהיו מועקות בריאותיות, שרבו תאונות הדרכים ורבו מריבות בין חברי המושב. היו התאגדויות שלא עמדו במשימה של הפעלת הנושא, ולא היה ליווי ממשלתי מבעוד מועד.

לפיכך, ממסקנות המחקר נובע, שהדברים נעשו בחיפזון, בחוסר בהירות, באי-סדר, והפינוי וההחלטות עליו נעשו בצורה לא מכובדת. את הלקחים הללו אנחנו מוכרחים ללמוד ולהפיק לקראת ההסכם עם סוריה, עם ומעבר למחלוקות הפוליטיות.

האנשים הנמצאים היום ברמת-הגולן, האי-ידיעה שלהם, אי-הידברות של אנשי הממשלה אתם, כל זה מקשה ומכביד עליהם ביותר. לא ייתכן שמתיישב בגולן ישמע באמצעות הטלוויזיה, כמונו, כמו חברי הכנסת וכמו כל אחד אחר, מה יקרה אתו ומה יהיה גורלו. את האי-ודאות אי-אפשר לבטל, אבל חובה לצמצם, חובה ליצור את ערוצי ההידברות והתקשורת מבעוד מועד.

צריך גם לקדם את החקיקה שכמה חברי כנסת ממרצ ומהעבודה הגישו לגבי אחריות וזכות של כל מתיישב ומתיישבת להחליט בעצמם על גורלם ועל המועד שהם מעוניינים לקבל בו את הפיצויים, אם הם מעוניינים. אנחנו לא צריכים להופיע בצורה פטרנליסטית, לא לעודד אף אחד, לא ללחוץ. ודאי שזכותם להתנגד, אבל מי שמעוניין, ישובים וקהילות שמעוניינים בבניית חלופות, שמעוניינים לעבור למקום אחר כקהילה, כקיבוץ או כמושב, צריך לאפשר להם להיכנס לתחילת תכנון, גם אם יהיו אלה תכנוני מגירה.

כפי שאמרה הפרופסור נורית קליאוט, כמו שיש תוכניות מגירה סודיות למצב של מלחמה, אין סיבה שלא תהיינה תוכניות דיסקרטיות, בשקט, ללא כותרות, למצב אנושי חשוב שבו אנשים צריכים לשנות שלא לפי בחירתם, אלא על-פי החלטה פוליטית מדינית, את אורח חייהם ואת מקום מגוריהם.

אני רוצה לציין דבר שאליו הסב את תשומת לבנו היום מתיישב מן הגולן. זה לא פינוי סיני, אנחנו 15 שנה לאחר מכן. האנשים מבוגרים יותר, יש כאלה שיושבים ברמת-הגולן שני עשורים של שנים. את כל זה חייבים להביא בחשבון.

על כן, על הממשלה לא להסתפק בהצעת חוק זו אלא לבצע, נוסף על שלושת הדברים שהזכרתי – ארגון הבחירות, העברת סמכויות ופריסה מחדש והשלמת כל אלה במהלך החודשים יוני-יולי, כך שזה יתבצע עד סוף 1995, למדיניות לאומית מתוכננת ומסודרת לגבי רמת-הגולן.

פינוי בדש (צומת):

האם את מתכוונת לבקר אותם?

היו"ר ע' עלי:

סליחה, מה הדו-שיח הזה? מי שמאפשר לדבר זה אני, היושב-ראש. צריך לפנות אלי.

ענת מאור (מרצ):

כמה עוד יש לי, אדוני היושב-ראש?

היו"ר ע' עלי:

יש לך עוד שתי דקות.

ענת מאור (מרצ):

אם כן, אני רוצה לחבר את שתי הדקות שנותרו לי עם דברים שאמר היום מתיישב מהצפון, בתוכנית הבוקר של הרדיו, לאחר נפילת טיל ה"קטיושה" על אצבע-הגליל. בדברו אל שולחי טילי ה"קטיושות", אל המשגרים שם מלבנון, הוא אמר, שידעו, שהם עומדים בפני ציבור מתיישבים עם אורך רוח, עם נחישות, והציבור הזה לא ייתן לשום "קטיושה" להוריד את החוסן ואת החוזק שלו. לדעתי, זו אמירה עם מסר לעם ישראל כולו בתוך ההתמודדות עם תהליך השלום.

מהלכים עלינו אימים עם כל פעולת טרור, שאומנם היא כואבת וקשה, אבל אסור לפגוע במורל ובכוח העמידה. עם כל הכשלים – ויש כאלה – ועם האיחור שבו התחיל ערפאת להתמודד עם הטרור, ואנחנו תובעים ממנו השכם והערב להתמודד עם הטרור – אני חושבת שאי-אפשר שלא לראות את ההישגים הגדולים.

ועוד הוסיף אותו מתיישב באצבע-הגליל, שה"קטיושה" הקשה יותר היא לא ה"קטיושה" שנפלה אלא הבעיות שעושים למתיישבים בנושא הסדר המושבים.

לגבי כל הקריאות וכל הניסיון להוכיח כאילו לא נעשה דבר, הממשלה הזו באה בהצעת חוק זו עם הישגים אדירים לא רק בתהליך השלום, אלא גם בתחום הכלכלי-החברתי. חבר הכנסת סילבן שלום, שידבר אחרי, אני מקווה שקראת את העיתונות מהיומיים האחרונים, ובתור חבר ועדת הכספים אתה בוודאי מגיע לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עצמם: לשאול את ראש הממשלה מה עשתה ממשלתו? וכי אתה לא מודע לירידה הגדולה באבטלה, לירידה בגירעון המסחרי, לעלייה בייצור, לעלייה ביצוא, לעלייה ברמת החיים, ליותר שעות בחינוך, לחוק הבריאות ולחוק חיילים משוחררים?

פיני בדש (צומת):

— — —

ענת מאור (מרצ):

לכן, יש לאשר את הצעת החוק הזאת ולהמשיך עם הפנים קדימה – גם יישום הסכם העקרונות בתחום של הבחירות, הפריסה מחדש והעברת הסמכויות וגם לעבור לטיפול אינטנסיבי בנושא קידום השלום וטיפול במתיישבים ברמת-הגולן. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת סילבן שלום, שתי הסתייגויות, עשר דקות.

סילבן שלום (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, רק לפני דקות מעטות דחתה הכנסת את הצעתי להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת הניהול הכספי בהסדרות הכללית. זה המשך לאותה שיטה ולאותה מגמה של מפלגת העבודה לנספחיה, כמו מרצ ומפלגות השמאל האחרות – לבוא ולדבר על שינוי סדרי עדיפויות, אבל לעשות בדיוק את הצד השני.

בעצם מה אנחנו רואים כאן היום? בהצעת החוק הזאת שמונחת עכשיו פה לפנינו, בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית, אנחנו רואים העברת כספי מדינה לרשות הפלשתינית. פעם העבירו את כל הכספים של המדינה להסדרות, לקיבוצים ולקופת-חולים. עכשיו כבר יש פרטנר חדש שמעבירים אליו: הרשות הפלשתינית.

כך יוצא, אדוני יושב הראש, שבסעיף 2 להצעת החוק נאמר: "ישראל רשאית להעביר לרשות הפלשתינית – – – סכום השווה ל-75% מן המס שגבתה על הכנסה לפי סעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה מעבודה בישראל של תושבי יהודה והשומרון". אני תמיד שואל: ריבון העולמים, איפה יש מקום נוסף בעולם שבו הדבר הזה קיים? איפה? גברתי חברת הכנסת גוז'נסקי – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

כן, אדוני.

סילבן שלום (הליכוד):

איפה יש מקום נוסף בעולם שבו גובים מס הכנסה מעובדים זרים ומעבירים את זה לממשלה הזרה?

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

תגיד אתה איפה.

סילבן שלום (הליכוד):

איפה?

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

היכן שרוצים לעשות שלום ומגיעים להסכמים כלכליים ורוצים שהמדינה שתהיה לידנו לא תתמוטט.

סילבן שלום (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כידוע לך, עשרות אלפי ישראלים עובדים בלונדון. האם מישהו בממשלת ישראל העלה בדעתו לקבל שיק בכל אחד בחודש מממשלת הוד מלכותה בלונדון? חברת הכנסת גוז'נסקי, אני תמיד אומר: עובדים כאן בישראל עשרות אלפי רומנים. האם מישהו העלה בדעתו לשלוח בכל אחד בחודש שיק לממשלת רומניה על המסים שגובים מהעובדים הרומנים כאן? הרי אף אחד לא מעלה בדעתו, כי המצאה כזו אינה קיימת בעולם. למה עושים את זה כאן? נו, למה?

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

התשובה ברורה.

סילבן שלום (הליכוד):

אני שואל ואני עונה בעצמי.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

התשובה ברורה מאוד.

סילבן שלום (הליכוד):

אני שואל ואני עונה בעצמי: כי אתם הגעתם למצב שאין לכם שום אפשרות של אחיזה בשלטון, אלא אם אתם ממשיכים להחזיק את אש"ף-תוניס בעזה; שום דרך אחרת. הציבור מואס בכם, הציבור לא רוצה אתכם, הציבור כבר שונא אתכם. מעולם לא היתה ממשלה שנואה כזאת בישראל, מעולם.

קריאה:

אתם שנואים.

סילבן שלום (הליכוד):

אבל עכשיו יש מצב שאתם מנסים להסביר לציבור את ההעברות הכספיות האלה בכך שאנחנו בעצם גובים מהם את הכסף וצריכים להחזיר להם אותו. אני לא שמעתי דבר כזה. אני עוסק בכלכלה, לא שמעתי דבר כזה. חבר הכנסת מיכאל איתן, אתה יודע על מצב כזה שבו ממשלה גובה כסף מעובדים זרים ומעבירה אותו לממשלות של העובדים הזרים האלה? שמעת על זה פעם בחייה?

מיכאל איתן (הליכוד):

לא. אולי עכשיו ישלחו לתאילנד, לארצות-הברית, לרומניה.

סילבן שלום (הליכוד):

לתאילנד, לרומניה. אולי נקבל כל חודש שיק מארצות-הברית. עובדים שם מאות אלפי ישראלים. אולי נקבל את הכסף חזרה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

חבר הכנסת סילבן שלום, אתמול ניסיתי לשאול את חבר הכנסת מיכאל איתן שאלה, ולא ניתנה לי אפשרות. השאלה שלי היתה כזאת: בניח לרגע, לשיטתך, שאתה צודק.

היו"ר ע' עלי:

סליחה, קודם כול, אם את רוצה לשאול, אני היושב-ראש וכעת אני לא מאפשר לך לדבר. בפעם הבאה תלמדי שיש כאן נוהל. כשרוצים לדבר, מבקשים רשות מהיושב-ראש.

סילבן שלום (הליכוד):

אני מדבר על סעיף 2 לפקודת מס הכנסה, אבל על מס ערך מוסף? – אני לא יודע. איך אפשר לבוא ולהגיד שאין כסף ליום לימודים ארוך – 200 מיליון שקל – ולהעביר מאות מיליונים לרשות הפלשתינית?

מיכאל איתן (הליכוד):

בשביל מה?

סילבן שלום (הליכוד):

בשביל מה? להחזיר לשם את ארגון הטרור, שיציב שם שוטרים, יקיים שם שירותי טרור.

מיכאל איתן (הליכוד):

לשחרר את ירושלים, להפוך אותה לבירת – – –

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת מיכאל איתן, יש לך 50 הסתייגויות, חמש שעות של דיבורים.

סילבן שלום (הליכוד):

הרי לא נשמע דבר כזה, לא נשמע, והציבור, טוב שידע את האמת לאמיתה.

היו"ר ע' עלי:

במשך ארבע שעות אתה יכול לומר את דעתך.

סילבן שלום (הליכוד):

מסתובב לו בכל העולם שר החוץ, שפעם כינו אותו "ראש ממשלה מעופף", ובמה הוא עסוק, באיסוף כספים לשכונות? באיסוף כספים לעיירות הפיתוח? במה, באיסוף כספים לנוער במצוקה, למסוממים, לנכים, לעניים, למה? הוא מסתובב בכל העולם לאסוף כספים לרשות הפלשתינית. האם נשתבשה דעתנו? האם אנחנו לא נורמלים?

קריאה:

כ.

סילבן שלום (הליכוד):

ולמה עושים את הדבר הזה? חבר הכנסת איתן, שעוסק בעניין, הם מסבירים לנו שאנחנו צריכים להגיע למצב שהם לא יהיו עניים, כי אם הם יהיו עניים, הם לא יעשו אתנו שלום ואז הם יעלו את ה"חמאס". לכן אנחנו צריכים לעזור להם בכל כוחנו, שתהיה להם האפשרות להתקיים בכבוד. ואני לא בעד זה שהם יחיו, חלילה, שלא בכבוד. אני בעד זה שהם יחיו בכבוד, אבל אני רוצה לומר לחברת הכנסת גוז'נסקי, שאין שום קשר בין מצב כלכלי לבין רצון ושאיפה לשלום, שום קשר.

שתי המדינות הקיצוניות באזור הזה הן גם העשירות ביותר. את יודעת מי הן? – אירן ולוב. עשירות, יש להן כסף. זה עושה אותן אוהבות ישראל? זה עושה אותן רוצות בשלום? זה עושה אותן שואפות לחיות אתנו בדו-קיום? אני לא אומר שעניים רוצים שלום יותר מאלה שיש להם כסף, ולפי דעתי, צריך לעזור ככל האפשר, בכוחות שלנו, בשיקום, אבל לתת את הכספים שלנו? הרי כבר לפני אלפי שנים נאמר "עניי עירך קודמים". שמעת על המושג הזה? עניי עירך קודמים. כאילו נפתרו כאן כל הבעיות: אין עניים, אין קשישים, אין נכים, אין מסוממים, אין אלימות נגד נשים. כל הבעיות החברתיות נפתרו. מה נשאר לעשות? אנחנו שווייץ, אנחנו ארצות-הברית, עם שגשוג אדיר, פרוספריטי, מה שנותר לנו עכשיו זה לקחת את הכסף ולהעביר אותו לרשות הפלשתינית. ואני שואל: הכי צד? איך זה יכול להיות? איך?

אבל הממשלה הזאת, ולפחות ראש הממשלה ושר החוץ שלה יודעים, שאין להם היום שום אחיזה בציבור, יודעים שימיהם בשלטון ספורים והשעון מתקתק. כידוע לכם, בצבא אומרים שאין מישהו שיכול לעצור את הזמן, מבטאים את זה אפילו במלה של סלנג, שלא אחזור עליה, והשעון מתקתק.

29 באוקטובר 1996, בוא יבוא; 29 באוקטובר 1996 זה עוד שנה וארבעה ומשהו חודשים; פחות משנה וחמישה חודשים. השעון רץ, שעון החול אוזל והולך, אוזל והולך, אבל מה הם יעשו עכשיו? אם הם יפסיקו את ההעברות – יתפוצץ ההסכם; אם ההסכם יתפוצץ הם יודו בכישלונם. אם יודו בכישלונם – בעצם כבר אין להם מה לעשות בשלטון עוד, כי הרי בשום דבר הם לא הצליחו. אין להם איזו מסכת של הישגים אדירים שהם יכולים למנות אותם אחד לאחד – בדבר זה הם הצליחו, ורק בדבר הזה הם נכשלו.

הרי הם נכשלו לאורך כל הדרך. מ-1992, כאשר הממשלה הזאת הגיעה לשלטון, היא הולכת מדחי אל דחי, מעמדה בדעת הקהל נמצא היום בשפל שאין כדוגמתו, ולא בכדי. אנחנו רואים שהאינפלציה, שהיתה חד-ספרתית, עלתה בשנה שעברה ל-14.5%; אנחנו רואים שהגירעון במאזן התשלומים הוא מיליארד דולר בחודש; אנחנו רואים שאנשים הפסידו בבורסה את כל חסכונותיהם; אנשים בורחים מקופות הגמל כאחוזי אמוק, מפני שב-1994 אנשים שרצו רק לחסוך הפסידו 10% על ההשקעה שלהם, או אפילו לפעמים עד 23% על ההשקעה שלהם, וזה היה מצב שבו אנשים השקיעו רק כדי לחסוך.

לכן אני אומר לך, אדוני היושב-ראש, שההסכם הזה הוא פרי באושים – – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה רגע. חבר הכנסת מיכאל איתן – – –

סילבן שלום (הליכוד):

חבר הכנסת איתן, אתה עולה מייד אחרי.

היו"ר ע' עלי:

סליחה, לפני כן – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

אחרי חבר הכנסת בדש.

היו"ר ע' עלי:

תרשה לי רגע. חבר הכנסת שלום הגיש שלוש הסתייגויות. אם אתם לא מתנגדים – לי לא מפריע.

סילבן שלום (הליכוד):

לי לא אכפת; אני רוצה כבר לרדת.

היו"ר ע' עלי:

תחליטו מה שאתם רוצים.

מיכאל איתן (הליכוד):

כל אחד – – –

סילבן שלום (הליכוד):

הצעתי שלוש, אבל שתיים ושתיים.

מיכאל איתן (הליכוד):

שלוש – בסדר.

סילבן שלום (הליכוד):

לא, לא, שתיים.

מיכאל איתן (הליכוד):

שלוש.

סילבן שלום (הליכוד):

לא, שתיים.

מיכאל איתן (הליכוד):

מה אכפת לך? שלוש.

סילבן שלום (הליכוד):

שלוש? אני מציג עכשיו שתיים; אין לי עוד כוח לזה, כי היה לי קודם הנושא של ועדת החקירה. עכשיו אני עושה שתיים, אתם, לאחר מכן, תמשיכו בשלוש, ונעשה את הסיבוב בשלוש. או.קיי? בכל מקרה יש לנו זמן עד 18:00; זה זמן רב.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה, חבר הכנסת שלום.

חבר הכנסת פני בדש, בבקשה. אתה רוצה שתי הסתייגויות, שלוש? – שתיים. אנחנו עושים סיבובים של שתיים. שתי הסתייגויות, אבל לפני כן אני מבין, שחבר הכנסת מיכאל איתן ויתר על שתי הסתייגויות. כעת חבר הכנסת בדש – שתיים.

פני בדש (צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת סילבן שלום – – –

היו"ר ע' עלי:

רבותי, אחר כך תחליטו ביניכם – – –

פני בדש (צומת):

חבר הכנסת סילבן שלום – – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה רגע, חבר הכנסת בדש, סליחה. חבר הכנסת איתן, תחליטו ביניכם מה שאתם רוצים, רק תודיעו לי. מה שהחלטתם מקובל עלי.

מיכאל איתן (הליכוד):

מה אתה מחליט?

היו"ר ע' עלי:

הוא רוצה כעת שתיים.

פיני בדש (צומת):

אחר כך אפשר להתחיל בסיבובים של שלוש.

מיכאל איתן (הליכוד):

— — —

פיני בדש (צומת):

נראה. אתה יודע מה — — —

סילבן שלום (הליכוד):

תעשה שתיים.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מציע שנחליט שתיים או שלוש — — —

היו"ר ע' עלי:

הדבר הזה חשוב כדי שתוכלו לתכנן לכם את הזמן, להימצא או לא להימצא, אז תודיעו לי מה שאתם רוצים. רבותי, לי זה לא משנה. חבר הכנסת שלום וחבר הכנסת איתן, מה שאתם רוצים — תגידו. תודיעו לי אחר כך.

מיכאל איתן (הליכוד):

כל אחד — שלוש הסתייגויות. כל סיבוב שלוש, זה, בערך, רבע שעה, שלושה אנשים. אפשר לעשות תורנות וגם להסדיר כל מיני עניינים בינתיים.

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת שלום, תמתין רגע. אני רוצה להתחיל דווקא בנושא של ועדת החקירה, שנפל לנושא שלך. אתה התייחסת קודם לשר צור, ואני חייב להודות שראיתי את כל שאר השרים מתמוגגים מנחת כאשר תקפת את השר צור. עברתי אחד אחד והם פשוט נהנו, אבל חשבתי באותה מידה שכל שר אחר שהיה עולה ומדבר – יכולת לטעון לגביו אותם טיעונים. כל אחד.

מעניין, אדוני היושב-ראש, שאתם כל כך משוכנעים, שמה שקורה בהסתדרות, הוא כל כך בסדר. ואם הם באמת רוצים, חבר הכנסת שלום, באמת ובתמים הם רוצים לבדוק את הבעיה האמיתית ואת הבעיות האמיתיות ואת העבירות שנעשו שם, לא ברור לי מדוע התנגדו לוועדת חקירה חיצונית, כי כל חקירה פנימית של אותם אנשים מאותה מערכת פוליטית, מאותה סיעה, מאותה מפלגה, שעושים בדיקה עצמית – אין לי שום ספק שהאמת לא תצא לאור, בחלקה. גם מה שיוצא היום אלה הם חשבונות אישיים, אתה יודע, אלה הן המלחמות הפנימיות שחבר הכנסת רמון מקיים עכשיו מול הברפלד, וחוזר חלילה. אבל אין לי ספק, שהרבה מאוד דברים נשארים ולא יוצאים החוצה, כי לא רוצים להוציא את כל השרצים החוצה.

אני יודע דבר אחד; אני, גם כראש מועצה, כשבא חבר אופוזיציה ורוצה לבדוק משהו, אם אין לי מה להסתיר אני אומר לו: תבדוק מה שאתה רוצה. היה חבר אופוזיציה שכל הזמן התעקש לבוא לבדוק ולבדוק. הוא ישב יומיים, בדק כל מה שהוא רצה לבדוק, כי אני יודע שאין לי מה להסתיר. ברגע שאתה מתנגד לחקירה מסוימת, ברגע שאתה מתנגד לבדיקה חיצונית – סימן שיש לך מה להסתיר. זה בהתייחס למה שהיה קודם. חבל שלא התעלו על עצמם ולא אפשרו הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית חיצונית לעניין.

אם חוזרים לנושא, לחוק שמאפשר העברת כספים לרשות הפלשתינית, הבוקר, כרגיל, יצאתי מעומר והתבשרתי על עוד גנבת רכב ששוויו כ-100,000 שקל, טנדר "טיוטה". לאן הוא נע? – הוא נע לעזה. הרי כל הרכבים שנגנבים היום, רוב הרכבים שנגנבים היום מרחבי מדינת ישראל מגיעים לשטחי האוטונומיה. שמעתי אתמול קצין משטרה שאמר, שהתופעה החמירה בצורה קשה מאוד, כי עד עכשיו היו גונבים, חבר הכנסת רחבעם זאבי, לצורכי פירוק, ולא צריכים כל כך הרבה חלקים. אבל היום גונבים ומעבירים לאוטונומיה, שם, רק חמש דקות של פחד וכבר יש לך מכונית שאתה מקבל עבורה רשיון מהרשות הפלשתינית, תמורת 300 שקל, והיא הופכת להיות המכונית שלך.

רחבעם זאבי (מולדת):

חלק משמש את המשטרה עצמה.

פיני בדש (צומת):

חלק. אגב, לפני כחודשיים עשו בקיבוצים מארב נגד גונבי רכב ותפסו שניים. שניהם היו עם מדים של המשטרה הפלשתינית; באו לגנוב רכב. לא חיכו שיביאו להם, אלא הם עצמם, אלה שנתפסו, היו שוטרים של המשטרה הפלשתינית – – –

היו"ר ע' עלי:

והם גונבים את הרכבים הכי חדישים והכי טובים.

פיני בדש (צומת):

אתה מספר לי? אצלנו נגנבות מכוניות, אבל הבעיה יותר קשה מהגנבה עצמה. הבעיה היא, שמאחר שהם לוקחים את המכונית לא לפירוק אלא לצורכי שימוש עצמי, הם רוצים גם את המפתחות עם השלט, עם כל המערכות. איך עושים זאת? – נכנסים הביתה. 70% מגנבות הרכב אצלנו בעומר הן על-ידי כניסה הביתה, לוקחים את המפתחות, פותחים את המכונית עם השלט ונוסעים. תושב שיש לו מכונית די מפוארת, שניסו לגנוב אותה כמה פעמים, סיפר לי, שהוא ישן עם המפתח על הצוואר, וניסו להוריד לו את המפתח מהצוואר. הוא אמר שבאותה מידה יכלו לשחוט אותו.

הבעיה איננה רק בעיית רכוש. מדובר בסכנת נפשות, כי אדם מתעורר בלילה, מוצא את הגנב בחדר השינה, אז או הגנב מת או התושב מת. מישהו מהם ימות. זה לא יעבור לסדר-היום, זה לא יעבור בשקט. לגבי הצעקות שלנו שזה כבר עניין של סכנת מוות טוענים כנגדנו: אין תקציב. אין תקציב? למה אין תקציב למשטרה להרחיב את פעילותה – כי זה הולך לאוטונומיה, לחזק אותם עוד יותר. אתה מבין? – לחזק את הגנבים.

יושב פה שר התחבורה. כאשר דיברנו על בעיית המשאיות, הוא אמר: אני מתקצב את השוטרים למשטרת התנועה, נכון? ולוקחים לי אותם לביטחון. נכון? הם לא משרתים את משטרת התנועה אלא הולכים לביטחון כי אין תקציב, לכן השוטרים שאני, משרד התחבורה, הקציתי לנושא התעבורה ולמלחמה בתאונות דרכים, הלכו לביטחון, כי אין תקציב. למה אין תקציב? כי הכסף הולך שוב הפעם לערפאת – –

שר התחבורה י' קיסר:

למבצעים של המשטרה, לא לביטחון.

פיני בדש (צומת):

לא חשוב; אין תקציב. אני נאבק אתו כבר חצי שנה על הכסף לגשר אברהם, ובינו לבין האוצר – מי ייתן את הכסף? יש בעיה להשיג את הכסף, אבל לאוטונומיה, לערפאת, מעבירים, עוד לפני שהחוק עבר, מקדמה של 102 מיליון שקל, ותיכף אני אגיע לשאלה, לאן הולך הכסף הזה. לזה אין כסף, ולזה יש כסף.

שמעתי את חברת הכנסת ענת מאור, קודם צעקתי לה בקריאת ביניים, האם היא הולכת להתמודד בבחירות שם? והיא אמרה: צריך, מייד, להתחיל תהליך בחירות, צריך לתת להם פסיכולוגים, ופה

ושם. היתה לי הרגשה שהיא עושה פריימריס לבחירות ברשות הפלשתינית, אחרת אי-אפשר להבין את כל הדרישות שלה בעניין הזה.

אם אני חוזר לנושא של גנבות הרכב שאתו התחלתי, אני אומר שזאת, פשוט, שערורייה. אין שיתוף פעולה, ולא רק שאין שיתוף פעולה. עומדים 3,000 כלי רכב גנובים בחניון של המשטרה הפלשתינית, ומה הם רוצים? הם רוצים, בשביל להחזיר אותם, 30% מערך כל רכב. 30%, שותפים, בשביל להחזיר את הרכב.

אדוני שר התחבורה, זאת איננה שערורייה? הרי יש לממשלה הזאת כוח לאלץ אותו להחזיר את המכוניות האלה ללא תנאי. מה הגמגום הזה? 3,000 כלי רכב עומדים בעזה, גנובים, והנזק בגינם אדיר. אנחנו שומעים עכשיו שכל תעריפי הביטוח עולים, נכון? כל חברות הביטוח פושטות את הרגל. למה? כלי רכב גנובים ועוברים לשם.

בסופו של דבר זה עולה למדינה מאות מיליונים ולאזרחי ישראל מאות מיליונים. תעשה חשבון רק ביחס ל-30%-40%, שיעור ההעלאה המבוקש של אגרת הביטוח בעקבות הגנבות. כמה זה עולה למדינה? אתם חושבים שזה מגיע להם, אדוני השר? – תקזזו. תתחילו לעשות את כל החשבונות של כל הנזקים הכלכליים ותתחילו לקזז. ברגע שתגמרו את כל הקיזוזים, זה ייקח 20 שנה לקזז להם את כל הנזקים שהם עושים לנו.

זה לא ייתכן. מצד אחד יושבים בשקט, צוחקים מאתנו, מעמידים את כל כלי הרכב. המשטרה הפלשתינית נוסעת בכלי הרכב האלה, ואתם ממשיכים להביא כסף. אפילו לא דורשים את הדבר המינימלי הזה. ייקחו את הכסף הזה, יביאו אותו למשטרה. נקים את כל היחידות האלה שהיום הביטוח מממן, האזרחים מממנים. למה אני צריך להחזיק משטרה פרטית אצלי בעומר, על חשבון התושבים? למה? המשטרה לא מסוגלת לתת לי מענה, אני מחזיק משטרה פרטית: שלושה ג'יפים, שומרים. אני מגדר את כל היישוב – אף אחד לא מכיר לי בזה – עם דרך פטרולים מסביב. בטבורה של מדינת ישראל אני מגדר את היישוב כמו ברצועה. אף אחד לא מממן; אומרים לי, אין כסף. אבל, להעביר למשטרה הפלשתינית כמות כזאת של כספים ולערפאת – לזה יש כסף?

רחבעם זאבי (מולדת):

העבירו רבע מיליארד ש"ח.

פיני בדש (צומת):

העבירו בינתיים. עומדת חברת הכנסת ענת מאור ואומרת: זה כסף שלהם, הם שילמו, הם עבדו בשביל זה. הרי בכל השנים שהיינו שם נתנו להם את כל השירותים ולא גבו שם ארנונה, לא גבו מסים שם. המדינה השקיעה מיליארדים ולא קיבלנו בתמורה דבר. רק נזקים, רק הרג, הרס ופיגועים – זה מה שקיבלנו בתמורה.

מקצצים בטייסות, כולנו יודעים את זה. רוצים לסגור בסיסי חיל האוויר; אין כסף. הצבא הולך ומצטמק. הרשויות המקומיות על סף פשיטת רגל. שמענו היום כי ראש עיריית בני-ברק מתפטר – פשיטת רגל. התפטר, לא מסוגל להרים. אין כסף.

יגאל ביבי (מפד"ל):

בושה וחרפה מה שהולך שם. ערמות של אשפה שעלולות לחולל מגפה. הממשלה אדישה.

פיני בדש (צומת):

נקלעתי באקראי לבני-ברק. לא האמנתי שבמדינת ישראל יכולים להיות אזורים ברמת עוני כזו, עם פסולת וטינופת וזוהמה כאלה. זה לא ייתכן. הציבור שם חי על הנפש, הצרכים החומריים פחות מטרידים אותו. איך אמר לי מישהו שם? – ברגע שיסגרו להם את המקווה הם יתחילו לצעוק. כל עוד המקווה עובד ובית-הכנסת עובד – לא נורא.

יגאל ביבי (מפד"ל):

לממשלה אין אינטרס לגבי הדתיים האלה. אני בטוח, שאם זה היה ברמת-גן, הממשלה לא היתה אדישה. ריבוי האוכלוסין שם גדול. מהבית הזה צריכה לצאת קריאה לממשלה הזאת לצאת מהאדישות. אם זה היה באוגנדה, היו שולחים משלחת. לבני-ברק אי-אפשר לשלוח משלחת.

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת ביבי, אני לא אתפלא אם הם לא מייבשים את העיר הזאת, כדי שיצטרפו לקואליציה. אולי זה לחץ שתבוא האגודה ותגיד: או.קיי, תצילו את בני-ברק ונצטרף לקואליציה. גם זו אפשרות. אני כבר בפוליטיקה למדתי, ואני צעיר בפוליטיקה, אין בלתי אפשרי בפוליטיקה. אם חבר הכנסת אלכס גולדפרב עומד פה ומסביר, למה צריך לרדת מהגולן, כמה חשוב השלום תמורת הגולן, אני הגעתי למסקנה, שבפוליטיקה שום דבר לא יפתיע אותי. לכן, כך גם בנושא בני-ברק.

באמת, בושה וחרפה. התושבים מסכנים. לא יכול להיות שמדינה תתנער מאחריות למה שקורה שם. ראש העיר התפטר, נו אז מה? לא ייתכן שיתנערו ממה שקורה שם. חייבים להחליט לתת טיפול נקודתי. מוחקים לקיבוצים חובות במיליארדים. אני לא נכנס לדיון הזה, מגיע שימחקו לקיבוצים או לא מגיע שימחקו לקיבוצים. אבל זה לא ייתכן. מוחקים לקופת-חולים, למושבים, לכולם מוחקים חובות. לא ייתכן שייתנו לעיר כמו בני-ברק להידרדר למצב שהיא נמצאת בו. זו שערורייה במדינת ישראל של שנות האלפיים, מדינה דמוקרטית.

יושב פה יושב-ראש ועדת הכספים.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

מה היה צריך לעשות?

פיני בדש (צומת):

עכשיו, משהתפטר ראש העיר, יש למנות צוות מקצועי שינהל את העיר, יחליטו מה הצרכים שלהם והמדינה תיתן את הכסף.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

למה לא החליפו אותו לפני שנה או שנתיים?

רחבעם זאבי (מולדת):

כי שר הפנים היה רבין.

פיני בדש (צומת):

לא היה שר הפנים. חבר הכנסת גדליה גל, במשך שנה וחצי לא היה שר הפנים. ראש הממשלה היה גם שר הביטחון, גם שר הפנים, גם שר הדתות, גם שר החוץ. בשביל לדפוק את פרס הוא כל הזמן נסע למקום אחר. הפתיע אותנו, הקדים אותו ביממה. הוא היה בהרבה מאוד תפקידים, אז בטח לא היה לו זמן להיות שר הפנים. לא היה מי שיילחם בשביל המקומות האלה.

יש כמה ערים וכמה מקומות במדינת ישראל שהמצב בהם הוא פשוט שערורייה. אין כסף, אבל לתת לערפאת – יש כסף.

סאלח סלים (חד"ש):

זה כסף שלקחת מהם כל השנים.

פיני בדש (צומת):

מה לקחו מהם? כל השנים נתנו להם ונתנו להם ולא קיבלו בתמורה אגורה. חבר הכנסת סלים, אתה נכנסת באמצע. אני הסברתי קודם, שבעצם לא לקחו מהם, רק נתנו כל הזמן עד עכשיו.

סאלח סלים (חד"ש):

מה נתנו, אדמה שרופה, אין שום דבר.

פיני בדש (צומת):

מי ששרף אותה זה הם עצמם. רק את כמות האבנים שהיה צריך לפנות.

סאלח סלים (חד"ש):

מה נתנו?

פיני בדש (צומת):

רק את כמות האבנים שהיה צריך לפנות באינטיפאדה – אתה יודע כמה כסף זה?

סאלח סלים (חד"ש):

זו בדיחה.

היו"ר ע' עלי:

סליחה, זה לא כל כך בדיחה. כל העובדים הישראליים בארצות-הברית שמשלמים מס הכנסה בארצות-הברית, קיבלו בחזרה את הכסף? לעובדים הזרים הרומנים שעובדים כאן הממשלה נותנת כסף?

פיני בדש (צומת):

למה יש שוני? מפני שאלה פלשתינים יש שוני?

רחבעם זאבי (מולדת):

חבר הכנסת בדש, ברשותך – העם היהודי התגייס לקליטת העלייה ונותן כסף. איפה כל עשירי מדינות ערב, איפה סעודיה, איפה עומאן, איפה כוויית? למה הם לא עוזרים למסכנים האלה. הם עוזרים להם רק בסכנים ובפצצות, כדי שיכניסו בנו.

פיני בדש (צומת):

חכה, יש לי רעיון בעניין הזה. חבר הכנסת איתן, חשבתי ש-15 דקות הן הרבה זמן. זה חלף ועוד לא התחלתי לדבר.

מיכאל איתן (הליכוד):

אמרתי לך. אני לא רוצה לנהל אתך ויכוח בדקה הראשונה אלא בדקה העשירית.

פיני בדש (צומת):

בסדר. רק אסיים את הפרק הזה. יש הרבה מאוד מה להגיד בעניין הזה, אני אמשיך בהסתייגויות הבאות.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת בדש. חבר הכנסת סילבן שלום – איננו. חבר הכנסת מיכאל איתן, בבקשה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, נאמר לי שחברת הכנסת ענת מאור התייחסה כאן מעל הדוכן לעתירה שאני וחברי, ובהם אתה, סגן יושב-ראש הכנסת, עתרנו לבג"ץ במסגרת ניסיון למנוע העברת סכום של 150 מיליון שקל לטובת חברה שהיא בשליטת הקיבוץ הארצי. חברת הכנסת ענת מאור, שהיא חלק מהקיבוץ הארצי, שמעה שבית-המשפט העליון החליט לאשר את העברת הכסף, והיא שמחה, קפצה והיתה המאושרת באדם.

יש לי הודעה לא כל כך משמחת בשביל חברת הכנסת ענת מאור ובשביל חבריה מהקיבוץ הארצי. אנחנו קיבלנו חיזוק מבית-המשפט העליון בתביעתנו, שתתבצע חקירה משטרתית בדבר חשדות רציניים ביותר לביצוע עסקאות שבית-המשפט קרא להן עסקאות סיבוביות וחשדות לביצוע עבירות פליליות. הפעם יש גיבוי של בית-המשפט העליון, כפי שאמר בית-המשפט, חקירה יעילה. ואני לא יודע על מה היא שמחה.

את הכסף, 150 מיליון שקל, היא קיבלה, אבל אני מאמין שבעקבות חקירת המשטרה ובעקבות היכולת לאתר רכוש, כספים ונכסים שהוברחו על-ידי חברה בקיבוץ הארצי מהארץ לחוץ-לארץ, על-ידי חברות שהוקמו שם, חלקן רשומות כחברות עלומות במקומות שבהם יש מקלטי מס, חברות שאליהן הבריון מהארץ כספים – בעקבות החקירה המשטרתית יתגלה הרכוש והכסף יחזור לקופה הציבורית, השחיתויות יתגלו והכסף יחזור לקופה הציבורית.

אני בכלל לא מבין איך היא מעזה פנים לאחר שנחשפו דברים איומים ונוראים, כששומעים שחברות בשליטת הקיבוץ הארצי בחוץ-לארץ מוצצות כספים מתאגידים של הקיבוץ הארצי בישראל, והקיבוץ הארצי בא לאוצר שלנו ואומר: אנחנו מסכנים, יתומים, אין לנו כסף, תעזרו לנו, תנו לחברות שלנו כסף. אם לא תיתנו לנו, כל הקיבוצים יתמוטטו. אבל כשבדקים מדוע אין להם כסף, מוצאים שאחת הסיבות היא שהם הבריחו את הכספים לחוץ-לארץ, לחברות שבשליטתם. ומה עשו החברות האלה בכספים שם? בחלק מהם השתמשו למטרות תנועתיות. אני מצטט ממסמך כתוב: חלק מהכספים שימשו לכיסוי בורות. הם קראו לזה, בפרוטוקולים הפנימיים שהבאנו, לכיסוי בורות תנועתיים, כל מיני כישלונות שלהם, הרפתקאות בחוץ-לארץ, בזבזו שם כספים אדירים. ומהיכן לקחו את הכספים? משכו מהארץ, והחברות של הארץ באות עכשיו ואומרות: אין ברירה, צריך עכשיו להציל אותנו.

בנימין טמקין (מרצ):

איך זה קשור לרשות הפלשתינית?

מיכאל איתן (הליכוד):

אני אגיד לך איך זה קשור לרשות הפלשתינית. אותם אנשים שמברחים כספים מהארץ לחוץ-לארץ, אותם אנשים שדורשים מעובדים, משכירי יום, מסוחרים, מסטודנטים, מחיילים משוחררים, מפועלים, מחקלאים לשלם בזיעת אפם מס הכנסה וכספי מס ההכנסה הללו, הם גורמים להם להיות מוברחים לחוץ-לארץ למטרות בלתי חוקיות, הם לוקחים כסף מאוצר המדינה וידם הקלה עושה עבירות ומעבירה את הכסף לחוץ-לארץ – אותם אנשים עכשיו רוצים שנעביר את הכסף לפלשתינים. כמה אנחנו יכולים לעבוד בשביל השיגעונות שלהם? כמה אנחנו צריכים לשלם על החלטות ומעשים כאלה שהם ממציאים לנו השכם והערב?

בנימין טמקין (מרצ):

הבנתי את הקשר ההדוק.

מיכאל איתן (הליכוד):

מי שיש לו כסף קל, תפס את השלטון, מוצץ אותו, לוקח עבור הקיבוצים כסף ללא הגבלה, ללא קריטריונים, ואז הוא אומר: מה אכפת לי, ניתן גם לפלשתינים. הרי בסופו של דבר, הפלשתינים הם שתומכים בממשלה.

שמעתי שפנו לערפאת שיורה לדראושה להוריד את הצעת האי-אמון. עכשיו אני מבין, שולחים כסף לערפאת וערפאת עושה טובה, זה חלק מהשירותים שהוא נותן. את הכסף הוא שומר, כי הוא צריך עוד לשחרר את ירושלים. הוא אומר: צריך כסף בשביל לשחרר את ירושלים. רבין אומר שהוא יילחם על ירושלים. אני לא יודע אם אפשר להאמין לו. אני שמח שהוא אומר זאת, ניתן לו גיבוי ונעזור לו, אבל המאבק על ירושלים יהיה מאוד קשה, כי רבין מחזק את מי שאומר: אני אלחם להשיג את ירושלים. רבין שולח לו כספים. אז הוא יכול גם לבקש ממנו טובה ולהגיד לו: תשמע ערפאת, אני שולח לך כספים, אני מעביר חוקים בכנסת כדי שתוכל לממן את כל החבר'ה שלך, שתוכל להחזיק הלאה את המנגנונים, שתוכל להגיד לכולם שהאמנה הפלשתינית לא מתה, שירושלים עוד תהיה ואת הפליטים נחזיר – את כל זה אני מממן, לא מגיע לי שתגיד לדראושה שלא יעשה אי-אמון? אתה רוצה, חס וחלילה, שיעלה ביבי נתניהו? הרי הוא לא ישלח לך כסף, הוא לא ייתן לך אפשרות להתחזק, הוא ירחיק אותך מהמטרות שלך. תהיה הגיוני. כמובן, ערפאת אומר לדראושה מה שאומר.

יש קשר בין הדברים, כי אותו דראושה גם תומך בהעברת הכספים לקיבוצים. הוא נותן גיבוי, אף שזה מזיק לאינטרס של ערביי ישראל, אף שהכסף נלקח אולי גם על חשבונם של האזרחים הערבים בישראל – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

לא אולי, בוודאי.

מיכאל איתן (הליכוד):

בוודאי. אבל הוא אומר, המטרות ארוכות טווח, הקואליציה הזאת, הפוליטיקה הזאת, על זה אנחנו צריכים לשלם, וכמו בפוליטיקה יש עסקה. הוא משלם, הם נהנים. הם משלמים, הוא נהנה, והשאלה היא מה יוצא לעם ישראל. אני לא מדבר עכשיו על ליכוד, עבודה, זה לא מעניין אותי כרגע. אזרח ישראלי, בלתי מפלגתי, מסתכל כרגע במחזה הזה, ומה הוא שואל את עצמו? אני חושב, עם כל הכבוד ועם הביקורת שיש לי גם על מה שהליכוד עושה, האזרח הזה שואל: למען השם, מדוע כשמדברים על אחדות ירושלים, מדוע היה לנו כאן יום יפה, כשציינו את יום ירושלים ודיבר ביבי נתניהו בעד אחדות ירושלים, ודיבר יצחק רבין בעד אחדות ירושלים, מדוע זה יפה רק כאן מעל הדוכן הזה? מדוע מייד כשרבין יורד מפה הוא מתחבק ומתנשק בברית פוליטית עם כאלה שאומרים: ירושלים תחולק, ירושלים בירת המדינה הפלשתינית? אם זה כל כך יפה, והם מדברים ומתנבאים ברוח כזאת, מדוע ביבי נתניהו ויצחק רבין לא משתפים פעולה?

אני חושב, שבלי קשר לבעיות המפלגתיות, את זה כל אחד היה שואל את עצמו. זה הפער בין הדיבורים שאנחנו שומעים כאן מעל הדוכן לבין מה שקורה ברגע שיורדים מהדוכן. מעל הדוכן אני שומע את יצחק רבין מדבר בעד אחדות ירושלים; כשהוא יורד מהדוכן, הוא חותם לערפאת בכתב ידו, בחתימתו: ירושלים תהיה נושא למשא-ומתן. כשהוא עומד פה ומדבר בעד ירושלים, הכול טוב ויפה. כשהוא נמצא בארצות-הברית הוא אומר להם: אל תעבירו את השגרירות לירושלים, לא המזרחית רחמנא ליצלן, לירושלים המערבית. למה? זה ירגיז את הערבים. כלומר, רבין אומר שהערבים מתרגזים, לא מכך שהשגרירות עוברת למזרח-ירושלים, אלא למערב ירושלים. למה הם מתרגזים כשזה עובר למערב ירושלים? כי הערבים לא מכירים בקיומה של ירושלים המערבית או המזרחית כבירתה של מדינת ישראל, ולא צריך להרגיז אותם. למה לא צריך להרגיז אותם? כי רבין נמצא

בברית פוליטית אתם, זה השלטון שלו. השלטון שלו לא יכול להתקיים יום אחד בלי התמיכה של הערבים. לכן אסור להרגיז אותם.

סאלח סלים (חד"ש):

מה רע בזה?

מיכאל איתן (הליכוד):

אני לא אמרתי רע, אני רק מסביר את התהליך. מבחינתך, חבר הכנסת סלים, אתה אומר: תשמע, מיכאל איתן, אני אזרח ישראלי, נבחרתי לכנסת, יש לי מצע, במצע שלי כתוב: מדינה פלשתינית שירושלים בירתה, ואני אעשה כל דבר על מנת להגשים את המצע של מפלגתי. אני מבין אותך. עם כל הכבוד, זה לא המצע שלי, זה גם לא המצע של רבין, ולדעתי זה גם לא המצע של 90% מהציבור בישראל, לרבות ציבור ערבי גדול. כך אני חושב. אז אני שואל: איפה הם באים לידי ביטוי? מדוע אנחנו, בעיניים שלנו רואים שאותם 10% קיצונים שמאלנים משפילים את רבין, מכתיבים לו מהלכים וגורמים לכך שהוא יהיה בטל בשישים?

היו"ר ע' עלי:

יושב-ראש ועדת הכספים, אתה רוצה להתייחס? אתה יכול. תאמר לי לפני כן, ואני אאפשר לך. מבחינת התקנון, אם תרצה ותודיע לי לפני כן, אני אאפשר לך.

סאלח סלים (חד"ש):

אפשר לשאול שאלה?

היו"ר ע' עלי:

שאל אותי ולא את הנואם, אם אתה יכול לשאול שאלה. אתה ראש עיר ואתה יודע את זה. הוא מנהל את הישיבה? הוא נואם. הנואם מסכים?

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מסכים.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת סלים, בבקשה.

סאלח סלים (חד"ש):

אני חושב, שהזמן הוכיח, שגם הליכוד וגם המערך, מה שנאמר במצעים שלהם לא הוכיח את עצמו. כל הזמן הם אמרו שאש"ף הוא טרוריסטי ולא הכירו בהם.

רחבעם זאבי (מולדת):

הם לא טרוריסטים?

סאלח סלים (חד"ש):

ההיסטוריה הוכיחה, שהתוכנית הפוליטית, הפרוגרמה, גם שלכם וגם של רבין, איננה נכונה. המציאות טפחה על פניהם.

מיכאל איתן (הליכוד):

אתה טוען שאש"ף הוא לא ארגון טרור, כך אתה טוען. אני שואל אותך: איך אני אבדוק מה זה אש"ף? – זה ארגון שיש לו חוקה ויש לו אמנה. נסתכל מה כתוב באמנה שלו ובחוקה שלו.

סאלח סלים (חד"ש):

לבדוק את הפרקטיקה.

מיכאל איתן (הליכוד):

בחוקה ובאמנה של אש"ף כתוב שיש לחסל את מדינת ישראל.

רחבעם זאבי (מולדת):

במאבק מזוין, כך כתוב.

מיכאל איתן (הליכוד):

במאבק מזוין.

עכשיו באים ואומרים: מיכאל איתן, אתה רואה, הם הכירו. אבל, כדי להבין באמת מה קורה אני שומע מה ערפאת אומר לאנשים שלו. הוא אומר שהוא מזדהה עם ה"חמאס". הוא אומר: המטרות שלנו הן אותן מטרות. מה היה המשפט הראשון שאמר ערפאת כשהוא בא לעזה? מה היה המשפט הראשון שכל העולם שמע אותו, ואנשים במדינת ישראל שרצו לשמוע בשורה חדשה שמעו מפיו? המשפט הראשון שהוא אמר מעל הבמה היה: רבותי, מי שצריך לעמוד כאן לידי הוא השיח' אחמד יאסין, ראש ה"חמאס".

אני אומר: אני מדינה, מולי עומד אדם שבאמנה שלו שם מטרה להשמיד את המדינה שלי. אתה אומר לי: עוזב לרגע את האמנה. טוב, אני עוזב לרגע את האמנה. מולי עומד גוף שהשכם והערב חוזר ואומר, שהוא ייאבק על כך שכל הפליטים יוחזרו לגבולות 1948. הוא אומר שירושלים תהיה בירת המדינה הפלשתינית ולא בירת מדינת ישראל. הוא מכריז שאם לא יסכימו לתנאים שלו תימשך האינתיפאדה.

רחבעם זאבי (מולדת):

הוא אומר "כולנו מתאבדים".

מיכאל איתן (הליכוד):

הוא אומר "כולנו מתאבדים".

אני שואל אותך ומבקש שתענה לי בכנות, עם היד על הלב. אתה פיקח, אתה ראש רשות, תגיד לי את האמת, אם אני, מיכאל איתן, הייתי בא וקונה קרקע ליד הכפר שלך ואומר: המטרות שלי הן לקנות את הבתים, לגרש את האנשים ולתפוס את לב הכפר, לא את הכול, רק את הלב, את בניין המועצה, האם אתה היית מעביר במועצה החלטה להעביר לי כספים? היית צוחק. אתה בוודאי אומר לעצמך: אני לא ראיתי דבר כזה. היהודים האלה, אילו המצאות הם ממציאים? דבר כזה לא היה. אומרים ליהודים שרוצים לקחת מהם את עיר הבירה שלהם; אומרים להם שרוצים להגשים את כל הזכויות של הפלשתינים, מדברים על זכות השיבה, מדברים על החזרת פליטים, ומה עושים היהודים? שולחים כסף. אתה לא צוחק עליהם? תגיד את האמת.

סאלח סלים (חד"ש):

הערבים אומרים, אבל היהודים מבצעים. ב-1967 הם כבשו את האדמה הזאת. זה ההבדל. הערבים אומרים והיהודים עושים.

מיכאל איתן (הליכוד):

חבר הכנסת סלים, מה היהודים כבשו? אתה רוצה שלום?

סאלח סלים (חד"ש):

כן.

מיכאל איתן (הליכוד):

אם כן, אז תכבד את הזכויות שלנו. אתה יודע שיש לנו זכויות לא פחות גדולות.

אתה ראש המועצה עאבלין, שבעניינים מסוימים זכורה לא כל כך לטוב. גם בעניין הזה יש לכם שיתוף פעולה עם "השומר הצעיר". אני צודק או לא?

סאלח סלים (חד"ש):

לא.

מיכאל איתן (הליכוד):

בנושא הגידול של החזירים.

סאלח סלים (חד"ש):

בנושא החזירים יש לנו שיתוף פעולה עם יותר – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

שאלו אותי מקודם מה הקשר בין הקיבוצים להעברת הכספים. זה בנימה מבודחת.

היו"ר ע' עלי:

זה יישוב שמגדלים בו הרבה חזירים.

מיכאל איתן (הליכוד):

זה מה שאמרתי.

סאלח סלים (חד"ש):

היהודים מגדלים, לא הערבים.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני לא שללתי את זכותם, אני לא פגעתי. אני לא שללתי את זכותם של ערביי אעבלין לגדל חזירים ולאכול אותם. אני יודע שההתנגדות לגידול החזירים על-ידי תושבי אעבלין היא לא על רקע לאומי אלא על רקע דתי, כי גם היהודים וגם המוסלמים מתנגדים לזה. ערבים נוצרים – זו זכותם. זאת אמונתם. הם מגדלים ומספקים את זה למי שרוצה לאכול. זאת זכותם, ואני אלחם עליה.

דיברתי על מה משותף; אמרו אעבלין ונזכרתי. אסוציאציה. שאלו מה המשותף עם הקיבוצים, אז אמרתי שלקיבוץ הארצי ולאעבלין יש עוד מכנה משותף: בשני המקומות מגדלים חזירים.

סאלח סלים (חד"ש):

מה דעתך? זה טעים.

היו"ר ע' עלי:

אל תשאל אותו, הוא לא אוכל את זה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אתה אומר שאתה רוצה שלום. אתם אומרים שאתם רוצים פשרה. באיזה מקום בפשרה אתם מכירים בזכות שלנו?

בתוך תוכך אתה יודע ומאמין, אני מאמין שזה כך, שמבחינה עקרונית הזכות של היהודים להיות ריבוניים בתל-אביב או באעבלין, אני לא אומר שהיא גדולה יותר, שווה לזכות שיש להם בכל מקום אחר בארץ-ישראל. אתה תבוא ותגיד: רגע אחד, עזוב כעת את הזכות. נוצרו עובדות מסוימות שאני רוצה להשלים אתן, ואילו אתה, מיכאל איתן, לא רוצה להשלים אתן. מה הן העובדות? – בשנת 1947 נתקבלה באו"ם החלטה על החלוקה.

אני אומר שהזכות שלנו אינה נובעת מהחלטת האו"ם. אנחנו לא צריכים את האו"ם כדי לקבל זכויות. הזכות שלנו היא מהמקום שבו אתה קורא את עיקרי האמונה שלך. הזכות שלנו מעוגנת באסלאם ובנצרות. כל מוסלמי מאמין וכל נוצרי מאמין יודעים שהעם היהודי – ממנו יצאה האמונה שלכם. בימים שאבותיכם הערבים היו עובדי כוכבים ומזלות, שודדים וליסטים, חסרי אמונה באל אחד, אלפי שנים קודם היהודים האמינו באל אחד. היהודים רכשו להם את הזכות על הארץ הזאת לפני אלפי שנים.

נכון שהיתה תקופה שהגלו אותנו מכאן, אבל הזכות לא אבדה. ואם יש לנו זכות – זו אותה זכות, והיא לא רק באעבלין.

סאלח סלים (חד"ש):

— — — בגדה המערבית — — —

מיכאל איתן (הליכוד):

אין גדה מערבית.

אפשר להגיד: אתם יודעים מה, אני מכיר בזכות שלכם אבל תתפשרו עליה. זה ויכוח לגיטימי. אני לא אומר לך "לא". אני רק מציע לך, אל תגיד שליהודים אין פה זכות. כי ברגע שאתה אומר שליהודים אין זכות, באותו רגע אתה כופר אפילו באסלאם ובשורשי האסלאם. למה לך להגיד את זה. תגיד: היתה בעבר ליהודים, היהודים היו פה והיו להם זכויות היסטוריות. היום יש מציאות אחרת.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת סלים הוא נוצרי. אתה יכול להסתמך על הברית החדשה.

מיכאל איתן (הליכוד):

זה הרבה יותר קל לי. אתה יודע יפה מאוד שישו היה יהודי. על זה אין ויכוח. אתה יודע יפה מאוד, שבמאה השלישית הגיעה הנה אמו של קונסטנטינוס, שהיה הקיסר של ביזנטיון במאה השלישית, זאת אומרת אחרי 300 שנות נצרות. הם באו לירושלים, והאם, הלנה, חנתה פה בירושלים, שחזרה את כל האירועים על-פי האמונה שלהם, מה היה 300 שנה לפני כן עם ישו. היא הקימה כנסיות שונות על מנת להטביע את חותמה של הנצרות בירושלים. אנחנו מכבדים את האמונה, אבל לא שוכחים להזכיר שזה בא בשנת 300, וזה היה 1,400 שנה לאחר שירושלים היתה שלנו.

ירושלים היא שלנו. הוציאו אותנו בכוח מירושלים, אבל אנחנו לא ויתרנו עליה לרגע. אני מקווה מאוד, שגם הדור הנוכחי שלנו, גם ראש הממשלה וכל חברי הממשלה, וגם אתם תקבלו את זה. תגידו: יש אתרים קדושים לנוצרים, יש אתרים קדושים למוסלמים, והיום, בעידן ההתפייסות והנאורות אנחנו מכירים בכך שיש ליהודים, ליהדות שממנה יצאנו, זכות הבכורה על ירושלים. זה מחזק את האמונה שלכם, זה מחזק את ההיסטוריה שלכם. ברגע שאתם שוללים אותנו, אתם עושים דבר שהוא מנוגד לכל רוח סובלנית, ממשיך את מלחמת הדתות, ממשיך את האנטישמיות, ממשיך את הרצון לבטל את האמת ולמחוק את העבר היהודי של שתי הדתות המונותואיסטיות האלה. תודה רבה. אדוני היושב-ראש, אני מאוד מודה לך, ואני מתנצל בפני החברים.

היו"ר ע' עלי:

כל הוויכוח הזה היה מעניין.

חבר הכנסת סילבן שלום, בבקשה.

סילבן שלום (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת ויושבי-ראש הוועדות, מי שנמצא עכשיו כאן באולם רוצה בעצם לציין שהוא עובד. נמצאים כאן יושב-ראש ועדת הכספים חבר הכנסת גדליה גל ויושב-ראש ועדת העבודה והרווחה חבר הכנסת יוסי כץ. הם גם ראשי ועדות, ויש להם גם זמן לשבת במליאה. כל הכבוד.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אנחנו משלבים את זה עם איזו – – –

סילבן שלום (הליכוד):

אני אומר את הדברים האלה ברצינות, לא בצנינות, ואני מתכוון לכל מלה שאני אומר.

יוסי כץ (העבודה):

המוסיקה שבוקעת מהדוכן עוזרת לנו לעבוד ביתר יעילות.

סילבן שלום (הליכוד):

טוב, אולי אלמד מזה להעביר לכאן גם את העבודה שלי.

אדוני יושב-ראש ועדת הכספים, אתה מביא לכאן היום הצעת חוק בקריאה שנייה ושלישית, שלצערי הרב מונחת על מקום מושבי במליאה ולא הבאתי אותה עמי לדוכן, והיא מדברת על העברת כספים, גם של מס הכנסה וגם של ערך מוסף, לרשות הפלשתינית; העברת כספים שאנחנו גובים מעבודה שהם עושים כאן וממוצרים שהם קונים כאן. הם עובדים כאן, ובדומה לעובדים זרים אחרים, הם משלמים מס הכנסה על הכסף שהם משתכרים, כמו כל עובד אחר, והם גם צורכים כאן מוצרים שעליהם הם משלמים מס ערך מוסף.

ממשלת ישראל, שאתה נושא דברה היום, מביאה לכאן היום בקשה לשנות את החוק הקיים כדי להעביר להם סכומים שהיא גובה מהם. בפעם הקודמת כבר עמדתי על כך שלדבר הזה אין אח ורע בעולם, אבל אחזור על הדברים האלה מדי פעם בתחילת דברי, כדי שהציבור שהצטרף אלינו עכשיו, ואנחנו יודעים שכל פעם מצטרפים מאזינים חדשים, ידע במה מדובר. אני עולה לכאן אחת לחצי שעה לערך – –

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אולי אתה מסכים שאשאל אותך?

סילבן שלום (הליכוד):

בבקשה.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

כשאתה אומר שאין לזה אח ורע בעולם, האם אתה מתכוון לדוגמאות כמו הדוגמה שלנו, שיש לנו שכנים, שאנחנו הריבון? לאיזו דוגמה אתה מתייחס? האם לכך שזה לא קיים במדינות – –

סילבן שלום (הליכוד):

אני מתכוון לכך שבמדינה עובדים אנשים שאינם אזרחיה. זה המצב הקיים. במדינת ישראל עובדים אנשים שהם אינם אזרחיה, ולפי כל הגדרה הם עובדים זרים. מי שמתמצא בנושא הזה, הלוא הוא עמיתך, חבר הכנסת כץ, שהתעסק בדיני עבודה כי זה הנושא המשפטי שלו, והוא יגיד לך שההגדרה של עובד זר מתאימה למי שעובד ואינו אזרח המדינה. לכן, כל מי שאינו אזרח המדינה והוא עובד בה, אינו נחשב לעובד רגיל, אלא אם כן הוא תושב ארעי או שנכנס למסגרת דומה אחרת.

אנחנו מדברים כאן היום על עובדים זרים שעובדים במדינת ישראל, מנכים מהם מס הכנסה כמו מכל עובד אחר בעולם. את דברי אתחיל כאן תמיד בהזכרת הדבר הזה, כדי להכניס זאת לסדר. עשרות אלפי ישראלים עובדים באנגליה, ואף אחד לא שולח לישראל שיק בסכום המסים שגובים מהם. וכאשר עובדים תאילנדים או רומנים עובדים בישראל, אף אחד לא שולח לתאילנד או לרומניה שיק בסכום מס ההכנסה שגובים מהם.

אין שום סיבה חוקית, בין-לאומית או אחרת לשלוח לרשות הפלשתינית את מס ההכנסה שגובים מהעובדים האלה. להצעת החוק שאתה מביא כאן היום אין אח ורע.

ולמה בעצם נועד הכסף הזה? האם הוא נועד למימון ה"אוריינט האוס"? האם הכסף הזה נועד לממן את פייצל חוסייני, שרק בתחילת השבוע אמר שיש להם דרישות במערב ירושלים? האם בכספי משלמי המסים שלנו אנחנו מממנים את הקרב שלהם על ירושלים?

באדם שלפי כל הגדרה הוא אזרח ישראלי כתושב ירושלים, והוא תובע במפגיע זכויות על מערב ירושלים. ולמה עושים את זה, גברתי היושבת-ראש? עושים את זה כדי שבעוד תקופה מסוימת, כאשר יתחיל הקרב על ירושלים יגידו הפלשתינים: אנחנו נוותר על הזכויות שלנו במערב ירושלים, אתם תוותרו במזרח-ירושלים. וזה במקרה הטוב.

פיני בדש (צומת):

הלואי שיגידו את זה.

סילבן שלום (הליכוד):

במקרה היותר רע, ולפי הצפי שלי זה מה שיקרה בסופו של דבר, כי העניין תופס אינרציה – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אני רוצה לשאול אותך – – –

סילבן שלום (הליכוד):

מה שקורה, חבר הכנסת דראושה, זה שהיום יש תביעה על רכוש במערב ירושלים. אז אם יש תביעה לגבי רכוש במערב ירושלים, במה שונה מערב ירושלים מחיפה של חבר הכנסת כץ, או מבאר-שבע שלי ושל פני בדש? ובמה שונה יפו – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

חבר הכנסת סילבן שלום, קח אתנחתה ושמע שאלה.

סילבן שלום (הליכוד):

אם תחזירי לי את הזמן, גברתי היושבת-ראש, אתן לו אפשרות לשאול שאלה.

היו"ר ע' מאור:

אני נענית.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מדוע אתה דורש מהפלשתינים לוותר על זכויותיהם, ואתה לא מוכן לשום פשרות, לשום ויתורים?

סילבן שלום (הליכוד):

אתה שואל שאלה, ואתה מצפה לתשובה שתהיה – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

תהיה הוגן – – –

סילבן שלום (הליכוד):

בכל הפעילות שלי אני מנסה להיות הוגן עד כמה שאני יכול. אני לא יכול להעיד על עצמי, יעידו עלי חברי. אם אני נוהג בהגינות או לא, זה עניין של השקפה ושל דעה. אני לא אעיד על עצמי בעניין הזה.

תראה, יש מצב מסוים שבו באים ואומרים: יהודה ושומרון, או מה שאתה מכנה גדה מערבית, זו זכות של העם הפלשטיני. ואני שואל אותך: למה? למי שייכת יהודה ושומרון מבחינת המשפט הבין-לאומי?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היא חלק מפלשתינה ההיסטורית, מִישראל ההיסטורית. חיים שם 2.5 מיליוני ערבים – – –

סילבן שלום (הליכוד):

לפי המשפט הבין-לאומי, חבר הכנסת דראושה, וכדאי שתלמד זאת, אם אתה רוצה לטעון טענות רציניות באמת, לאף אחד אין היום ריבונות על שטחי יהודה ושומרון. ב-1946 – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

ערבים חיים שם – – –

סילבן שלום (הליכוד):

– – כאשר הממלכה ההאשמית שלטה על שטחי יהודה ושומרון עד שנת 1967, הכירו בריבונות של ירדן רק שתי מדינות, בריטניה ופקיסטן, שהיתה קולוניה בריטית. זה הכול. שום מדינה אחרת בעולם לא הכירה בריבונות הירדנית על שטחי יהודה ושומרון. ב-1987, כידוע לך, בנאום המפורסם של המלך חוסיין, הוא הודיע שהוא מתנתק מיהודה ושומרון, שהוא מוותר על יהודה ושומרון.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

למה?

סילבן שלום (הליכוד):

כך יוצא מצב שהיום אותם שטחים לא נתונים לריבונות של אף אחד. המשפט הבין-לאומי לא מכיר בריבונות של אף אחד על אותם שטחים.

עכשיו תאמר לי אתה, הזכויות שלנו פחותות מהזכויות של אלה שגרים שם, או שהן עולות עליהן עשרות מונים? הרי נמצאים שם אנשים שבסופו של דבר – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

הרי היתה החלטה על החלוקה ב-1947, של שתי מדינות בארץ-ישראל.

סילבן שלום (הליכוד):

אבל אתם לא קיבלתם אותה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אבל היא קיימת.

סילבן שלום (הליכוד):

היום, למשל, אסד לא מוכן לקבל את הקו הבין-לאומי. למה? כי ב-1948 הוא כבש יותר מהקו הבין-לאומי.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

זו סוגיה אחרת.

סילבן שלום (הליכוד):

זו סוגיה אחרת. הוא לא מוכן לקבל את הקו הבין-לאומי. הוא כבש יותר והוא רוצה את מה שהוא כבש ב-1948. מה שאני כבשתי ב-1967 – שחררתי. זה לא.

עכשיו תגיד לי אתה, אם יש לך הגינות, אם יש לך יושר, האם לדעתך ברמת-הגולן, ואני לא בדעה הזאת, האם צריכים לסגת עד הקו הבין-לאומי או עד הקו של 4 ביוני 1967? אתה כמובן תגיד, שעד הקו של 4 ביוני 1967.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מה שכבשת, אתה צריך להחזיר.

סילבן שלום (הליכוד):

חבר הכנסת דראושה, תהיה עקבי. אם אתה מאמין בהסכם ואם אתה מאמין בעניין בין-לאומי, אם אתה מאמין בהחלטות של מוסדות בין-לאומיים, הם קבעו גבול בין-לאומי בין ארץ-ישראל המנדטורית לבין סוריה. זה נקבע. זה לא הקו של 4 ביוני 1967. אבל אתה הראשון שאומר שיש לסגת מכל השטחים שנכבשו ב-1967. זה אמור בגולן כשזה משרת אותך. ביהודה ובשומרון, כשזה לא משרת אותך, כי מה שנכבש לאחר מכן לפי דעתך לא צריך להתקבל. היתה החלטת חלוקה. אתה לא יכול לאחוז במקל בשני קצותיו.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מה שכבשת מסוריה אתה צריך להחזיר לסוריה. מה שכבשת מהפלשתינים, אתה צריך להחזיר לפלשתינים.

סילבן שלום (הליכוד):

בעניין של סוריה אנחנו נמצאים באיזה מצב שביחס אליו אומר שר החוץ שמעון פרס: האם אתם רוצים שהסורים יהיו פחות סורים מהמצרים? האם אתם רוצים שאסד ידרוש פחות מסאדאת? איך זה יכול להיות שאתם באים לטעון ולבקש ממנו שיקבל פחות מאשר נתתם לסאדאת? חבר הכנסת דראושה, תשמע את ההבדלים. קודם כול, זה נכון שב-1967 היינו על הקו הבין-לאומי. בגבול שלנו עם מצרים, הצבא המצרי נמצא 400 קילומטר מהגבול הישראלי, ואת זה אתה יודע. לעומת זאת, ברמת-הגולן, חבר הכנסת דראושה, הנסיגה שלנו, אם תתבצע, ואני מאוד מקווה שלא תתבצע, תביא למצב שאורך הרצועה המקסימלי יהיה 20 קילומטר.

מה באים ואומרים? הרי נקבע מודל. אני מכיר גם מודל אחר שנקבע, חבר הכנסת גל, או חבר הכנסת כץ או חבר הכנסת דראושה. נקבע מודל של הסכם עם ירדן – שלום תמורת שלום. לא החזרנו מילימטר ולא סנטימטר ממה שלקחנו ב-1967, כלום. שלום תמורת שלום. אז איזה מודל אתה רוצה לאמץ – את המצרי או את הירדני? נראה לי שהמודל הירדני הוא מודל שראש הממשלה הנוכחי מכבד ומאמץ בחום. אני מאמץ את המודל הירדני.

פיני בדש (צומת):

סס כל יומיים לשם.

סילבן שלום (הליכוד):

אבל גם לשיטתך, האם יכול להיות מצב שבו יהיה פירוז הדדי? מה הוא טוען? – הוא רוצה הדדיות, שאם יהיה פירוז בגולן יהיה גם פירוז בגליל. אבל כשבאים כל חבריך ואנשיך בשמאל הישראלי ואומרים: למה בעצם לא להחזיר היום את רמת-הגולן, או למסור? אין חשיבות לשטחים. הרי המשפט הזה רץ בכל הרצאה של השמאל. אחרי מלחמת המפרץ – – –

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

חבר הכנסת סילבן שלום, למען הדיוק, בהסכם עם ירדן היו חילופי שטחים וגם החזרת שטחים.

סילבן שלום (הליכוד):

כן, אבל לקו הבין-לאומי, זאת אומרת, מה שאתה אומר לגבי ירדן – אימצנו את הקו הבין-לאומי. זה נכון שמ-1948 – ועל כך מעידים גם חברי, חלקם היו אז בתפקיד, אני אז לא הייתי בתכנון מינימלי – היה מצב שבו כוחות צה"ל לאט לאט לקחו עוד גבעה ועוד גבעה. כך לפחות אומרים.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

חקלאים, לעבודה.

סילבן שלום (הליכוד):

חקלאים, לעבודה, אבל בגיבוי של כוחות צה"ל. לכן יוצא מצב שלקחו מעבר לעניין של 1967. היתה סך הכול חזרה ל-1967, לא במצב שהחזרנו משהו שכבשנו ב-1967.

אבל אני חוזר לגולן. אומרים לגבי הגולן היום: אין חשיבות לשטחים, שטחים לא חשובים. למה הם לא חשובים, חבר הכנסת דראושה? כי לאחר מלחמת המפרץ בעצם ראינו שאין חשיבות לשטחים, שאפשר לירות עליך טילים ממרחק של 600 קילומטר. אז לשם מה צריכים שטחים? אם אפשר לירות עליך ממרחק של 600 קילומטר, אפשר גם לוותר על השטחים.

אני אומר לך, אדוני חבר הכנסת דראושה, שיהיה לך ברור דבר אחד. אפשר לירות טיל אחד ממרחק של 600 קילומטר. אפשר לירות חמישה טילים, עשרה טילים, 20 טילים, 50 טילים, 100 טילים, 200 טילים, אבל בטילים לא מנצחים מלחמה, בטילים לא מכריעים עם. אפשר לנצח במלחמה רק עם מטוסים, טנקים וחיל רגלים. מטוסים, טנקים וחיל רגלים לא יכולים להגיע ממרחק של 600 קילומטר, אבל יכולים להגיע ממזרח-ירושלים, יכולים להגיע מהגולן, יכולים להגיע מכל מקום.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

למה לא תחשוב שנגיע להסדר שלום ולא נצטרך לכל הטילים הללו?

סילבן שלום (הליכוד):

שאלת שאלה יפה מאוד. אני אפילו אחזור עליה כי הציבור לא שמע. אני אחזור על השאלה שלך, כדי שגם תשתתף בדיון. אתה שואל אותי, למה לחשוב בצורה הזאת, הרי אם יהיה שלום לא יצטרכו מטוסים, טנקים וחיל רגלים והכול. מעולה. אבל אני הולך לניסיון מסוים. הרי חברי כאן במפלגת העבודה הלכו אתך למודל של עזה תחילה ואמרו: בואו ננסה מודל, יצליח – נמשיך; לא יצליח – לפחות ניסינו רק בעזה. האם יש מישהו אחד שמעלה בדעתנו שזה הצליח? האם אחד חושב שהמודל הזה הצליח?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

בגלל זה שהממשלה טרפדה את תהליך השלום.

פיני בדש (צומת):

תפיל אותה.

סילבן שלום (הליכוד):

בגלל ובגלל ובגלל. המודל הצליח? – לא הצליח. הרי יש מצב של התארגנות טרור בלתי פוסקת, יש מצב של הטפה בלתי פוסקת, זרימת נשק מהגבול המצרי, בלתי פוסקת, יריות על כלי רכב שעוברים בכבישי הנגב המערבי, בלתי פוסקות. זה מה שאתה רוצה להגיד שיקרה לאחר שנחזיר, לאחר שנמסור? הרי ניסינו את המודל. אתה רוצה שמה שקורה שם יקרה גם בחברון, יקרה גם בבית-לחם, יקרה גם ברמאללה, גם בשכם, גם בג'נין? אני לא רוצה שזה יקרה. אולי אתה רוצה, זה דבר אחר. אתה מעוניין שמה קורה בעזה יקרה גם בחברון, גם בשכם, גם בג'נין. אני אומר, חס וחלילה שזה יקרה.

אני רוצה לומר לך, שבד בבד עם הצעת החוק הזאת שאנחנו מאשרים היום להעברת המסים שלא כדין לרשות הפלשתינית, אנחנו דנים בתוכנית שנקראת "קשת צבעים ב". הביטוי הזה אינו סודי. התוכנית הזאת אמורה להעביר את כל בסיסי צה"ל ממרכזי הערים אל מחוץ למרכזי הערים.

פיני בדש (צומת):

1.3 מיליארד שקל.

סילבן שלום (הליכוד):

העלות של התוכנית הזאת, רק עכשיו כעלות זמנית, 1.3 מיליארד שקל. אומנם בהצעה שהוגשה לנו על-ידי שר האוצר מדובר על 300 מיליון שקל בלבד.

פיני בדש (צומת):

זו מקדמה.

סילבן שלום (הליכוד):

אתה אומר 300 מיליון שקל. תשמע, זה אומנם הון עתק, אבל זה 300 מיליון שקל. כשאתה מבקש פרטים אתה אומר, מה עם זה ומה עם זה, אז אומרים לך, עוד סכום ועוד סכום. חבר הכנסת בדש, סכום של 1.3 מיליארד שקל לא כולל את הדבר החשוב ביותר – אבטחת היישובים. זה לא כלול ב- 1.3 מיליארד שקל. זו בקשה של 300 מיליון שקל נוספים. היה אלוף פיקוד העורף ואמר שיש לאבטח את היישובים כתוצאה מהשינוי הזה, כתוצאה מהוצאתם של בסיסי טירונים.

פיני בדש (צומת):

סילבן שלום (הליכוד):

300 מיליון שקל נוספים לאבטחה – זה 1.6 מיליארד שקל. הסכומים זורמים במיליונים, במיליארדים, ועוברים כאילו זה לא-כלום.

אני תמיד אומר: מסכן חבר הכנסת אלי דיין שנאלץ לרדת מכל נכסיו – כיושב-ראש סיעה, כיושב-ראש הנהלת הקואליציה, והכול, מפני שהוא רצה 200 מיליון שקל. לשם מה הוא רצה 200 מיליון שקל, חבר הכנסת בדש? – ליום לימודים ארוך, לעניי עירך. תמיד נאמר עניי עירך קודמים. בהצעת החוק מעבירים מיליארדים לרשות הפלשתינית – זה בסדר. מיליארדים להוצאת צה"ל ממרכז הערים – זה בסדר. אבל 200 מיליון שקל לחבר הכנסת אלי דיין ליום לימודים ארוך – בשבילך ובשבילי – זה אין. זה יעשה אינפלציה, אומר השר שוחט.

אני שואל את עצמי, איך זה יכול להיות, גברתי יושבת-הראש, חברת הכנסת מאור?

היו"ר ע' מאור:

אסור לי להשיב לך בתור יושבת-ראש, אבל את העובדה שילדי ישראל כבר לומדים ביום חינוך ארוך לעומת השבתת תורה בזמן הליכוד אתה יודע טוב מאוד וגם האזרחים יודעים.

סילבן שלום (הליכוד):

אולי עכשיו את ממציאה את הגלגל. אני לא שמעתי שיש עכשיו יום לימודים ארוך.

היו"ר ע' מאור:

אתה לא יודע שיש היום לימודים עד 13:30 ועד 14:30, כשלפני כן חזרו ב-12:00?

פיני בדש (צומת):

איפה?

סילבן שלום (הליכוד):

עוד לא שמעתי על הדבר הזה. היא אומרת שיש; אולי אצלה בקיבוץ, אצלי אין.

היו"ר ע' מאור:

זה שלא חוזרים ב-12:00 אלא ב-13:30 זו עובדה, חבר הכנסת סילבן שלום, ואתה יודע את זה טוב מאוד.

פיני בדש (צומת):

בארץ? אני משלם כסף עבור זה.

סילבן שלום (הליכוד):

אצלי אין, בערים, בעיירות ובשכונות שאני מכיר – אין.

הי"ר ע' מאור:

חוזרים ב-12:00 הביתה? זה מה שהיה, זיכרוןך לא כל כך קצר.

סילבן שלום (הליכוד):

יום לימודים ארוך היה אמור להיות הדגל שלכם בשינוי סדרי עדיפויות, הדגל בחינוך. מה יותר חשוב מזה?

הי"ר ע' מאור:

מתבצע.

סילבן שלום (הליכוד):

מתבצע? אולי את רואה את זה. את מכירה את המשקפיים החדשים שרואים בהם בתלת-ממד? אומנם אני מרכיב משקפיים, אבל עוד לא הצלחתי למצוא אותם.

כשאמשיך להבא, אמשיך לפרט את כישלונות הממשלה ואת העברות הכספים הבלתי-פוסקות לעבר יעדים שבינם לבין טובת האזרח הישראלי אין ולא כלום. תודה רבה.

הי"ר ע' מאור:

תודה רבה. יושב-ראש ועדת הכספים, חבר הכנסת גדליה גל, משתלב בדיון, בבקשה.

חבר הכנסת סילבן שלום, האם מהדברים שלך אני יכולה להבין שאתה בעד לדלג על שלב הביניים ובעד קידום הסדר הקבע?

סילבן שלום (הליכוד):

לא.

רחבעם זאבי (מולדת):

אני בעד הסדר קבע, שכל הערבים ילכו מפה.

היו"ר ע' מאור:

בבקשה, חבר הכנסת גדליה גל. אחריו, לפי הסדר הרגיל, חבר הכנסת מיכאל איתן. אם הוא לא יהיה – חבר הכנסת פני בדש.

פני בדש (צומת):

היה חבר הכנסת מיכאל איתן, אחר כך חבר הכנסת סילבן שלום ועכשיו אני.

היו"ר ע' מאור:

אם כן, אתה תהיה אחריו.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, אני מתקשה לרדת לסוף דעתו של חבר הכנסת סילבן שלום, והקשבתי לדבריו ברוב קשב.

פני בדש (צומת):

זה הדדי.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

לא, אני מתכוון למקרה הספציפי הזה, זה לא הדדי. בדרך כלל אני מבין יפה את מה שהוא אומר.

מה מונח לפנינו בהצעת החוק? הצעת החוק מבקשת להעביר מס שנגבה מערביי השטחים שעובדים כאן, מס הכנסה ומס ערך מוסף. שואל חבר הכנסת סילבן שלום: עם איזו מדינה יש לנו הסכם כזה? אני לא יורד לסוף דעתו. האם הוא משווה את ערביי יש"ע למדינה? האם הם דומים לאלה שבאים

הנה מרומניה? האם זה דומה לאלה שבאים הנה מאיטליה? האם אנחנו רואים ביש"ע מדינה, וכל מה שנשאר לעשות אתם בנושא המס הוא הסכם זהה?

רחבעם זאבי (מולדת):

היא הנותנת. אם לרומנים לא נותנים, לא כל שכן לפורעים, לרוצחים שמביאים את המוות והשכול לבתינו.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

חבר הכנסת זאבי, מי כמוך יודע שהאמירות ההפוכות הן הנותנות. ברגע שאתה אומר: למה עם רומני אני לא עושה אותו דבר, אתה מאותת שאתה משווה את אלה לאלה.

רחבעם זאבי (מולדת):

לא, אם להם אני לא אתן, לא כל שכן לאלה.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

הבינותי אותך, חבר הכנסת זאבי, אבל בכל זאת אני לא מבין, וחוזר ולא מבין, מדוע נדרשת ההשוואה הזאת? ההשוואה איננה במקומה. אין לנו הסכם של אמנת מס כפי שיש לנו עם חלק מהמדינות, לא עם רומניה ולא עם אלה שבאים הנה מתאילנד. יש לנו אמנת מס עם ארצות-הברית ועם עוד מדינות, אבל השאלה הזאת לא רלוונטית כלל למקרה שלנו.

הבעיה שלפנינו היא גם, שאותם עובדים שבאים לכאן מהשטחים הם לא שווי-ערך בכמותם ובמספרם לאלה שבאים ממדינות אחרות. יכול להיות שהיום זה אותו מספר, פחות או יותר, יש עשרות אלפים שבאים הנה מתאילנד ומרומניה ועשרות אלפים שבאים מהשטחים. אלא שאלה שבאים מהשטחים מהווים חלק ניכר מכוח העבודה שם, בשטחים. זה לא דבר שולי שאין להם עבודה והם הולכים. הפרנסה של ערביי השטחים, בעוונות כולנו, התבססה על העבודה במדינת ישראל, ולא על פיתוח מקומות עבודה שם במקומותיהם.

רחבעם זאבי (מולדת):

איפה הם עבדו לפני 1967?

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

בכל אופן לא במדינת ישראל.

רחבעם זאבי (מולדת):

נו, שימשיכו שם וישברו שבר בעצמם.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

כל עוד הם עובדים במדינת ישראל בהיקף ובכמות כאלה, אי-אפשר להתעלם מהצרכים שלהם בתחום החינוך והרווחה, כאשר העברנו אליהם את הסמכות. אפשר להתווכח אם זה היה נכון, אבל מרגע שהחלטנו לתת להם את האחריות לחינוך ולרווחה, אי-אפשר שלא לתת להם חלק ממס הכנסה, כשחלק ניכר מכוח העבודה שלהם עובד אצלנו.

רחבעם זאבי (מולדת):

הרי התמיכה גם בחינוך, גם ברווחה ובהרבה דברים בישראל באה מהעם היהודי, נכון? בצורה עקיפה, בצורה ישירה?

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

לא החלק העיקרי, חבר הכנסת זאבי.

רחבעם זאבי (מולדת):

איפה כל מדינות ערב העשירות – כדי לתמוך באחיהם המסכנים בסמטאות של ג'באליה?

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

חבר הכנסת זאבי, אני מציע שלא נציג את מדינת ישראל כמי שמקיימת את שירותיה החברתיים מתרומות מחוץ-לארץ. אנחנו, אני כך מקווה וגם אתה מאמין, מקיימים את עיקר המעשים שאנחנו עושים מעמלנו, מעבודה שלנו. אנחנו מקבלים בשוליים – – –

פיני בדש (צומת):

10% מהתקציב של המדינה.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

לרבות סיוע ביטחוני. מה זה שייך למה שאמר חבר הכנסת זאבי על הרווחה?

רחבעם זאבי (מולדת):

בתמונה הכוללת קודם לכן זה לא היה. היית מפנה לביטחון.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

הוא לוקח אותו תקציב אמריקני שניתן פה להוצאות הביטחון המיוחדות שיש לנו מעבר למה שיש לכל מדינה.

רחבעם זאבי (מולדת):

זה לא שמדינות ערב לא רוצות לתמוך בהם, הן תומכות בהם בטרור; לא בחינוך, לא ברווחה, בטרור.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

חבר הכנסת זאבי, הרי אני לא בא להצדיק פה את מה שמדינות ערב עושות או לא עושות. כל מה שאני אומר הוא, שאי-אפשר להשוות את מה שאנחנו מוציאים על רווחה ועל חינוך ולומר, שהציבור הזה ייקח ויבנה את הרווחה מתרומות שיקבל מארצות ערב, כאשר חלק גדול, על כל פנים חלק חשוב, מכוח העבודה שלהם עובד כאן ומשלם פה מס הכנסה, והם אינם מסוגלים לקחת ממנו פעמיים מס הכנסה כדי לקיים את השירותים האלה אצלם.

אני לא חושב שכאן המקום, חבר הכנסת סילבן שלום, להעמיד 120 מיליון שקל, או 150 מיליון שקל שמעבירים אליהם מול החינוך אצלנו או מול הוצאות חברתיות חשובות במדינת ישראל. אני מציע להעמיד כל דבר במקומו.

היו"ר ע' מאור:

חברי הכנסת, ברשותכם.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

חבר הכנסת מיכאל איתן, עוד מעט אסבר את אוזנך, כי יש כמה דברים שאמר מנחם בגין, זיכרוננו לברכה, ב-1960, אולי הבינותי לא נכון – אולי אתה תוכל לעזור לי.

יש לנו ויכוח נוקב על עתיד השטחים, על עתיד יחסינו עם השטחים, ואיך הדברים צריכים להתנהל שם. זה ויכוח שהוא במקומו. אבל לא צריך להיות ויכוח כאשר חלק ניכר מכוח העבודה שלהם עובד כאן. אי-אפשר לקחת מכוח האדם הזה מס הכנסה פעמיים. הם נדרשים לקיים שירותי רווחה ושירותי חינוך, ויש היגיון רב בהחזרה של הכסף הזה, או של חלקו הגדול.

מיכאל איתן (הליכוד):

למה אתה לא מחזיר לתאילנדים? הם מדינה נחמדה, לא מאיימים עלינו, לא רוצים לקחת לנו את ירושלים.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

לא הקשבת כשדיברתי, ואני מצטער שאתה עולה על המוקש הזה. כשאתה אומר: למה לא מחזירים לתאילנדים, אתה מתכוון לכך שלנו צריך להיות הסכם עם הפלשתינים כאילו היו מדינה כמו תאילנד.

מיכאל איתן (הליכוד):

לא.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

מה זה לא? כשאתה משווה אותם לתאילנדים, אתה משווה אותם למי שבא ממדינה אחרת. אני מתפלא עליך. אתה משווה את זה לרומנים? אתה משווה את זה למדינה אחרת? עוד מעט תאמר שנעשה אתם אמנת מס כפי שעשינו עם ארצות-הברית או עם ארצות נוספות. היות שאני לא רואה ביהודה ובשומרון מדינה, אינני מציע להקיש משום תחום ביחסים שבינינו לבין תאילנד או סין או או ירדן.

מיכאל איתן (הליכוד):

יש להם רק זכויות. הם לא מדינה בכל מה שקשור לחובות. בכל מה שקשור לזכויות הם כן מדינה.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אם אני מגיע לתאילנד, מספר התאילנדים שמגיע הנה בטל בשישים לעומת מספר העובדים שבאים הנה מהשטחים.

רחבעם זאבי (מולדת):

העיקרון חשוב.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

זה חלק ניכר מכוח העבודה שלהם. אוי ואבוי לנו אם המטרה שלנו תהיה שהאנשים האלה יחיו במצוקה, שלא יהיו להם שירותי רווחה. כאשר לשכנך רע, בסופו של דבר גם לך רע. אני מציע, לוויכוח – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

לא נכון. זה ילמד אותם לקום וללכת לארצות אבותיהם ואבות אבותיהם.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אני יודע מה אתה מציע, וזה ויכוח למקום אחר.

רחבעם זאבי (מולדת):

זה אותו דבר. אי-אפשר – – –

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

כפי שאמרתי קודם, נדמה לי שהוויכוח העיקרי בינינו הוא לא אם אנחנו מעבירים את 100 המיליון האלה או לא מעבירים, אלא השאלה איזו מדינת ישראל אנחנו רוצים, אם מדינה גדולה עם קבוצה

גדולה של אנשים חסרי אזרחות, או מדינה קטנה יותר, שתושביה כולם אזרחי מדינת ישראל. על זה הוויכוח.

אני מנסה לחשוב, למה התכוון מנחם בגין, זכרו לברכה, כאשר בפברואר 1960 היה ויכוח על הממשל הצבאי, ודווקא מנהיג חרות דאז הוא שנלחם לביטול הממשל הצבאי. מה שמעניין זה חלק מהדברים שהוא אמר כאן.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני רוצה לציין, שלהבדיל מהסיטואציה שאתה מדבר עליה, בגין נלחם על ביטול הממשל הצבאי של אזרחי מדינת ישראל בתחומי מדינת ישראל – –

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

נכון.

מיכאל איתן (הליכוד):

– – היכן שחל החוק הישראלי.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

נכון. לכן, בכל פעם שדיברו כאן אתמול, וגם חבר הכנסת סילבן שלום אמר: עוד מעט, אם נעשה שם, גם ערביי הגליל ירצו כך וכך. על זה עניתי לו: לא דומים ערביי הגליל, כפי שבגין, זכרו לברכה, אמר, כי הם אזרחי מדינת ישראל, לערביי השטחים.

אמר חבר הכנסת דאז בגין, זכרו לברכה, באותו נאום כך: כלל גדול הוא שאין חיילים צריכים, ובוודאי לא לאורך ימים לנהל ענייני אזרחים, לפקח עליהם – – – אומנם גם שלטון אזרחי עלול לעשות עוול, להפלות לטובה את תומכיו, לרעה את מתנגדיו, אבל עם ניהול ענייני אזרחים על-ידי אנשי צבא – זו אנומליה, ואי-אפשר להנציח אותה.

אם אי-אפשר להנציח אותה, אינני יודע מה הוא נצח, אבל 28 שנים יכול להיות שכבר נכנסות לאנומליה. לית מאן דפליג, הוא אומר ומוסיף, כי ממשל צבאי נוגד את העיקרון של שיווי זכויות אזרחיות, עיקרון שכולנו דבקנו בו מיום שנטלנו לידינו את דגל ציון, עיקרון אשר לאבותינו היתה הזכות הגדולה, זכות ראשונים ולא רק קדמונים, להכריזו בפני העולם כולו בפסוק שאין קצר ואין קולע ממנו: משפט אחד יהיה לכם, כגר כאזרח יהיה. את זה אמר מנחם בגין, זכרו לברכה, ב-1960.

אני מבין את הדברים בדיוק כפי שהוא אמר אותם, ואני גם חושב שהוא קולע בדיוק למה שאנחנו אמרנו. אתה יכול להגיד, חבר הכנסת זאבי, שילכו מפה, שיהגרו מפה וכיוצא באלה דברים. אבל, כל עוד אין החלטה לשלוח אותם מפה, גם לא יעלה על הדעת שעד אין קץ נשלט במ, נחזיק במ וננהל את ענייניהם, ונדמה לי שאין דברים יותר נבונים ויותר חכמים ממה שאמר בגין, זכרו לברכה.

רחבעם זאבי (מולדת):

אתה משווה תפוח לשעורה.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

למה?

רחבעם זאבי (מולדת):

מפני שאלה היו ערביי ישראל, שהם אזרחים לכל דבר ועניין. פה יש לך עניין עם אזרחים שאינם תושבי המדינה. הם אויבי המדינה, רוצים להשמיד אותה במוצהר, ולמעשה הם חותרים נגדנו, לוחמים נגדנו, הורגים אותנו. אין לזה סוף. אתה תחזק אותם, תעביר להם כסף, הם יהיו יותר חזקים והמלחמה תהיה יותר קשה.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אני מנסה עוד הפעם להבין את מה שאמר מנחם בגין, זכרו לברכה. הוא אומר שיש אנומליה כאשר מנהלים ענייני אזרחים, והם אזרחים. הם לא אזרחים של מדינתנו, אבל הם גם לא חיילים שאנשי צבא ינהלו את ענייניהם.

רחבעם זאבי (מולדת):

מה הקשר בין זה לבין העובדה שאתה רוצה להעביר להם כסף? על עניין השליטה בהם יש לי תשובה. אתה לא צריך לשלוח בהם, אתה צריך להוציא אותם מפה. מה הקשר בין זה ובין העברת הכסף?

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

חבר הכנסת זאבי, חילקתי את דברי לשניים. בחלק הראשון אמרתי מדוע לפי דעתי צריך להעביר להם את הכסף. אמרתי שבמצב שבו לא בודדים באים לעבוד במדינה אחרת, אלא במצב שבו חלק ניכר מכוח העבודה של אותו מקום שממנו אנחנו – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

שלא יבואו לעבוד אצלנו. הרי הם רוצים לבוא לעבוד אצלנו כי אין להם עבודה. ילכו לעבוד בסעודיה, בכוויית ובלוב.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

מה זה שייך למה שאני אומר? עובדה היא שהם עובדים אצלנו.

רחבעם זאבי (מולדת):

אבל אותה יד שמביאה אותם היא גם משלמת להם. אל תביא אותם, אז לא יהיו לך בעיות ביטחון.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

חבר הכנסת זאבי, אני מבין שאתה תעלה הצעה לסדר-היום, או תניח הצעת חוק שתאמר שהאנשים האלה לא יבואו לעבוד כאן. בסדר, על זה נתווכח. העובדה שחלק ניכר מכוח העבודה שלהם – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

אני רוצה לפקוח את עיניך ואת עיני השלטון האטום הזה, שיבינו שמדינת ישראל לא תחיה בצלה של מדינת פלשתיין.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

חבר הכנסת זאבי, פה יש ניסיון שלך לפתוח את האוזניים האטומות שלנו, ולנו – לפתוח את הראש הסגור שלך. זה בסדר.

רחבעם זאבי (מולדת):

אבל זה כל מה שאני אומר, עד המלה האחרונה. עבדתי אצלם. הם לימדו אותי את זה.

היו"ר ע' מאור:

אפשרתי מספר מספיק של קריאות ביניים.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

הם לימדו אותך, ויום בהיר אחד אולי השתבשו אצלך העניינים.

רחבעם זאבי (מולדת):

אני חוזר על מה שהם אמרו. למדתי את זה בתנועת העבודה הציונית.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אתה לא למדת בשום מקום את מה שהוא אמר. לא שלא למדת, למדת הרבה מאוד ואתה גם יודע הרבה מאוד. כל מה שאני אומר הוא, שלא למדת, שאם מאזור מסוים כמו יהודה ושומרון באים הנה אלפי איש, שזה מרכיב גדול בכוח העבודה שלהם והם נדרשים מכספם שלהם לקיים את מערכת החינוך, הרווחה וכל שאר השירותים המוניציפליים, לא יעלה על הדעת שכוח עבודה כזה גדול שעובד אצלנו, אנחנו נוריד את מס ההכנסה ונצפה שגם הם יורידו מס הכנסה משכר ששנינו יודעים שהוא בתחתית הסולם.

רחבעם זאבי (מולדת):

שלא יבואו לעבוד. לא נשלם להם והם גם לא יכניסו לנו סכינים.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

מה הבעיה שלך, שאם הם עובדים, לתפוס את הכסף הזה? הרי מה שמעסיק אותך הוא שהם לא יבואו הנה.

רחבעם זאבי (מולדת):

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אני יודע. היות שהם באים הנה, ובעוונותינו הרבים, ואת זה אמרתי במשך 28 שנים בשתי הממשלות, בשתי הכנסות, אנחנו פיתחנו עבודה רבה שלהם אצלנו. במידה מסוימת פיתחנו אפילו תלות שלשמחתנו אנחנו נגמלים ממנה, וכל עוד עשרות אלפים מהם עובדים כאן, יש היגיון רב שניתן להם את מס ההכנסה ולא נעשה מזה איזה קפיטל. לא נפתרת בזה שום בעיה, ונאפשר להם לעשות בכסף הזה אותן פעולות מינימליות בתחומי החינוך והרווחה שהם זקוקים להן אולי הרבה יותר מאתנו, כי לשמחתנו אצלנו ההכנסה הרבה יותר גבוהה, השירותים הרבה יותר מפותחים. הקדמנו אותם, יש אומרים פי עשרה, כי התל"ג אצלנו הוא פי עשרה ומעלה. אני חושב שישועתנו ופתרון הבעיה שאתה רוצה בה לא יבואו מזה שלא ניתן להם את הכספים האלה.

רחבעם זאבי (מולדת):

בהחלט כן.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ע' מאור:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושבת-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת:

לקריאה ראשונה – מטעם הממשלה, הצעת חוק לתיקון פקודת המכס (מס' 14) (שינוי נוהל), התשנ"ה-1995; ומטעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה, הצעת חוק הבחירות (דרכי תעמולה) (תיקון מס' 12) (איסור שימוש בכספי תאגידים עירוניים וגופים אחרים), התשנ"ה-1995.

לקריאה שנייה ולקריאה שלישית – מטעם ועדת החוץ והביטחון, הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 6 והוראת שעה) (שירות במשטרה ושירות מוכר), התשנ"ה-1995. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה.

הצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ה-1995

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת פני בדש, בבקשה.

כן, חבר הכנסת סילבן שלום, בשם הצוות המתאם.

סילבן שלום (הליכוד):

נעשה עכשיו סבב של ארבע הסתייגויות.

היו"ר ע' מאור:

האם ב-18:00 מתחילות ההצבעות או שאפשר להקדים זאת?

סילבן שלום (הליכוד):

לא, אני הבנתי שההצבעה תהיה ב-19:00.

פני בדש (צומת):

אמרו: בין 15:00 ל-18:00.

היו"ר ע' מאור:

ב-18:00, לא אחרי 18:00.

פיני בדש (צומת):

כמה הסתייגויות עוד נשארו לי?

היו"ר ע' מאור:

נשארו לך 17 ו-41. אבל, אני מבינה שההסכמות דיברו על 18:00. אני מבקשת לבדוק זאת.

סילבן שלום (הליכוד):

לי אין בעיה. חבר הכנסת איתן – – –

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת סילבן שלום, נמסר לנו שההסכמות הן עד שעה 18:00.

סילבן שלום (הליכוד):

לי אין בעיה.

היו"ר ע' מאור:

אם כן, אתם מבקשים, את השעה הקרובה לחלק לפי 20 דקות.

אם כן, אתה מתחיל עם ארבע הסתייגויות?

פיני בדש (צומת):

אני לא יודע. תשימי שלוש, נראה אם יהיה כוח להמשיך לדבר.

בקבוצת ההסתייגויות הקודמת סיימתי בנושא העלויות של גנבות הרכב והיקף הבעיה והיקף הנזק של גנבות המכוניות, שעוברות לתחום רצועת-עזה. קודם דיברתי על כמות הנזקים שעשו בגנבת

הרכב ואמרתי: רק היום גנבו לנו עוד 100,000 שקל; הבוקר. אני מסתכל בחוק ואני רואה שבסעיף 16 כתוב: "שר האוצר רשאי להורות – – –

סילבן שלום (הליכוד):

מה גנבו לך היום?

פיני בדש (צומת):

כל יום גונבים מכונית. היום גנבו 100,000 שקל, ואמרתי שיש לקזז מייד.

סילבן שלום (הליכוד):

איזה 100,000 שקל?

פיני בדש (צומת):

מכונית שגנבה בעומר הבוקר. זה 100,000 שקל. אמרתי שיש לקזז מייד מהפלשתינים. ועכשיו אני רואה את סעיף 16 – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

בינתיים, חבר הכנסת בדש, בעיתון מצאתי, שכל 25 דקות גונבים כלי רכב בישראל. ביום ובלילה, בשבת ובחג.

פיני בדש (צומת):

הם כולם עוברים לשם ואף אחד לא רואה, זה מה שמעניין.

רחבעם זאבי (מולדת):

כל 25 דקות.

פיני בדש (צומת):

הם כולם מגיעים לשם ואף אחד לא רואה.

רחבעם זאבי (מולדת):

הם יהיו סתומים ברכב עוד מעט.

פיני בדש (צומת):

לא, שם תהיה לכל פועל מכונית. היה בעבר חזון של ספיר, נכון?

רחבעם זאבי (מולדת):

לא, לא.

פיני בדש (צומת):

של פרס.

היו"ר ע' מאור:

של פרס.

רחבעם זאבי (מולדת):

של פרס.

פיני בדש (צומת):

היה חזון של פרס: לכל פועל מכונית. הם מחלקים לכל פועל מכונית, רק זה על חשבוננו, אנחנו מממנים.

ועכשיו אני רואה, חבר הכנסת רחבעם זאבי, שבסעיף 16(ב) כתוב: "שר האוצר רשאי להורות על קיזוז מן הסכומים המועברים של חיובים כספיים נוספים שהרשות הפלשתינית או תאגידים שבשליטתה או שבניהולה חבים". זו גנבה שנתבצעה, צריך לקזז מייד. זה לגבי הנושא הקודם.

אני ממשיך. לגבי העברת הכספים לאש"ף. אני מבין שגם קודמי דיברו על העניין הזה, ואם כולם מעלים את הנושא הזה, נראה שזו המטרה. שמעתי את הקואליציה. על מה הם מדברים? היושבת-ראש וכולם אמרו, שהכסף הולך ליצירת מקומות עבודה, לתשתיות, לכבישים, למים, לביו. בעצם אם אנחנו מסתכלים לאן הולך הכסף בפועל, בחלקו הוא הולך להגדלת המשטרה הפלשתינית, כי מצבו של ערפאת הולך ומתערער. מצד אחד, אם הוא יצא נגד ה"חמאס" וירצה לפרק אותם מנשקם, הם יהרגו אותו, לכן הוא צריך להתחזק. אם הוא יחליט שהוא לא נוגע בהם, הם יתחזקו והם יהרגו אותו בכל מקרה. גם כך וגם כך יהרגו אותו. לכן, מה הוא עושה? כל הכסף שמועבר, מועבר להגדלה של המשטרה הפלשתינית ולחיזוק מעמדו.

רחבעם זאבי (מולדת):

בניגוד להסכם. ההסכם מדבר על 8,000 שוטרים, ויש לו 25,000 מחבלים במדי שוטרים.

פיני בדש (צומת):

זו רק ההתחלה, בחייך. עכשיו הצטרפו לו מסוקים. ראיתי בעיתון תמונה של ג'יפים שמונחים עליהם תותחים אנטי-אוויריים, שהמשטרה הפלשתינית קיבלה. התפלאתי – זה במסגרת ההסכם? מה זה הג'יפים האלה עם תותחים אנטי-אוויריים? בכסף הזה הוא הולך ומתפשט ומתרחב.

חבר הכנסת סלים, אני מבסוט שכל פעם שאני מדבר אתה נכנס.

סאלח סלים (חד"ש):

בדיחות אתם עושים.

פיני בדש (צומת):

למה בדיחות?

סאלח סלים (חד"ש):

שרפתם אדמה שלמה.

רחבעם זאבי (מולדת):

בשבילו מדינת ישראל זו בדיחה.

סאלח סלים (חד"ש):

27 שנים של כיבוש. אתם שרפתם את העם הזה.

פיני בדש (צומת):

אתה יודע למה אתה צודק? אתה צודק, כי אנחנו מתנהגים כמו בדיחה גדולה, שמצד אחד אש"ף וערפאת עושים מה שהם רוצים – צוחקים מאתנו, מה שנוח להם הם עושים, מה שלא נוח להם הם לא עושים.

סאלח סלים (חד"ש):

הלוואי. זה לא כך.

פיני בדש (צומת):

ואנחנו לא רק שלא דורשים את יישום ההסכם אלא כל הזמן מתחנפים. אני לא אשכח מה היה כשהתחילו את הבנייה באפרת, אתה זוכר, תוכנית חוקית לכל הדעות. מתקשר ערפאת לפרס ואומר לו: אדוני, אם אתה לא מבטל את תוכנית הבנייה, אנחנו מתחילים באינתיפאדה. מה ענה לו פרס? תן לי שהוא עד יום שני; התחנן: תן לי ארכה עד יום שני, אני כבר אדאג לבטל את ההחלטה בממשלה. והוא עשה את זה. פרס עמד בהתחייבות לערפאת. ערפאת מכתוב לממשלה. הדעת פשוט לא סובלת, אבל הוא עושה מה שהוא רוצה.

הכסף, לאן הולך? אמרתי, הוא הולך למשטרה הפלשתינית. הוא לא הולך לתעשייה ולתעסוקה. הרי מדינות העולם יותר חכמות מאתנו. העולם התחייב, במסגרת הסכם אוסלו, להשקיע מאות מיליונים בעזה לפיתוח תעשייה, לפיתוח תשתיות, ליצירת מקומות עבודה. מדוע העולם לא נותן, אתה יודע? כי ב"נאגלה" הראשונה של הכסף שהוא נתן, הוא ראה שהכסף הלך לצרכים פרטיים של ערפאת, לחיזוק המשטרה שלו, ל"מרצדסים" שלו, לתנאי המגורים שלו בוילה – הוא נוסע רק במטוסים פרטיים – ולקניית מדים. הוא לא קונה חליפות. מילא, אם זה היה הולך לקניית חליפות.

רחבעם זאבי (מולדת):

חבר הכנסת בדש, ערפאת מחזיק 145 נציגויות דיפלומטיות בעולם, כפול כמעט מישראל.

סאלח סלים (חד"ש):

כי מכירים בו.

רחבעם זאבי (מולדת):

לארצות-הברית אין כל כך הרבה נציגויות. הנשיא של מדינת ה"קוקוריקו", מדינת הרוצחים – 145 נציגויות דיפלומטיות.

פיני בדש (צומת):

אז עכשיו תבין למה הוא צריך כסף.

סאלח סלים (חד"ש):

תחשוב, למה מכירים בו יותר מאשר במדינת ישראל? העולם לא טוב? העולם אנטי-ציוני? העולם נגד יהודים?

פיני בדש (צומת):

אין הרבה ליצנים כאלה בעולם.

תסביר לי, חבר הכנסת סלים, הוא הלך לקראת שלום, הוא מדבר על שלום. מדוע הוא מסתובב עם מדים? למה הוא לא לובש חליפה כמו כל בן-אדם נורמלי? מדוע הוא הולך עם מדים?

סאלח סלים (חד"ש):

אתה גם רוצה להחליט איך הוא יתלבש?

פיני בדש (צומת):

מדים מסמלים מלחמה.

מיכאל איתן (הליכוד):

יש לו גם אקדח.

רחבעם זאבי (מולדת):

הוא חמוש באקדח. איש השלום הולך עם אקדח.

סאלח סלים (חד"ש):

אתה רצית שהוא ילך עם פיז'מה כל הזמן?

פיני בדש (צומת):

אתה יודע מה? פיז'מה כבר יותר יפה מהמדים.

רחבעם זאבי (מולדת):

בתכריכים שילך, בתכריכים.

סאלח סלים (חד"ש):

— — —

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת איתן, יש לי הרגשה שיש לו חליפה אחת של מדים. אם הוא ילבש חליפות רגילות, הוא יצטרך להחליף כל יום, אתה מבין, ואז יראו שזו אותה חליפה. במדים לא מרגישים שזה אותו דבר. אולי זה מטעמי חיסכון. אבל באמת, חבר הכנסת סלים, תסביר לי, מדוע הוא ממשיך ללבוש מדים. תסביר לי.

סאלח סלים (חד"ש):

זה עניין פרטי אישי שלו.

פיני בדש (צומת):

מה זה עניין פרטי? זה עניין לפסיכיאטר? אין בעיה. אם זה עניין לפסיכיאטר, אני מוכן שתהיה העברה כספית. אני בטוח שגם חבר הכנסת רחבעם זאבי יסכים לטיפול פסיכיאטרי. אתה מסכים?

סאלח סלים (חד"ש):

פסיכיאטר צריך פה אצלנו. אנחנו צריכים פסיכיאטר; בכנסת שלנו צריכים פסיכיאטר, תאמין לי.

טלב אלסאנע (מד"ע):

הוא מדבר על פסיכיאטר?

פיני בדש (צומת):

הנה הגיע כוכב חדש, נכנס כוכב חדש לאולם המליאה, חבר הכנסת טלב אלסאנע. הוא היה אתמול בעזה ואמר: כן, ירושלים היא בירת פלשתין.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אני אומר את זה גם כאן.

פיני בדש (צומת):

ואני צריך לתת כסף לערפאת כדי שיילחם בי בירושלים?

טלב אלסאנע (מד"ע):

זה כסף שנלקח מהפועלים הפלשתינים במשך 25 שנים. 100 מיליארד שקלים נלקחו מהפועלים הפלשתינים ועד היום לא הוחזרו להם.

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת מיכאל איתן, אני שאלתי את חבר הכנסת טלב אלסאנע: אני איש צומת, נניח שאני מסכים למדינה פלשתינית ביהודה ושומרון.

רחבעם זאבי (מולדת):

תדבק לשונך.

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת אלסאנע, אתה אומר: אי-אפשר שני עמים ביחד; כל אחד צריך לחיות לחוד. אתה מוכן לעבור לשם? ענה לי: מה פתאום. זה שלי וזה שלי. אתה מבין?

טלב אלסאנע (מד"ע):

אני באתי לכאן עוד הרבה לפני שאתה היית כאן – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

פיני בדש (צומת):

אני מדבר במיקרופון ולא יכול להתגבר עליו.

היו"ר ע' מאור:

חברי הכנסת, אני מצטערת, אפשרתי קריאות ביניים, אבל עכשיו זמן הדיבור שייך לחבר הכנסת בדש, בבקשה.

פיני בדש (צומת):

זה מזכיר לי משחק שהיינו משחקים כשהיינו ילדים. חבר הכנסת זאבי, אתה בוודאי זוכר זאת. כשהיינו ילדים היינו עושים מעגל, תוקעים סכין, חותכים, עד שבסוף היו עומדים על רגל אחת. מצמצמים את המעגל בכל פעם. אתה מכיר את המשחק הזה? ככה הוא רוצה לעשות לנו.

עכשיו הוא אומר: שם זה שלהם ופה שלנו. אבל בעוד 40 שנה לערביי ישראל יהיה רוב והם יגידו: אי-אפשר ביחד, תחלקו עוד הפעם. ואחרי 20 שנה עוד הפעם אי-אפשר ביחד, תחלקו עוד הפעם. אתה רוצה לזרוק אותי לים? אני לא יודע לשחות, מה תזרוק אותי לים?

טלב אלסאנע (מד"ע):

אז למה אתה ממשיך – – –

הרי אתה בעומר דוגל בשוויוניות מלאה ובשכנות טובה – – –

סאלח סלים (חד"ש):

חבר הכנסת בדש, אתה בכלל לא רציני.

רחבעם זאבי (מולדת):

אתה תיתן לו שוויון והוא יבוא אליך עם נשק. מי הכניס את המכונית לתל-שבע – – –

פיני בדש (צומת):

המדינה שלחה את חבר הכנסת טלב אלסאנע לארצות-הברית. אתה נסעת על חשבון המדינה, נכון?

טלב אלסאנע (מד"ע):

לא, לא נכון. נסעתי על חשבון משרד החוץ האמריקני.

פיני בדש (צומת):

עכשיו הבנתי. עומד חבר הכנסת טלב אלסאנע בארצות-הברית ואומר: מדינת ישראל היא מדינת אפרטהייד, פה רוצחים, שודדים. אתה יודע, אתה לא מבין דבר אחד. אם היית אומר משפט כזה במדינה ערבית, היית תלוי על העמוד הראשון.

סאלח סלים (חד"ש):

אבל פה דמוקרטיה.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אבל זו מדינה דמוקרטית.

פיני בדש (צומת):

אתה צודק, תנצל את הדמוקרטיה, תחסל את המדינה שלנו במסגרת הדמוקרטיה. אם אתה היית מתבטא במדינה ערבית בצורה כזאת, אפילו 2% ממה שאתה מתבטא נגד מדינת ישראל, היו תולים אותך על העמוד הראשון.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אני חשבתי שאתה לפחות יודע לקרוא היטב עברית, אבל מסתבר שאתה לא יודע. יש לך בעיה גדולה.

פיני בדש (צומת):

דיברתי עם ערבים שחזרו – – –

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, אפשרתי לך, אבל זהו. מיצינו את קריאות הביניים.

פיני בדש (צומת):

אתה לא מבין באיזו מדינה דמוקרטית אתה חי. תנצל אותה באמת על מנת להרוס אותה. נותנים לך את ההזדמנות. אמרתי לך, אני רוצה לראות שהיית מתבטא במדינת ערב 2% ממה שאתה מתבטא כאן.

אמר לי נכבד בדואי שחזר עכשיו מירדן: האמן לי, חזרתי ואמרתי לחברי: תסתמו את הפה, אתם יודעים איזה כבוד יש לכם פה? זאת דמוקרטיה. אתם יודעים אילו זכויות יש לכם? צריך לשלוח את כולם למדינות ערב כדי להבין באיזו מדינה דמוקרטית הם חיים ואילו תנאים יש להם. והוא הוסיף ואמר: בחיי, צריכים לשבת בשקט. אז תשתוק.

טלב אלסאנע (מד"ע):

סאלח סלים (חד"ש):

אתה אומר: יש לכם דמוקרטיה. למי?

פיני בדש (צומת):

לכם במדינת ישראל. אנחנו במדינה דמוקרטית ואתם מנצלים את הדמוקרטיה כדי לחסל את המדינה בשיטה דמוקרטית.

סאלח סלים (חד"ש):

אתה כאילו עושה לי טובה?

פיני בדש (צומת):

כן, אני עושה לך טובה. אני נותן לך לחיות במדינה דמוקרטית.

רחבעם זאבי (מולדת):

סאלח סלים (חד"ש):

הוא הבוס?

פיני בדש (צומת):

לך ותראה איך חיים יהודי סוריה, באילו תנאים חיים היהודים במדינות ערב. תן להם אותה דמוקרטיה ואחר כך נדבר.

סאלח סלים (חד"ש):

יש מדינות דמוקרטיות בעולם, תסתכל עליהן ותדבר כמותן ולא כמו המשטרים הערביים המלוכלכים שאתם – – –

פיני בדש (צומת):

כמו מי, כמו אנגליה? תסתכל על אנגליה שבאה להטיף לנו מוסר. כבשו להם את פוקלנד. חבר הכנסת זאבי, באיזה מרחק נמצאת פוקלנד מאנגליה? כמה אלפי קילומטרים? זה ממש מסכן נורא את המצב הביטחוני של אנגליה, נכון? הארגנטינים כבשו להם את פוקלנד. האם האנגלים ויתרו? הם פראירים? הם טסו אלפי קילומטרים וכבשו את זה בחזרה. למה? זה ביטחון? לנו הם באים להטיף מוסר על רוחב של 17 קילומטר? זאת כאשר הם טסים אלפי קילומטרים לכבוש מקום שכבשו בעבר? אצלנו לפחות זה לצורכי ביטחון נטו. שם, על איזה ביטחון מדובר? אז אל תביא לי דוגמאות – – –

סאלח סלים (חד"ש):

אולי תלך לכבוש את עירק? למה לא נעשה את זה? הביטחון אומר שצריך לכבוש את עירק.

פיני בדש (צומת):

מי שהתחיל אתנו במלחמה וחטף, שישב בשקט. לא אנחנו פתחנו במלחמות. הם התחילו, הפסידו, שישבו בשקט.

תסתכל על כל מדינות אירופה. יש הרבה מאוד שלא החזירו שטחים, בפולין, בגרמניה, כל אחד תפס ונשאר עם זה.

סאלח סלים (חד"ש):

נאמר פה, שמלפני 3,000 שנה יש ליהודים זכויות כאן ואי-אפשר לבטלן. 3,000 שנה. אבל איך זה שאחרי 28 שנות כיבוש, משנת 1967, התבטלו זכויות הפלשתינים? איך זה?

פיני בדש (צומת):

תסתכל לאחור בהיסטוריה ותראה שלעם הפלשתיני לא היה פה מעולם שלטון עצמי.

רחבעם זאבי (מולדת):

לא היה עם כזה.

פיני בדש (צומת):

לא היה עם כזה.

סאלח סלים (חד"ש):

באמת, לא היה עם פלשתיני?

פיני בדש (צומת):

לא היה עם כזה ולא היה לו שלטון עצמי. מימיהם לא היה להם שלטון עצמי. מעולם לא. חבר הכנסת זאבי יודע זאת טוב ממני. יתקן אותי אם אני טועה.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אתה ממש מוצא לך אסמכתה טובה להוכחת הדמוקרטיה. אתה יודע מה המצב לגבי הווקף המוסלמי? אתה יודע מה המצב לגבי המסגד בבאר-שבע? איך קורה שמסגד הופך להיות מוזיאון? בית-הקברות המוסלמי ביפו – איך קורה שמוכרים בית-קברות?

פיני בדש (צומת):

מה עשו הירדנים בהר-הזיתים על הקברים של היהודים? סללו כביש על בית-הקברות היהודי בהר-הזיתים.

טלב אלסאנע (מד"ע):

רחבעם זאבי (מולדת):

פיני בדש (צומת):

פה לא נוגעים, לא מחללים פה קברים. הירדנים סללו כביש על בית-העלמין היהודי בירושלים העתיקה בהר-הזיתים. אוטוסטרדה עשו עליו.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

זה באמת לא בסדר. זה לא בסדר שמחללים בתי-קברות יהודיים. אני אומר לך, אני מגנה את זה. אבל למה מחללים בתי-קברות מוסלמיים?

פיני בדש (צומת):

אני מסכים שלא צריך לחלל בתי-קברות מוסלמיים.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אז תגיד את זה. אתה מוכן לגנות את זה?

פיני בדש (צומת):

אני אומר את זה. מעולם לא אמרתי שאני בעד חילול.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אז תגיד שאתה גם בעד שחרור המסגד בבאר-שבע.

פיני בדש (צומת):

זה עשרות שנים הבניין הזה לא משמש מסגד. זה היה בניין עזוב במשך עשרות שנים, ומשתמשים בו כמוזיאון.

טלב אלסאנע (מד"ע):

מה זה משנה? זה מסגד או לא מסגד?

פיני בדש (צומת):

זה משנה מאוד.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מה זה משנה – – –

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת דראושה, אני מבקשת להפסיק. אפשרתי, אבל זהו.

פיני בדש (צומת):

אני חוזר ומוחה על ההעברה הכספית. עד היום העבירו רבע מיליארד שקלים לערפאת. הכסף הזה הולך להרחבת הצבא שלו. אגב, חבר הכנסת זאבי, האם אתה יודע או אינך יודע שהוא קיבל מקדמה של 102 מיליון? אגב, חבר כנסת איתן, הכסף שמעבירים לו זה בניגוד לחוק. החוק עוד לא עבר, איך מעבירים לו כסף?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

זה הכסף שלו, לא עשו לו טובה. זה הכסף שלו – – –

פיני בדש (צומת):

היום שמעתי שמהכסף הזה הוא רץ לקנות דשא לוויילה שלו.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

זה הכסף שלו שלא שילמו לו בזמן. הגנבים גנבו לו הכסף הזה. זה כסף של העם שלו שגנבים גנבו לו.

פיני בדש (צומת):

נוסף על כך, הכסף הולך לאחזקת ה"אוריינט האוס", לכל הפעילות המתבצעת בירושלים, והם מכתיבים וקובעים עובדות בירושלים.

בכל הנושא של הסכם אוסלו, בכל הנושא של ירושלים, אני חוזר ואומר זאת כבר מאה פעמים: ערפאת לא משקר, לזכותו ייאמר שהוא לא משקר ואומר זאת לאורך כל הדרך – – –

טלב אלסאנע (מד"ע):

ודאי שהוא לא משקר, הוא אומר אמת. כשהוא אומר שהוא רוצה שלום, הוא רוצה שלום. כל מלה שהוא אומר זו אמת.

פיני בדש (צומת):

בנושא ירושלים – – –

טלב אלסאנע (מד"ע):

– – –

פיני בדש (צומת):

אין לי כוח נגדו.

טלב אלסאנע (מד"ע):

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, חברי הכנסת, אל תכריחו אותי לקרוא אתכם לסדר. אני מצטערת, אני אתחיל לקרוא לסדר.

טלב אלסאנע (מד"ע):

פיני בדש (צומת):

בנושא ירושלים הוא אומר לכל אורך הדרך: ירושלים בירת פלשתיין, אנחנו נבנה אבן אבן בירושלים. עכשיו בכלל פייצל חוסייני אומר: 70% מירושלים המערבית שייכים לפלשתינים וצריך להחזיר להם.

סאלח טריף (העבודה):

מי זה?

פיני בדש (צומת):

פייצל חוסייני.

סאלח טריף (העבודה):

מי זה?

פיני בדש (צומת):

פייצל חוסייני. אה, אתה לא מכיר אותו. הוא אמר ש-70% מירושלים המערבית שייכים לפלשתינים. תבין, אני טוען דבר כזה: צריך לעצור את כל המהלך הזה ולבוא ולדון על ירושלים.

טלב אלסאנע (מד"ע):

כל דבר אתה רוצה לעצור.

פיני בדש (צומת):

אל תפריע לי.

טלב אלסאנע (מד"ע):

תגיד לי, יש דבר שאתה לא רוצה לעצור?

פיני בדש (צומת):

די, אני צרוד, אני בקושי מדבר.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, אני מבקשת להפסיק. אני אצטרך לקרוא לך לסדר. הזמן הוא שלו.

פיני בדש (צומת):

אנחנו עושים פה סבבים של 20 דקות, אתה נכנס כל פעם בסבב אחר, לא שומע מה היה קודם ומתחיל לצעוק. תשב לאורך כל הדיון פה, תשמע את חבר הכנסת מיכאל איתן, אותי ואת חבר הכנסת סילבן שלום. אנחנו עובדים לפי תוכנית. תשמע את הכול, תעשה קצת שיעורי בית.

טלב אלסאנע (מד"ע):

את הדברים האלה אני מכיר בעל-פה, מרוב החזרות שאתה חוזר עליהם.

היו"ר ע' מאור:

להזכירך, גם חברי הכנסת גולדשמידט, אורון ומאור דיברו. לא רק לכם צריך להקשיב.

פיני בדש (צומת):

תיכף אגיע לדברים שלך, גברתי היושבת-ראש. לא נותנים לי להגיע להתייחסות לדברים שלך.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

כל דברי החוכמה שלך, אבד עליהם כלח.

היו"ר ע' מאור:

עכשיו הזמן הוא של חבר הכנסת בדש.

פיני בדש (צומת):

אני אומר: יש לעצור כל מהלך מדיני כרגע ולבוא ולדון על ירושלים. אתם חושבים שיש לכם זכויות על ירושלים? או. קיי, אתם מודים בזה. ראש הממשלה עלה ביום שני ואמר: ירושלים מאוחדת, לא ניתנת לחלוקה. לא ניתנת לחלוקה. מלים יפות, מלים יפות ומלים יפות. אומרים שיש פה קונסנסוס לגבי ירושלים. בואו נעצור את הכול, נדבר על ירושלים.

רחבעם זאבי (מולדת):

חבר הכנסת בדש, אם ראש הממשלה אמר דברים כאלה, זו ערובה שינהג להיפך.

פיני בדש (צומת):

כן, את זה למדנו.

רחבעם זאבי (מולדת):

גם על הגולן הוא אמר כך.

סאלח סלים (חד"ש):

רחבעם זאבי (מולדת):

פיני בדש (צומת):

אגב, היום אני שומע בכלל זמירות חדשות לגבי משאל עם. מה פתאום צריך משאל עם? צריך כנסת, יש דמוקרטיה. מתחילים לסגת ממשאל עם. למה? מתחילים להבין שאין להם רוב במשאל עם. אבל צריך לעבור ולדון על ירושלים, להבהיר חד-משמעית שירושלים לא ניתנת לחלוקה. אין לכם זכות דיבור על ירושלים, אין לכם זכות על ירושלים.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

ירושלים המזרחית היא בירתה של המדינה הפלשתינית העצמאית. לא יעזור לך, לא יעזור לאיש.

רחבעם זאבי (מולדת):

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

— — — שהממשלה תענה לך. רק אחרי שתענה לך — — —

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

— — —

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

זה מה שיהיה.

היו"ר ע' מאור:

חברי הכנסת. חבר הכנסת בדש, אתה צריך לסיים.

פיני בדש (צומת):

יש לי עוד הסתייגויות. גברתי, אני יכול לקחת עוד הסתייגות משלי. יש לי עוד סבב.

היו"ר ע' מאור:

לא, תסיים בבקשה. אני אאפשר לך לדבר עוד דקה או שתי דקות, כי הפריעו לך כל הזמן. אני אאפשר לך עכשיו לסיים באופן מסודר. אני מבקשת להפסיק עם קריאות הביניים.

פיני בדש (צומת):

צריך לדון בנושא ירושלים, שיהיה ברור, חד-משמעית, שירושלים לא ניתנת לחלוקה. קיבלתם את זה, נסגר נושא ירושלים, כמו שכולם אומרים שיש קונסנסוס, תמשיכו הלאה.

חברת הכנסת יעל דיין הופיעה אתי באיזה עימות ביום ירושלים, והיא אומרת לי: אתה משוגע שתעבור לדון על ירושלים? הרי אם נעבור לדון עכשיו על ירושלים, כל תהליך אוסלו יתפוצץ, כי הם ידרשו את ירושלים, אבל אם נחזיר להם את הכול ונגיע לירושלים, אז לא יהיה נעים להם, הם יקבלו את זה. איזו נאיביות. הרי הנושא יתפוצץ בסופו של דבר על ירושלים, לאחר שבעזה הוא לא הצליח להשתלט על שום דבר. הוא רצה להיות ראש רשות, והוא בקושי ראש מועצה ממונה. הוא לא שולט על מה שקורה בעזה. רומסים את דגל ישראל ושורפים אותו. ה"חמאס" משתולל. אחרי כל פיגוע בחיילים אנחנו רואים את הריקודים, את שרפת הדגל, את השמחה. זה לא באירן, זה לא בלבנון, זה בעזה.

רוצים שאותו מצב שיש בעזה יהיה בג'נין ובשכם. מה המרחק ממרכז הארץ, ממרכז האוכלוסייה של מדינת ישראל, שני קילומטרים, קילומטר אחד? היום יש למתאבדים חתיכת דרך להגיע למרכז הארץ. שם אתה מסוגל לסגור את הגבולות? שמענו אתמול את כולם מדברים על תוכנית ההפרדה; יפה, אבל נגנזה. זאת אומרת, לא הולכים לסגור, אף שאנחנו נגד. ייתנו לו את שכם, את ג'נין ואת כל המקומות שעל הקו. הוא לא משתלט על כלום, ויהיו פיגועים בזה אחר זה.

על זה אני צריך לתת לו כסף? ניתן לו את זה, ובסופו של דבר כל הנושא יתפוצץ על ירושלים? יש לעצור את הכול, לדון על ירושלים, לגמור את נושא ירושלים, ואחר כך ימשיכו לדון על נושא הקבע. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה. חבר הכנסת מיכאל איתן, 20 דקות, ואחריו – חבר הכנסת סילבן שלום. עכשיו עברנו לסבב של ארבע הסתייגויות, על-פי הפנייה אבל באישורי.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר ע' מאור:

תאמר רק גברתי, בבקשה.

מיכאל איתן (הליכוד):

סליחה.

היו"ר ע' מאור:

לפחות על זה אין מחלוקת.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני רוצה לומר לך דבר אחד: בעידן הזה הכיוון הפוך, מזכרים יש נטייה להפוך לנקבות, ולא מנקבות לזכרים.

היו"ר ע' מאור:

זה נכון, תמיד עדיפות לנשים.

מיכאל איתן (הליכוד):

אז זו טעות כפולה. למשל, עכשיו החליטו בליכוד, שבכל "עשירייה" יהיה שריון לאשה, כלומר ארבעה מקומות בטוחים לנשים. לכן כמה מועמדים שעתידיים לוט בערפל שוקלים אולי אפשרות של ניתוח לשינוי מין על מנת לשריין את עצמם לכנסת הבאה. לא במקרה שלך, חס וחלילה, אבל יכול להיות שדבר כזה יכול גם להתגשם.

היו"ר ע' מאור:

ובעבודה נקווה שיהיו 20% ובמרצ 30%, ואז כולם יוכלו לעבור למרצ.

מיכאל איתן (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, זה כבר כמה ימים שאני מושך את הנאומים בדיון הארוך הזה, ובמקביל גם נאבק בזירות אחרות, בנושאים שאת קשורה בהם במקצת. קודם לכן התייחסתי לנושא של – – –

היו"ר ע' מאור:

אבל אתה יודע שבג"ץ דחה – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

אני הייתי שם וטענתי בפני בג"ץ, אבל אמרתי – את לא היית כאן – ששמחתך היא שמחה מוקדמת ומוגזמת. אמת שהבג"ץ, שאליו עתרנו, וביקשנו שלא יעברו 150 מיליון שקלים ל"תכן", החליט שיאשר את העברת הכספים, אבל במקביל הוא הורה ואמר שתהיה חקירה משטרתית יעילה – –

היו"ר ע' מאור:

כבר נעשתה.

מיכאל איתן (הליכוד):

– – וציין את העסקאות הסיבוביות ואת החשדות, ואנחנו רואים ומעודדים מכך, שמה שהתנהל בעצלתיים יקבל כעת משנה מרץ ותוקף, והרכוש של הקיבוץ הארצי, שאת חברה בו, שהוברח לחוץ-לארץ בכל מיני עסקאות יחזור לארץ – –

היו"ר ע' מאור:

אתה יודע שזה כבר נבדק משפטית ונהדף, כך שאנחנו רגועים.

מיכאל איתן (הליכוד):

– – כי מה שאתם עושים, זה מעשה מאוד מאוד לא יפה. מקימים חברות בחוץ-לארץ, החברות בחוץ-לארץ עושות כאילו עסקים עם חברות שלכם בארץ, החברות שלכם בארץ כאילו מפסידות, והרווחים נצברים בחוץ-לארץ, ואז באות החברות הישראליות של הקיבוץ הארצי למשלם המסים ואומרות: תצילו אותנו, אנחנו בגירעון גדול. ואז משלם המסים בישראל צריך לממן את "תכן", כי אם לא יממנו את "תכן", כל הקיבוצים יפשטו את הרגל, משום שהנושים של "תכן" ירדו לנכסי הקיבוצים, ואנחנו נמצאים במצב שאומרים: אין ברירה.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת איתן, אני מנועה מלענות לך, אבל תדע לך שבעובדות זה לא מדויק. הבג"ץ קבע – –

מיכאל איתן (הליכוד):

אבל למה "תכן" בחובות? – כי "תכן" שילמה קומיסיונים לחברות בחוץ-לארץ, והיום בית-המשפט קבע, ש"פניקס" ו"תכן", החברות בחוץ-לארץ ו"תכן" – אני מצטט מלה במלה מפסק-הדין שניתן בבית-המשפט המחוזי – חד הן, שתיהן זרועות של הקיבוץ הארצי.

גוף אחד, שבעבר היה ציוני מאוד, ודיבר על ערכים, על אידיאולוגיה ועל חלוציות, בא ומבקש ביד אחת כסף מאוצר המדינה, וביד השנייה לוקח את מה שהוא לקח מאוצר המדינה ככספי חסד ומענק ושולח אותם לחוץ-לארץ לגוף שבשליטתו, וגורם לחוסר נוסף, חסרון כיס באותו גוף בארץ, ועוד הפעם מבקש כסף. יש גבול. אז ברוך השם תהיה חקירת משטרה, והשמחה שלך, כמו שאמרתי, מוקדמת ומוגזמת.

היו"ר ע' מאור:

מבחינה עובדתית אתה יודע שהעתירה נדחתה, ומבחינה עובדתית הנושא נבדק גם משפטית – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

בית-המשפט – – –

היו"ר ע' מאור:

– – – גם בחקירה בזמנו, אבל לא הוכח, כאמור – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש – – –

היו"ר ע' מאור:

– – – את זה נשאיר. אני מנועה מלפרט כרגע. אבל הרישום בפרוטוקול – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

– – – אני מרשה לך להתווכח אתי, אף שזה לא כל כך מקובל כי את כעת מנהלת את הישיבה – – –

היו"ר ע' מאור:

אתה צודק לגבי הנוהל.

מיכאל איתן (הליכוד):

— אבל אני לא מרשה לך לעוות את העובדות. את פשוט לא היית שם, ואת לא יודעת. הטענה שקיבל בית-המשפט היתה, שאם בינתיים ייתנו את הכסף ואחר כך יימצא הרכוש שם, יעבירו ממילא את הרכוש חזרה למינהלת ההסדר. בא אוצר המדינה ואמר, הטענה שלו היתה שהם רוצים את ההסדר, ותהיה חקירה. אנחנו טענו שיש לעצור את ההסדר ולסיים את החקירה קודם לכן, אבל תבענו חקירה, ובית-המשפט לא אמר שאין בסיס לחקירה, בית-המשפט לא אמר שאין חשדות, בית-המשפט לא אמר שזאת סתם היטפלות פוליטית, כמו שאתם מנסים לומר. בית-המשפט אמר: אני קיבלתי את טענת האוצר שנעביר להם את הכסף, תתבצע חקירה משטרתית, ונראה אחר כך מה לעשות. הוא לא קיבל את טענתנו שיעצור את העברת הכספים וישלים קודם כול את החקירה המשטרתית.

אבל מה אני יכול לעשות? אני לא יכול להתמודד. באתי עם ארבעה חברי כנסת מסיעת הליכוד בוועדת הכספים, הגיעו לשם גופים נכבדים, מטה ההסדר, הממשלה שאתם תומכים בה, מחלקת הבג"צים, הגיע יגאל ארנון, עורך-הדין של הקיבוץ הארצי, וזה אחר זה קמו ואמרו לבית-המשפט: אם לא יעבירו, תהיה התמוטטות כללית וכו' וכו'. השופטים צריכים לקבל החלטה בזמן אמת, זה לא דיון ארוך, ועל פני הדברים הם החליטו על-פי מה שהתרשמו. אמרו כל הגופים האלה שהחליטו, יעבירו את 150 מיליון השקל, אבל החקירה תתקיים. זה מה שהם אמרו. אל תסיקי מזה מסקנות שניתן לכם איזה הכשר או איזו לגיטימציה למעשים הפסולים שנעשו בביתכם — — —

היו"ר ע' מאור:

אתה מטיל אשמה בלי שהחקירה התקיימה, ואתה יודע שזה כבר נחקר ונקבע אחרת, אבל באמת, אתה צודק, לא זה הדיון — — —

מיכאל איתן (הליכוד):

מה נחקר? אני בא עכשיו מבית-המשפט, ואני מצטט לך מה שבית-המשפט אמר.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת מיכאל איתן, אתה יודע טוב מאוד שזה נחקר בעבר, אבל באמת לא נמשיך בהערות. רק לפרוטוקול.

מיכאל איתן (הליכוד):

את ישבת פה, אני הייתי בבית-המשפט, טענתי, שמעתי את השופט קורא את ההחלטה, והוא אמר במפורש שתהיה חקירה, והוסיף את המלה, אני לא בטוח – מקיפה או יעילה. הוא לא אמר סתם חקירה. כאשר שאלו אותי אמרתי, שהמשטרה הרי חקרה כבר פעם אחת, ומרוב חקירה היתה התיישנות, אבל הפעם זה לא יהיה כך, כי הפעם בית-המשפט נתן תשובה על ההערה הזאת ואמר: חקירה יעילה או מקיפה, אני לא רוצה להיתפס. אבל היתה התייחסות, תהיה חקירה – – –

היו"ר ע' מאור:

תהיה חקירה.

מיכאל איתן (הליכוד):

– – – אם לא, אני אבוא עוד הפעם לבית-המשפט על מנת לאכוף את החקירה – – –

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אם יורשה לי, עם כל הכבוד – – – כפי שקראנו בעיתון, החקירה כבר התחילה לפני ארבעה חודשים.

מיכאל איתן (הליכוד):

חבר הכנסת גדליה גל, אני לא יודע מה קראת בעיתון, אבל אני יכול להזכיר לך, ואני גם אראה לך מסמך בכתובים, שאני הופעתי בוועדה עם חבר הכנסת רון נחמן והוא קיבל תשובה שהנושא נמצא בבדיקה, לא בחקירה. אני לא רוצה לגלות, כרגע, את כל הפרטים, אבל בעקבות ההודעה הזאת של המשטרה, שזאת בדיקה ולא חקירה, ביררתי מה ההבדל בטרמינולוגיה. בין השאר הסכים לקבל אותי ראש מערכת אכיפת החוק בישראל, היועץ המשפטי לממשלה; ישבתי גם אצלו, דיברתי גם אתו, ובעקבות הפנייה שלי אליו צלצלתי אליו פעם נוספת, הצעתי וביקשתי כמה בקשות שקשורות בחקירת המשטרה. הוברר לי וניתנה לי תשובה, בינתיים, שאין חקירה, שיש בדיקה.

והנה, רק הגענו לבג"ץ בתשובה, פעם ראשונה שקיבלתי תשובה שיש חקירה, זה בתשובה של המדינה על העתירה שלנו. בתשובה על עתירה שלנו, שביקשנו בה לקבל צו לפתוח בחקירה, המדינה אומרת על הבג"ץ, לא כתבו מתי, אבל הם כותבים: על דעת היועץ המשפטי ופרקליטת המדינה החלטנו לפתוח בחקירה, וזה התפרסם אתמול. הבג"ץ היה היום, אז אל תטשטשו ואל תספרו פה מעשיות.

אתם, אני לא אומר מי, אתם נהנים מהסדר הקיבוצים. זה הגוף החזק ביותר במדינה; אתם שולטים בהרבה מאוד מוקדי כוח. אין דין שווה כלפי קיבוצים וכלפי אזרחים בשום תחום בחיים וגם לא במערכת אכיפת החוק. אין שוויון הכול בפני החוק, גם ביחס לתנועה הקיבוצית.

אני יכול לקחת את כל אלה שחושבים אחרת; יש בבית-המשפט בתל-אביב אנשים שבאים לחקירת יכולת כשהם נמצאים בפשיטת רגל והשופט צריך לקבוע כמה הם יכולים להחזיר. אף אחד מהם, שנמצא בהסדר כזה, לא יכול להרשות לעצמו להחזיק בריכת שחייה, לנסוע לחוץ-לארץ, ולהחזיק רמת חיים כזו שמחזיקים בקיבוצים – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

ועיתון יומי שלהם – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

עיתון יומי, פעילות פוליטית וקרקעות בשווי של מיליארדים. בכלל אני גם אומר את זה: לא היה מקום ועדיין אין מקום לברר, אבל אנחנו נברר יום אחד, נעמוד גם על זה. לאיש בישראל, לרבות מקבלי ההחלטות, אין רשימת הערכת הרכוש של הקיבוצים. נכון שיש להם חובות של מיליארדים, אבל הרכוש שלהם שווה פי כמה וכמה. ומשלמי המסים, אנשים שעובדים בזיעת אפיהם ומשתכרים 3,000-4,000 שקלים בחודש וצריכים את הכסף למטרות מינימליות, לא לנסיעה לחוץ-לארץ, לפעמים לבריאות של ילדים, לפעמים לחינוך, לפעמים לצורך עזרה לאב קשיש, לפעמים לצורך עזרה לילד מוגבל, הכנסתו למוסד, לפנימייה – יש לנו הרבה צרות, אנחנו אנשי ציבור ואנחנו יודעים, יש הרבה אנשים עם בעיות, אנשים עובדים קשה, מורידים להם מס הכנסה, הם משלמים את זה בסבל אבל באהבה, זה הולך למדינה. הם לא זכאים שהכסף הזה יחולק לפי קריטריונים שווים? מדוע לקחת מהם את הכסף הזה ולתת אותו, כדי שהקיבוצים לא ימכרו את האדמות שלהם? שלא יצמצמו את הנסיעות לחוץ-לארץ? איזה צדק זה? איזה מוסר זה?

איך זה ממשלות, גם של הליכוד וגם של העבודה, נותנות תקציבים בלי לבדוק מה הרכוש? רק מפני שיש להם חובות? אולי יש להם חובות של 5 מיליארדים ויש להם רכוש של 10 מיליארדים? אני, חבר ועדת הכספים, עומד מול בייגה שוחט, ויושב כאן יושב-ראש הוועדה, ואני אומר לו שאני רוצה לקבל פירוט כמה כל קיבוץ וקיבוץ חייב ומה הרכוש שלו. אז אומר שר האוצר: אני לא בטוח שאני יכול להגיד לך. אתה מבין?

רחבעם זאבי (מולדת):

לא רוצה או לא יכול?

מיכאל איתן (הליכוד):

לא יכול. אולי יש כאן צנעת הפרט. אתה מבין? סודות מדינה מתגלגלים פה על ימין ועל שמאל, ראשי שב"כ מצטלמים ומתפרסמים כאילו היו – אני לא רוצה להגיד, אבל – – –

היו"ר ע' מאור:

הנוהל הוא – – – להשיב, על הרבה דברים מוטעים אבל ממש – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

– – – לקבל מידע בוועדת הכספים כמה כל קיבוץ חייב, כמה הרכוש שלו, וכמה ההכנסה שלו, את זה אי-אפשר לדעת; זה סודי.

זאת מדינת חוק, מדינת צדק, היא המדינה שלנו, אנחנו אוהבים אותה, נילחם למענה, נתקן בה את הליקויים ונחשוף את השחיתויות. כל השמחה המוגזמת הזאת והמוקדמת, שמכסה על עבירות פליליות, יבוא יומה. אומרים שטחנות הצדק טוחנות לאט, אבל הן טוחנות ונעות, ואנחנו נמשיך להניע אותן, ולא נרפה ולא נוותר עד שהחקירה תמצה את עצמה, עד שייעשה צדק ועד שהסיוע לקיבוצים יינתן, אבל לפי אמות מידה שוות. מגיע לכל קיבוצניק בישראל סיוע על חשבון הציבור בדיוק באותה מידה ולפי אותן אמות מידה שהוא מגיע לכל תושב בכפר-שלם, בנתיבות, באופקים, בגבעת-עמל ובשכונות בתל-אביב ובחיפה ובירושלים.

נחזור לענייננו. שמעתי את חבר הכנסת פנחס בדש שואל כל הזמן בצדק למה אנחנו נותנים כסף לפלשתינים, שהרי עוד מעט מתרגש ובא עלינו משבר גדול. ערפאת אומר שירושלים תהיה בירת המדינה הפלשתינית. יש עוד מישהו שמאמין לו, דרך אגב? רבין אומר שלעולם לא נוותר על ירושלים.

רחבעם זאבי (מולדת):

כל מנהיגי מדינות ערב לדורותיהם הגדירו אותו כשקרן.

מיכאל איתן (הליכוד):

את מי?

רחבעם זאבי (מולדת):

את ערפאת.

מיכאל איתן (הליכוד):

לא, לא, אתה לא עקבת אחרי. ערפאת אומר שהוא רוצה את ירושלים כבירת המדינה הפלשתינית. לא רק ערפאת אומר, כל הפלשתינים אומרים זאת, והם יילחמו על כך. אני חושב שהוא מבטא דבר שהוא באמת רוצה בו. אני לא חושב שהוא משקר בזה. הוא אומר את ה"אני מאמין" שלו. פייצל חוסייני אמר: הרובים בארון, האינתיפאדה שככה; אבל ברגע שיתחיל הקונפליקט על ירושלים וישראל לא תוותר, הארון פתוח, ואנחנו נוציא את הרובים. עכשיו אנחנו שולחים כסף על מנת שהם יוכלו לקנות עוד רובים. אומר חבר הכנסת פני בדש: יותר טוב, בואו נדבר עכשיו על הסדר הקבע ונראה על מה מדובר. אם אתם ממשיכים לתבוע את ירושלים ולאיים עלינו במלחמה, לא נשלח לכם כסף. ואם אתם מוותרים על ירושלים, אז אולי כן נמצא איזה סידור, להגיע אתכם להסדר כזה או אחר. לפחות נדע שהכסף לא הולך למטרות שמסכנות אותנו.

אמרתי שהקונפליקט הוא בלתי נמנע, שכן אני מאמין שערפאת יתמיד בדרישתו. אבל קצת הטלתי ספק אם הקונפליקט הוא בלתי נמנע. איך נראה שהקונפליקט הוא בלתי נמנע? ערפאת אומר בעזה: ירושלים תהיה בירת המדינה הפלשתינית. פייצל חוסייני אומר: נילחם על ירושלים, תהיה אינתיפאדה. כלומר, נחישות.

בצד הישראלי עומד רבין כאן בכנסת, דופק על השולחן ואומר: ירושלים בירת הנצח, לא יהיה ויתור בירושלים. שאלתי למי צריך כאן להאמין. הלוואי שהייתי יכול להאמין לו. גם הייתי רוצה להאמין לו. אני גם אתמוך בו, אם הוא יעמוד בדיבורו. אבל אני לא בטוח שיהיה קונפליקט, מפני שאני לא יודע אם רבין יעמוד על שלו. בשום עניין הוא לא עומד על שלו. בכל דבר הוא מוותר.

כל הפרשה האחרונה כולה נובעת ממוח עקום שלו. הוא הודיע שתהיה הפקעה. הפקעה של כמה מאות דונמים, המשמעות החשובה שלה היתה שהוא מודיע: הנה אנחנו בונים בירושלים. הפקעה זה אקט של ריבונות. ישראל לא יכולה להפקיע קרקעות ביהודה ובשומרון על בסיס של בנייה למגורים, רק על בסיס ביטחוני, כי שם קיים החוק המקומי, והמשטר של שלטון צבאי. לא החלנו את החוק הישראלי ביש"ע. בירושלים החלנו את החוק הישראלי, זה חלק ממדינת ישראל. ברגע שרבין אומר, אני הולך להפקיע בירושלים לצורך בנייה למגורים, הוא אומר לעולם: אני מבצע אקט של ריבונות בירושלים. וירושלים זה לא כמו יש"ע, ירושלים זה חלק ממדינת ישראל. המשמעות כאן לא נבעה מכמה מאות דונמים, המשמעות היתה דקלרטיבית.

אבל הגיבור, הפעילו עליו לחצים, ומייד התקפל ואמר: זאת ההפקעה האחרונה. עוד לפני שזה הגיע הנה. ההפקעה האחרונה. מה עשית? אם אתה לא יודע לעמוד בלחצים, למה התחלת את כל המהלך? גרמת נזק לירושלים. אתה לא גיבור, אתה יודע שאתה מתקפל. אתה יודע שאתה לא מסוגל לעמוד על עמדותיך – תשתוק. לא היית מתחיל עם עניין ההפקעה, לא היה נגרם נזק. ברגע שהחלטת ללכת על עניין ההפקעה, ופתאום, בלחץ בין-לאומי, נתת סימן שישראל אינה ריבונית בירושלים, שבפעולותיה הריבוניות יכולים להתערב ממשלות וגורמים זרים, ואתה לא מסוגל להתמודד מול זה. זה היה עיקר הבעיה עוד לפני שהגיעה הצבעת האי-אמון כאן, שאני לא רוצה לדבר עליה.

כשאנחנו חוזרים לעניין הקונפליקט, רבין אומר כך וערפאת אומר כך. אומר חבר הכנסת פנחס בדש: צריך להיזהר מקונפליקט. ואני חושב שהוא צודק. אני רוצה להוסיף ולומר, זה לא ייגמר בירושלים. בכך הוא טעה, חבר הכנסת פנחס בדש טעה ונותן לציבור הישראלי ששומע אותו לטעות ולשגות; וזה

גם נותן לחבר'ה האלה שלא לחשוף את האמת כולה. הם היום אומרים כך: אם יוותרו בירושלים, יהיה שלום על ישראל. זה שקר וכזב.

אומר אש"ף: גם אם נקבל את ירושלים, יש לנו עוד בעיה עם הפליטים. גם זאת בעיה, ולא יהיה שלום עד שתיפתר בעיית הפליטים.

נכנס עכשיו חבר הכנסת סלים, ואני אקרא לכם – – –

היו"ר ע' מאור:

זמנך תם, חבר הכנסת איתן.

מיכאל איתן (הליכוד):

כמה הסתייגויות נתת לי?

היו"ר ע' מאור:

ארבע.

מיכאל איתן (הליכוד):

עכשיו דיברתי 20 דקות? את מגזימה.

היו"ר ע' מאור:

יכול להיות שטעיתי. בבקשה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני רואה שאני צריך לקנות שעון.

היו"ר ע' מאור:

אתה לא צריך לקנות שעון. זמנך שמור היטב. בדרך כלל אני עומדת על הזמן.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מעריך שהדיבורים שלי על הקיבוצים נראו לך כנצח.

היו"ר ע' מאור:

זה ברור, אבל סגנוןך ידוע.

מיכאל איתן (הליכוד):

אבל הם כבר נגמרו.

בעיית ירושלים היא בעיה קשה ומסובכת, אבל היא לא הבעיה היחידה שעל סדר-היום שעלולה לגרום למלחמה כאן.

סאלח סלים (חד"ש):

אתה מדבר על פליטים?

מיכאל איתן (הליכוד):

כן. הערבים מדברים על פליטים. אני רוצה להודות לחבר הכנסת לשעבר אמנון לין, שבמשך שנים רבות היה חבר כנסת – היה חבר כנסת בכמה סיעות. הוא החליף מפלגות ומסגרות, אבל יש לומר לזכותו, שהיתה לו עמדה אחידה בקשר לסכסוך היהודי-הערבי ולצורך שלנו להיאבק בהגינות למען זכויותינו, תוך שמירת זכויות אזרחי ישראל הערבים שמוכנים לקבל את המסגרת ואת האזרחות בישראל. אני מברך ומשבח אותו על כך. אני מברך ומשבח גם על כך, שאף שהוא לא נבחר לכנסת הנוכחית, הוא ממשיך לעסוק בתחומים שבהם עסק כשהיה חבר כנסת. כפטריוט הוא משגר מדי פעם בפעם ניירות עמדה – אני קיבלתי ואחרים קיבלו – ומשתדל להמשיך במאבק הפוליטי גם שלא מספסלי הכנסת. היום יש לי הכבוד להיות מעין שופר שמבטא את עמדותיו כאן. הוא לא יכול לדבר מכאן, הוא מדבר באמצעים אחרים.

ובכן, הוא כתב נייר חשוב מאוד, ובו הוא מעביר לראש הממשלה, שרי הממשלה וחברי הכנסת איזו עמדה שהוא מציג על סמך עבודה שהוא עשה, בעניין התארגנות בקרב ערביי ישראל למאבק לשיבת הפליטים הנפקדים הנוכחים מ-1948 לכפרים הנטושים.

סאלח סלים (חד"ש):

זה נייר חדש?

מיכאל איתן (הליכוד):

זה נייר חדש. הוא מתחיל באירוע שהיה בכפר אעבלין. לכן, כשנכנסת לכאן אמרתי שבאת בזמן מתאים. אעבלין זו הרשות המקומית שבראשה אתה עומד. שם הופץ מצע בשם ועד היוזמה להגנה על זכויות המגורשים בישראל, זכות השיבה למגורשי פנים מ-1948, זכות שאיננה ניתנת להחלפה, שאין לה תחליף.

זמני תם ואסיים בשני משפטים. בחוברת הזאת מתריע עורך-הדין אמנון לין מפני אינתיפאדה בתוך מדינת ישראל. העניין הזה מתקשר עם ההתחייבות של ממשלת ישראל בהסכם אוסלו, שרבין נתן אותה, להעלות לדין את נושא הפליטים. תהיה כאן תנועת מלקחיים של בעיה בלתי פתורה שהערבים לא השלימו אתה, והיהודים חולמים, בחלומות הלילה שלהם, שהבעיה הזאת פתורה ולא תצוץ להם כשד מתוך הבקבוק. השד הזה עדיין רדום, אבל הוא יצא החוצה. הגחלים שמחממות את הבקבוק הזה כבר רוחשות, והנייר הזה שמתאר את ניצני הפעילות של ערביי הגליל – לא ניצנים אולי כבר פעילות שיש לה משמעות – וממול, דברי הפלשתינים בוועדות לענייני פליטים – – –

שאול גוטמן (מולדת):

חבר הכנסת מיכאל איתן, מה אתה מציע לעשות עם ערביי ישראל?

סאלח סלים (חד"ש):

יש במדינה, ליד חיפה, ערבים שגורשו מהכפר שלהם ועברו לכפר הסמוך. לא מדובר בפליטים שמחוץ לגבול.

מיכאל איתן (הליכוד):

נכון, ערביי הפנים. אני אחזור על דברי, אולי לא הבנת אותי טוב. אמרתי שהולכת להיות פה תנועת מלקחיים מתואמת. הרי אתם מגדירים את עצמכם גם כפלשתינים. אתה אומר: אני פלשתיני. הפלשתינים שהם אזרחי מדינת ישראל יפעילו את התנועה מתוך ישראל ויגידו – תנועת השיבה לכפרים. זה מה שהם עושים.

סאלח סלים (חד"ש):

אלה שחיים פה, גרים פה.

מיכאל איתן (הליכוד):

כן, שחיים פה, לברעם ולאיקרית.

שאול גוטמן (מולדת):

לשיח'-מוניס.

מיכאל איתן (הליכוד):

ולשיח'-מוניס. רוצים לחזור לכל המקומות.

שאול גוטמן (מולדת):

מה התשובה של הליכוד? אל תתחמק.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני לא יכול עכשיו להגיד. תן לי לסיים.

הסכנה היא, שהפלשתינים בתוך ישראל יפעילו את התנועה בתוך ישראל, של חזרה למקומותיהם, והתנועה הזאת משתלבת במאה אחוזים עם התביעה שעליה התחייבה ממשלת ישראל – לקיים משא-ומתן עם הפלשתינים-אש"ף. על-פי דרישת אש"ף, יש להחזיר עוד פליטים לתוך מדינת ישראל. הנה, אתה אומר לי "כן" עם הראש. היום אתה חלק מהקואליציה, אבל זו קואליציה שאם היא תמשיך לעשות "כן" לעניין הזה, זו קואליציה לחיסולה של מדינת ישראל.

היו"ר ע' מאור:

תודה. חבר הכנסת סילבן שלום, בבקשה.

פיני בדש (צומת):

כמה הוא קיבל?

היו"ר ע' מאור:

הוא קיבל 20 דקות, אבל הוא לקח יותר בסיוע המזכירות. היתה פה איזו טעות, אבל בהחלט – מעל 20 דקות.

סילבן שלום (הליכוד):

כמה יש לנו, 20 דקות?

היו"ר ע' מאור:

אתם סיכמתם על 20, ואני מכבדת את הסיכום. חברי הכנסת, אני מבקשת, לפני שעוברים להצבעה ליידע אותנו כדי שנוכל לצלצל בעוד מועד.

סילבן שלום (הליכוד):

ההצבעה בשעה 19:00.

היו"ר ע' מאור:

בידכם להחליט על זמן מוקדם יותר, כמובן.

סילבן שלום (הליכוד):

יש הסכם. קודם לכן אנחנו תמיד יכולים.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

מה אומר ההסכם?

סילבן שלום (הליכוד):

ההסכם הוא שאנחנו מוותרים על ההסתייגויות שלנו, ובשעה 19:00 בכל מקרה מגיעים להצבעה, גם אם לא נמצא אותן. אם היינו מושכים את הדיון בהסתייגויות, זה היה נמשך עד השעה 02:00.

היו"ר ע' מאור:

חברי הכנסת, לגבי ההסכם, גרסה אחת אמרה עד שעה 18:00, ואחרת אמרה ארבע שעות. אני מבקשת לסגור את הדברים ולהודיע לנו סופית מה הסיכום.

בינתיים, חבר הכנסת סילבן שלום, 20 דקות עומדות לרשותך, בכל מקרה, גם אם זה עד השעה 18:00.

מיכאל איתן (הליכוד):

אתם יכולים לסמוך עלי שזה עד השעה 19:00. זה סוכם עם רענן כהן והיושב-ראש. במקור זה היה צריך להתחיל בשעה 14:00, עד 18:00. מפני שהכניסו את הנושא של חבר הכנסת סילבן שלום, היושב-ראש אמר: בואו נזיז את זה.

היו"ר ע' מאור:

מה שיסוכם, זה מה שנקבל פה.

חבר הכנסת סילבן שלום, בבקשה.

סילבן שלום (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, אכן, כמו שאמר חבר הכנסת מיכאל איתן, מאחר שההצעה שלי בעד חקירה פרלמנטרית נכנסה באמצע וארכה משעה 13:30 עד 15:00, הדיון בנושא הזה נדחה משעה 14:00 ל-15:00. לפיכך, מאחר שהדיון היה מיועד להימשך ארבע שעות, כל הזמן מוזז, משעה 15:00 עד שעה 19:00.

היו"ר ע' מאור:

גג; בכל מקרה, בידכם להחליט להיטיב עם כולנו.

סילבן שלום (הליכוד):

בידינו תמיד להחליט לקצר. עצם ההחלטה לעשות את זה רק ארבע שעות, זה כבר ויתור גדול מצדנו, מאחר שידוע לך שלכל אחד מאתנו, לפחות לחבר הכנסת מיכאל איתן ולי, היו שש או שבע שעות.

היו"ר ע' מאור:

יש לכם עוד 37 הסתייגויות.

סילבן שלום (הליכוד):

בסך הכול היו לנו 60 ומשהו הסתייגויות, שזה בערך שש-שבע שעות.

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, היום אנחנו באים לאשר הצעת חוק שגובשה על-ידי הממשלה, הצעה שבאה לקבוע, שכל הניכויים שתנכה ממשלת ישראל כמס הכנסה מהעובדים הפלשתינים, ומס ערך מוסף שהיא תגבה מהם עבור קניית מוצרים כאן, יימסרו לרשות הפלשתינית. לא הכול, 75% מהם. אלה סכומים שניתנים כדי לממן את הרשות הפלשתינית. כל פעם שאני פותח בדברי, אני רוצה להבהיר לציבור, שהחלטה מסוג כזה היא החלטה שאין לה אח ורע בעולם, אין לה שום דמיון לשום מקום אחר על פני כדור הארץ.

העובדים הפלשתינים שעובדים כאן, מאחר שהם לא תושבים ישראלים, נחשבים כעובדים זרים. עובדים זרים עובדים כאן ובארצות אחרות, מיליונים ועשרות מיליונים.

כידוע לכם, חברי הכנסת, לצערנו הרב, יש מאות אלפי יורדים ישראלים בארצות נכר, שהם גם עובדים ומשתכרים שם. האם כל חודש, ממשלת ישראל או אוצר המדינה מקבלים שיקים מכל מדינות העולם עבור ניכוי מס ההכנסה שאותן מדינות מנכות מאותם ישראלים שעובדים בחוץ-לארץ? הרי אף אחד לא חולם על הדבר הזה, אף אחד לא חושב על הדבר הזה. זה דבר שאני לא יודע איך חשבו עליו, אבל המוח היהודי, כרגיל, ממציא לנו פטנטים.

סאלח סלים (חד"ש):

אבל יש יהודים שמקבלים כספים – – –

סילבן שלום (הליכוד):

אני לא יודע. חבר הכנסת סאלח סלים, הרי עובדים כאן בארצנו עשרות אלפי עובדים זרים אחרים, עובדים רומנים, עובדים תאילנדים; גם בענפי החקלאות, השר צור.

שר החקלאות י' צור:

חבר הכנסת סילבן שלום, לגרסתך, יהודה ושומרון זו ארץ זרה? עובדים זרים, כלומר באים מארץ זרה, ממדינה אחרת. אתה רוצה מדינה פלשתינית?

סילבן שלום (הליכוד):

לא, אלה שעובדים כאן. להיפך בדיוק. אילו קראת את החוק, היית רואה.

שר החקלאות י' צור:

עובדים זרים זה מארץ זרה.

סילבן שלום (הליכוד):

עובדים זרים אלה אנשים שאינם אזרחי ישראל. עובדים כאן גם עשרות אלפי תאילנדים, עשרות אלפי רומנים. האם ממשלת ישראל שולחת כל חודש שיק לבוקרשט או לבנגקוק? הרי אף אחד לא מעלה בדעתו לעשות דבר כזה. עושים טובה שנותנים להם לעבוד. בכל מקום עושים טובה לעובדים זרים בכך שנותנים להם לעבוד. פה מחזירים את הכסף. אומרים: אנחנו מחזירים את מה שאנחנו גובים מהם. זה נשמע טוב אולי באוזני הציבור. מה זה מחזירים את מה שגובים? גובים מס הכנסה כחוק. אין מה להחזיר, זה צריך ללכת לאוצר המדינה. אבל כאן החליטו מי שהחליטו לעשות באוצר המדינה כבתוך שלהם ולתת לא רק להרבה סקטורים, לתת גם לרשות הפלשתינית. וכך יוצא מצב, שבו מסתובב לו שר החוץ בעולם ומגייס כספים, למי? לשכונות? לעיירות הפיתוח? לקשישים? לנכים? לעניים? – הוא מגייס כספים לרשות הפלשתינית.

אמרו שצריך לתת להם את הכסף, כדי שהם לא יהיו נגד ההסכם, כי בדרך כלל הם נגד ההסכם, כאילו אם הם יהיו יותר עשירים, הם יתמכו בהסכם.

את ההרצאה שלי אני תמיד פותח במשפטים האלה כדי להבהיר, שלהעברת כספים ממס הכנסה אין אח ורע, ואין שום קשר בין מצב כלכלי לבין תמיכה בהסכם השלום.

חבר הכנסת סאלח סלים, שתי המדיניות העשירות ביותר באזור הזה הן שתי המדינות הקיצוניות ביותר באזור הזה – אירן ולוב. הן עשירות; יש להן כסף. האם הן תומכות בשלום עם ישראל? הן רוצות לעזור לישראל? הן רוצות לעבוד עם ישראל, הן רוצות לחיות אתה בדו-קיום?

אני אומר זאת כדי להבהיר לך, שעושר של מדינה או רווחה של מדינה לא מהווים שום מרכיב בשיקול שלה, אם לתמוך בהסכם שלום עם ישראל או לא. לכן, לבוא בטענה, שאם הם יהיו עשירים הם יתמכו בהסכם עם ישראל ולא ב"חמאס" – זה דבר שאיננו נכון, הוא לא הוכיח את עצמו.

אני אומר: העניים לא יתמכו יותר מן העשירים. מובן שאינני בעד עוני, אבל כל הרצון לתת מביא לכל מיני סממאות שבינן לבין המציאות אין שום דבר, בינן לבין המציאות אין שום קשר, שום אחיזה.

אני חושב, שאם אומנם היו רוצים לעזור לאותם תושבים פלשתינים – כל מדינות ערב היו צריכות להתגייס לכך. יש מדינות עשירות – אירן, לוב ואחרות. יש ערב הסעודית וכל מדינות המפרץ; הן יכולות היו לעשות מגבית עולמית, להביא מיליארדים ולשקם את מחנות הפליטים. האם משהו שואל, מדוע הן לא עושות את זה? למה אנחנו צריכים לעשות את זה?

סאלח סלים (חד"ש):

אנחנו כבשנו את השטחים והיינו שם 28 שנים.

סילבן שלום (הליכוד):

וכשמצרים היתה, היא עשתה זאת?

סאלח סלים (חד"ש):

היה יותר גרוע.

סילבן שלום (הליכוד):

היה יותר גרוע. עכשיו אנחנו בעזה? אנחנו לא בעזה. למה אנחנו צריכים לעשות את זה?

סאלח סלים (חד"ש):

צריך לשלם עבור מה שקלקלנו.

סילבן שלום (הליכוד):

אנחנו קלקלנו? יש גם מציאות. תיקח כל שנתון סטטיסטי והוא יראה לך מה היתה רמת החיים של התושבים ב-1967 לעומת רמת החיים שלהם ב-1994, כשצה"ל עזב את המקום. איזה שיפור מדהים חל ברמת חייהם של תושבי עזה.

נכון, רמת החיים של רוב אזרחי ישראל עלתה מ-1967 עד 1994. צריך לבדוק בכמה אחוזים עלתה רמת החיים של תושבי עזה בהשוואה לעלייה ברמת החיים בישראל. אין ספק שהעלייה שם היא הרבה יותר גבוהה, כי רמת ההתחלה שם היתה כמעט אפס.

לכן, צא ולמד כמה שיפר, מה שאתם מכנים "הכיבוש הישראלי", את המצב הכלכלי של תושבי עזה. אבל אנשים יכולים לבוא ולומר: שיפרת את מצבי הכלכלי, למרות זאת אינני רוצה בך. זכותם לומר את זה, אבל הם אינם יכולים לבוא ולטעון, שמצבם הכלכלי לא השתפר פלאים. את זה לא יכול לטעון אף אחד.

לכם יש 22 מדינות ערביות, שחלק מהן מחזיק את עתודות הנפט הגדולות ביותר. לנו יש פזורה יהודית בכל העולם. הפזורה הזאת עוזרת לנו, תורמת, תומכת, היא באה, היא נלחמת. היא עושה הכול. זה נראה כל כך טבעי, כל כך לגיטימי. אצלכם יש דבר אחד: כל מדינות ערב יוצאות לטובתכם בקריאות, בהצהרות, בעצרת האו"ם, במועצת הביטחון, בכל המקומות.

סאלח סלים (חד"ש):

בזה הם מומחים.

סילבן שלום (הליכוד):

כשזה מגיע לכסף – כולן נעלמות, הן אינן.

סאלח סלים (חד"ש):

נכון. בזה הם מומחים, בהצהרות.

סילבן שלום (הליכוד):

איפה לוב? איפה אירן? איפה סעודיה? איפה מדינות המפרץ? איפה כל המדינות העשירות? איפה כל המדינות המוסלמיות בעולם? שיבואו וייתנו כספים לאותם תושבים בעזה. אבל הם לא נותנים. מי צריך לתת? – משלם המסים הישראלי, הוא צריך לתת. כל העולם הערבי יושב מנגד ולא מוכן להוציא דולר אחד או שקל אחד, ומדינת ישראל מוכנה לתת סכומים אדירים.

אתה יודע שבגלל ההסכם יש לנו הוצאה כספית אדירה. יציאת צה"ל ממרכזי הערים, לפי מה ששמענו בוועדת הכספים, בתוכנית שנקראת "קשת צבעים" – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

כשל צבעים.

סילבן שלום (הליכוד):

אתה אומר את זה במונח שלך. בדף שאני ראיתי היה כתוב "קשת צבעים", אבל אני מסכים אתך שזה כשל צבעים. ב"קשת צבעים ב'" מדובר על הוצאתם של בסיסי צה"ל ממרכזי הערים, ויש בקשה תמימה מאוד – 300 מיליון שקל. אמרתי לעצמי: לא נראה לי אפשרי שזה יהיה רק 300 מיליון שקל; יש פה איזה CATCH.

סאלח סלים (חד"ש):

מהגדה?

סילבן שלום (הליכוד):

לא. יציאה מג'נין, משכם ועוד מאיזה מקום. לא מחברון. חברון לא בתוכנית. כשאתה שואל, אומרים לך: זה לא כולל כבישים אזרחיים, כבישים צבאיים, כאילו יש הבדל בין אלה לאלה. אמר חבר הכנסת איתן: יש להם אספלט שונה, זה אספלט שחור וזה אספלט לבן.

מיכאל איתן (הליכוד):

חאקי.

סילבן שלום (הליכוד):

חאקי. שחור מול חאקי.

אני אומר לך, בחישוב שאני עשיתי עם גורמי הצבא מתברר, שהעלות של הוצאת צה"ל ממרכזי הערים, לא כולל חברון, תהיה 1.3 מיליארד שקל, מיליארד ו-300 מיליון שקל, קרי, 1,300 פעמים מיליון. אתה שואל את עצמך: זאת כל ההוצאה? מתברר שהמרכיב החשוב ביותר לא נכנס בסכום הזה – חיזוק ביטחונם של היישובים היהודיים שייפגעו. ביטחונם של היישובים הרי ייפגע כתוצאה מיציאת צה"ל ממרכזי הערים. אלוף פיקוד העורף, שהיה השבוע בוועדת הכספים, אומר שזה יעלה עוד 300 מיליון שקל.

סאלח סלים (חד"ש):

לפנות אותם יותר זול. אתה לא מסכים אתי?

סילבן שלום (הליכוד):

עושים אתכם הסכם שעולה מיליארדים – הוצאת צה"ל מהבסיסים, ממרכזי הערים וכדומה, דבר שכמובן לא מביא לשום ביטחון. נוסף על כך מחליטה ממשלת ישראל, מעשה שלא יעשה, להעביר את הסכומים מגביית מס הכנסה ומס ערך מוסף לרשות הפלשתינית. מה שגובים יעבירו חזרה, זה דבר שאין לו אח ורע בעולם.

מילא, אם מדינת ישראל היתה העשירה ביותר בעולם, הייתי אומר: תשמע, יש לה כסף – היא יכולה לחלק את זה למי שהיא רוצה. אבל פה אנחנו יום-יום בוכים על דברים טריוויאליים. חברת הכנסת מאור ואני העברנו חוק, שנלחמתי עליו, לתשלום דמי לידה בשיעור של 100% לנשים שמגיע להן. עד אז קיבלו רק 75%. אומרים לי: תשמע, זה קשה. רק אחר כך מסכימים להצעה, בתנאי שיגבו מזה מס. זה עלה רק 40 מיליון שקל. מגיע חבר הכנסת אלי דיין שרוצה יום לימודים ארוך – 200 מיליון שקל. לזה אין כסף; אין. למה יש? – לקחת את הכספים ולהעביר אותם. לזה יש.

יש לי הצעת חוק, שעברה בקריאה טרומית – לעשות שינוי של כל מפת ההשכלה הגבוהה בישראל; להביא לכך שכל בעל תעודת בגרות יתקבל לשנה הראשונה בכל פקולטה שיחפץ ללמוד בה, ללא קשר לממוצע ציוניו, והמיון ייערך בסוף השנה הראשונה. זאת אומרת, שכל אדם שלומד או בכפר ערבי או בעיירת פיתוח או בשכונה שרמת ההוראה בהם – בלי לפגוע חס וחלילה במורים שם – אולי אינה כמו רמת ההוראה במרכז הארץ, מכל מיני סיבות ענייניות ולא ענייניות, לא יהיה מקופח, שהוא יוכל לבוא בשערי האוניברסיטה ולהוכיח את עצמו בשנה הראשונה, יהיה שוויון הזדמנויות לכול.

כידוע לך, אני למדתי הרבה שנים באוניברסיטה. הגעתי למסקנה, שאין שום קשר בין תעודת הבגרות לבין הלימודים באוניברסיטה. מה אומרים לי? לזה אין כסף. למה? זה יביא להגדלה במספר הלומדים בשנה הראשונה. אין לזה כסף.

אתה אומר לעצמך: ריבון העולמים, לפתוח את האוניברסיטאות ושוויון הזדמנויות – אין כסף; ל-100% דמי לידה לנשים פטור ממס – אין כסף. יום לימודים ארוך – אין כסף. להעלות את קו העוני –

אין כסף. לקשישים, לנכים – אין כסף. אבל להעביר לרשות הפלשתינית – לזה יש כסף? לתת להסתדרות הכללית – יש כסף? להעניק הטבות מפליגות לקרנות הפנסיה – לזה יש כסף? לקופת-חולים יש כסף? ויש עוד סקטור נוסף, אבל כשאני רואה את ידידי אינני יכול לציין אותו – לזה יש כסף?

סאלח סלים (חד"ש):

קיבוצים.

סילבן שלום (הליכוד):

אתה אמרת קיבוצים. אני לא רציתי לומר. יושב פה חבר הכנסת אלי גולדשמידט. אני לא אוהב לומר את הדבר הזה כשהוא נמצא כאן.

אני רוצה לומר לך. לכל הדברים האלה יש כסף, ורק לדברים החשובים באמת – עזרה לאזרחי ישראל, לזה אין כסף.

מה בעצם קרה? מה אנחנו מממנים בכסף שאנחנו מעבירים לרשות הפלשתינית? האם אנחנו מממנים בזה את ה"אוריינט האוס"? כיצד מממנים את ה"אוריינט האוס" שיושב בלב-לבה של ירושלים? האם בכסף של אזרחי ישראל מממנים את ה"אוריינט האוס"?

פיני בדש (צומת):

לא מזה, אלא מגנבת המכוניות.

סילבן שלום (הליכוד):

אני פשוט רוצה להבין זאת. האם בכסף של אזרחי ישראל מממנים את המאבק של הפלשתינים על ירושלים? פייצל חוסייני כבר אמר שיש לו זכויות במערב ירושלים. למה שלא יהיו לו זכויות במערב ירושלים? הוא רוצה להגיע למצב שבו הוא יוותר על זכויותיו במערב ואנחנו נוותר על זכויותינו במזרח-ירושלים.

שלשום כבר אמרתי, שלזאב יש טבע לטרוף, וכשהוא טורף כבשה אחת הוא עדיין לא שבע. הוא רוצה עוד כבשה ועוד כבשה. בעבר זה היה רק יהודה ושומרון, עכשיו זה מזרח-ירושלים, ועוד מעט קט – כמו שאמר פייצל חוסייני – זה יהיה גם מערב ירושלים. ואם יש להם זכויות במערב ירושלים, למה לא גם ביפו או בחיפה או בבאר-שבע? במה השוני, שם אין זכויות? יש זכויות שאפשר לתבוע אותן. ואולי אפשר גם לתבוע את הזכות להחזיר את הפליטים. ואז נוצף בתחומי "הקו הירוק" במיליונים שברחו ב-1948. אין לזה גבול.

אפשר לעשות צעד, ועוד צעד, ועוד צעד, אבל השאלה היא איפה הקו, איפה הגבול. לו ידעתי שיש לנו ממשלה שנלחמת על עקרונותיה, ממשלה שנלחמת על זכויותיה, הייתי אומר: אל דאגה, היא תעשה את עבודתה. אבל אותו אדם, יצחק רבין, שאנשים נתנו בו את מבטחם, הוכיח שאין לו כושר עמידה. הוא מתרגז בקלות. כשדיברתי היום על ועדת חקירה בעניין ההסתדרות הוא התרגז, רתח, ענה לי בקריאות ביניים. זה לא מתאים לראש ממשלה. לא מתאים לראש הממשלה לשבת על הכיסא הרם ולהתחיל בקריאות ביניים במליאה.

פיני בדש (צומת):

זה יותר מכובד מאשר לשקר לעם. בחי"ך.

סילבן שלום (הליכוד):

העניין הוא בכך שאין לראש הממשלה כושר עמידה. הוא פשוט לא מסוגל לעמוד בדרישות ובתביעות המופנות אליו, והוא טוען: האם בגלל זה נפסיק את השיחות?

אלי גולדשמידט (העבודה):

תראה איך דוד לוי מדליק את ביבי נתניהו.

סאלח סלים (חד"ש):

כדאי שתספר לנו קצת על המצב בליכוד. מה המצב שם?

סילבן שלום (הליכוד):

אז מה קורה? קורה דבר אחד. ראש הממשלה יודע שמצבו היום קשור בזה של ערפאת. אם הוא יבטל את ההסכם, ערפאת נופל, והוא נופל אתו. לכן, היום האינטרס שלו ושל פרס – לשמור על ערפאת בחיים בכל מחיר. זה אינטרס אישי שלו, לא לאומי. וכשאני אומר, לשמור על ערפאת בחיים, אני מתכוון שיישאר בתפקידו. מפני שאם ערפאת נופל, שני הזוכים הנוספים בפרס נובל נופלים גם הם.

סאלח סלים (חד"ש):

אפשר לשאול?

סילבן שלום (הליכוד):

אם היושבת-ראש תרשה.

היו"ר ע' מאור:

בבקשה.

סאלח סלים (חד"ש):

אם הליכוד יקים בעוד שבוע ממשלה, כשהמצב הוא כפי שהינו, מה יעשה?

סילבן שלום (הליכוד):

חבר הכנסת סאלח סלים, זו שאלה טובה. הליכוד יעלה מחר לשלטון, מה הוא יעשה. וכידוע לך, הליכוד יעלה לשלטון. זו רק שאלה של זמן.

היו"ר ע' מאור:

בשנת 2000, יש דילמה.

סילבן שלום (הליכוד):

יש שעון חול, והחול בשעון הולך ואוזל – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

בעוד 10-20 שנה.

סילבן שלום (הליכוד):

נקבע שבאוקטובר 1996 תהיינה בחירות, לכל המאוחר. את הדבר הזה גם רבין לא יכול לדחות. כאשר היינו בצבא אמרנו, שאף אחד לא יכול לעצור את הזמן, ובעצם השתמשנו אז במלה יותר "סלנגית". וכך אנחנו יודעים, שבעוד שנה וארבעה חודשים, לכל המאוחר, יהיו בחירות. מה יעשה הליכוד? זו שאלה מצוינת.

סאלח סלים (חד"ש):

לא, אני מתכוון לשבוע הבא. נניח שהממשלה נפלה והליכוד עולה לשלטון.

סילבן שלום (הליכוד):

בעוד שבוע, בעוד שנה, לא משנה. הלוואי שהליכוד יעלה לשלטון בעוד שבוע. מצד אחד טוענים חלק מחברי, שביום שאנחנו עולים לשלטון אנחנו מבטלים מייד את כל ההסכמים. זה לא קל, יש דעת קהל בין-לאומית, יש עולם, יש הסכמים. לא פשוט.

פיני בדש (צומת):

למה אנחנו עושים את החשבון של העולם, והעולם לא עושה לנו חשבון?

סילבן שלום (הליכוד):

חכה רגע, האמן לי שבסוף אני אגיע בדיוק למה שאתה רוצה.

אז באים ואומרים: יש בעיה, יש עולם ויש הסכמים ויש דעת קהל בין-לאומית, ולא ייתנו לנו לעשות. אבל אני אומר לך, חבר הכנסת סאלח סלים, שלכל הסכם יש שני צדדים. נניח שאתה מכרת את הדירה הפרטית שלך לאדם מסוים, והוא שילם לך תשלום ראשון, תשלום שני, ותשלום שלישי הוא לא שילם. האם תעביר לו את הדירה בטאבו?

ולמה אני אומר לך את הדברים האלה? היה הסכם עם ערפאת. הוא לא ביצע מתוכו אף לא סעיף אחד. האם תעביר לו את ארץ-ישראל? אם את הבית שלך לא תעביר, הרי קל וחומר שלא תעביר את המדינה שלך, את המולדת שלך.

אלי גולדשמידט (העבודה):

חבר הכנסת סילבן שלום, אתם חוזרים לעזה, או לא?

סילבן שלום (הליכוד):

אין דבר אחד בהסכם שערפאת מילא אותו. הוא התחייב לבטל את האמנה הפלשתינית; הוא ביטל את האמנה הפלשתינית? הוא לא ביטל. הוא לא יכול, הוא יעשה את זה אחר כך, הוא ינסה. מכל מקום, הוא לא ביטל את האמנה הפלשתינית.

הוא הבטיח שהוא יפסיק את הטרור, שהוא יילחם בטרור. איך אמר כאן שמעון פרס? גנדי, אתה בטח זוכר. הוא אמר: נגמרו מאה שנות טרור. ועוד אמר: למה שחיילינו ירוצו בסמטאות ג'באליה, כאשר ערפאת יכול לעשות זאת במקומו? למה חיילינו יהיו אלה שישבו שם ויעשו את העבודה? ערפאת יעשה במקומו את המלאכה וימגר את הטרור. האם הוא מיגר את הטרור? הרי אתה יודע ששם מתבצעות מדי יום ביומו הכנות לפעולות טרור. אתה יודע שזרם בלתי פוסק של נשק מגיע ממצרים לתחומי האוטונומיה, לעזה. במסגדים נשמעות הטפות כל היום, ואף אחד לא עוצר את זה. שרפת דגל ישראל זה כבר עניין של מה בכך. גם יריות מנשק קל על מכוניות שעוברות ליד קיבוצי הנגב המערבי זה דבר של יום-יום.

פיני בדש (צומת):

כבר לא מזכירים את זה אפילו בתקשורת. זה שגרתי.

סילבן שלום (הליכוד):

לא מזכירים זאת בתקשורת, מפני שלמזלנו אף אחד לא נפגע. זה קורה שם כל יום, אבל זה לא מגיע לתקשורת, כי אף אחד לא נפגע.

אתה שואל אותי מה יעשה הליכוד. ובכן, הליכוד יעשה דבר אחד. יש הסכם שהצד השני לא מכבד אותו, וזה ברור. אם את הבית שלך לא תעביר בלי שישלמו לך את מלוא המחיר, וגם את המכונית הקטנה שלך לא תעביר במשרד הרישוי עד שישלמו לך את כל הכסף, איך אתה רוצה שאני אעביר את המדינה שלי, את המולדת שלי, כאשר הצד השני מתכחש לכל סעיף שבהסכם? איך אתה מעלה בדעתך שזה מה שיקרה?

סאלח סלים (חד"ש):

גם עזה ויריחו?

סילבן שלום (הליכוד):

עזה ויריחו כבר לא נמצאות בתחום השליטה של מדינת ישראל. אנחנו מדברים על מה שאמור להיות מעבר לזה.

אילו היית באמת בעל השפעה על אש"ף, כמו שאתם חושבים, או כמו שהציבור חושב, כי יש הטוענים שהרבה פעמים אתם רואים אתם עין בעין או פועלים בתיאום כלשהו, אתם הייתם צריכים להגיד לערפאת: אתה הראשון שהיית צריך למלא את כל הסעיפים שבהסכם. אם הוא היה ממלא את הסעיפים שבהסכם, היה גם לנו קשה מאוד עם דעת הקהל. אבל הקהל רואה שמספר הפיגועים מאז הסכם אוסלו הולך וגדל.

רחבעם זאבי (מולדת):

מספר החללים הולך וגדל.

סילבן שלום (הליכוד):

הרי אתה יודע שמספר החללים מאז הסכם אוסלו הרבה יותר גדול יחסית משהיה בכל תקופת האינתיפאדה. אם נזכור את הפיגועים שהיו בלונדון ובארגנטינה, שאף הם בוצעו לאחר ההסכם על-ידי ארגונים מוסלמיים קיצוניים כתוצאה מההסכם, הרי מספר החללים גדול יותר מזה שהיה במשך כל שבע שנות האינתיפאדה.

עמד כאן שמעון פרס ואמר: נגמרו מאה שנות טרור, הגיעו לסיימון. האמן לי, לאחר ההסכם היה לנו קשה. 65% מהציבור, כך זה היה לפחות בסקרים, תמכו בהסכם. וחלק גדול מהציבור שלנו אמר: בואו ניתן צ'אנס. ניסינו, ניתן עכשיו צ'אנס. אני אמרתי שקודם כול צריך לתת צ'אנס לחיים, קודם כול תן צ'אנס לחיים שלך עצמך. קודם כול אתה צריך לחיות כדי שיהיה לך שלום. אם יהיה לך שלום ולא תחיה, מה השגת?

אני הייתי רוצה אולי להאמין בכוונותיהם הטובות של שליטי ערב. אבל מה אני יכול לעשות כאשר המציאות מוכיחה לי מדי יום שלא כך הם פני הדברים? אני רואה למשל את אסד. רבין הפך להיות היום הסניגור הגדול ביותר של אסד, והוא אומר: אסד מקיים הסכמים. כל הסכם שאסד חתם עליו הוא מקיים. אני אומר שאסד מקיים את ההסכמים אתנו בקו הפרדה. זה נכון. אבל, כשיש לו אפשרות להפר את ההסכמים בלבנון, האם שם הוא מקיים אותם? – לא. פה בגבולנו הוא מקיים אותם, זה נכון, כי אין לו ברירה, כי אנחנו נמצאים למעלה, 40 קילומטר מדמשק. כשיש לו האפשרות להפר את ההסכמים שעליהם הוא חתום במקום אחר, הוא מפר אותם בריש גלי, והראיה היא לבנון.

לכן, אני לא רוצה לחזור בעתיד לאותו מצב שאנחנו נמצאים בו. אני מודה לך, תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה. חבר הכנסת פניי בדש ינמק ארבע הסתייגויות, בבקשה. ארבע או שלוש?

פיני בדש (צומת):

חמש.

סילבן שלום (הליכוד):

ארבע.

פיני בדש (צומת):

אתה נימקת חמש.

סילבן שלום (הליכוד):

נימקתי ארבע.

היו"ר ע' מאור:

אני הארכתי לך את הזמן. נימקת חמש, חבר הכנסת סילבן שלום.

פיני בדש (צומת):

אני אנמק חמש או שש, וחבר הכנסת מיקי איתן יסגור עד שעה 19:00.

סילבן שלום (הליכוד):

אתה נימקת שלוש, ואני נימקתי רק שתיים.

פיני בדש (צומת):

לא.

היו"ר ע' מאור:

תסכמו ביניכם.

פיני בדש (צומת):

גברתי היושבת-ראש – – –

היו"ר ע' מאור:

כמה זמן תדבר?

פיני בדש (צומת):

חמש הסתייגויות.

סילבן שלום (הליכוד):

חבר הכנסת בדש, אתה נימקת שלוש ואני נימקתי שתיים.

רחבעם זאבי (מולדת):

הנה עברה כבר דקה.

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת סילבן שלום, הסתכלתי על השעון, דיברת 28 דקות. נימקת חמש פלוס. נשארו עוד 55 דקות.

מיכאל איתן (הליכוד):

אתה תדבר עד השעה 18:25, אחר כך אני אדבר, ואחר כך – – –

פיני בדש (צומת):

זה פחות מארבע הסתייגויות.

מיכאל איתן (הליכוד):

תדבר עד השעה 18:25.

פיני בדש (צומת):

אנמק חמש הסתייגויות לפי הזמן שקיבל חבר הכנסת סילבן שלום.

סילבן שלום (הליכוד):

אתה יודע מה, לא תקבל ממני הסתייגות אחת יותר – – –

פיני בדש (צומת):

אילו איומים. נדבר ונראה. נתחיל בדיון ואחר כך נמשיך לדבר על זה.

היו"ר ע' מאור:

מחילופי הדברים לא הבנתי לכמה זמן לשים את השעון, על ארבע או על חמש?

פיני בדש (צומת):

ארבע עם אופציה לחמש, נראה. הוא גם נימק ארבע עם אופציה לחמש.

מיכאל איתן (הליכוד):

תגמור ב-18:25.

פיני בדש (צומת):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, אני ממשיך את הקטע שבו הפסקתי קודם בנושא הדיון על ירושלים. אמרנו שהעברת הכספים לאש"ף זה כסף שעובר מהקרוב על ירושלים. בכלל כל הזמן שמענו, חבר הכנסת רחבעם זאבי, שמפני שאין שלום ואין הסכם יש פיגועים. נכון? כל פיגוע שהיה, שמענו את אנשי השמאל אומרים: אין הסכם, מה לעשות, יש פיגועי טרור. יהיה הסכם – לא יהיו פיגועי טרור. מה אנחנו שומעים עכשיו? – אלה קורבנות השלום. עכשיו פתאום השתנה המושג, הפך מנפגעי טרור מפני שאין הסכם לנפגעי השלום, קורבנות השלום. אם קודם נפגעו בטרור מפני שלא היה הסכם והיו נהרגים או נפצעים – אחד, שניים או שלושה, עכשיו קורבנות השלום – זה הולך בעשרות; כל פיגוע הוא פיגוע המוני וקשה. אלה קורבנות השלום. צריך להבין דבר אחד, העם – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

חבר הכנסת פיני בדש, בעת פיגוע האוטובוס לירושלים היתה ממשלה אחרת בישראל. האופוזיציה דאז, קרי מפלגת העבודה, לא ספרה את הקורבנות ולא עשתה שום – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

מה אתה מדבר?

פיני בדש (צומת):

כנראה יש לך זיכרון קצר.

רחבעם זאבי (מולדת):

שר המשטרה אז היה חיים בר-לב, זכרו לברכה. איך אתם הייתם באופוזיציה? על מה אתה מדבר?

אלי גולדשמידט (העבודה):

בפיגוע בכביש החוף, מי היה בשלטון? אל תעשה חשבון דמים.

פיני בדש (צומת):

כשנוח לכם אתם אומרים: אל תעשו חשבון דמים, כשלא נוח לכם אתם אומרים: תעשו חשבון דמים.
חבר הכנסת גולדשמידט, העם – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

חיים בר-לב היה שר המשטרה. על מה אתם מדברים? אני תקפתי אותו על זה – – – אוטובוס 405
נפגע בגלל זה שהמשטרה – – – מי היה שר המשטרה? – חיים בר-לב. אל תבלבל את ההיסטוריה.

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת גולדשמידט, לעם נמאס, הוא לא מוכן לשמוע את הביטוי – קורבנות השלום. עם מי
עושים שלום? עם ערפאת, עם ה"חמאס" – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

אל תספור. תפסיקו לספור קורבנות. כביש החוף – – –

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת גולדשמידט, אני אומר, שמאז הסכם אוסלו אתם שיניתם את המושג של הקורבנות,
פתאום זה הפך להיות קורבנות השלום למען השלום. העם בישראל לא מוכן לשמוע את המושג הזה,
קורבנות השלום. עם מי עושים שלום – עם ערפאת, עם "הג'יהאד האסלאמי", עם ה"חמאס", עם מי?
הרי אין שליטה של אף אחד שם, כל אחד עושה מה שהוא חושב לעשות, וכל אחד שולט בקבוצה
שהוא רוצה לשלוט בה. ואנחנו מעבירים להם כסף. הוא לא מוכיח שם שום ביצוע, הוא לא מוכיח שום
שליטה, הוא לא מוכיח שום מנהיגות.

אמרו, עזה ויריחו תחילה, חמש שנים, ייתנו לו לראות אם הוא מצליח להתגבר על מה שקורה בעזה
וביריחו ומוכיח שהוא מצליח לשלוט ולנהל את החיים שם, ייתנו לו הלאה. לא רק שלא עברו חמש
שנים, ולא רק שהוא לא מצליח לעשות דבר – המצב שם נהיה יותר גרוע. מה קרה? העם שם ציפה
שערפאת יגיע ויהיה להם שלטון שלהם וחשבו שהכסף ירד מהעצים; ערפאת הוא קוסם, יביא להם
הכול.

ערפאת קיווה שהעולם ייתן לו את הכסף שהתחייב לתת לו. נכון, העולם התחייב לסייע. לא 20
מדינות ערב, הן לא הבטיחו לסייע, גם מעניין למה, גם זה נושא למחקר. אבל האמריקנים, מדינות
אירופה הבטיחו לסייע בפיתוח. אמרתי קודם לכן: למה הם הפסיקו? – כי הם לא פראירים כמונו.
ברגע שהוא דרש שהכסף הראשון ילך רק דרכו ולא ילך ישירות לפיתוח בשטח ולהקמת מפעלים
וליצירת מקומות עבודה, והוא לקח את הכסף, ושמעתי שחלקו עבר ללבנון לחיזוק האנשים שלו,
ובחלקו הוא הגדיל את הצבא ל-28,000, בניגוד להסכם אוסלו, והכסף לא הלך לביצוע ולמה שהיה
צריך – הפסיקו לתת כסף.

רק אנחנו פראירים וממשיכים לתת, והעולם לא נותן. העולם אמר לערפאת: אתה רוצה כסף, אנחנו משקיעים, אנחנו נבנה תעשייה, אנחנו נסלול את הכבישים, לא אתה. הוא אמר להם: לא. גם הגרמנים, "מרצדס", כולם אמרו לו: לא. הוא אמר: לא, רק דרכי. אמרו לו: לא תקבל. הם לפחות יותר חכמים מאתנו.

חבר הכנסת גולדשמידט, אתה שאלת קודם לכן את חבר הכנסת סילבן שלום, אם הוא מוכן לחזור לעזה. אני אומר לך עכשיו את דעתי האישית. כמו שגידרו עכשיו – להשאיר אותה מגודרת – – –

קריאה:

— — —

פיני בדש (צומת):

מותר לי להגיד את דעתי האישית? אף אחד לא יעבור את הגדר. אם מדינות ערב כל כך דואגות להם – תפתח את הקטע עם מצרים, שהמצרים ידאגו להם לעבודה, שהמצרים ידאגו להם לסחר, שהמצרים ידאגו להם לפרנסה. ייסעו למצרים, יעבדו שם.

אלי גולדשמידט (העבודה):

לאן ייסעו, לקהיר?

פיני בדש (צומת):

יעשו רכבת מהירה. אני רוצה לראות שמצרים תסכים שפלשתיני אחד יגיע לשם. הרי אתה יודע שפלשתיני שרוצה לנסוע למצרים – וחבר הכנסת טלב אלסאנע יודע את זה טוב – אם בכלל הוא מקבל אישור לנסוע למצרים, הוא עובר שבעה מדורי גיהנום. לא נותנים לו בקלות לנסוע לשם. למה? כי כל הצרות שהיו להם שם באו מהפלשתינים. אותו דבר – חוסיין. מה עשה חוסיין? ב"ספטמבר השחור" טבח בהם.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אתה מוכן שיהיה גבול פתוח עם מצרים – – –

פיני בדש (צומת):

אמרתי שכן.

טלב אלסאנע (מד"ע):

— — — גבול פתוח, שיהיה להם שדה תעופה, שייבאו סחורות — — —

פיני בדש (צומת):

לא. אמרתי שעם זה שהם מגודרים, יהיו מחוברים למצרים, שאף אחד לא יעבור את הגדר אלינו. אם הם לא מסתדרים – יתבשלו במיץ של עצמם. אנחנו לא אחראים עליהם. למה כל העולם רוצה שאנחנו נהיה אחראים עליהם?

טלב אלסאנע (מד"ע):

אני רוצה לשאול אותך, חבר הכנסת בדש: אתה אומר שאנחנו לא אחראים עליהם – טוב ויפה. יסתדרו לבד – מצוין. יש כאלה שאומרים: אנחנו לא רוצים שתהיו אחראים עלינו, אנחנו לא רוצים שתדאגו לנו, אנחנו רוצים שתעזבו אותנו לנפשנו, קחו את צה"ל משם, קחו את ההתנחלויות משם, תקום מדינה פלשתינית, הממשלה — — —

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת טלב אלסאנע, צה"ל לא יושב שם, אני מדבר על הקטע שהיום הם מגודרים בו. יישארו מגודרים ויפתחו את הקו למצרים. אבל המצרים לא רוצים אותם, לא רוצים לדאוג להם, ולא רק המצרים.

טלב אלסאנע (מד"ע):

מה עם הגדה?

פיני בדש (צומת):

תבדיל בין הגדה לבין הרצועה. לא אמרתי את זה על הגדה, אמרתי את זה על עזה בלבד.

טלב אלסאנע (מד"ע):

מה עם הגדה? מה הפתרון?

פיני בדש (צומת):

שום דבר בגדה, שלטון מוניציפלי בלבד, אוטונומיה מוניציפלית בלבד, שום דבר אחר.

טלב אלסאנע (מד"ע):

איפה יעבדו?

פיני בדש (צומת):

במקומות שלהם.

היו"ר ר' אדרי:

לא, אני מבקש, זה כבר לא דו-שיח. אל תחזור על כך.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אני רוצה להראות לו שהרעיון שלו – – – הוא מדבר דברים בלי טעם.

היו"ר ר' אדרי:

אני מבקש, אל תנצל את הסבלנות שלי.

פיני בדש (צומת):

אני חוזר ואומר: בממשלה, שאין לה פה אף נציג, נוהגים כמו בת-יענה, לא רוצים לשמוע. המסר ברור: בסופו של דבר הסכם אוסלו יתפוצץ, אמרתי שהוא יתפוצץ כשיגיעו לנושא של ירושלים. אני חוזר ואומר – והם לא רוצים להקשיב, אלא זה מה שהם אומרים כל הזמן – לא להעביר אגורה, שום

תקציב, שום מהלך, שום יישובי קבע, שום ג'נין, שום שכס, לדון בנושא ירושלים ולגמור את נושא ירושלים. איך אמרו? עד היום כל מה שראש הממשלה אומר הוא בטח עומד לעשות להיפך. אם הוא אומר, כמו שהוא אמר ביום שני, שירושלים לא ניתנת לחלוקה ויש קונסנזוס פרט למרצ, שיסגור את העניין עכשיו וזה יהיה ברור חד-משמעית, ורק אחר כך ימשיך בדיונים.

קודם לכן אמרה חברת הכנסת מאור: צריך להוריד את נצרים, צריך להוריד את כפר-דרום, צריך לפרק את כל היישובים. חברת הכנסת מאור לא יודעת שקיבוץ נגבה, שהיא גרה בו, היה בעבר כפר-דרום על הגבול. אם זה לא היה כך, לא היתה מדינת ישראל. היישובים האזרחיים העומדים על הקו מחזיקים את כל המדינה. אז נלחמים, אז הצבא עומד ומגן ואז אנשים יודעים שהם נלחמים על הבית.

היא גם הזכירה שהיא שמעה משהו מגבול הצפון שאמר, שאותו לא יזיזו והוא עומד איתן מול כל ה"קטיושות". זה מחזק את כל מה שאני אומר: כל התיישבות יהודית על הקו מחזקת את הביטחון, ועקירתו של יישוב אחד תביא למצב שאחריו יבואו אחרים.

אני כבר לא יודע מה לחשוב על ההצהרה של רבין על רמת-הגולן ועל עקירת יישובים. אתם אמרתם: הולכים למשאל-עם ומתחילים להתארגן למשאל-עם. חבר הכנסת גולדשמידט, פתאום הבוקר אני שומע זמירות אחרות. שמעתי הבוקר ביומן: מה פתאום צריך משאל-עם?

אלי גולדשמידט (העבודה):

מי אמר את זה? אני אגיד לך: גורמים משפטיים בכירים.

פיני בדש (צומת):

אנשים במפלגת העבודה ואנשים בשמאל – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

ראש הממשלה אמר השבוע בסיעה שיהיה משאל-עם, אפילו תהיה נסיגה – – –

פיני בדש (צומת):

אתה מאמין לו?

אלי גולדשמידט (העבודה):

במאה אחוזים אני מאמין לו. רבין מבטיח – הוא מקיים.

פיני בדש (צומת):

מאה פעמים שמעת שהוא אמר כי לא יעלה על הדעת, למדתי את זה בעל-פה – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

בשביל זה הוא הולך למשאל-עם.

פיני בדש (צומת):

כבר שמעתי מאה פעמים שהוא אמר שלא יעלה על הדעת שאפילו בהסכם שלום נרד מהגולן – אפילו בהסכם שלום – ומי שירד מהגולן ולו סנטימטר אחד מפקיר את ביטחון המדינה. לא אני אמרתי את זה, רבין אמר. או. קי"י, אני מכבד אנשים שמשנים את דעתם, הוא שינה את דעתו, קורה, אבל צריך לזכור: היום הוא ראש ממשלה בזכות מנדט אחד – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

בשביל זה הוא הולך למשאל-עם.

פיני בדש (צומת):

אני שומע את הזמירות החדשות ואני לא מאמין. תקשיב. מנדט אחד הביא לו את השלטון, בתוספת הערבים, הגוש החוסם. אני לא אומר שהוא קיבל עוד ארבעה-חמישה מנדטים בזכות האמירה הזאת. אתה מסכים שהוא קיבל עוד מנדט אחד בזכות האמירה הזאת? טעית? חזרת בך? – זכותך, השתכנעת שאתה רוצה שלום במחיר אחר? תלך לעם לבחירות חוזרות, תלך לעם. המנדט שקיבלתם לארבע שנים אלה היה גורלי לשלטון הזה, הכול בזכות האמירה הזאת. בסדר, שינית דעתך, בבקשה, תלך לבחירות והעם יחליט. לא ייתכן שבגלל זה שרימית את העם אתה עושה מהלכים מהירים, חלקם בלתי הפיכים, כדי להרוויח זמן, לגנוב עוד דברים, לעשות יותר ולהספיק. פתאום אצה הדרך: להחזיר הכול – את שכם, את ג'נין, את הכול להחזיר. ערפאת עוד לא הוכיח את עצמו, אז רצים ונותנים לו?

חבר הכנסת גולדשמידט, קשה לשמוע את זה אבל תקשיב. מה עושים עכשיו? מתארגנים למשאל-עם, מתארגנים לבחירות. ועד יישובי הגולן מארגן מיצג בירושלים ומסביר את הבעיה של רמת-הגולן ואת הבעיה הביטחונית. מה עושים? מתחילים לטרפד אותו עם כל מיני בג"צים. מה פתאום? זה לא דמוקרטי לעשות עכשיו תעמולה כזאת למשאל-עם. מה, הוא מפחד? הרי העם לא מטומטם – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

הוא לא הגיש בג"ץ; "שלום עכשיו".

פיני בדש (צומת):

חברי הקואליציה שלכם, השמאל, השותפים שלכם. מה, הוא מפחד שהעם ישתכנע? הרי העם לא מטומטם, לא ירמו אותו. רימו אותו – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

אם אתה לא מפחד, אז למה לא תלך למשאל-עם?

פיני בדש (צומת):

רימו את העם בארבע שנים אלה כמו שלא רימו אותו הרבה שנים: לא יהיה מס על הבורסה – מס על הבורסה – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

אין מס על הבורסה.

פיני בדש (צומת):

נכון, אבל בצורה כזאת שלומיאלית?

אלי גולדשמידט (העבודה):

אין מס על הבורסה, אין אינפלציה, כל האסונות של האופוזיציה נגמרו.

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת גולדשמידט, הייתי מתבייש להגיד שבסוף לא היה מס על הבורסה. אתה ישבת פה בלילות אתי. ברכת מהאולם כמו עכבר, אני צודק או לא?

אלי גולדשמידט (העבודה):

לא כמו עכבר.

פיני בדש (צומת):

לא כמו עכבר, כמו ארנבת ברכת – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

לא כמו ארנבת, היו טלפונים.

פיני בדש (צומת):

– – מהלחץ שהיה, וצעקת: מאבדים את השלטון, פעם כן מס על הבורסה, פעם לא מס על הבורסה. אגב, הייתי בעד מס על הבורסה, אפילו החבר'ה שלך התקיפו אותי. אני חושב שצריך למסות את שוק ההון. החלטת אחרת? מה אתה חוזר בכך? תעמוד בדברך. האם זה הדבר היחיד שבו הוא חזר בו? כל שני וחמישי הוא חוזר בו מהצהרות כאלה ואחרות.

אלי גולדשמידט (העבודה):

למה אתה מפגין את זה שהיית בעד המס?

פיני בדש (צומת):

דעתי הכלכלית עקבית, דעתי הפוליטית עקבית, אני לא משנה את דעתי. כשאנשים קיבלו באותו לילה טלפונים, הם נבהלו ושינו את דעתם. אני חושב שצריך למסות את שוק ההון בארץ.

אלי גולדשמידט (העבודה):

חבר הכנסת בדש, עם היד על הלב, את האמת: המצב הכלכלי בארץ עכשיו טוב?

פיני בדש (צומת):

אז מה אם הצריכה הפרטית גדלה? החיסכון ירד בצורה דרסטית.

אלי גולדשמידט (העבודה):

המצב הכלכלי טוב?

פיני בדש (צומת):

מה זה טוב? אתה יודע מה קורה עכשיו? אנשים חיים את היום-יום כי לא מאמינים לממשלה. חבר הכנסת גולדשמידט, ברגע שאתה לא חוסך סימן שאתה לא מאמין במדיניות הכלכלית. הכול הוציאו את הכסף מהחסכונות והם משקיעים את זה בצריכה. מה מראים? הצריכה הפרטית גדלה ב-22%. אבל החיסכון ירד ב-5%.

אלי גולדשמידט (העבודה):

הצמיחה עלתה ב-6%. בכל אירופה אין צמיחה כזאת.

פיני בדש (צומת):

אתה יודע שהצמיחה עלתה כתוצאה מעלייה של 22% בצריכה הפרטית. ברגע שהצריכה הפרטית עולה, יש יותר – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

היצוא עלה.

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת גולדשמידט, הרי זו אחיזת עיניים.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת גולדשמידט, אומנם אני מסכים במידה מסוימת שהמצב הכלכלי לא רע, אבל אל תתחייב שהוא טוב. אם לא נעשה את המתחייב בכל מה שקשור במטבע חוץ ועוד בכמה דברים, זה יכול להיות פצצת זמן.

פיני בדש (צומת):

מה קורה עם הגירעון המסחרי? הגירעון המסחרי גדל בשנה ב-7.5 מיליארדי דולר, לא שקל. מאיפה תביא את הכסף?

אלי גולדשמידט (העבודה):

אנחנו סיירנו יחד באזור שלך, בבאר-שבע. הוקמה שם קריית תעשייה לתפארת. איז'ו רגר, איש הליכוד אמר: בשנתיים עשו פה מה שלא עשו ב-15 שנה קודם לכן; אתה היית נוכח שם. ירדה האבטלה, עלתה האוכלוסייה בעשרות אלפי אנשים, פסקה ההגירה השלילית, וזה באזור שלך, בעומר.

פיני בדש (צומת):

חבר הכנסת גולדשמידט, מה שעשינו בעומר וגם בבאר-שבע הוא בזכות ולא בחסד, נאבקנו בשביל זה. אני חייב להגיד מעל הדוכן פה, שזה לזכותנו של שר התעשייה והמסחר, מיכה חריש. הוא בין הבודדים שהשקיע את מירב המאמצים בנגב, אבל זה לא מכסה אפילו 1% של הזנחה במשך 50 שנה בנגב.

אל תתחמק, אתה מסיט את הנושא.

אלי גולדשמידט (העבודה):

— — —

פיני בדש (צומת):

אני חוזר לגירעון המסחרי. זה בלוף. אנחנו נתמוטט כמו במקסיקו; שם הכלכלה התמוטטה והאמריקנים מנסים לעזור להם. הרי מה קרה? אתה אומר שהאינפלציה יורדת. הריבית היתה כל כך גבוהה, עד שכל ההון של המאפיה הרוסית הגיע לארץ כדי לקבל ריבית גבוהה. כל זה היה בלוף.

פתאום יתרות מטבע החוץ עלו. למה עלו? כי הגיע הון זר לארץ בגלל הריבית הגבוהה. ומה יקרה כשהריבית תרד? ימשכו את כל הכסף חזרה והכלכלה תתמוטט כמו בלון, כמו שזה קרה במקסיקו.

אלי גולדשמידט (העבודה):

זה לא טוב שמורידים את הריבית? מה טוב?

פיני בדש (צומת):

את זה אתה יודע. עכשיו אתה אומר – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

כשיש ריבית גבוהה אתם צועקים, למה הריבית גבוהה. עכשיו מורידים את הריבית, ואתה בוכה שמורידים אותה. מה שעושים יהיה לא טוב?

פיני בדש (צומת):

לא, לא אמרתי. אני לא בוכה. הסברתי למה יתרות מטבע החוץ גדלו. טוב שמורידים את הריבית. טוב שהאינפלציה יורדת. אבל אתה צריך לזכור – – –

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

פיני בדש (צומת):

תן לי לגמור את הקטע הכלכלי.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת בדש, הבעיה המרכזית במשק הישראלי היא, שאנחנו עם חזק עם המון שכל, עם המון ידע, חיים ברמת חיים נמוכה מאוד. מדוע רמת החיים נמוכה ביחס לפוטנציאל, ביחס למה שיש לנו?

למה אנחנו חיים ברמת חיים נמוכה? כי יש מסים גבוהים, שלוקחים כדי לתגמל את מי שלא צריך לתגמלו.

פיני בדש (צומת):

אני רק רוצה לתת שיעור קטן. הוא יושב כמונו בוועדת הכספים ויודע את האמת. הוא אומר לי שהצמיחה עלתה ב-6%. כשהצריכה הפרטית גדלה ב-23%, הרי יש ביקוש.

אלי גולדשמידט (העבודה):

איך היצוא עלה? מה זה שייך לצריכה?

פיני בדש (צומת):

רגע. יש ביקוש, מייצרים יותר ואז היצוא גדל, התל"ג עולה, יפה מאוד. אבל מאין בא הכסף? מהחסכונות. החיסכון הממוצע בעולם הוא – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתה לא צודק.

פיני בדש (צומת):

החיסכון הממוצע בעולם הוא 23%. אנחנו ירדנו ל-18%, ואנחנו בירידה מתמדת. אנשים פותחים את קופות הגמל שלהם. גם לי נפתחה קופת גמל. עשיתי חשבון שלא כדאי להחזיק כסף בקופות גמל, צריך לקנות בו דירה או משהו אחר. קופות הגמל מתמוטטות. קרנות הפנסיה – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

לא נכון.

פיני בדש (צומת):

מה אתה אומר לי, לא נכון? בשנה שעברה קופות הגמל הפסידו לפחות 7%. אתה משקיע בתוכנית חיסכון ומפסיד כסף? תשקיע אותו בצריכה, לפחות תיהנה ממנו. הכסף הולך ומאבד מערכו.

מה קרה בארבע השנים האחרונות? אנשים איבדו את האמון בשוק ההון, איבדו את האמון בחיסכון, ולכן החיסכון הולך ודועך. קרנות הפנסיה בהתמוטטות מוחלטת. אנחנו בגירעון אקטוארי של 35 מיליארד שקל.

אלי גולדשמידט (העבודה):

הממשלה הזאת מצילה אותן.

פיני בדש (צומת):

איזה מצילה? מה עושה הממשלה הזאת עכשיו? היא חותמת הסכמים לקרנות הפנסיה, כשהיא יודעת שהיא לא תפרע את השטר הזה. ולמי היא נותנת את ההטבות? – לעובדי ההסתדרות. כחבר ועדת הכספים אני מקבל כל יום מכתבים מעצמאים, וגם אתה קיבלת עצומות, שהפקירו אותם. עשית הסכם עם אנשי ההסתדרות, תעשה הסכם גם עם העצמאים. למה, כי העצמאים לא שייכים למסד שבמוצהר הולך אחרי מפלגת העבודה? תן להם שוויון.

אני חוזר לנקודת ההתחלה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אם כל כך רע כמו שאתה מתאר, איך זה יכול להיות שלפי סקר דעת הקהל שפורסם ביום שישי האחרון רוב הציבור לא רוצה להקדים את הבחירות?

פיני בדש (צומת):

אגיד לך למה. אם היית שואל את חברי הכנסת הייתי מבין למה, כי אף אחד לא רוצה לעזוב את המקום. אבל מרבית הציבור – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

— — —

פיני בדש (צומת):

לא ראיתי את הסקר הזה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

תאמין לי, זה הופיע ב"ידיעות אחרונות" ביום שישי. נדמה לי 60%.

פיני בדש (צומת):

לא, אין 60%.

אלי גולדשמידט (העבודה):

הרוב היו נגד בחירות מוקדמות. אם כל כך רע, כמו שאתה מתאר, למה לא רוצים ללכת לבחירות?

פיני בדש (צומת):

אמרתי לך, אנשים מרגישים טוב.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

מבזבזים כסף במדינה די והותר, למה יבזבזו עוד?

פיני בדש (צומת):

אנשים מרגישים טוב, אמרתי לך, כי עכשיו הם חיים את היום. אני מכיר את הסיפור מימי הביניים כשאמרו: תיקחו עוד מסים מעובדי האדמה. האריסים היו צועקים ובוכים. תיקחו עוד, והם בוכים. יום אחד בא האחראי ואמר: חבר'ה, הם השתגעו, הם התחילו לצחוק. הוא אמר: תעצור, זו נקודת השבר. העם צוחק, הוא בנקודת ייאוש. כל מה שיש הוא שורף. תחיה היום כי מחר תמות. זה מה שקורה מבחינת שוק ההון, מבחינת ההשקעות. מחירי הקרקעות עולים לשמים.

לכן אני אומר: רבע מיליארד שקל העבירו כרגע לרשות הפלשתינית. לדעתי זה בכלל בניגוד לחוק, כי החוק עוד לא עבר, ולא ברור לי למה מעבירים כבר רבע מיליארד שקל. אני חושב, שהסכום הזה לא מכסה את כל הנזקים, את כל מה שהם חייבים להחזיר לעם היהודי.

למי נותנים את הכסף, ריבוננו של עולם. תסתכלו מה קורה שם. אילו ידעתי שחלק מהכסף הזה הולך לפיתוח, לפחות המדינה היתה אומרת: חלק נעביר ישירות להשקעות בתעשייה. עד שייסגר נושא ירושלים, עד שהם יעמדו בהתחייבויות שלהם בחמש השנים הקרובות – רק אז אפשר להמשיך ולחשוב מה עושים הלאה.

חבר הכנסת סילבן שלום, כל הסכם שנחתם היום והם לא עומדים בו – אני מקווה שאתם תהיו אתנו בשלטון בקדנציה הבאה – בטל מעיקרו, וכל דבר שנעשה לגבי ירושלים, שהוא לא במסגרת ההתחייבויות שהיו, בטל מעיקרו.

אני חוזר ואומר: אני מבקש להצביע נגד החוק הזה. זה חוק לא הגיוני, חוק רע. תסתכלו מה עשו מדינות אירופה והעולם שהפסיקו את הסיוע הכלכלי, מפני שהן הבינו שהוא צוחק מכולם. שיפסיק לצחוק עלינו ונפסיק לתת לו את הכסף. תודה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת פיני בדש.

אני ממזין את חבר הכנסת סילבן שלום. בבקשה, אדוני.

סילבן שלום (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אמר חבר הכנסת פיני בדש עכשיו: אני מקווה שאתם תהיו אתנו בשלטון בפעם הבאה. זה אולי מהווה רמז, שצומת בכל מקרה תהיה בשלטון בפעם הבאה, או שהיא תלך עם הליכוד או עם העבודה. צר לי לשמוע מאנשי צומת שאומרים: אני מקווה שתהיו אתנו בשלטון בפעם הבאה, כי אתם בוודאי תהיו בשלטון בפעם הבאה. ואני חשבתי לתומי, שצומת הולכת רק עם המחנה הלאומי. אבל לצערי הרב, כנראה גם לאחר מה שקרה ב-1992, אתם ניהלתם משא-ומתן גם עם מפלגת העבודה, וזה לא העיד הרבה לזכותכם ולטובתכם, ואני מצר על כך. אני סמוך ובטוח שהתעשתתם ושראשיכם יודעים שאפשר ללכת לקואליציה רק עם הליכוד ולא עם שום מפלגה אחרת. קרי, לא יכול להיות מצב שאתם תהיו בשלטון ואנחנו לא, כי אם אנחנו לא נהיה בשלטון, גם אתם לא תהיו – לפחות זה מה שאני רוצה לקוות ולהאמין שכך יהיה.

אתה דיברת הרבה על עניין של ביצוע ההסכמים ואם יש לכבד את ההסכמים. אני אמרתי בפעם הקודמת, שלכל הסכם יש שני צדדים, וכידוע לכם, לפי דיני החוזים, כשצד אחד לא מקיים את ההסכם, הצד השני לא חייב לקיים את ההסכם גם מצדו הוא. אם ערפאת לא מקיים את ההסכם – וכידוע לכם, הוא לא מקיים את ההסכם – אין שום סיבה שאנחנו, מדינת ישראל, נקיים את חלקנו בהסכם כשהצד השני מפר אותו בריש גלי. עד מתי נובל ככבשים? עד מתי נהיה היחידים שמקיימים

את ההסכמים, והצד השני לועג לנו בבוז? עד מתי נהיה אלה שמקריבים את מיטב בנינו, והצד השני יושב מהצד ומוחא כפיים? האם יהיה לזה אי-פעם סוף? האם יהיה מצב שנבוא ונאמר, הצד השני יעשה משהו לשינוי פני המצב? הרי הצד השני לא מראה שום נכונות, לצערי הרב, ללכת לקראת, שום נכונות. הצד השני הוא כזה, שהוא חושב שהוא צריך לקבל, ונתינה אינה בלקסיקון שלו. הוא צריך לקבל את עזה, הוא צריך לקבל את יריחו, הוא צריך לקבל את יהודה ושומרון. לפי פייצל חוסייני – עכשיו גם את מערב ירושלים, שלא לדבר על מזרח העיר. ומחר, כידוע לכם – כל שטחי ישראל.

אני אומר לך, חבר הכנסת גולדשמידט, וכבר שאלתי אותך שלשום: הרי אתה יודע, חבר הכנסת גולדשמידט, שאתם חייבים ללכת בעקביות לפי קו ההיגיון שלכם. הרי קו ההיגיון שלכם אומר: אנחנו הולכים להסכם עם אש"ף כי אין ברירה. ניסינו הכול, ניסינו את כל השיטות, אין ברירה. הם שונאים אותנו, הם לא אוהבים אותנו, הם הורגים בנו, הם דוקרים אותנו, הם רוצחים אותנו, לכן בואו ניפרד. שתי מדינות לשני העמים – הם יחיו שם, אנחנו נחיה פה.

אני אומר: אם ההיגיון הזה הוא היגיון נכון, הוא צריך לעבוד לאורך כל הדרך. מה יקרה מחר אם יהיה אותו מצב בגליל ויתחילו שם אינתיפאדה, ידקרו בנו, יהרגו בנו, ירצחו אותנו? האם גם שם ניפרד? האם גם את הגליל נעזוב? הרי שם עוד יהיה מצב שיהיה להם גבול משותף עם המדינה הפלשתינית העתידית, חס וחלילה, כי בין הגליל למדינה הפלשתינית יהיה גבול משותף.

פיני בדש (צומת):

גם בנגב.

סילבן שלום (הליכוד):

אנחנו נעזוב אז את הגליל? אז באים חבריך ואומרים לי: שם לא. אני אומר: למה לא? אומרים: כי שם זה שלנו. אני אומר: למה יהודה ושומרון לא שלנו? – כי יהודה ושומרון זה לא שייך.

אני אומר לך דבר אחד: אזור יהודה ושומרון, כידוע לך, לא נמצא בריבונות של אף אחד. מ-1946 עד 1967 שלט שם המלך ההאשמי. שתי מדינות בעולם בלבד הכירו בריבונותו, האחת מהן היא בריטניה, השנייה – פקיסטן. אבל מעבר לכך, ב-1987 הודיע המלך חוסיין, שהוא מתנתק מיהודה ושומרון. בכל מקרה, ביהודה ובשומרון, חבר הכנסת גולדשמידט, אין ריבונות של אף אחד, כי, קודם כול, אף אחד לא הכיר בריבונות הירדנית, אבל אפילו היתה ריבונות ירדנית – ולא היתה – המלך חוסיין עצמו הודיע ב-1987, שהוא מתנתק מיהודה ושומרון. יוצא היום מצב שאין ריבונות ביהודה ובשומרון.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתה בעד ריבונות ישראלית ביהודה ושומרון?

סילבן שלום (הליכוד):

אני, ודאי שכן.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מה תעשה עם 2 מיליוני פלשתינים?

רחבעם זאבי (מולדת):

תשאל אותי, לי יש תשובה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אני שואל אותך: מה תעשה עם 2 מיליוני פלשתינים? הם יצביעו לכנסת?

סילבן שלום (הליכוד):

לא לך יש תשובה ולא לך יש תשובה, לשניכם אין תשובות. אני אגיד לך מה התשובה: קודם כול, כשאתה אומר 2 מיליונים, זו המצאה פרועה. אין לך שום מספר מדויק המאפשר לבוא ולהגיד כמה אנשים גרים שם.

אלי גולדשמידט (העבודה):

כמה יש שם?

סילבן שלום (הליכוד):

תמיד דובר על מיליון וחצי, כשהמספר אמור גם בעזה וביהודה ושומרון.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מיליון וחצי.

סילבן שלום (הליכוד):

עזה כבר לא אצלי, ואם ביהודה ושומרון גרים 800,000 או 900,000 או מיליון – כמה גרים בגליל, 900,000? אז גם להם מגיעה מדינה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתה נותן להם אזרחות?

סילבן שלום (הליכוד):

אני נותן אוטונומיה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתה ריבון, אתה מחזיק מיליון איש.

סילבן שלום (הליכוד):

אנחנו התחלנו בהסכמי קמפ-דייוויד להגיע למצב שהדיון עם הפלשתינים על פתרון הקבע יבוצע לאחר אוטונומיה של חמש שנים. אנחנו בעד אוטונומיה, אבל אתם אומרים: אימצנו את תורת הליכוד, עשינו אוטונומיה. הרי בכל דבר אתם לוקחים את מה שאמרנו, באיחור, ומיישמים, אבל רע. אתם כל השנים דיברתם על פשרה טריטוריאלית. מי הסכים בכלל לדבר אתכם? מי הסכים לדבר אתכם על פשרה טריטוריאלית? עכשיו אתם אומרים: עשינו אוטונומיה. אבל איזו אוטונומיה זו? האם זו האוטונומיה שאנחנו התכוונו לה? יש אוטונומיה ויש אוטונומיה. האוטונומיה שלכם, חבר הכנסת גולדשמידט, היא נמר; שלנו – חתלתול. זה ההבדל. שניהם שייכים למשפחת החתולים, אבל חתלתול זה PUSSICAT.

רחבעם זאבי (מולדת):

את שניהם צריך לשלוח.

סילבן שלום (הליכוד):

נמר הוא טורף; כשהוא אוכל קצת הוא רוצה עוד קצת. גם נמר וגם זאב הם טורפים, הם רוצים עוד ועוד, עוד כבשה ועוד כבשה. כך הם רוצים את עזה, אחרי זה יהודה ושומרון, אחרי זה מזרח-ירושלים, עכשיו מדברים על מערב ירושלים.

יש מצב מסוים, שאנחנו הצענו בו אוטונומיה אמיתית, שזה הפתרון. אפשר לבוא ולהגיד: זה לא פתרון ריאלי, אף אחד בעולם הערבי לא יקבל את הפתרון של האוטונומיה. אני רוצה לתת לך דוגמה אחת קטנה, מתי אנחנו יכולים לעמוד על שלנו והצד השני גם יקבל את זה. אתן לך דוגמה: במרס 1990, לפני חמש שנים, נפלה ממשלת האחדות הלאומית. אף אחד בציבור כמעט לא זוכר על מה נפלה הממשלה, ולא בכדי.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אני זוכר. על בייקר, על הסכם קהיר.

סילבן שלום (הליכוד):

אתה זוכר – על בייקר. יפה מאוד.

ממשלת האחדות נפלה אז, כי היינו צריכים להגיד "כן" לשאלות בייקר. ומה היו שאלות בייקר? מה היתה תוכנית בייקר? התוכנית היתה ללכת לוועידה בין-לאומית בקהיר, בהשתתפות המעצמות, בחסות האו"ם, בהשתתפות משלחת פלשתינית נפרדת, תוך הודעה מראש על הקפאת ההתנחלויות. אתה לא היית אז כאן. אני אומנם לא הייתי אז חבר כנסת, אבל הייתי אז עוזרו של שר מסוים, והסתובבתי כאן באותו יום, 15 במרס 1990. באותו יום באו לשמיר, תאמין לי, גם חלק משרינו ואמרו לו: תסכים, נראה אחר כך. לקחו אותנו אחר כך לרב עובדיה יוסף. שם היה מסמך שהרב עובדיה יוסף הכין, שהוא ביקש משמיר לחתום עליו. רק תגיד "כן" לבייקר ואנחנו לא מפילים את הממשלה. ובאותו יום, כששמיר ידע שהוא חוזר לכנסת ומקבל אי-אמון בפעם הראשונה בתולדות המדינה, למרות זאת הוא החליט שהוא אומר "לא". תאמין לי, הוא לא צריך את ההערכה שלי, אבל באותו יום ההערכה שלי כלפיו עלתה לגבהים, כי באותו יום הוא ידע שהוא גומר את הקריירה הפוליטית שלו, שבעצם הוא חוזר לכנסת, מקבל אי-אמון ונפרד מהשלטון.

אבל, יצא מה שיצא בזכות סייעתא דשמיא, שנשארו בשלטון. ותראה מה קרה כעבור שנה וחצי: הגענו לוועידת מדריד בלי חסות האו"ם, עם משלחת ירדנית-פלשתינית משותפת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

עם מייסד אש"ף שאפי.

סילבן שלום (הליכוד):

בלי נציג ממזרח-ירושלים – היינו אמורים לשתף נציג ממזרח-ירושלים לפי תוכנית בייקר, ולא בכדי. למה נציג ממזרח-ירושלים? כדי להכיר בכך שהאוטונומיה כוללת את מזרח-ירושלים; בלי נציג מהפזורה הפלשתינית – בשביל מה אמור היה להיות נציג מהפזורה הפלשתינית? – ההכרה שלנו בזכות השיבה שלהם; ובלי הודעה מראש על הפסקת ההתנחלויות, ושיחות ישירות, בפעם הראשונה בתולדות המדינה, עם סוריה, עם לבנון, עם ירדן ועם הפלשתינים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מה זה התקדמתם.

סילבן שלום (הליכוד):

מה אני רוצה לבוא ולהגיד לך? כשאתה אומר לא, ולפעמים כשאתה עומד על האינטרסים שלך, הצד השני מבין שמולו עומדים אנשים שבאמת שומרים על האינטרסים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

כמו שבגין עמד על האינטרסים בסיני?

סילבן שלום (הליכוד):

הבעיה אתכם היא, שאתם ידועים ככאלה שלא עומדים על האינטרסים. אתם ידועים ככאלה שלא שומרים על שום דבר. אתם ידועים ככאלה, שכל פעם שיבקשו מהם, ייתנו עוד ועוד ועוד. לכן תובעים מכם עוד ועוד ועוד.

אלי גולדשמידט (העבודה):

למה החזרתם את כל סיני? אתה לא שומע? אתה מתעלם מהשאלה שלי? למה החזרתם את כל סיני עד הסנטימטר האחרון?

סילבן שלום (הליכוד):

חבר הכנסת גולדשמידט, נוצר מצב שלצערי הרב אני חייב לומר דבר פשוט ביחס אליו. היום יש ממשלה בישראל שמוכנה לוותר על הכול. היא פשוט מוכנה לוותר על כל דבר, כל דבר שמבקשים: הסכמנו עד עכשיו לזה, לא נותר גם על הדבר הקטן הזה? אצלנו, כשזה הגיע להכרעה אמיתית, אידיאולוגית, אמרנו לא.

אלי גולדשמידט (העבודה):

לא בסיני. החזרתם את כל סיני. הייתם חזקים ואמיצים, החזרתם הכול.

סילבן שלום (הליכוד):

אמרנו לא לתוכנית בייקר.

חבר הכנסת גולדשמידט, אל תפריע לי. אני לא מפריע לך כשאתה מדבר. אפשר קריאת ביניים אחת, אפשר שתיים, אבל עם כל הכבוד, כשתעמוד פה על הדוכן תגיד מה שאתה רוצה. אתה לא יכול להפריע לי במשך כל הנאום.

אנחנו, כאשר זה הגיע למצב של הכרעה אמיתית, הכרעה אידיאולוגית, הסכמנו לוותר על השלטון. "התרגיל המסריח" שלכם היה עשוי להצליח, כי ש"ס נתנו לכם יד. אבל, אף שידענו שש"ס נותנת לכם יד, והממשלה עומדת ליפול, והשלטון עובר אליכם, החלטנו שלא לשבור את האידיאולוגיה שלנו, לא לשבור את עיקרי האמונה שלנו, לא לשבור את מה שאנחנו רוצים ומאמינים בו. אמרנו לא לתוכנית בייקר.

אבל אתם, בשביל השלטון, תבטלו הפקעות בירושלים. אתם בשביל השלטון תמכרו כל דבר. מה קרה עם ההפקעות בירושלים? כתוצאה ממה נולדו ההפקעות בירושלים, אדוני היושב-ראש? ההפקעות בירושלים נולדו מדבר שרוב הציבור שכח אותו. הן נולדו לאחר שהוחלט לבטל את ההפקעות באפרת. אתה זוכר מה קרה באפרת? אז הגיע אחמד טיבי עם הכנופיה, והם עמדו כחומת ברזל לעצור את ההפקעות באפרת. וכאשר ראש הממשלה רבין, שנכנע לכל דבר, נכנע גם באפרת וביטל את ההפקעות, הוא אמר בהחלטה: אבל נבנה בירושלים וסביבותיה, נבנה כך וכך וכך. אבל לאחר שהוא כבר ויתר באפרת, אין לו אפשרות להמשיך בירושלים. אז עושים יד אחת עם דראושה וחד"ש וזורקים ומגלגלים את הכדור אל הליכוד.

יורם לס (העבודה):

אתם עושים אתו יד אחת.

סילבן שלום (הליכוד):

לא נשמע כדבר הזה. אתם מחליטים להיכנע, מחליטים להתקפל כתוצאה ממצב שבו שליחי אש"ף אומרים לכם מה לעשות, ואתם אומרים: הליכוד אשם.

יורם לס (העבודה):

אבל הכול בגללכם. מי עשה יד אחת עם דראושה? אתה עשית יד אחת עם דראושה.

סילבן שלום (הליכוד):

מי החליט להיכנע לתמר גוז'נסקי? אנחנו?

יורם לס (העבודה):

בטח אתם.

סילבן שלום (הליכוד):

מי החליט לתת לה מה שהיא רוצה? אנחנו?

יורם לס (העבודה):

נכון, אתם.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת יורם לס, אני מבקש ממך. היו שלוש קריאות ביניים שלך ולא הערתי לך.

סילבן שלום (הליכוד):

אתם אלה שהחלטתם בהחלטת ממשלה, בבושת פנים, כאשר שר החוץ עמד כאן ואמר את מה שאמר: אנחנו מחליטים לבטל את ההפקעות בירושלים.

יורם לס (העבודה):

בגללכם.

סילבן שלום (הליכוד):

אוי לאוזניים שכך שומעות. ומה נכתב בעיתונים? הוא אמר לשחל: אנחנו נבטל את ההפקעות בירושלים ונזרוק את האשמה על הליכוד. ואז שחל צחק צחוק גדול ואמר: איזה רעיון נפלא.

רחבעם זאבי (מולדת):

ממש יצירתי.

סילבן שלום (הליכוד):

רעיון יצירתי, תחבולה נהדרת. אנחנו נהיה אלה שנבטל את ההפקעות, אנחנו ניכנע לחד"ש, אנחנו ניכנע לאש"ף, אנחנו ניכנע לעולם הערבי, אבל נזרוק את האשמה על הליכוד.

יורם לס (העבודה):

מי הגיש הצעת אי-אמון? מי תמך באי-אמון?

סילבן שלום (הליכוד):

איך אפשר להיות עזי מצח כאלה? איפה הבושה? מאין יש לכם החוצפה הזאת? אין לכם בושה.

יורם לס (העבודה):

הצביעות היא שלך.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת לס, אני מבקש.

יורם לס (העבודה):

אי-אפשר לשמוע זאת.

סילבן שלום (הליכוד):

גם להפקיר את ירושלים, גם לבטל את ההחלטה על ההפקעה וגם לזרוק את הכדור אל הליכוד. אני מאוד מקווה שלהבא תעשו את מה שנדרש.

אני רואה שהגיע חבר הכנסת מיכאל איתן – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

חכה עוד דקה, אני מחפש פה איזה נייר.

סילבן שלום (הליכוד):

אז אדבר עוד דקה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מבין שזה סדר חדש בכנסת.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

כן, הוא מחפש נייר.

סילבן שלום (הליכוד):

אתם ניסיתם במשך שנים רבות לזרוק הרבה דברים על הליכוד, הרבה סממאות. אמרתם שהליכוד יביא מלחמה, אצל הליכוד יהיו עצירים פוליטיים, הליכוד יביא הנה משטר פאשיסטי. זכורות לנו כל הדוגמאות מתשדירי השירות שלכם, איך הליכוד כביכול ישלח פקחי טיסה לשבור שביתה ב"אל על", הליכוד יעצור עיתונאים.

זכורה אותה כתבה נפלאה של אחד שכבר איננו אתנו, אהרל"ה בכר, שתיאר בצבעים יפים איך הוא הכין את הנעליים הגבוהות, את כלי הגילוח, את השק, את הצידוד, כדי להמתין לדפיקה על הדלת, כי כל רגע באים לעצור אותו. זו כתבה שנכתבה מייד אחרי 17 במאי 1977.

הלעטתם את הציבור באמונות שונות, בחצאי אמיתות, שהליכוד הוא המפלצת הגדולה ביותר. ולא עברו שישה חודשים ואנואר סאדאת היה כאן במדינת ישראל וקרא לשלום אתנו.

גם עכשיו ניסיתם לעשות אותו דבר, אבל זה לא יעזור. הציבור רואה, שמאז 1992 לא רק שלא קיימתם אף הבטחה שלכם, אלא עשיתם בדיקון ההיפך. הבטחתם שלא תדברו עם אש"ף; אמרנו לציבור שכן תדברו עם אש"ף. פרסמנו מודעת בחירות שאמרה, כי מאחורי רבין עומד פרס, מאחוריו שריד, מאחוריו דראושה, מאחוריו ערפאת. לצערי הרב, גנזו לנו את מודעת הבחירות הזאת. לא עברו שמונה חודשים מהבחירות, ואכן מאחורי רבין עמד פרס, ומאחוריו – שריד, דראושה וערפאת.

יום אחד לפני הבחירות עמד רבין עם קהלני ברמת-הגולן ואמר: גם לעת שלום לא נרד מרמת-הגולן. עכשיו השאלה היא, לא אם נרד מרמת-הגולן, לא אם נרד מכל רמת-הגולן, כי ברור שנרד מרמת-הגולן, וברור שנרד מכל רמת-הגולן. השאלה היא: מתי תתבצע הנסיגה, האם עד 1996, כמו שרוצה אסד, כי הוא חושש, בצדק, שנתניהו יהיה ראש ממשלת ישראל הבא, או כמו שרוצה רבין – לעשות הסכם ביניים קטן, להביא את אסד לארץ, או שהוא ייסע לדמשק, לחתום אתו חוזה שלום ולבצע את כל הנסיגה לאחר 1996. זה כל ההבדל כרגע.

באים ואומרים: מה אתה רוצה מאסד, שהוא יהיה פחות סורי מאשר סאדאת היה מצרי? איך אתה רוצה שהוא יוותר כאשר סאדאת קיבל את הכול? האם אפשר להשוות בין הדברים, חבר הכנסת לס? הרי הצבא המצרי יושב 400 ק"מ מהגבול, וכל כניסה שלו פנימה מתגלה מייד על-ידי מערכות ההתרעה בתוך שניות. אבל כשהצבא הסורי ישב למעלה ברמת-הגולן – אני יודע את דעתך על הגולן, שהיא דעה לאומית, ואני חייב לציין אותה.

יורם לס (העבודה):

פשרה, זו דעתי.

סילבן שלום (הליכוד):

אבל, האם אפשר להשוות בין שני הדברים? גם אם רוצים ללכת על מודל של שלום שכבר היה וליישם אותו, אני אומר: בסדר, בואו ניישם את המודל עם ירדן. הרי עשינו שלום עם ירדן שהוא שלום תמורת שלום. יהודה ושומרון, שלפי גרסתכם נכבשו מירדן ב-1967, לא הוחזרו. נתנו שלום וקיבלנו שלום. לתיקוני הגבול הקלים אין שום משמעות. המודל הזה הוא פחות טוב? בואו נאמץ את המודל הירדני. מה רע בו?

אבל, אני רוצה לשאול אתכם, אלה האומרים שתי מדינות לשני העמים בגלל תוכנית החלוקה באו"ם. האו"ם החליט שיהיו שתי מדינות. אבל האו"ם גם החליט בזמנו על גבול בין-לאומי בינינו לבין סוריה. אתם מחד"ש, ממד"ע, ממרצ וחלק מהעבודה, האם תתמכו בדרישת ישראל לסגת רק עד הגבול הבין-לאומי, או שאתם תומכים בדעתו של אסד, שצריך לסגת עד גבולות 4 ביוני 1967?

אם אתם תומכים בדעתו של אסד, ואני יודע שכן, זה סימן של הסכמה לדבריו, כי מה שנכבש בכוח המלחמה צריך להישאר אצלו, ולא משנה הגבול הבין-לאומי. אם כך, נוצר מצב, שאם אנחנו שחררנו את יהודה ושומרון במלחמת מגן, זה צריך להישאר אצלנו. אי-אפשר להחזיק את המקל בשני הקצוות. הדבר לא ניתן.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת מיכאל איתן – – –

רענן כהן (העבודה):

— — —

סילבן שלום (הליכוד):

אני רציתי שיעלה כבר מזמן.

רענן כהן (העבודה):

— — —

סילבן שלום (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני קורא בזה לחברי הכנסת שלא לתמוך בהסכם הזה, לא לתמוך בתוכנית הזאת, לא להעביר את כספי משלם המסים הישראלי, שצריכים להיות בתוך תקציב המדינה, לרשות הפלשתינית. עניי עירך קודמים, וזה כבר נאמר על-ידי חכמינו ז"ל, הלוא הם חז"ל. תודה רבה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת סילבן שלום.

אני מזמין את חבר הכנסת מיכאל איתן. אני מבין שהוא אחרון הדוברים.

מיכאל איתן (הליכוד):

כן.

היו"ר ר' אדרי:

ובשעה 19:00 ההצבעה. בשעה 18:55 נצלצל, חמש דקות לפני ההצבעה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בדרכי לאולם המליאה ראיתי בפינת אבדות ומציאות הודעה: אבדה תוכנית ביטחונית; באותיות גדולות. אני ניגש, מסתכל מקרוב ואני קורא: ממשלת ישראל מודיעה שהיה היתה פעם תוכנית שקראו לה "תוכנית ההפרדה". תוכנית ההפרדה, שנולדה בקול תרועה גדולה, נעלמה.

דוד מנע (הליכוד):

פרחה עם הרוח.

מיכאל איתן (הליכוד):

כל המוצא הישר מתבקש להרים טלפון לשר המשטרה שחל ולהודיע לו לאן נעלמה תוכנית ההפרדה. משה שחל, איש ברוך משרדים, עתיר תקציבים, שופע רעיונות, יזם, הגה, עבד קשה מאוד על אמצעי התקשורת והציג לעם ישראל את תוכנית ההפרדה, שתביא לנו את הביטחון. והנה היא נעלמה. מי מכיר, מי יודע, מי שמע?

לעומת זאת, מגיעה הממשלה שלנו לוועדת הכספים, ויש לה תוכנית חדשה. תוכנית ההפרדה נעלמה, מביאים תוכנית חדשה ששמה "כשל צבעים". מה זה "כשל צבעים"? המלה "כשל" באה מהביטוי כישלון, אבל את זה לא צריך להוסיף על תוכניות של הממשלה. כל תוכנית של הממשלה היא תוכנית כשל. ראייתם איזו תוכנית שהממשלה הזאת הביאה והחזיקה מעמד? היתה לה תוכנית ליום חינוך ארוך; היתה לה תוכנית למיסוי הבורסה; היתה לה תוכנית הפרדה, היו לה כל מיני תוכניות. אבל, כשל צבעים.

באים ואומרים לנו כך: חברי ועדת הכספים, תנו ידכם. על מנת שאנחנו נוכל להוציא את כוחות צה"ל מריכוזי הערים ביש"ע, תנו לנו אישור להוציא מיליארד ו-300 מיליון שקל. אתה מסתכל ואתה שואל את עצמך, ואני עכשיו שואל בכלל ללא קשר פוליטי; אנסה לשקף עמדה גם של משקיף מהשמאל.

אתה שואל את עצמך: הממשלה הזאת היא ממשלה נורמלית? הם יודעים מה הם רוצים בכלל? אחת מהשתיים: אם הממשלה זאת מודיעה – כמו שהיא מודיעה מפי ראש הממשלה בפועל, חבר הכנסת לשעבר שריד, והיום השר לאיכות הסביבה האזורית העולמית – שממילא כל היישובים ירדו וממילא כל היהודים לא יהיו שם, בשביל מה אנחנו צריכים להוציא מיליארד ו-300 מיליון שקל, בשביל כמה חודשים? מצד אחר, אם הממשלה הזאת מתכוונת שעם ישראל והיישובים היהודיים ישבו שם, אדרבה ואדרבה, אנחנו נתמוך בה, אבל לא צריך להוציא את צה"ל מריכוזי הערים.

צא ולמד. מצד אחד, הם אומרים לפלשתינים: חבר'ה, אנחנו מתחילים בנסיגה. מה שהבטיח יוסי שריד יקיים, צה"ל יוצא, ובעקבותיו יצאו גם היישובים היהודיים. מצד אחר, הם באים אלינו ואומרים: תנו מיליארד ו-300 מיליון שקל. אם אתם רוצים להישאר, אל תוציאו את הצבא ותשקיעו, ונתמוך בכם. אם אתם רוצים ללכת, זה בזבז כסף, חבל על כספי משלם המסים.

אבל, יש לי רושם שהצעות שלי וההתרגזות שלי מהטמטום הזה מוגזמות, כי אמר לי משהו: מה אתה לוקח אותם ברצינות? הם אמרו את זה היום, מחר הם יגידו משהו אחר. מה אתה מתרגש? הם באים היום לוועדה של הכנסת עם תוכנית א', מחר תהיה תוכנית אחרת. קצת פקפקתי, אבל כששמעתי אתמול בחדשות בערוץ-2, שתוכנית ההפרדה נעלמה ואיננה ומחפשים אותה בכל מקום, אמרתי: הכול ייתכן. כנראה, תוכנית ההפרדה מתה, ותוכנית כשל צבעים קמה לתחייה, והממשלה ממשיכה להדהים אותנו – וזה לא משנה אם אתה איש שמאל או איש ימין – בטמטום שלה, בהצעות שלה שהיא לא יכולה לעמוד מאחוריהן, בחוסר המחשבה שלה למרחק של שבועות קדימה, והתרגדיה היא – – –

סגן השר יוסי ביילין נכנס עכשיו. אני רוצה להגיד לכם, שאם יש אנשים חושבים בחבורה הזאת, הרי הוא אחד מהם. אני חולק על דעתו, אבל אני שמח למצוא מדי פעם את עצמי גם חולק על דעתו, גם מסכים לדעתו; יש בה איזה היגיון פנימי. אני שואל, איזה היגיון פנימי יש בהצעה לבוא להשקיע מיליארד ו-300 מיליון שקל לתקופה בלתי ידועה, למטרות בלתי ידועות, כשאתם לא יודעים מה אתם רוצים לעשות שם. מה המטרה?

בנימין טמקין (מרצ):

ולכן מה אתה מציע?

מיכאל איתן (הליכוד):

ולכן אני מציע, ראשית כפטריוט ישראלי, שהממשלה תחליט מה היא רוצה לעשות.

בנימין טמקין (מרצ):

מה אתה מציע?

מיכאל איתן (הליכוד):

אני אומר לך: חבל על הכסף. אם אתם מתכוונים להישאר ביהודה ובשומרון שנים ארוכות, תנו את הכסף, נתמוך בכם, אבל אל תסיגו את כוחות הצבא. אבל אם אתם רוצים, כמו שרוצה יוסי שריד, לצאת בתוך שנה, חבל על הכסף. זה לא ויכוח – – –

היו"ר ר' אדרי:

אדוני השר שריד, הוכתרת – – –

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אמרת שנה; זה ייקח פחות.

מיכאל איתן (הליכוד):

הוא אומר עכשיו בהערת ביניים, שלדעתו, זה לא ייקח אפילו שנה.

שר האוצר א' שוחט:

— — —

מיכאל איתן (הליכוד):

אני לא מתווכח ויכוח פוליטי. אני אומר: אתה יכול להיות איש שמאל ואתה יכול להיות איש ימין, אבל מה שאני אומר מופנה להיגיון. הוא אומר דבר פשוט: הממשלה לא יודעת מה היא רוצה.

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת העומדים, אני מבקש לשבת.

מיכאל איתן (הליכוד):

דרך אגב, אולי השרים שנכנסו עכשיו יכולים לעזור לשר שחל למצוא את תוכנית ההפרדה. הוא נראה מחפש אותה. ראו אותו נוסע ליד כוכב-יאר, ליד "הקו הירוק", ומחפש את תוכנית ההפרדה. לא יודעים לאן היא נעלמה. אולי ראיתם אותה באיזה מקום. יש לה שריד?

דרך אגב, תוכנית ההפרדה, יש לה שתי פנים. הפן הראשון שמוצג לציבור הוא הפן של המוציא, שחל – וכאמור הוא מחפש אותה עכשיו, כי היא הלכה לאיבוד – והפן השני הוא של השר שריד, שאמר ביום שיצאה: מצאנו את התוכנית שתדפוק את הליכוד, כך הוא אמר. הוא אמר: עכשיו הליכוד לא יודע מה לעשות.

בנימין טמקין (מרצ):

מכיוון שדיברת על איש שמאל – – –

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת, אנחנו צריכים להגיע להצבעה בעוד שלושים שניות.

מיכאל איתן (הליכוד):

הוא לא יוכל להתנגד לתוכנית. מה הוא יגיד לציבור?

הממשלה הזאת חושבת כל הזמן שהאויב שלה זה לא אש"ף ולא סוריה. האויב שלה זה הליכוד. הם כל הזמן חושבים איך לדפוק את הליכוד. לכן הכול יוצא להם עקום.

בהמשך לאותו קו מחשבתי, יש לי הצעת ייעול: במקום שהכנסת, על-פי הצעת הממשלה, תקבל עכשיו החלטה להעביר את הכספים לאש"ף, בואו תעבירו את זה לליכוד. נחזיר את זה עוד מעט לאוצר המדינה, כשנגיע לשלטון.

היו"ר ר' אדרי:

תודה, אדוני חבר הכנסת מיכאל איתן. חברי הכנסת, לפני שנעבור להצבעה אני מבקש לשאול את יושב-ראש ועדת הכספים אם רצונו להשיב למתווכחים, או נעבור להצבעה? אדוני היושב-ראש? – הצבעה. אני מודה לך, אדוני.

חברי הכנסת, לפני שנעבור להצבעה על ההסתייגויות, אני מבקש להסב את שימת לבכם לכמה תיקונים, וגיליונות התיקונים לפניכם.

גיליון תיקונים, נספח 2393 – בהסתייגויות להצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ה-1995 –

"1. בהסתייגויות בעמוד 5, בהגדרת 'קבוצת אורון' נפלה טעות קולמוס, ובמקום 'נעמי בלומנטל' צריך להיות 'נעמי חזן'; 2. בכל מקום בו מופיע חבר הכנסת מיכאל איתן כמסתייג יחיד, צריך להיות 'חברי הכנסת מיכאל איתן וסילבן שלום מציעים'."

אנחנו עוברים לגיליון התיקונים האחר, להסב את שימת לבכם, חברי הכנסת, בהצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ה-1995 – "בסעיפים 1 ו-13 להצעת החוק, במקום 'כוחות' יבוא 'סמכויות'. "אני מודה לכם.

אסתר סלמוביץ (יעוד):

אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר ר' אדרי:

כן, גברתי?

אסתר סלמוביץ (יעוד):

– – –

היו"ר ר' אדרי:

סליחה?

אסתר סלמוביץ (יעוד):

– – –

היו"ר ר' אדרי:

אני מסב את תשומת לבך שגם קראתי ונאמר לי, שהתיקונים הונחו על שולחן הכנסת.

אסתר סלמוביץ (יעוד):

— — — זה לא הונח; עובדה — — —

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת, כך נמסר לי. קראתי, ואנחנו עוברים להצבעה.

אסתר סלמוביץ (יעוד):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

סליחה?

אסתר סלמוביץ (יעוד):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

אני לא שומע.

אסתר סלמוביץ (יעוד):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

אדוני המזכיר. אני מבקש מהסדרנים לחלק למי שלא קיבל. אני מבין שכולם קיבלו ואני מבקש – – –

אסתר סלמוביץ (יעוד):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

חברת הכנסת, יביאו לך. קיבלתם? אני מודה לכם.

אנחנו עוברים להצבעה על שם החוק. מי להסתייגויות של קבוצת אורון וחבריו?

חיים אורון (מרצ):

מסיר.

היו"ר ר' אדרי:

מסיר עד הסוף. אני מודה לך, אדוני; לרבות חבריך, אדוני, אני מבין? – תודה.

חיים אורון (מרצ):

הכול.

היו"ר ר' אדרי:

הסתייגות חברי הכנסת סילבן שלום וקבוצתו. מי בעד? חברי הכנסת, אנחנו נצביע בהרמת יד, אני מבין. מי להסתייגות שירים את ידו, מי נגד?

הצבעה

ההצעה של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לשם החוק לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות לא נתקבלה. לחלופין (1), מי להסתייגות? מי נגד?

הצבעה

ההצעה לחלופין (1), של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לשם החוק לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות לא נתקבלה. לחלופין (2), מי בעד, מי נגד?

הצבעה

ההצעה לחלופין (2) של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לשם החוק לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות לא נתקבלה. ההסתייגות של חבר הכנסת מיכאל איתן. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת מ' איתן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (1). מי להסתייגות, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת מ' איתן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (2).

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת מ' איתן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הסתייגות חבר הכנסת דן תיכון.

קריאה:

— — —

היו"ר ר' אדרי:

הוא לא נמצא? אבל זה בסדר.

קריאות:

היו"ר ר' אדרי:

עדיין אין החלטה, ואני לא רוצה שנעשה טעויות, אדוני. תודה לך. מי להסתייגות של חבר הכנסת דן תיכון, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת ד' תיכון לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לשם החוק, כהצעת הוועדה, מי בעד, מי נגד?

הצבעה

שם החוק, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

הצעת הוועדה לשם החוק נתקבלה.

אנחנו עוברים לסעיף 1, הסתייגות חבר הכנסת סילבן שלום וחבריו. מי להסתייגות, מי נגד?

הצבעה

ההצעה של חברי הכנסת ס' שלום, פ' בדש ומ' איתן לסעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (1). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

ההצעה לחלופין (1) של חברי הכנסת ס' שלום, פ' בדש ומ' איתן וחבריו לסעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (2), מי בעד, מי נגד?

הצבעה

ההצעה לחלופין (2) של חברי הכנסת ס' שלום, פ' בדש ומ' איתן וחבריו לסעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. חבר הכנסת מיכאל איתן; מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 1 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הסתייגות לחבר הכנסת דן תיכון. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה.

סעיף 1, כהצעת הוועדה, מי בעד, מי נגד?

הצבעה

סעיף 1, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

הצעת הוועדה לסעיף 1 נתקבלה.

סעיף 2 – הסתייגות חבר הכנסת סילבן שלום וחבריו. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חברי הכנסת ס' שלום, פ' בדש ומ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (1), מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חברי הכנסת ס' שלום, פ' בדש ומ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (2). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חברי הכנסת ס' שלום, פ' בדש ומ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (3). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (3) של חברי הכנסת ס' שלום, פ' בדש ומ' איתן לסעיף 2
לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הצעת חבר הכנסת מיכאל איתן. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (1). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (2). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (3). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (3) של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (4), מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (4) של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (5). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (5) של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (6). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (6) של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (7). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (7) של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (8). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (8) של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 2 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הסתייגות חבר הכנסת דן תיכון. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

כהצעת הוועדה לסעיף 2, מי בעד, מי נגד?

הצבעה

סעיף 2, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

הצעת הוועדה לסעיף 2 נתקבלה.

אנחנו עוברים כעת לסעיף 3. הסתייגות לחברי הכנסת סילבן שלום, מיכאל איתן ופיני בדש. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 3 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

לחלופין (1), מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 3 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (2). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 3 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הצעת חבר הכנסת דן תיכון. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 3 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה.

כהצעת הוועדה לסעיף 3, מי בעד, מי נגד?

הצבעה

סעיף 3, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

הצעת הוועדה לסעיף 3 נתקבלה.

אנחנו עוברים לסעיף 4, להסתייגות חבר הכנסת סילבן שלום וחבריו. מי להסתייגות, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 4 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 4 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הסתייגות חבר הכנסת מיכאל איתן. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 4 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. חבר הכנסת דן תיכון – מי בעד, מי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 4 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה.

סעיף 4, כהצעת הוועדה. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

סעיף 4, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

הצעת הוועדה לסעיף 4 נתקבלה.

אנחנו עוברים לסעיף 5, חבר הכנסת סילבן שלום וחבריו. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 5 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (1). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 5 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (2). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 5 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הסתייגות חבר הכנסת מיכאל איתן. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 5 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הסתייגות של חבר הכנסת דן תיכון. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה.

מי להצעת הוועדה, סעיף 5? מי נגד?

הצבעה

סעיף 5, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

הצעת הוועדה לסעיף 5 נתקבלה.

אנחנו עוברים לסעיף 6. מי בעד הסתייגות חברי הכנסת סילבן שלום, מיכאל איתן ופיני בדש? מי נגד?

הצבעה

התיקון של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 6 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (1). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 6 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (2). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 6 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הסתייגות חבר הכנסת דן תיכון. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 6 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. הסתייגות חבר הכנסת מיכאל איתן. מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת מ' איתן לסעיף 6 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה.

הצעת הוועדה לסעיף 6, מי בעד, מי נגד?

הצבעה

סעיף 6, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

הצעת הוועדה, סעיף 6, אושרה.

אנחנו עוברים לסעיף 7. חברי הכנסת סילבן שלום, מיכאל איתן ופיני בדש – מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 7 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (1). מי בעד, מי נגד?

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חברי הכנסת ס' שלום, מ' איתן ופ' בדש לסעיף 7 לא נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. לחלופין (2). מי בעד – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר ר' אדרי:

בבקשה, אדוני.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מבקש להסיר את ההסתייגויות שלנו עד הסוף ולעבור להצבעה בהתאם. תוריד את כל ההסתייגויות שלנו עד הסוף.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת מיכאל איתן.

על מנת למנוע אי-הבנות, חבר הכנסת מיכאל איתן, האם אמרת מה שאמרת בשם כל חברי הכנסת שהגישו הסתייגויות?

מיכאל איתן (הליכוד):

בשם חברי הכנסת מסיעת הליכוד. ואם חבר הכנסת פני בדש לעניין הזה מייפה את כוחי, אני מוסיף גם אותו.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת פני בדש, אתה מצטרף – כדי למנוע אי-הבנות.

פיני בדש (צומת):

כן.

היו"ר ר' אדרי:

גם בשם חבר הכנסת דן תיכון?

מיכאל איתן (הליכוד):

חבר הכנסת דן תיכון נמצא כרגע בחוץ-לארץ. אני לא יכול לומר. אבל מכוח יפוי הכוח הכללי שניתן לי, אני מודיע לך שהוא יסמוך את דעתו על החלטתי.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני.

עמיר פרץ (העבודה):

לחבר הכנסת דן תיכון יש שלושה סעיפים.

היו"ר ר' אדרי:

אני חייב ללכת סעיף סעיף. יכולתי להצביע מסעיף 7 עד 12.

לסעיף 7, הסתייגות של חבר הכנסת דן תיכון. מי בעד ומי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 7 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. מי לסעיף 7 כהצעת הוועדה?

הצבעה

סעיף 7, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

סעיף 7 אושר.

אנחנו עוברים לסעיף 8. הסתייגות של חבר הכנסת דן תיכון לסעיף 8. מי בעד ומי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת דן תיכון לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. מי לסעיף 8 כהצעת הוועדה?

הצבעה

סעיף 8, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

סעיף 8, כהצעת הוועדה, אושר.

אנחנו עוברים לסעיף 9. הסתייגות של חבר הכנסת דן תיכון לסעיף 9. מי בעד מי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 9 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות אושרה. מי לסעיף 9 כהצעת הוועדה?

הצבעה

סעיף 9, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

סעיף 9 כהצעת הוועדה אושר.

אנחנו עוברים לסעיף 10. הסתייגות לחבר הכנסת דן תיכון לסעיף 10. מי בעד ומי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 10 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. מי לסעיף 10 כהצעת הוועדה?

הצבעה

סעיף 10, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

סעיף 10, כהצעת הוועדה, אושר.

אנחנו עוברים לסעיף 11. מי בעד סעיף 11 כהצעת הוועדה?

הצבעה

סעיף 11 נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

סעיף 11, כהצעת הוועדה, אושר.

אנחנו עוברים לסעיף 12. הסתייגות של חבר הכנסת דן תיכון לסעיף 12. מי בעד ומי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 12 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. מי לסעיף 12 כהצעת הוועדה?

הצבעה

סעיף 12, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

סעיף 12, כהצעת הוועדה, אושר.

אנחנו עוברים לסעיף 13. הסתייגות של חבר הכנסת דן תיכון לסעיף 13. מי בעד ומי נגד?

הצבעה

ההצעה של חבר הכנסת ד' תיכון לסעיף 13 לא נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

ההסתייגות הוסרה. מי לסעיף 13 כהצעת הוועדה?

הצבעה

סעיף 13, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

סעיף 13, כהצעת הוועדה, אושר.

אנחנו עוברים כעת לקריאה השלישית על הצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ה-1995, לרבות התיקונים. אנחנו מצביעים אלקטרונית. מי בעד מי נגד?

הצבעה מס' 13

בעד החוק – 30

נגד – 23

נמנעים – אין

חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ה-1995, נתקבל.

היו"ר ר' אדרי:

בעד – 30, נגד – 23, נמנעים – אין. הצעת חוק יישום ההסכם בדבר העברה מכינה של סמכויות לרשות הפלשתינית (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ה–1995, נתקבלה בקריאה שלישית.

אני מודה לך, אדוני יושב-ראש ועדת הכספים. אני מודה לחברי הכנסת.

הצעת חוק המכר (דירות) (מניעת כפל תשלומים בגין התקנות צנרת גז), התשנ"ה– 1995

(הצעת חבר הכנסת א' ורדיגר)

היו"ר ר' אדרי:

אנחנו עוברים לנושא הבא. אני מזמין את חבר הכנסת אברהם ורדיגר בדבר הצעת חוק המכר (דירות) (מניעת כפל תשלומים בגין התקנות צנרת גז), התשנ"ה–1995. זו הצעת חוק ב'תשה. בבקשה, אדוני חבר הכנסת אברהם ורדיגר.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, מדובר בנושא אשר לצערי מוזנח שנים, והוא ראוי לתיקון. אני שמח שוועדת השרים לענייני חקיקה תומכת בהצעתי זו.

ובכן, מדובר ברוכשי דירות אשר כנראה לא היו מודעים לכך שברוב המקרים, בעת רכישת דירה, מחייבים אותם בכפל תשלומים עבור חיבור והתקנת צנרת גז בדירותיהם – תשלום לקבלן ותשלום נוסף לחברת הגז. הדבר מתבטא בתשלומים מיותרים של מאות ש"ח לכל צרכן.

החוק המוצע בא להסדיר את התשלום עבור חיבור והתקנת הספקת גז ולמנוע את כפל התשלומים. אני מקווה שהבית יאשר את הצעת החוק, בתמיכת הממשלה, חוק המכר (דירות) (מניעת כפל תשלומים בגין התקנות צנרת גז) ואני מציע להעביר אותה לוועדה המתאימה, כנראה לוועדת הכלכלה. תודה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת אברהם ורדיגר. אני מזמין את סגן שר הבינוי להשיב. בבקשה, אדוני, חבר הכנסת אלכס גולדפרב.

סגן שר הבינוי והשיכון א' גולדפרב:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, כפל התשלומים נולד מתוך הסכמים שהיו בין הקבלנים לבין חברות הגז, כאשר חברות הגז לא מחייבות את הקבלנים עבור ההתקנות, והדיירים חויבו לשלם פעמיים.

משרדנו פועל לתיקון המפרט הטכני אשר נקבע בצו של שר הבינוי והשיכון, בהתאם לחוק המכר (דירות), כך שייאמר במפרט במפורש, כי מחיר צנרת הספקת הגז כלול במחיר הרכישה.

תיקון זה של המפרט הטכני עשוי למנוע מחלוקת בין המוכר, הרוכש וחברות הגז. עם זאת, המשרד תומך בהצעת החוק ואין לנו התנגדות להעברתה לוועדת הכלכלה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, סגן שר הבינוי והשיכון.

אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד, מי נגד?

הצבעה מס' 14

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 11

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק המכר (דירות) (מניעת כפל תשלומים בגין התקנות צנרת גז), התשנ"ה–1995, לדיון מוקדם בוועדת הכלכלה נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

בעד – 11, נגד – אין, נמנעים – אין. הצעת החוק של חבר הכנסת אברהם ורדיגר נתקבלה, והיא תעבור לוועדת הכלכלה על-פי הצעתו. אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת אברהם ורדיגר, על הצעתך, שהיא ראויה וגם חשובה לציבור במדינת ישראל.

אנחנו עוברים לנושא הבא, הצעת חוק: בל תשחית, של חבר הכנסת זבולון המר. אני מבין שחבר הכנסת המר איננו.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

גם לי יש הצעה דומה. אחרי שיחה עם מזכיר הכנסת אנחנו מבקשים לדחות.

שר החקלאות י' צור:

לא הודיעו לי. אני מחכה פה מהצהריים רק להצעת החוק הזאת.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת זבולון המר איננו.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

לפי התקנון יש זכות לדחות.

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, זה נכון, אבל צריך את הסכמת השר.

שר החקלאות י' צור:

אני נמצא פה מהצהריים רק בשביל הצעת החוק הזאת. איש לא הודיע לי.

היו"ר ר' אדרי:

אתה צודק, אדוני השר. אבל אני פונה אליך כאל אדם טולרנטי ומבקש שתיענה להצעתו של חבר הכנסת אברהם ורדיגר.

שר החקלאות י' צור:

בתנאי שהמועד הבא יתואם.

היו"ר ר' אדרי:

בוודאי. אדוני השר, זה יתואם אתך. אני מודה לך, אדוני שר החקלאות.

הצעת חוק בל תשחית, של חבר הכנסת זבולון המר, תעבור לפעם הבאה. גם הצעת החוק של חבר הכנסת ורדיגר תעבור לפעם אחרת לדיון, בתיאום עם השר.

הצעת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון – רווח מקסימלי לתרופות).

התשנ"ד-1994

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ר' אדרי:

אנחנו עוברים לנושא הבא: הצעת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון – רווח מקסימלי לתרופות), התשנ"ד-1994, של חברי הכנסת דוד מגן, יורם לס ואברהם הירשזון – הצבעה. זו הצעת חוק א'תרכד. מי בעד ומי נגד, ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 15

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 8

נגד – אין

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הצעת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון רווח מקסימלי לתרופות), התשנ"ד-1994, לדיון מוקדם בוועדה לענייני ביקורת המדינה נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

שמונה בעד, אין נגד, נמנע אחד. הצעת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון – רווח מקסימלי לתרופות), התשנ"ד-1994, של חבר הכנסת דוד מגן וחבריו, עוברת לוועדת הכלכלה.

דוד מגן (הליכוד):

לוועדה לענייני ביקורת המדינה.

היו"ר ר' אדרי:

הצעת החוק עוברת לוועדה לענייני ביקורת המדינה. אני מודה לכם.

הצעות לסדר-היום דברי חבר הכנסת עוזי לנדאו בעניין סירוב פקודה לפינוי מתיישבים ברמת-הגולן

היו"ר ר' אדרי:

אנחנו עוברים לנושא הבא: דברי חבר הכנסת עוזי לנדאו בעניין סירוב פקודה לפינוי מתיישבים ברמת-הגולן, הצעות של חברי הכנסת פלד, טמקין ובחבוט – מס' 6830, 6838 ו-6841. חבר הכנסת פלד – איננו; חבר הכנסת בני טמקין – איננו. הם לא ידברו, גם אם ייכנסו לאולם. אני מזמין את חבר הכנסת שלמה בחבוט, בבקשה. שני חברי הכנסת הפסידו את תורם.

ענת מאור (מרצ):

היו"ר ר' אדרי:

זו כנסת וזה לא משחק כאן.

אדוני, בבקשה.

שלמה בחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, קריאתו של חבר הכנסת עוזי לנדאו, אחד החברים המרכזיים בסיעת הליכוד, לסירוב פקודה בצה"ל, מוכיח כמה הפך הליכוד תנועה ימנית קיצונית. איך יעלה על הדעת שחבר כנסת בכיר בליכוד קורא למרד בצה"ל. לאן אתם בליכוד הגעתם? אתם שקוראים לעצמכם אנשי המרכז, אולי קצת ימינה. אתם הפכתם להיות קיצונים. איך יעלה על הדעת לקרוא

לסירוב, כשכל אחד מחברי הכנסת צריך לעלות לדוכן הזה ולומר – יש לנו צבא מגובש, חזק, שצריך להיות א-פוליטי?

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת, אני מבקש לאפשר לחבר הכנסת בוחבוט להמשיך. אני מבקש שלא להפוך את הכנסת לשוק. בצורה שעומדים ומתווכחים, זה כמעט שוק. צריך לכבד את המקום. מדבר כעת חבר הכנסת שלמה בוחבוט. אם יש הערות, נא לעשות זאת בצורה מסודרת ובצורה אחרת. אני פונה אל חברי הכנסת העומדים, אנא כבדו את המקום.

אדוני, בבקשה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אתם, אנשי הליכוד, שמציגים את עצמכם כאלטרנטיבה לשלטון, איך יעלה על הדעת שאתה, עוזי לנדאו, קורא לסרב פקודה לממשלה חוקית, שיש לה עוד שנה וחצי. האם אתם רוצים להגיע לתוהו ובוהו?

יגאל ביבי (מפד"ל):

שלמה בוחבוט (העבודה):

תסלח לי, יגאל ביבי, אנחנו קיבלנו מנדט לנהל את המדינה הזאת, ואנחנו עושים את זה מצוין, לפי החוק. מדוע אתם מפחדים ממשאל-עם?

יגאל ביבי (מפד"ל):

אנחנו לא מפחדים.

שלמה בוחבוט (העבודה):

לבוא היום ולקרוא לחיילי צה"ל לסרב פקודה? הגענו למצב שאותו ליכוד, שהיום הולך ומתפרק – ואתה חבר הכנסת ביבי, תמיד היית במרכז.

יגאל ביבי (מפד"ל):

אני בעד קיום פקודה – – –

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת ביבי, אתה יודע שהוא מוגבל לשלוש דקות.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אני רק התחלתי, אדוני היושב-ראש. לא הספקתי בכלל לדבר.

היו"ר ר' אדרי:

תמשיך בבקשה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

גם אם הוא יגיד: אני לא מתכוון, אבל הוא אמר את הדברים האלה. מה אותו חייל שנמצא בלבנון, בקו העימות, צריך להגיד? אתם שבאים לומר: אנחנו האלטרנטיבה לשלטון, אתם הליכוד שמתפרקים, תסתכלו מה שקורה. אתם באים היום להסית גם את מערכת הביטחון.

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת בוחבוט, כשאתה אומר: אתם הליכוד, אתה מתכוון לדוד לוי או לביבי נתניהו?

שלמה בוחבוט (העבודה):

אני מתכוון לכל הליכוד, שנמצא היום בהתפרקות המונית. עצם העובדה שחבר בכיר בא וקורא לחיילי צה"ל לסרב למלא פקודה – יש לנו ממשלה חוקית, ממשלה רצינית, ממשלה אחראית, שצריכה להביא את השלום. היא עושה דברים נפלאים, היא הגיעה להישגים מצוינים. אתם יכולים לשבת בצד, לצעוק ולצעוק כל הזמן, זו זכותכם כאנשי אופוזיציה. אבל העם הזה יודע היטב שאנחנו מוליכים את המדינה הזאת לנושאים חשובים ביותר. מי יכול היום להעלות על הדעת שלא צריך להגיע לשלום עם הסורים, עם הלבנונים.

אני מציע לך, חבר הכנסת עוזי לנדאו, תבוא לגור בקריית-שמונה. שמעתם בבוקר את פרופסור אזרן. הוא צדק. האם אותה עיר צריכה להיות 24 שעות ביממה במקלטים? טוב עושה שר הביטחון וטוב עושה ממשלת ישראל שהיא הולכת למשא-ומתן לשלום.

אני אומר לכם, אנשי הליכוד, מה אתם כל כך נבהלים מהמשא-ומתן? מדוע אתם נבהלים מאותו משאל-עם? בואו נגיע יחד למצב שצריך להביא את השלום לעולם. אני קורא לך מעל במה זו, חבר הכנסת עוזי לנדאו, שלא נמצא כאן, לחזור בך מדברייך על מנת שלפחות צה"ל יהיה נושא שאין עליו ויכוח.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, חבר הכנסת בוחבוט.

יש בפני פנייה של חברי הכנסת טמקין ופלד. אני חושב שפנייתם צודקת ונכונה. לכן אני נענה לבקשה, למרות הודעתי הקודמת.

אני מזמין את חבר הכנסת משה פלד להעלות את הצעתו באותו נושא. בבקשה, אדוני.

משה פלד (צומת):

כבוד היושב-ראש, אני מודה לך על שנתת לי אפשרות להעלות את הדברים.

חברי הכנסת, כבוד השר, השבוע עלה שוב לכותרות התהליך המדיני עם סוריה, וכמו תמיד הזרקורים הופנו לשם, לרמת-הגולן, למתיישביה הנאבקים על המשך מפעל חייהם ולוויכוח הארוך והבלתי-נפסק, הוויכוח על פינוי יישובים בארץ-ישראל, הוויכוח על המשמעות החינוכית והמוסרית שבפעולה שכזו.

ובכן, רבותי חברי הכנסת, אני קובע מראש, אינני דורש או תובע מחיילי צה"ל לסרב פקודה שתורה להם לפנות מתיישבים. גם לא תהיינה לי כל טענות כלפיהם כשיאלצו לבצע פקודה שכזו.

עם זאת, אני קובע, כי פקודה שכזו, שתהיה בניגוד לחוק, היינו אם תינתן בטרם ישונה חוק רמת-הגולן ובניגוד לרצונו של רוב הציבור בישראל, היא תהיה בחזקת פקודה שדגל שחור מונף מעליה. שהרי חיילי צה"ל, בראש ובראשונה, עוד לפני היותם חיילים, הם אזרחי מדינת ישראל הכפופים לחוקיה, למשפטה, לקביעת הדמוקרטיה הישראלית, שכל החלטותיה נקבעות על-ידי רוב ומיעוט.

ואני רוצה להביא קטע ממאמר שהתפרסם ב"ידיעות אחרונות" ב-27 ביוני 1990, בדיוק היום לפני חמש שנים, בשם של השרים, חברי הכנסת לשעבר, יוסי שריד ויאיר צבן, מאמר שנקרא "זה הקו האדום". אני מביא כמה ציטוטים: "מי שמשלח אש בשדה אחר, מועד לשרוף ארץ ומלואה. ומי שמגרש כפר אחד – אנשים, נשים וטף – מועד לחולל טרנספר שלם. אנחנו את פקודת הטרנספר איננו ממלאים, וגם הילדים שלנו וחניכינו בתנועות הנוער אינם ממלאים פקודה שכזו" – דברי יוסי שריד ויאיר צבן במאמר ב"ידיעות אחרונות"; "היום שבו תינתן פקודת הטרנספר, שהיא פקודה בלתי חוקית בעליל, יהיה גם היום של סירוב פקודה".

אני מזדהה עם מאמרם של שריד וצבן באשר לגירוש תושבי כפרים, בדיוק כשם שאני מזדהה עם אלה המתנגדים היום לטרנספר של יהודים, לפינאים של מתיישבים יהודים בארץ-ישראל. לכן, לפני הכרעה של העם, כל פקודת פינאי תיחשב לפקודה בלתי חוקית בעליל, וכל אחד מהדרג המדיני שייתן הוראה שכזו, יהיה בחזקת עובר על חוקי מדינת ישראל.

אני מסיים. אני פונה אליכם וקורא לממשלה כולה: אל תעמידו את צה"ל במבחנים הציבוריים שאתם לא מסוגלים להתמודד אתם. אל תדחפו את חיילי צה"ל אל התופת הבוערת הזאת. עשו הכול על מנת שחיילי צה"ל יישארו מחוץ לוויכוח הפוליטי, שחיילי צה"ל יישארו של כולנו, כי בנפשנו הדבר. תודה רבה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת משה פלד.

אני מזמין את חבר הכנסת בנימין טמקין. בבקשה, אדוני.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, כאשר שלחה ממשלת ישראל, ב-1982, את חיילי ישראל למלחמת ברירה, היא לא ביקשה משאל-עם קודם לכן, היא לא ביקשה לקבל את תמיכת אזרחי ישראל כדי ללכת למלחמה עקובה מדם, שעלתה ביוקר גם לנו – – –

משה פלד (צומת):

היתה לה תמיכה של מפלגת העבודה.

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת פלד, לא הפסקתי אותך לשנייה אחת.

משה פלד (צומת):

בנימין טמקין (מרצ):

לא הפסקתי אותך לשנייה אחת.

שלוש שנים הובילו אותנו בבוץ הלבנוני הנורא ולא קיימו משאל-עם, לשאול את פי העם לדעתו.

ממשלה אשר פינתה את כל סיני, ויתרה על כל היישובים, חבר הכנסת פלד, מחקה מן המפה את היישובים האלה – היא לא הלכה למשאל-עם לפני שהיא עשתה את זה.

משה פלד (צומת):

כי היתה לה הסכמה רחבה.

בנימין טמקין (מרצ):

ממשלה אשר החליטה לאכלס בצפיפות את השטחים ביהודים על מנת ליצור מצב בלתי הפיך שם, והושיבה יהודים גם במקומות שבהם יש אוכלוסייה ערבית צפופה, ממשלה זו לא ביקשה מנדט – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת יהלום, אני מבקש. יש לו שלוש דקות בסך הכול.

שאל יהלום (מפד"ל):

— — —

בנימין טמקין (מרצ):

אתה לא נותן לי, ולו פעם אחת, לומר את הדברים ברצף. כולם מסתכלים עליך, על הפרובוקציות הרגילות האלה של אנשים אנטי-דמוקרטים, שלא נותנים לאדם לדבר.

שאל יהלום (מפד"ל):

קריאת ביניים אסור? אתה סותם פיות.

בנימין טמקין (מרצ):

אני ממשיך.

שאל יהלום (מפד"ל):

אתה סותם פיות.

בנימין טמקין (מרצ):

אתה לא נותן לדבר ברצף.

היו"ר ר' אדרי:

אני מבקש.

שאל יהלום (מפד"ל):

הוא סותם פיות.

היו"ר ר' אדרי:

אני מבקש, אני מבקש, אדוני, אדוני חבר הכנסת יהלום.

שאל יהלום (מפד"ל):

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, הערת. אני מודה לך, אדוני. אני מודה לך, אדוני. בבקשה, אדוני.

בנימין טמקין (מרצ):

בשביל לקחת את מדינת ישראל למלחמה – לא עשו משאל-עם. בשביל להושיב יהודים בכל הגדה המערבית – לא עשו משאל-עם. בשביל לפנות יישובים ולהרוס יישובים – איך קרא לזה בטעות מוחלטת חבר הכנסת פלד – בשביל לעשות טרנספר, בגין עשה טרנספר, הליכוד עשה טרנספר – הוא לא ביקש לעשות משאל-עם בשביל לשאול את העם.

משה פלד (צומת):

לא היה צריך. היתה הסכמה.

שאל יהלום (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, הוא צריך לסיים.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, זה לא יכול להיות, לא דיברתי אפילו דקה.

שאלו יהלום (מפד"ל):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת יהלום, אני מבקש.

שאלו יהלום (מפד"ל):

הוא סיים.

היו"ר ר' אדרי:

אני אחליט מתי הוא סיים. אני מבקש ממך. אני מודה לך.

בנימין טמקין (מרצ):

בתור מרצה למדעי המדינה, אני רוצה לתת לחבר הכנסת פלד — — —

שאלו יהלום (מפד"ל):

עכשיו סקירה — — —

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת יהלום, אתה לא מאפשר לי להפסיק אותו מפני שאתה הפרעת. אם לא היית מפריע — הייתי מפסיק אותו.

שאלו יהלום (מפד"ל):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, מותר לך לקרוא קריאת ביניים אבל לא קריאות ביניים רצופות. אני מודה לך, אדוני. תאפשר לו להמשיך לדבר, כדי שאוכל להפסיק אותו בזמן.

בנימין טמקין (מרצ):

באדיבות סיעת מרצ, אני רוצה לתת לחבר הכנסת משה פלד, שכנראה זקוק לזה, שכן אחרת לא הייתי עושה את זה, את ההרצאה שצריך לתת בשנה ראשונה, שנה א' במדעי המדינה.

שאול יהלום (מפד"ל):

זה לא פוגע?

בנימין טמקין (מרצ):

אני רוצה, אני רוצה, אני רוצה לומר – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

— — —

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת יהלום, מספיק.

שאול יהלום (מפד"ל):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת יהלום, אתה מאלץ אותי – – –

שאלו יהלום (מפד"ל):

היו"ר ר' אדרי:

אדוני חבר הכנסת יהלום, אדוני – – –

שאלו יהלום (מפד"ל):

בנימין טמקין (מרצ):

מיליון פעם אני שומע שחבר כנסת שעולה לפה אומר שהוא רוצה לתת שיעור בתלמוד, שיעור בגמרא. אף אחד לא נפגע. מותר לתת פעם אחת שיעור במדעי המדינה. אני רוצה להסביר לחבר הכנסת פלד. אנשים שלא שייכים לעם שלך, שהם עם נכבש על-ידך, אנשים שלא משתתפים בדמוקרטיה שלך ואתה מביא משאיות ומעביר אותם בכוח למקום אחר – זה טרנספר. בימית ובשדות, שם היו אנשים שנשלחו לשם בשם הדמוקרטיה שלנו, והבן שלי ואני צריכים ללכת ולהילחם בשבילים ולהגן עליהם כאשר צריך, כי אנחנו שייכים לאותה מדינה. כאשר אנחנו ביחד מחליטים, בדמוקרטיה פה, שהם חוזרים למדינתם, הם – – –

שאלו יהלום (מפד"ל):

היו"ר ר' אדרי:

אתה מאלץ אותי לאפשר לו להמשיך בדבריו. אם לא היית מפריע, אני הייתי מפסיק אותו.

בנימין טמקין (מרצ):

אני נותן שיעור בחינם, בלי בחינה פסיכומטרית ובלי בחינות קבלה.

שאול יהלום (מפד"ל):

זה לא יכול להיות בחמש דקות.

בנימין טמקין (מרצ):

בינתיים אתה דיברת יותר זמן ממני.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת יהלום, אתה מסייע לו שימשיך לדבר. אם לא – הייתי מפסיק אותו.

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ר' אדרי:

אני אתן לו כל זמן שלא תפסיק להפריע.

בנימין טמקין (מרצ):

אם אני אקבל את ההגדרה שלך לטרנספר, זה אומר שכל פעם שאני או הבן שלי, שמסכים אתי, צריכים ללכת לשרת בשטחים – אז מטרנספרים אותנו. למה? אני הולך למקום שלא כל כך נחמד לי בו, אני לא כל כך רוצה, אני לא כל כך מסכים.

שאול יהלום (מפד"ל):

בנימין טמקין (מרצ):

תסלח לי.

היו"ר ר' אדרי:

עמדתי להפסיק אותו – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

– – –

בנימין טמקין (מרצ):

לא יעזור לך שום דבר. אני אשלים את המשפט. לא יעזור לך שום דבר.

שאול יהלום (מפד"ל):

– – –

בנימין טמקין (מרצ):

לא יעזור לך. תשמע, אני יודע שאצלי אתה לא היית מקבל אפילו 60.

שאול יהלום (מפד"ל):

– – –

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, חבר הכנסת יהלום, אתה לא מותיר בידי ברירה אלא לאפשר לו להמשיך.

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, לא ייתכן שתפריע כל הזמן. זה לא ייתכן. תביא בחשבון שאנחנו יושבים בכנסת.

שאל יהלום (מפד"ל):

איך אתה מרשה שחבר כנסת ייתן ציונים; 60, 70.

בנימין טמקין (מרצ):

תקבל עוד עשר נקודות. יש ועדת ערעור. אין בעיה. אין בעיה.

אני רוצה להשלים את הרעיון. כאשר אנשים חיים יחד במסגרת דמוקרטית אחת וכולם משרתים באותו צבא וההחלטות שמתקבלות מחייבות את כולנו, זה שונה לגמרי. אם אנחנו מחליטים שאזרחים משתתפים בבחירות ומיוצגים כאן, אם אנחנו מחליטים ביחד שהם חוזרים למדינתם במסגרת של הסכם שלום – זו פעולה חוקית בהחלט. זו פעולה מוסרית בהחלט.

משה פלד (צומת):

מסכים אתך.

בנימין טמקין (מרצ):

אבל, אם אתה תחליט לטרנספר בכוח אנשים השייכים לעם אחר, אם תדחוף אותם החוצה בכוח על-פי החלטה שלך – אתה מחליט החלטה בלתי מוסרית ובלתי חוקית בעליל. אם אתה לא מבין את ההבדל בין שני הדברים – אתה לא מבין שום דבר.

שאל יהלום (מפד"ל):

הו הו.

בנימין טמקין (מרצ):

מה קרה? מה קרה לך? חבר הכנסת יהלום, מה קרה?

משה פלד (צומת):

כמה הייתי מקבל אצלך בשיעור?

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, אני מבקש שתסיים.

רחבעם זאבי (מולדת):

הוא מדבר רבע שעה. אני לא מבין.

היו"ר ר' אדרי:

מפריעים לו, אדוני. רוב הזמן הפריעו.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ר' אדרי:

לא רבע שעה. אדוני, לא רבע שעה.

שאול יהלום (מפד"ל):

הוא אומנם מרצה אבל הוא לא מבין שום דבר. הוא לא יקבל 60, הוא יקבל 20.

היו"ר ר' אדרי:

אתם יודעים שאני מקפיד על הזמן. אבל כפי שהדברים מתנהלים – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, אתה לא נותן לי לנהל את הישיבה. אני כבר הייתי מפסיק אותו – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

שמענו את התזה הזו בפעם הרביעית, ואתה לא מעיר לו כשהוא חוזר על אותו קשקוש שוב ושוב.
הוא דילטנט – – –

בנימין טמקין (מרצ):

אתה צודק. חבר הכנסת זאבי, אתה צודק.

היו"ר ר' אדרי:

אבל אתם מסייעים לו ולא מאפשרים לי – – –

בנימין טמקין (מרצ):

אתה צודק. אתה מומחה לטרנספר – –

רחבעם זאבי (מולדת):

נכון. תבוא ללמוד.

בנימין טמקין (מרצ):

— — כמו ז'ירינובסקי, כמו לה-פן, כך אתה מומחה לטרנספר. אם אתה לא מבין שאם בכוח ובמוצהר אתה רוצה לקחת עם אחר ולזרוק אותו מפה, אתה מדבר על פעולה בלתי חוקית בעליל — —

היו"ר ר' אדרי:

אתם לא מאפשרים לי להפסיק אותו.

שאול יהלום (מפד"ל):

— — — הוא דוקטור פיקטיבי.

היו"ר ר' אדרי:

בדרך הזאת לא תאלצו אותי להפסיק אותו.

שאול יהלום (מפד"ל):

שיעמוד פה עד מחר. הוא דוקטור פיקטיבי.

היו"ר ר' אדרי:

כמעט הפסקתי אותו, ואתם מסייעים לו להמשיך. ולי אין ברירה. בדרך הזאת לא תאלצו אותי להפסיק אותו. כבר מזמן הייתי מפסיק אותו.

שאול יהלום (מפד"ל):

מה פתאום? הוא מדבר כבר — —

היו"ר ר' אדרי:

הייתי מפסיק אותו מזמן אלמלא ההתערבות שלך.

שאול יהלום (מפד"ל):

עומד כאן דוקטור פיקטיבי ומחלק ציונים.

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, אני מבקש ממך משפט סיום.

בנימין טמקין (מרצ):

אני מסיים. אני חושב, שהקריאה של חבר הכנסת עוזי לנדאו היא אחת הקריאות הבלתי-דמוקרטיות החוצפניות ביותר שנשמעו אי-פעם. זה עושה רק דבר אחד: זה חושף את הצביעות של אדם ששייך למפלגה שגם לקחה מדינה למלחמה, גם הורידה יישובים, והיא עצמה מעולם לא ביקשה מנדט מן העם.

היו"ר ר' אדרי:

תודה רבה.

שאול יהלום (מפד"ל):

איך הרגתם בלבנון אלפי לבנונים בטונות של פצצות. אלפי לבנונים הרגה הממשלה הזאת.

היו"ר ר' אדרי:

אני מזמין את חבר הכנסת עוזי לנדאו להשתתף בדיון, על-פי סעיף 88(ז). בבקשה, אדוני.

משה פלד (צומת):

למה לא תקרא את יוסי שריד לדיון הזה?

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, פחות משזה נושא לפולמוס פוליטי, זה נושא רציני, שיוּרד לשורש יחסינו זה עם זה בארץ, שעוסק במותר ובאסור בדמוקרטיה.

יוסף לפיד, במאמר שכתב ב"מעריב" בנובמבר 1988 מצטט את הנרי תורו במסה המפורסמת שלו על סרבנות אזרחית. והוא כותב כך: "במצב של עוול משווע, כאשר מנגנון המדינה אינו מוכן או אינו מסוגל לתקן את העוול, רשאי האזרח ואף חייב להציב מול השלטון את מצפונו, ולאחוז בנשק הסרבנות". נוסף כי תורו כתב נגד עבדות הכושים בארצות-הברית.

אדוני היושב-ראש, בארץ מדובר לא בכושים של ארצות-הברית אלא בתושבי יהודה ושומרון, עזה ורמת-הגולן. הממשלה מתייחסת אליהם כאל אזרחים ממדרגה שנייה. איך אמר כבוד ראש הממשלה? הוא קרא להם "פרופלורים". אבל יש להוסיף, שגם אל אזרחי הארץ ואל חובותיה הדמוקרטיות מתייחסת ממשלת ישראל בזלזול. מר רבין התחייב לפני הבחירות שלא לרדת מרמת-הגולן. איך הוא אמר בלשונו? מי שיוּרד מרמת-הגולן יפקיר, יפקיר את ביטחונה של מדינת ישראל. הוא אמר פעמיים "יפקיר", למי שצריך יום לימודים ארוך.

רחבעם זאבי (מולדת):

הוא גדול המופקרים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

היום אומר רבין, שישראל בפועל תחזור לקו הבין-לאומי. התנועה הקיבוצית המאוחדת, התק"ם, הביאה לכך, שבמצע מפלגת העבודה יהיה כתוב, שלא מפנים יישובים בשום הסדר. איך אמר מר רבין ביום שישי, לפני כעשרה ימים? – "אולי יישוב אחד נוריד". וכשמר רבין אומר "אולי", אנחנו יודעים שמדובר על דבר בטוח, ולא רק יישוב אחד.

ממצע מפלגת העבודה מובן מאליו, שישראל תוסיף לשלוט בכל דרך שהיא בחלק מהגולן. מה אומר מר פרס בהיותו במרוקו? – הגולן הוא אדמה סורית. מר פרס לא אמר זאת לפני הבחירות. הוא אומר זאת עכשיו. לתומי סברתי, שאם חברי הכנסת בוחבט וטמקין רצו לשים את האצבע על דברים בלתי לגיטימיים בדמוקרטיה הישראלית, צריכים היו להתמרמר על רבין ופרס ועל דומיהם.

ראוי כאן לשים לב לקו אופי של מפלגת העבודה ומנהיגיה. מבקרת המדינה כבר כתבה ש"קנייתם שלטון בכסף". וכאן, מן ההתבטאויות שלפני הבחירות והמדיניות שאחריה, ברור שמפלגת העבודה שיקרה לציבור כדי לכבוש שלטון; קיבלה מנדט למדיניות אחת, ומשהגיע הכוח לידיה היא מבצעת מדיניות הפוכה.

בכל הכבוד, רבותי חברי הכנסת, אדוני שר המשפטים, זה איננו לגיטימי במשטר דמוקרטי. הנרי תורו כותב על כך: זה עוול משווע. כבודו משפטן, אני אינני, אבל לפי מיטב הידוע לי, ברור לגמרי שבדיני חוזים מי שכותב חוזה, כביטוי להסכם, כשהוא משקר בידועין, מרמה את בר-שיחו, ברור לגמרי שחוזה זה איננו תקף. מי שהבטיח שלא יוריד יישובים ומוריד יישובים, אל יצפה מן הציבור לשיתוף פעולה בהורדת יישובים.

איך קורא לזה הנרי תורו? – "רשאי האזרח, ואף חייב, להציב מול השלטון את מצפוני ולאחוז בנשק הסרבנות". זה עוול משווע. הדבר הפעוט, הפשוט והמינימלי שיש לעשותו, זה לתבוע מרבין: לך לבחירות. ואוסיף, אדוני השר, ואומר שלא לפני הורדת יישוב, אלא לפני משא-ומתן להורדת יישובים. כי המשא-ומתן הזה, שהוא בניגוד לכל מה שמקובל, בניגוד לקונסנסוס, בניגוד לסקרים ולרחשי הלב של הציבור, מנוגד למנדט שקיבל רבין מהציבור. ואם לא, אני אציב מול ממשלה זו את מצפוני. ואם יורו לי לפנות יהודים, אני אסרב. אני מבקש להדגיש כי אינני קורא לאחרים לסרב. אני מסרב. זו בחירה אישית, זו דילמה אישית וזו החלטה אישית.

אומרים לנו חלק מן המתווכחים, מן המבקרים את דברי, שיש חוק מדינה וחוק צריך לקיים. בלב שלם ומלא אני מסכים, שחוק מדינה זה דבר חשוב, וחוק צריך לקיים. חוק משקף את הערכים הבסיסיים שעליהם ניצבת מדינה. הוא משקף איזו מערכת תרבותית שהיא בסיס לכל מה שמאחד אותנו, מוליך אותנו ומוביל את מעשינו במדינה זו.

לאחר פרשת הרצח בכפר-קאסם, כאשר השוטרים אמרו – קיבלנו פקודה, והקצין שנתן להם את הפקודה נתן אותה על-פי החוק, לא נתן להם בית-המשפט להסתתר מאחורי הטיעון הזה ואמר שהפקודה היא בלתי חוקית בעליל, מפני שמאחורי החוק צריך לעמוד ערך בסיסי שהחוק הזה משקף אותו. והערך הזה חזק מן החוק.

אני שואל, אדוני השר, אם למשל יחליטו הכנסת או הממשלה לבטל את חוק השבות, זה יהיה חוקי? אם יחליטו להכניס 2 מיליוני פליטים ליפו, לחיפה, איך תהיה המדינה? ואם תחליט הכנסת שצה"ל יורשה לחלל שבת, זה יהיה צבא? אפשר יהיה לחייב חלק ניכר מהציבור לחלל שבת בצבא?

הסיפור הוא פשוט. חוק שאיננו עומד במבחן הערכים, כאילו אינו קיים בעיני בעלי ערכים. ועל כן, פקודת ממשלה, אדוני היושב-ראש, לפנות יישוב יהודי בגולן, איננה עומדת במבחן הערכים. הייתי חייב לומר זאת גם אלמלא היה חוק שעל-פיו הגולן הוא חלק ממדינת ישראל. אבל הרי יש חוק כזה, ועל-פי החוק הזה, הגולן הוא חלק ממדינת ישראל. ועל כן התושבים הגרים שם מוגנים על-פי חוק כבוד האדם וחירותו. זכויות אזרח להם כמו למי שגרים בתל-אביב.

האם אדוני שר המשטרה יבוא ויאמר, שאפשר היום להפקיד את צה"ל על פינוי תושבים בתל-אביב, ומי שיפנה את האנשים האלה יבצע פקודה חוקית? באותה מידה, מי שיעז לשלוח איש מכוחות הביטחון כדי לפנות יישוב בגולן, עושה מעשה בלתי חוקי בעליל, שדגל שחור מתנוסס מעליו.

רחבעם זאבי (מולדת):

עושה מעשה בגידה על-פי החוק.

עוזי לבדאו (הליכוד):

חברי הכנסת, אני מצטרף גם לזה. ואולי דברים קטנים, שיעור קטן, מלים ספורות על דמוקרטיה ועל נתונים שהביא חבר הכנסת טמקין. אני רוצה כאן לצמצם את הוויכוח. לא רציתי להרחיב הלאה, לדבר על טיבה של הממשלה, על הרכבה ועל אנשיה. אדוני היושב-ראש, אני מסיים בתוך דקה, הנושא חשוב.

חבר הכנסת טמקין, אני רוצה להזכיר דברים מספר. האחד, הנסיגה מסיני בוצעה ברוב עצום, בקונסנסוס כמעט מקיר לקיר. אפשר למתוח על כך ביקורת רבה, אבל לא תוכל להשתמש בטיעון שלך. אם תראה קונסנסוס לפינוי רמת-הגולן כפי שהיה לגבי סיני, מה אוכל לעשות, לבי יהיה קרוע, אבל לא אוכל לעשות דבר. עם שרוצה להתאבד, מה תעשה לו?

לגבי פרשת המלחמה בלבנון, צבא ישראל יצא למבצע של"ג כאשר היה רוב ברור בכנסת ומספר המתנגדים היה ספור, נער יספרם. לא תוכל גם פה לומר שלא היה קונסנסוס.

באשר ליישוב יש"ע בהתנחלויות כפי שעשה הליכוד על-פי מצע הליכוד – אתה קראת לזה הגדה המערבית, זה יהודה ושומרון לשיטתי. הליכוד כתב זאת במצע. הליכוד ביצע מה שהבטיח לבוחר. מה יותר דמוקרטי מדבר זה?

על כן, בכל הכבוד, חבר הכנסת טמקין, הוויכוח שלנו כאן הוא לא ויכוח מפלגתי או ויכוח במטרה לצבור נקודות, אין זו התאגרפות; זה ויכוח שיורד לשורש המעשה שלנו כאן. אני מנסה להציג את עמדתי.

גם על טרנספר יש משהו לומר. ראה, הסוגיה בינינו היא, האם ניתן לחיות באזור הזה עם ערבים או לא. מפלגת העבודה והליכוד סבורות, שנגזר עלינו לחיות עם הציבור הערבי, ציבור לאומי, אני מכבדו מאוד ויש לו שאיפות אחרות משלנו. כהנא סבור היה, שאי-אפשר לחיות עמם והפתרון הוא לסלק ערבים, לטרנספר ערבים. מפלגתך סבורה, שאי-אפשר לחיות עמם, אבל צריך לטרנספר יהודים. לא יעזור שום דבר.

בנימין טמקין (מרצ):

אמרתי שאי-אפשר לשלוט עליהם. תשתמש במלים הללו.

עוזי לבדאו (הליכוד):

חבר הכנסת טמקין, אתה אומר שאין זה טרנספר כאשר שולחים את היהודים למדינתם שלהם. נו, ואם אנחנו ניקח את הערבים ונבצע להם טרנספר למדינתם שלהם? אני מציע שתואיל לשים לב לדברים האלה, אני חושב שאולי נקדם בכך את הוויכוח. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת עוזי לנדאו.

אני מזמין את שר המשטרה, מר משה שחל, להשיב על ההצעה לסדר-היום של חברי הכנסת משה פלד, בנימין טמקין ושלמה בוחבוט בדבר דברי חבר הכנסת עוזי לנדאו בעניין סירוב פקודה לפינוי מתיישבים ברמת-הגולן. אדוני השר, בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, שמעתי את דברי חברי הכנסת מגישי ההצעות. אפתח ואומר, כנציג הממשלה, שעלינו להימנע כשליחי הציבור מכל התבטאות שיש בה משום קריאה למעשה בלתי חוקי. החוק הוא אחד לכולנו – לשמאל, למרכז ולימין. אם נתיר את מוסרות החוק בעניין זה, נרופף את אחד החישוקים המרכזיים של החברה הישראלית.

לפיכך, אדוני היושב-ראש, הצטערתי מאוד על התבטאותו של חבר הכנסת לנדאו, שיצא לי גם במקרה לשמוע אותה בעת שהוקלטה ושודרה ב"קול ישראל", גם אם היא תוארה בפיו כעמדה אישית. עמדתו של חבר כנסת הבאה לידי ביטוי מהדהדת בכלי התקשורת, עלולה להיות גורם משפיע שלילי במישור הציבורי, על כל המשתמע מכך.

זאת ועוד, לא רק החוק, גם צה"ל הוא אחד החישוקים של החברה הישראלית. אל ניתן יד לאי-ציות לפקודה בצה"ל.

את הוויכוח בינינו, שלפעמים הוא נוקב, עלינו לנהל בכנסת, בציבור, בכל פורום לגיטימי, אבל לא בקריאה לאי-ציות לפקודה, כי כשמתחילים בכך – ולכל אחד מאתנו כעס לגיטימי בנושא פלוני או פלמוני – לעולם אין לדבר סוף. הכעס הזה מבטא בוודאי תחושה הנשענת על אמונה בדרך ובצדקת הדרך הזאת. ובכל זאת, האם זה מתיר לחבר הכנסת לבוא ולומר כי לא יקיים הוראה שנתקבלה בדין ובחוק?

שמעתי מעל הבמה הזאת נימוקים וגם התייחסות לעובדות. בכל השקט והרצינות אני רוצה לומר, שפשוט אין בהם דיוק, הם לא נכונים. אתחיל, אדוני היושב-ראש, מהשאלה למי המנדט להחליט. ממשלה בישראל ברוב של קול אחד היא ממשלה לגיטימית, המייצגת את הרוב. בלי זה לא יהיה כל ערך, לא תהיה כל אפשרות לקיים ממשל תקין שפעם אחת יכול להיות שלי ופעם אחרת הוא יהיה שלך.

אני מצטט מן הזיכרון את הדברים של חבר הכנסת מנחם בגין. הוא אמר – בהפרש של 10,000 קולות, שהוא מייצג את העם כממשלה הלגיטימית והחוקית שנבחרה במדינת ישראל. שום ויכוח לא יכול בעניין הזה להצדיק את ההיפך מכך. גם כאשר אני יכול לומר, כי בקרב הקולות האלה שבגין, זכרו לברכה, מנה, יש להניח שהיו גם קולות של אזרחים ערבים שהצביעו בעד. גם אם אומר כי בעת שהצביעו ב-1977 בעד הליכוד ונתנו לו רוב, לא היה במצע הליכוד דבר וחצי דבר על החזרת כל סיני.

חבר הכנסת לנדאו, יתר על כן, העובדות והאמת ההיסטוריות אומרות דבר אחר, שלא רק שלא אמרו את האמת לכנסת, אלא אמרו את ההיפך מהאמת לכנסת באותה עת. היה זה חבר הכנסת מנחם בגין, זכרו לברכה, שאמר למתיישבי נאות-סיני וימית, חודשיים לפני שהוא החליט החלטה הפוכה, שלא רק שלא יפנו, אלא שהוא הולך לגור שם. אלה העובדות, זאת האמת.

וכאן לא רק היתה הטעיה, היה דבר הרבה יותר חמור – היתה אשליה. אני מאמין שחבר הכנסת מנחם בגין, באותה תקופה שהוא אמר את הדברים, הוא התכוון לכל מלה שהוא אמר. הנסיבות, הפגישה שהיתה לו עם קרט, הביאה אותו להתקפל התקפלות גמורה, כי הוא הגיע למסקנה, והוא אמר אותה כאן באחד הנאומים המרגשים – כדי לנסות למנוע מלחמות ואולי להציל בכך מפגיעה חיילים שיצטרכו להתמודד, הוא הגיע למסקנה הזאת.

מבחינת העובדות ההיסטוריות, על פינוי ימית לא היה קונסנסוס מלא. לא היה אותו קונסנסוס של אישור הסכמי קמפ-דיוויד. רבים ממפלגת העבודה לא הצביעו בעד; שושנה ארבלי-אלמוזלינו וחברים אחרים. אגב, המצב היה לגמרי אחר.

עוזי לנדאו (הליכוד):

היא לא הצביעה בעד ההסכם.

שר המשטרה מ' שחל:

היא לא הצביעה בעד ההסכם, היא הצביעה נגד, אבל אני אומר לך, שבנושא פינוי ימית היתה קבוצה גדולה של מתנגדים. היתה גם הצעת אי-אמון בממשלה, שעמדה על מחצית-מחצית. מנחם בגין, זכרו לברכה, פירש אז, שאם אין רוב בעד האי-אמון הממשלה נשארת על כנה, היא לא נופלת. זה היה על חודו של קול. זאת לא אמת לבוא ולהגיד שהיה רוב.

חבר הכנסת לנדאו, אני שואל אותך שאלה גם לגופו של עניין. אתה אומר פה בהערה: זו בגידה, הגולן הוא חלק מהמולדת. כעובדה היסטורית, לא מיניה ולא מקצתיה. באותה ישיבה קצרה שדנה בקבלת הצעת חוק הגולן, התשמ"ב-1981, בקריאה ראשונה, שנייה ושלישית התייחסו לנושא מגישים ומציעים בשם הממשלה, מראש הממשלה עצמו ועד למשה ארנס, שהיה יושב-ראש הוועדה שהביא את החוק, ואצטט רק קטע קטן אחד. הוא אומר: "יש כאלה שיטענו שהחלת החוק, המשפט והמינהל של ישראל על רמת-הגולן תסגור אופציות למשא-ומתן. וגם אם אין עם מי לדבר בסוריה היום, ייתכן שבאחד הימים יהיה עם מי לדבר, וצעד זה עלול לסגור אופציה זו. חברי הכנסת, אין כל יסוד לטענה הזו. יש לא מעט מקרים בהיסטוריה שהתנהל משא-ומתן והועברה טריטוריה לריבונות זו או זו, והעובדה שהטריטוריה לא נוהלה על-ידי ממשל צבאי אלא על-ידי ממשל אזרחי לא מנעה את

המשא-ומתן. אם יבוא יום ויהיה עם מי לדבר בסוריה, אני בטוח שצעד זה לא הוא שימנע את המשא-ומתן עם הממשלה שתהיה קיימת שם באותו זמן".

מה הדברים שאתם אומרים כאן? – פשוט דברי הבל, תסלחו לי. הם לא אמת עובדתית, בשמכם, בשם התנועה שהקימה אז את הממשלה.

לכן, חבר הכנסת לנדאו, בכל ההערכה והידידות אני אומר לך: לא ייתכן לסגור את כל כלי התקשורת – תקשיבו גם לטיעון שכנגד – להגיד דברים מתוך להט הוויכוח, תוך פגיעה ביסודות מן החשובים ביותר שהחזיקו את החברה הזאת עד עכשיו.

העם והכנסת ידעו ויכוחים קשים מאוד גם אם לא בבניין הזה, על שילומים. היה גם רגע קשה מאוד, עם רגימת אבנים, עם טענה של אחד האנשים המכובדים, מנוחתו עדן – לא אחזור על השם שלו – שעמד על הדוכן ואמר: אם אני לא אדבר, אף אחד לא ידבר. אלה מקרים שכל הכנסת גינתה אותם. לכן, גם דבריו ראויים לגינוי, גם אם הסיבה היא שאתה חושב שאתה צודק ואתה היחיד, לפי אמונתך, הדואג לביטחון המדינה. עם כל הכבוד, קצת צניעות. אני חושב שיצחק רבין אמון לא פחות ממך על טובת עם ישראל. אני חושב, שגם אחרים אינם פחותים ממך בעניין הזה, והם חושבים שהם עושים את הדבר הנכון למען ביטחונה של ישראל. מותר להם?

מה הם אומרים לך? הם אומרים דבר שבמקרה סיני לא אמרו אותו. הממשלה לא הסכימה ולא עשתה את זה. אומר בכתב-ידו ראש הממשלה: אם וכאשר נגיע במשא-ומתן עם סוריה להצעת חוזה שלום שתוסכם על-ידי הממשלה, תבוא הצעה זו למשאל-עם. לא ייחתם חוזה שלום עם סוריה לפני הכרעת העם במשאל-עם. לא יבוצע שינוי במצב הנוכחי ברמת-הגולן בטרם הצעת חוזה השלום תאושר במשאל-עם.

ריבון העולמים, אני שואל: מה אתה דורש יותר מזה? אם יש לך רוב – תשכנע את העם; אם אין לך רוב – אנא ממך, אל תסית אותו.

לא יעלה על הדעת שבעניין זה אתם יכולים לשנוא את הממשלה. אני אומר לך בידידות הכי גדולה, תאמין לי, אני מעריך אותך אישית, אבל אני אומר לכם: אתם חייבים לעשות חשבון-נפש. רבותי, אופוזיציה זה דבר לא נוח, תלמדו לכבד את המשטר הדמוקרטי, אתם מיעוט, כך העם החליט, ויש ממשלה שפועלת. תקבלו את זה ואל תצטטו משאלים, הם לא העניין. אל תגידו לי בכל יום "בחירות". אתם ישבתם בשלטון 15 שנה, וקרוב לתשע שנים לבד. אנחנו האמנו שהעם היה אתנו, אבל לא עשינו את זה. אמרנו, דיברנו, מעולם לא הסתנו נגד ממשלה, מעולם לא אמרנו דבר שיש בו פגיעה בחוק – אני מדבר על מנהיגיה של מפלגת העבודה.

אל תצטט לי עכשיו את תנועת "שלום עכשיו" או אחרים. אני אחראי לתנועה שאני חבר בה פורמלית. אני מכיר את הדיונים, הייתי בכולם, ואני יודע מה היה. תתרגלו לעובדה שאתם באופוזיציה. אתם צריכים לכבד את החוק ואת הממשלה. תבקרו אותה – בבקשה, אבל בלי הסתה ובלי שייאמרו דברים שהם בניגוד לחוק. כשאותו חייל בן 18-19 שומע שחבר הכנסת לנדאו אומר שזה לגיטימי, בלי שתבדוק את העובדות ובלי שתדע במה דברים אמורים – זו בעיה חמורה, שהמחיר שלה יהיה לא רק בעניין זה, זה עלול להיות מחיר יקר מדי לעתיד לבוא, מחיר שאנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו.

אדוני היושב-ראש, מוטב היה אם כל הנושא היה מסתיים בכך שחבר הכנסת לנדאו היה אומר: לא התכוונתי. אני אומר לך, אני חושב שהציבור יכבד אותך, כל אלה שמסכימים אתך יכבדו אותך יותר. אז הייתי מסתפק בדברי כדי שלא יהיה דיון בעניין הזה. אינני יודע, אני מקווה שהוא יתקרב לחזרה בתשובה.

אני מציע שהכנסת תקיים דיון במליאתה בנושא הזה, על כל המשתמע ממנו, ויהיה כאן ביטוי לדברים – אני מקווה שהוא יתעלה מעל לוויכוח הפוליטי – וחבריך יהיו בו. הייתי רוצה לשמוע את חבר הכנסת דן מרידור, אני רוצה לשמוע את שומרי החוק, אלה שצריכים לראות לאן המדינה הולכת עם התבטאויות כאלה שיש בהן עבירה על החוק, בעליל. לא צריך את הדגל השחור, הוא קיים. אני חושב שמליאת הכנסת צריכה לדון בנושא.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני השר.

לפני שנעבור להצבעה, לפנינו הצעות אחרות. אני מבקש להזמין את חבר הכנסת זאבי, שיש לו הצעה אחרת. הוא מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת שלמה בוחבוט. בבקשה, אדוני.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב-ראש, גם אני מתנגד לקרוא לחיילי צה"ל לסרב פקודה או לנהוג בניגוד לפקודות של מפקדיהם. אבל אינני רואה בדבריו של חבר הכנסת לנדאו קריאה כזאת, הוא אמר רק מה הוא יעשה.

היו כאלה בפוליטיקה הישראלית שקראו להפר פקודה, והם באים כולם ממפלגתו של חבר הכנסת טמקין. אינני רוצה לחזור על פרשת הטרנספר, שעליה הסיתו למרד חברי הכנסת יוסי שריד ויאיר צבן בזמנם, כי לא אספיק בדקה אחת ללמד אותו את מה שהוא לא למד כשהוא היה צריך ללמוד. אבל אביא פה שני ציטוטים אחרים.

חברת הכנסת שולמית אלוני הודיעה, שאם הליכוד יעלה לשלטון, רצ תרד למחתרת. זה באותה משפחה.

הקיבוץ הארצי – השומר הצעיר, שמהווה את מפ"ם, שהיא חלק ממרצ, שחבר הכנסת טמקין נמנה עמה, אמר, שאם יהיה כך וכך – לא אכנס לפירוט – הם ירדו מהמדרכות אל הכביש, יעצרו את התנועה ויעשו את התחלת המלחמה.

אני יכול להביא עוד ציטוטים, הזמן לא עומד לרשותי. אני רוצה להספיק להגיד עוד משפט אחד. השבוע הכנסת נדרשה לעסוק במה שאמר חבר הכנסת לנדאו, אבל בגלל הנשיאות היא לא הסכימה לעסוק במה שאמר שר החוץ שמעון פרס כאשר הוא אמר שהגולן הוא סורי. אם הגולן הוא סורי, אז שמעון פרס הוא ערבי.

היו"ר ר' אדרי:

אני מזמין את חבר הכנסת משה גפני, המבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת בנימין טמקין.

משה גפני (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, התקיים כאן דיון שיוּרד לאושיות המשטר הדמוקרטי במדינת ישראל. כולנו אמונים על כך שלא תהיה פגיעה בחוק ולא פגיעה של איש ברעהו. עלה כאן אפילו הנושא של מפלגתו של כהנא, וכולנו מתנגדים למפלגה בעלת צביון גזעני, שמפלה בין יהודים לערבים, ובוודאי בין יהודים ליהודים.

אני רוצה לנצל את ההזדמנות הזאת ולקרוא מסמך של משרד השיכון, שקיבלתי ממש בשעות האחרונות, שמאלץ קבלנים להתחייב במלים אלה: אנו החתומים מטה מודיעים ומתחייבים בזה, כי לא התקשרנו ולא נתקשר בהסכמים ובכל דרך שהיא למכירה מאורגנת של יחידות הדיור במכרז של עיר במדינת ישראל, לאוכלוסייה בעלת צביון ערבי, מוסלמי או נוצרי. אסור למכור דירות באותו מכרז לאוכלוסייה ערבית. סליחה, טעיתי – לאוכלוסייה בעלת צביון דתי. זאת אומרת, שבמדינת ישראל, השנה, בשבוע הזה כשאנחנו דנים כאן בכנסת, שכולנו מסכימים שאין ויכוח, שאסור שתהיה גזענות, על זה נסב המכרז ברמת בית-שמש.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אתה יודע מי חתום עליו?

משה גפני (יהדות התורה):

משרד השיכון מחייב את הקבלנים המשתתפים במכרז. אומרים להם: אתם חייבים להתחייב בהתחייבות חוזית. זה לא היה בתנאי המכרז. אני לא מדבר על זה, אפילו זה היה בתנאי המכרז. גזענות במדינת ישראל, שעה שאנחנו דנים באופן אמיתי ורציני על אושיות המשטר הדמוקרטי. אנחנו לא מדברים פה על משטר אפל ברפובליקת בנות. אסור לקבלנים למכור – – –

משה פלד (צומת):

זה אפרטהייד.

רחבעם זאבי (מולדת):

אם זה היה בחוץ-לארץ, כל הכנסת היתה קופצת.

משה גפני (יהדות התורה):

אני רוצה להגיד לך, שגם אם זה היה בארץ, ומה שקראתי בהתחלה "בטעות" היה נכון, גם אז כל הכנסת היתה קופצת. גם אני.

היו"ר ר' אדרי:

מתי זה פורסם, אדוני?

משה גפני (יהדות התורה):

עכשיו, בשעות האלה קיבלתי את זה.

משה פלד (צומת):

זה אפרטה"ד.

משה גפני (יהדות התורה):

זו גזענות שאין כדוגמתה, ולפי דעתי – – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

אולי זה היה לפני שנה?

משה גפני (יהדות התורה):

לא, לא.

משה פלד (צומת):

— — — אל תבזה את עצמך.

שלמה בוחבוט (העבודה):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת, אני מבקש. חבר הכנסת פלד, אנחנו בכנסת ישראל. חבר הכנסת בוחבוט.

שלמה בוחבוט (העבודה):

תתבייש לך.

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת, אני מבקש מכם. אף אחד לא מקשיב לכם. אתם לא מוסיפים — — —

שלמה בוחבוט (העבודה):

— — —

משה פלד (צומת):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת בוחבוט, חבר הכנסת פלד, אתם לא מוסיפים כבוד לכנסת. אני מודיע לכם שאתם הופכים את הכנסת לדבר שאני לא רוצה להזכיר אותו. אתם לא מוסיפים כבוד לכנסת. אף אחד לא הקשיב לכם ואמרתם דברים שאני חושב שהמקום הזה לא יכירם. אני מבקש שנכבד את עצמנו. אני שאלתי שאלה, ואני מבקש לאפשר לברר עניין בצורה הראויה לכולנו. לא כך נקדם עניין. אני מודה לכם.

חבר הכנסת גפני, שאלתי אם יש תאריך על המכרז הזה.

משה גפני (יהדות התורה):

מדובר במכרז לקבלנים שהתפרסם לפני כחודש על רמת בית-שמש. השבוע היו הקבלנים אמורים לחתום על חוזים. הודיעו לקבלנים שזכו במכרז: אם אתם רוצים לחתום על החוזים, אתם חייבים לחתום על ההתחייבות הזאת. אם לא תחתמו עליה, אפילו שזכיתם במכרז לא תוכלו להשתתף. חבר הכנסת בוחבוט, מדובר על השבוע.

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, אני מודה לך. עברה יותר מדקה. אפשרתי לך מפני שהנושא חשוב.

משה גפני (יהדות התורה):

תודה רבה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מניח שהנושא הזה עוד ייבדק.

בנימין טמקין (מרצ):

חבל רק ששר השיכון לא נמצא כאן.

היו"ר ר' אדרי:

בסך הכול היתה פה הערה למכרז. לא היתה שום ביקורת.

משה גפני (יהדות התורה):

רק למען האינפורמציה. אמרו הצעה לסדר-היום. סיעת יהדות התורה הודיעה לראש הממשלה, שאם הנושא הזה לא יבוטל ומייד, אנחנו נגיש הצעת אי-אמון לממשלה. אני חושב שכל הכנסת תתמוך

באי-אמון לממשלה בשל דבר כזה. אני מצפה שראש הממשלה יבטל את זה, מפני שאם לא כן, אנחנו לא מגישים על זה הצעה לסדר-היום, נגיש הצעת אי-אמון.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני.

אנחנו עוברים להצבעה. אני מבין שנצביע, מי בעד דיון במליאה ומי בעד הסרת ההצעה מסדר-היום. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 16

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 9

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – אין

נמנעים – אין

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

בעד – 9, נגד – אין, נמנעים – אין. ההצעות של חברי הכנסת פלד, טמקין ובוחבוט יעברו לדיון במליאה. אני מודה לכם.

שאלות ותשובות

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת, אנו עוברים לשאלות ותשובות לשר משה שחל. אדוני השר, בבקשה.

מועדוני לילה הפועלים ללא רשיון

חבר הכנסת י' עזרן שאל את שר המשטרה ביום ג' בניסן התשנ"ה (3 באפריל 1995):

נוכח הידיעות על אלימות קשה במועדוני לילה ברחבי הארץ, שפורסמו באמצעי התקשורת, רצוני לשאול:

1. כמה מועדונים פועלים בישראל ברשיון וכמה בלעדיו?
2. מה הוא העונש הקבוע בחוק בגין פעולה ללא רשיון?
3. מה הם אמצעי האכיפה הננקטים נגד פורעי החוק?
4. כמה דוחות הוגשו נגד הפועלים ללא רשיון בשנה שעברה?
5. נגד כמה הוצאו צווי סגירה וכמה בוצעו בפועל?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. בישראל פועלים 560 מועדוני לילה, מתוכם 386 מועדונים ברשיון ו-156 מועדונים ללא רשיון.
2. כפי שמצוין בסעיף 14א בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1988, אדם שעסק בניהול עסק המצריך רישוי ללא רשיון, או שלא קיים תנאי מתנאי הרשיון, דינו הוא קנס של 7,000 ש"ח, או מאסר של שישה חודשים.
3. משטרת ישראל אוכפת את החוק באמצעות מתן התראות לבעלי עסקים לא מורשים והגשת דוחות חטאים. בנוסף, רשאי הרשות המקומית לצוות על הפסקת העיסוק לתקופה של 30 יום (עם אפשרות להארכה נוספת של 30 יום), כשלבעל העסק נשמרת הזכות לערער ולהשמיע טיעונים נגד הוצאת הצו המינהלי נגדו.
4. בשנת 1994 הוגשו 356 דוחות חטאים נגד בעלי מועדוני לילה שפעלו ללא רשיון, או שלא קיימו תנאי כלשהו מתנאי הרשיון.
5. במהלך שנת 1994 הוצאו 68 צווי סגירה נגד מועדוני לילה, ומתוכם בוצעו בפועל 44 צווים.

זכויות עובדים שהושעו מתפקידם בעקבות האשמה וטוהרו

חבר הכנסת י' ונונו שאל את שר המשטרה ביום ג' בניסן התשנ"ה (3 באפריל 1995):

לאור הדוגמה של רב-פקד יצחק רביבו ממושב עוצם, אשר עבר במשך שנים תקופה ארוכה של ייסורים ואשר נענש, הושעה וטוהר, רצוני לשאול:

1. האם נלמד הלקח ממקרה זה?

2. האם לאחר תיקון העוול במקרים אלו, מחזירים לאנשים את כל זכויותיהם ואת קצב קידומם בתפקיד ובדרגה כבעבר?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. בעקבות המלצות ועדת ביקורת שמינה מפקד מחוז דרום לחקור את נסיבות בריחתו של עציר ביטחוני מרכב משטרתי, החליט מפקד המחוז להעביר את האיש מתפקידו לתפקיד מקביל בתקן ובדרגה לתפקיד הקודם. כמו כן, נרשמה הערת אזהרה בתיקו האישי.

האיש לא הושעה משירות במשטרת ישראל.

סמוך למינויו לתפקיד החדש התגלו אצלו בעיות רפואיות, וועדה רפואית קבעה שהוא אינו יכול להמשיך ולשרת במשטרה.

ביום 5 במרס 1995 חזר האיש לשרת במשטרה, לאחר שנקבע שהוא כשיר מבחינה בריאותית. הוא החל לשרת בתפקיד ובדרגה הזחים לאלו שמילא בעבר.

משטרת ישראל פועלת לקידום קציניה לאחר בחינת כישוריהם, ניסיונם ודרגתם, בהתאם לצרכי המערכת המשטרית.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני שר המשטרה.

הצעות לסדר-היום התנהגות כוחות הביטחון כלפי תושבי קריית-ארבע וחברון

היו"ר ר' אדרי:

אנחנו עוברים לנושא הבא בסדר-היום: התנהגות כוחות הביטחון כלפי תושבי קריית-ארבע וחברון; הצעות מס' 6803, 6819, 6845, 6856 ו-6820.

אני מזמין את ראשון הדוברים, חבר הכנסת עוזי לנדאו. שלוש דקות לרשותך, אדוני.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, בעיתון "חדשות" צוטטו דברי מר רבין. הוא נשאל אם גם בתקופת הסדר הביניים ימשך הטרור. תשובת מר רבין: "אני לא שלחתי את המתנחלים להתיישב בשטחים". וכאשר נשאל אם מצב הטרור יימשך וחייהם עשויים להפוך בלתי נסבלים – תשובת מר רבין: "שילכו". עוד הוסיף באותו ריאיון: "מה זה קריית-ארבע, בסך הכול 5,000 איש".

דברי מר רבין מצוטטים גם בעיתון ה"ארץ". מתוך "במסדרונות" מיום 9 במרס 1994: בישיבת ועדת החוץ והביטחון אומר מר רבין, כי "הגיע הזמן שהמערכת המשפטית תזיז את התחת ותתחיל לטפל בקיצונים".

ביחס לשני המקרים האלה, אדוני היושב-ראש, הצטער כל אדם רציני במדינה כששמע איך מתבטא ראש הממשלה. אבל, נראה כי משטרת חברון היא היחידה שלוקחת את דברי מר רבין ברצינות, וכמו רטוויילר, שהצייד משסה אותו בטרפו, משתלחת במתנחלים.

אדוני השר, שלושה שוטרים ממשטרת חברון עומדים להיות מועמדים לדין. האחד, שוטר שזרק שולחן על הילד אבנר דניאל, בן 15, כשהיה כבול באזיקים. שוטר אחר הרים שני ילדים, בני עשר ו-11, והטיח את ראשיהם זה בזה. שוטר שלישי ניסה לדרוס ופגע במתכוון באשה בהיריון, גרם לה ללידה מוקדמת, וכן הלאה.

אומר מפקד משטרת חברון, שבשביל תחנה זה לא הרבה. אני רוצה לומר לך, אדוני השר, שבשביל תחנה קטנה זה הרבה מאוד. ועוד רבות תלונות שבדרך.

הנה, אותה תחנה הקימה ועדת חקירה לחקור את פרשת הכאתו של העיתונאי נחום ברנע, ובדין נעשה הדבר. לא נמצאו האשמים, אינני מבין איך. אבל, אותה תחנה לא הקימה ועדות חקירה לבדיקת מספר ניכר של תלונות אחרות. למשל, תלונות רבות קיימות לגבי הכאת ילדים ומעצר ילדים. זו סוגיה עדינה מאוד. בגלל קוצר הזמן לא אוכל לפרט את הדברים האלה. זו פרשה קשה מאוד.

מפקד משטרת חברון תקף את המתנחלים ברדיו ואמר עליהם שהם מתעמתים עם המשטרה, שולחים את ילדיהם להתעמת; הם עורכים פוגרומים בערבים, הם לא מחנכים בדרך יהודית. כאשר נשאל לגבי השוטרים שכלפיהם יש תלונות קשות, הוא אמר: הם חפים מפשע, הם זכאים כל זמן שלא תוכח אשמתם. והמתנחלים אינם זכאים עד שתוכח אשמתם? מדוע הם נתונים להתקפותיו הקשות של מפקד המשטרה בעיר?

השיא, אני חייב לומר, היה אתמול. שמעתי וקראתי אחר כך בעיתון, כי המשטרה פנתה וביקשה צו מאלוף הפיקוד לעצור ילדי מתנחלים גם מתחת לגיל 12, משל היו ילדי הערבים בחברון. אני רואה הבדל בסיסי בין השניים. ערביי חברון השולחים ילדיהם להשתלח בנו עושים זאת כאויבים. הקורבנות הם התושבים היהודים של חברון, ותפקידה של המשטרה לדעת על מי להגן ואת מי לעצור. בפרשת הילדים היהודים, במקום לעצור או להחליף את השוטרים, מציעים במשטרה לעצור את הילדים.

ומלת סיום לכבוד השר. אני מבקש לסכם בנימה הזאת: לפי דעתי, הבעיה אינה רק משטרת חברון. הבעיה היא מקומה של משטרת ישראל בוויכוח הציבורי. משטרת ישראל, מן הצד האחד, צריכה לשמור על זכויות הפרט להביע את דעתו במדינה, ומן הצד השני עליה לשמור על הסדר הציבורי. לא קל היום להיות שוטר בישראל, קשה, ויש גם חריגים. המספרים צריכים להיות קטנים כדי שהמשטרה תוסיף ותהיה בעיני הציבור מגינת החוק ומגינת זכויותיו. תיזהר המשטרה מלהצטייר בוויכוח הפוליטי כצד בו, ככלי שרת בידי הממשלה.

אדוני השר, אינני מקנא בתפקידך, אבל כאן חשובה דווקא העין החדה שלך וההנחיה הברורה שלך למשטרת חברון. אני קורא לך כאן לתבוע מייד את ביטול בקשת הצו מאלוף הפיקוד. אני מבקש לקרוא לשוטרי חברון שלא לשכוח מי בחברון אויב ומי ידיד, מי תוקפן ומי קורבן. בל נשכח כי תושבי ירושלים היהודים, מחדשי היישוב היהודי בעיר העתיקה, הם תפילין של ראש, ומתיישבי חברון הם תפילין של יד, אם אני רשאי להשתמש בלשונו של אורי צבי גרינברג.

אדוני השר, המטרה כאן היא לא ויכוח ולא השתלחות, המטרה כאן היא להגן על ציבור יהודי שנמצא חשוף לסכנות מול ציבור ערבי משתלח. לצערי, יש להגן עליו גם מפני התקפות ראש הממשלה. הוועדה לענייני ביקורת המדינה היתה בביקור בחברון. היתה פגישה טובה מאוד עם ניצב אליק רון, ואני חייב לומר שהתרשמתי מצוין. לא הזדמן לי להתרשם ישירות ממפקד התחנה במקום. אני מבקש שכבוד השר, באורח אישי, יבדוק שהדברים בחברון נעשים להגנת היישוב היהודי במקום, כמו להגנת החוק. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת עוזי לנדאו.

חברי הכנסת אריה דרעי, חנן פורת וסאלח טריף – אינם, ואני מזמין את חבר הכנסת רחבעם זאבי. בבקשה, אדוני, גם כן באותו נושא: התנהגות כוחות הביטחון כלפי תושבי קריית-ארבע וחברון.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב בראש, חברי הכנסת הנוכחים, דוברי הממשלה ודוברי השמאל בישראל רוצים ליצור עובדות פוליטיות במפת ארץ-ישראל עוד לפני שהם יסולקו מהגה השלטון, וזאת בהנחה שכל ממשלה מכבדת את ההחלטות וההתחייבויות של ממשלות קודמות.

על הקמת קריית-ארבע החליטה ממשלה בראשות המערך, ועל חידוש היישוב היהודי בתוככי חברון החליטה ממשלה בראשות הליכוד, וממשלת רבין צריכה וחייבת לכבד את החלטותיהן של הממשלות הקודמות. אבל ממשלת רבין, שסרה למרותו של השקן והמתעתע מעזה, עושה דין אחר: היא מתעמרת ומתעללת במתיישבים היהודים בחברון בתקווה שהם יתעייפו ויתפנו. אבל מי שנוהג כך איננו מכיר את יהודי חברון, את אמונתם ואת דבקותם ואת נכונותם להקריב כדי לתקוע יתד בעיר האבות וכדי להחזיר עטרה ליושנה.

משטרת ישראל בחברון איננה מוסיפה כבוד למשטרה. קציניה ושוטריה מתעמרים במתיישבים ונוהגים בהם בעריצות וברשעות. הם פועלים שלא כחוק כלפי נשים וילדים ומבדים ראיות. הם מפעילים כוח פיסי נגד ילדים ונשים, כפי שלא היו מעזים לעשות נגד נשים וילדים ערבים. ושוטרי חברון אינם מקפידים על ענידת תגי זיהוי. שוטרי חברון עוצרים בלי סיבה ילדים, קטינים, והם עושים זאת באלימות, ואפילו אינם מדווחים על המעצר להורים. הם חוקרים קטינים בלא נוכחות הוריהם ומטילים עליהם מורא ופחד. בחברון עוצרים נערה יהודייה בלי סיבה ומתייחסים אליה בצורה מבישה. בחברון שוטרים גברים מופעלים נגד נשים, וגם זאת לא היו מעזים לעשות כלפי נשים ערביות.

משטרת חברון מבקשת כעת אישור חוקי, צו מאלוף הפיקוד, מצה"ל, כדי שצעדיהם הפיסיים נגד הילדים יהיו בהתאם לחוק. האם יהיה הבדל ושוני בין ילד יהודי ברמת-אביב לבין ילד יהודי בחברון, בקריית-ארבע? האם יש אזרחים נחותים ומנודים לעומת אצילים ומכובדים?

אנחנו תובעים משר המשטרה ומהמפכ"ל להחליף את כל הקצינים והשוטרים בחברון. גם אם יש צדיקים בתוכם – צריך להחליף את כולם, ומייד, וצריך לצוות את מפקד מחוז ש"י למשוך בחזרה את הבקשה לאלוף הפיקוד, ולא לנהוג בילדי חברון היהודים בצורה לא נכונה. תודה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת רחבעם זאבי.

אני מזמין את שר המשטרה להשיב על הצעות של חברי הכנסת עוזי לנדאו ורחבעם זאבי. אדוני השר, בבקשה.

משה פלד (צומת):

נראה שהם קיבלו את ההמלצה של צימרמן.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, שוטרי משטרת חברון אינם מתנכלים לתושבי חברון ואינם מתנכרים אליהם. משטרת חברון פועלת ללא משוא פנים, בצורה שווה, כלפי התושבים היהודים והערבים בעיר.

רחבעם זאבי (מולדת):

זה לא דומה לאמת. הבאנו לפניך הרבה מקרים, ואתה יודע שאתה נותן גיבוי למי שלא מגיע לו לקבל גיבוי.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת זאבי, אני אדווח על כל המקרים אחד לאחד. תן לי, הם רשומים פה – היכן שיש צדק והיכן שאין – אחד לאחד.

הקמת מחוז ש"י היתה אחת ההחלטות החשובות שקיבלתי בתקופת כהונתי. משטרת מחוז ש"י, שהוקמה בספטמבר 1994, פועלת ביהודה ושומרון בכל הנושאים שהמשטרה עוסקת בהם בכל רחבי הארץ, להוציא נושא הביטחון, שעליו מופקד צה"ל.

אחת ממסקנותיה של ועדת-שמגר, שמונתה לחקור את עניין הטבח בחברון, במערת-המכפלה היא: "יש לאכוף את החוק באופן נמרץ, בהחלטיות ובשוויון, נגד כל מי שמפר אותו. המדיניות הנקוטה בכל הנוגע לחקירות פליליות ולהעמדה לדין צריכה להיות זהה לזו הנוהגת לגבי עבירות המבוצעות בכל אזור אחר שבו פועלות רשויותיה של מדינת ישראל".

משטרת ישראל חייבת לתת לתושביה הישראלים ביו"ש אותם שירותי משטרה שזכאי להם כל אזרח במדינת ישראל. יש לציין, כי בחודשים הראשונים לפעולת מחוז ש"י נוכחו התושבים לדעת, כי ניתן להסתייע במשטרת ישראל בנושאים שונים, כמתחייב מתפקיד המשטרה כמשרתת ציבור. המשטרה סייעה בחילוץ מטיילים אובדים, בהשגת תקציבים לשיפור כבישים, בסיוע לשמירת הביטחון והסדר בעתות חג ומועד.

אבל, חבר הכנסת זאבי וחבר הכנסת לנדאו, אני רוצה לומר לכם דבר נוסף: בתקופתי הוקם משמר אזרחי ביישובים ביהודה ושומרון. משמר אזרחי, ששר הביטחון – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

זה לא מתקזז עם ההתעללות בתושבים – – –

שר המשטרה מ' שחל:

אני מבקש. גנדי, זה לא מתאים לך, תן לי לדבר עד הסוף.

רחבעם זאבי (מולדת):

תרשה לי. הקמת מחוז ש"י – תבורך עליה, ובירכתי אותך על כך. זה היה צעד נכון, אף-על-פי שהייתי נגד הרחבת המחוזות במשטרה. כשהקימו את המחוז החמישי, הייתי נגד. כשהקמת את ש"י בירכתי אותך; על הקמת המשמר האזרחי תבורך, אבל זאת לא סיבה לתת לשוטרי חברון להתעלל בתושבים.

שר המשטרה מ' שחל:

אני מנסה להסביר שאין כאן דבר, כפי שנאמר פה, שלשוטרי חברון יש אופי שונה. בדיוק את זה אני מנסה להסביר.

רחבעם זאבי (מולדת):

יש, יש.

שר המשטרה מ' שחל:

אני לא אתחמק משום מקרה, אבל תן לי להשיב.

אני בא ואומר דבר אחד: מדוע לא הסכים משה ארנס כשר הביטחון להפעיל משמר אזרחי? הסיבה – שהוא לא סמך על התושבים. אני מצאתי את זה בניירות. שר המשטרה, קודמי, רוני מילוא, על אף הבטחות שהוא הבטיח, לא קיים את זה ולא הפעיל. אני בא אליך ואומר לך בדיוק ההיפך.

אגב, לא רק שלא חששתי, אלא שאני חושב שזה היה הצעד הנכון, ואני אומר לך שהם עושים עבודה יוצאת מן הכלל, עבודה להגברת תחושת הביטחון והסדר והשמירה על החוק, בלי בעיה.

אני רק אומר לכם דבר נוסף: מכתבי תודה רבים נשלחים למחוז ש"י מראשי הרשויות. כדוגמה אני מבקש לקרוא את מכתבו של מר צבי קצובר, ראש מועצת קריית-ארבע, לניצב אליק רון, מפקד מחוז שומרון ויהודה, שאתם רוצים להחליף אותו. אני מצטט: "אני רוצה להודות לך ולאנשי המשטרה המקומית המשרתים במערה על אדיבותם הרבה, דבר שלא היינו רגילים לו שנים רבות. נקווה שיחס זה יהווה פריצת דרך ביחסי משטרה-קריית-ארבע".

אין ספק כי היישוב הקטן בחברון נמצא באיום מתמיד – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

הוא כתב "פריצת דרך", כי הוא רוצה לשנות את המצב האומלל שם.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת זאבי, באמת, על העובדות אי-אפשר להתווכח.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת זאבי, אני מבקש. הערת כמה פעמים ולא אמרתי דבר.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב-ראש, חיה קהילה במצב קשה בעיר עוינת עם מסורת של טבח ביהודים. יגאל אלון אמר שהיה צריך לגרש אותם ב-1967, לא אני. יגאל אלון אמר שהיה צריך לפתוח באש תותחים על חברון. והם מתעללים יום-יום בתושבי חברון היהודים, ואנו באים אל השר בכל פעם, כותבים עוד ועוד מכתבים – – –

היו"ר ר' אדרי:

אבל כבר אמרת כל מה שרצית לומר.

רחבעם זאבי (מולדת):

כן, אבל מוכרחים לעזור לאחים ולאחיות החיים בחברון ולא יכולים להיאחז בהקמת מחוז ש"י או בהקמת המשמר האזרחי כגיבוי להתעללות של קצין המשטרה בחברון ושוטריו באופן עקבי וסיסטמטי כל הזמן בתושבי חברון.

שר המשטרה מ' שחל:

כמשקל נגד, אני לא מאשר את דבריו של חבר הכנסת זאבי ולא מסכים אתם. בכל הכבוד, אני לא מקבל אותם.

אינני יכול אלא לומר דבר אחד. אין ספק כי היישוב היהודי הקטן בחברון נמצא באיום מתמיד, והחיכוך קיים. תפקיד המשטרה הוא לנסות להקטין ולמנוע אותו. אני אמסור כמה נתונים: במרחב יהודה כולו נפתחו מתחילת השנה 3,989 תיקים נגד ערבים בגין תלונות של יהודים. 126 תיקים נפתחו נגד ישראלים בגין תלונות של ערבים. בתחנת חברון שבה מדובר נפתחו בסך הכול 830 תיקים מתחילת השנה, 83 נגד ישראלים בגין תלונות של ערבים, וכל השאר תיקים נגד ערבים בגין תלונות של יהודים.

לאחרונה התרחשו אירועים מספר, בעיקר בחברון. השתתפו בהם קטינים ישראלים בהפרות סדר ובפגיעה בתושבים. חלק מהקטינים הם מתחת לגיל האחריות הפלילית.

הכלים העומדים כיום לרשות המשטרה אינם מאפשרים לה לטפל באירועים כאלה.

אני אישית רואה בחומרה מעורבות ילדים בהפרות סדר. קשה להישאר שווה נפש במיוחד ביחס לדברים שאני שמעתי.

אני שמעתי את הילדה שולמית, תושבת חברון, שאמרה ברדיו את הדברים האלה: "ילדים מתל-אביב, למשל, הם מסתכלים על שוטרים והם מרגישים שהם אנשים טובים בגלל שהם מגינים. אם גנב גונב משהו אז הם מחזירים, הם עוזרים להם. וילדים מחברון אז הם מכירים את השוטרים בתור אלה שעוצרים אנשים בלי צדק ובלי שום היגיון". אני הולך לפגוש את הילדה. אני רוצה לראות אותה ולשמוע ממנה וגם לומר לה שהשוטרים בתל-אביב ובחברון הם אותם שוטרים; אין לי משטרה אחרת.

אני שומע וקשה לי לקבל את הדברים. כפי שאמרתי, אנחנו לא מחנכים שוטרים כאלה ושוטרים כאלה.

גם בקשר לבקשה של קצין אגף החקירות במחוז ש"י לאכוף את הצו, ואגב זו היתה בקשה מקצועית, ואני אפילו לא ידעתי עליה אלא שמעתי עליה בדיעבד בכלי התקשורת. מההסבר שביקשתי לקבלו התברר שהוא רוצה השוואה לתנאים הקיימים בישראל. אני מצטט כאן ממה שנאמר בחוות הדעת.

אדוני היושב-ראש, באמת אי-אפשר כך, אני יודע שהזמן קצר, אבל עם כל הכבוד, זה נושא חשוב מאוד ומעניין.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב-ראש, על חשבוני, תן לו עוד.

עוזי לנדאו (הליכוד):

גם על חשבוני. הדברים של השר חשובים.

שר המשטרה מ' שחל:

חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960, קובע, כי קטין שעשה מעשה שהוא עבירה פלילית ולא הובא בפלילים – "קטין נזקק" – רשאי בית-המשפט לחייב את הקטין ואת האחראי לו במתן ערובה למילוי הוראות בית-המשפט. הוראה דומה, רצו ומצאו אותה בצו שעליו מדובר.

אני מתעתד לשבת מחר עם מפכ"ל המשטרה. אני בהחלט חושב שלגיטימי וחיוני לדרוש שהחוק שחל בישראל יחול גם בחברון. אין לי בעיה בעניין. אם באמת יש מקרים שבהם מסיבה זו או אחרת ילדים מוסתים עושים פעולה בלתי חוקית, הרי קודם כול לטובת הילדים ראוי שהדבר הזה לא יעשה.

משטרת מחוז ש"י ואני אישית נוקטים מדיניות של שיתוף פעולה עם נציגי היישוב היהודי ביהודה ובשומרון. ביום 27 בדצמבר 1994 נפגשתי עם ראשי הרשויות ביהודה ובשומרון, עם מפכ"ל המשטרה ועם פיקוד מחוז ש"י. מטרת הפגישה היתה ללבן בעיות בתחום עיסוקה של משטרת ישראל בין ראשי ההתיישבות ביש"ע לבין משטרת ישראל, עם הקמתו של המחוז החדש ושינוי דפוסי עבודת המשטרה ביהודה ובשומרון.

ב-24 בינואר 1995 קיימתי פגישה עם ראשי היישוב ביש"ע בהשתתפות המפכ"ל, פיקוד מחוז ש"י ואנשי משרד המשטרה.

ביום 28 במרס 1995 הייתי אורח מועצת יש"ע וסיירתי ביישובי הרשויות המקומיות ביהודה. ביקרתי בבית-חג"י, בעותניאל, בקריית-ארבע ובגוש-עציון.

חבר הכנסת זאבי, יש לי הפתעה בשבילך. יצאתי מהביקור, ובדיוק קבוצת ילדים חזרה מבית-הספר ופגשה אותי שם. הילדים היו בני 10-13. צבי קצובר אמר לי: אל תיפגע אם יעשו לך משהו. אתה יודע מה קרה בפועל? הקיפו אותי ילדים נחמדים מאוד. אגב, אני מאמין שיש לנו נוער נפלא, יוצא מן הכלל.

עוזי לנדאו (הליכוד):

שם.

שר המשטרה מ' שחל:

בכל מקום.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אל תהיה כל כך רציני, אדוני השר.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת לנדאו, מפני שאתה באופוזיציה אינך צריך להראות הכול בצורה שלילית. אני חושב שיש לנו נוער מצוין. אני חושב, שהבנים שלנו טובים מאתנו, משכילים יותר, הגונים, נוער נפלא. אתה יודע מה הם ביקשו? – חתימות.

רחבעם זאבי (מולדת):

ללמדך, שאם מתייחסים אליהם יפה, הם ילדים טובים.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת זאבי, אני אומר לך שמתייחסים אליהם יפה.

רחבעם זאבי (מולדת):

לא, מקצין המשטרה והשוטרים הם לא מבקשים חתימות. הם רוצים דבר אחר. התנהגת אליהם יפה, ראו איש סימפתי, ביקשו חתימות.

שר המשטרה מ' שחל:

תודה רבה על המחמאה.

דלתי פתוחה בפני נציגי התושבים, וכל תלונה המתקבלת בלשכתי נבדקת ביסודיות, אם על-ידי היחידה לתלונות הציבור בלשכתי, יחידה מיוחדת שאני הקמתי, ואם על-ידי היחידה לחקירות שוטרים, שאליה מועברות תלונות שעניין שימוש בכוח.

ביחידה לתלונות הציבור במשרד המשטרה נתקבלו 12 תלונות נגד שוטרים בחברון, והן הועברו למחלקה לחקירות שוטרים במשרד המשפטים. מתוכן נמצאו ארבע תלונות צודקות, והוחלט להעמיד את השוטרים המעורבים לדין משמעת. תלונה אחת נמצאה בלתי מוכחת, בחמש תלונות טרם הסתיים הטיפול, ותלונה אחת לא בוררה עד תום מחוסר שיתוף פעולה מצד הנוגע בעניין, והמבין יבין.

יש לציין, כי במהלך בירור התלונות נפגשה קצינת בירור תלונות הציבור עם ועד היישוב היהודי בחברון. לגבי תלונות שהועברו ישירות למח"ש שלא באמצעות תלונות הציבור במשרד מבקר המשטרה – אין בידינו נתונים.

אני מבטיחכם, כי יש בידי גם תלונות נגדיות כלפי המשטרה, שלפיהן נוהגת המשטרה ביד רכה כלפי התושבים הישראלים בחברון. מספר התלונות האלה אינו קטן, האמינו לי.

העובדה שמבקרים את משטרת ישראל מכל קצות הקשת הפוליטית אולי מעידה על כך שהמשטרה היא אובייקטיבית ועושה את מלאכתה בלי משוא פנים.

רחבעם זאבי (מולדת):

הנתונים שאדוני הביא מוכיחים שהמשטרה לא בסדר. ארבע נמצאו צודקות – – –

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת, אני מבקש. אנחנו צריכים גם לכבד את התקנון.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת זאבי, אני אומר לך שאלה מקרים מתוך ים של פעילות. אלה נתונים במספר מזערי מכל מה שנאמר בהשוואה לכל תחנת משטרה.

רחבעם זאבי (מולדת):

בשביל חברון זה לא מזערי. אם מתוך 12 תלונות – – –

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, צריך לסיים את הדיון הזה. יש זמן ויש תקנון ואי-אפשר לחזור כל הזמן על אותו דבר.

רחבעם זאבי (מולדת):

צריך לסיים את הדיון, אבל צריך לסיים אותו טוב.

שר המשטרה מ' שחל:

רק אתמול קיבלתי מכתב מחבר הכנסת רן כהן, המתלונן כי הצבא והמשטרה נוהגים איפה ואיפה ביחסם כלפי המתנחלים והערבים המקומיים ו/או מבקרים מבחוץ. לטענתו, מתנחלים שהשתתפו בהפרות סדר קשות לא נעצרו על-ידי המשטרה.

לגבי האירוע ששודר ב"מבט" – – –

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, אני רואה שהדיון עוד ארוך ואנחנו כבר עוברים את הזמן בהרבה. אנחנו גם חייבים לכבד את התקנון. כשם שאני מפסיק את חברי הכנסת, אין לי ברירה אלא גם – – –

שר המשטרה מ' שחל:

אני מבקש, אדוני היושב-ראש. על חנן פורת אני אדלג.

לגבי הטענות שמועלות נגד שוטרים דרוזים בחברון וכלפי שוטרי משמר הגבול – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

איפה מעלים?

שר המשטרה מ' שחל:

בתקשורת.

עוזי לנדאו (הליכוד):

לא מעלים טענות, כבוד השר. למה להיכנס לזה? אדוני השר, בכל הכבוד.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת לנדאו, אני משיב לא רק על מה שאתם אומרים אלא גם על מה שנאמר בתקשורת. אני שמעתי את תושבי חברון, עם כל הכבוד.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, עד כה תמכנו בכך שתאפשר לכבוד השר להמשיך בדבריו על חשבוננו – – –

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת לנדאו, בכל הכבוד, אני לא חייב לשיר לפי סידור התפילה שלך.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אז אדוני השר אולי ישיב לפי סידור הזמן העומד לרשותו.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, לגבי הטענות שמועלות כלפי השוטרים הדרוזים בחברון בכלל, וכלפי חיילי משמר הגבול הדרוזים המאבטחים את מערת-המכפלה בפרט, אני חושב שנגרם פה עוול כבד כלפי אותו ציבור שוטרים. יחידת משמר המערה היא יחידה מובחרת, שקיבלה הכשרה מיוחדת, כדי שתוכל לשרת במקום הרגיש כל כך. במערת-המכפלה קיימים חיכוכים תמידיים בין צורכי הפולחן של המתפללים היהודים והערבים לבין הצרכים הביטחוניים. חיילי משמר המערה רגישים מאוד לעניין, ואני חושב שהעובדה שהם חיילים דרוזים רק ממתנת את המתחים.

אדוני היושב-ראש, לסיכום, ממשלת ישראל ערבה לביטחונם של התושבים הישראלים ביש"ע. המגמה לצמצם ולהקטין את החיכוכים בין התושבים הישראלים לבין התושבים הערבים יכולה לבוא לידי ביטוי רק על-ידי משטרה שתפעל ללא משוא פנים, שתבטיח אכיפת חוק שווה כלפי הכול, שכן המטרה הראשונית של משטרת ישראל היא מתן שירות טוב ויעיל לתושבים והקניית תחושת ביטחון.

אני מציע להעביר את הנושא לדיון בוועדת הפנים של הכנסת.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני שר המשטרה.

לפנינו שתי הצעות אחרות. חברת הכנסת ענת מאור מבקשת להסיר את הצעתו של חבר הכנסת רחבעם זאבי. גברתי, בבקשה.

ענת מאור (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, אני מבקשת להסיר את ההצעה מסדר-היום, שכן אם פגעו במתיישבים, כפי ששר המשטרה דיווח, בודקים זאת. לעומת זאת, אדוני השר, אין פה איזון של הפרות הדדיות של חוק וסדר, ולכן אם המשטרה לכאורה מותקפת מכל צד, סימן שהיא תמיד נוהגת כשורה.

רחבעם זאבי (מולדת):

את היית שם פעם אחת? את היית שם בכלל? על סמך מה – – –

ענת מאור (מרצ):

הרבה מאוד מהביקורות והרבה מאוד מהדוחות לאורך שנים מספר הם על זה שיש מתיישבים, לא כולם, שפורעים חוק, שמפירים את הסדר – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת זאבי, אני מבקש, כפי שאני מגן עליך – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

לא, זו חוצפה מצדה – – –

היו"ר ר' אדרי:

אדוני חבר הכנסת זאבי, כפי שאני מגן עליך, כדי לאפשר לך לומר כל מה שאתה חפץ לאומרו, אני גם חייב להגן על חברת הכנסת ענת מאור.

רחבעם זאבי (מולדת):

ותפקידי לשים אותה במקום.

היו"ר ר' אדרי:

תאפשר לי, אדוני, ואני אודה לך אם תיענה.

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, לא בדרך הזאת, אני לא אתן לך. גם לי יש מיקרופון. אדוני, לא בדרך הזאת תשכנע את הציבור. אתה יודע לשכנע יפה בדרך האחרת, את זה אתה יודע. אני מודה לך, אדוני.

בבקשה, גברתי.

ענת מאור (מרצ):

אדוני השר, פרקליטת המדינה, דוחות רבים אובייקטיביים, מוסמכים, קבעו, שיש כאלה שעושים דין לעצמם, ואין דין ואין דין.

עכשיו, עם ההמלצה שהטיפול במתיישבים יעבור מהצבא אל המשטרה, אני פונה אל השר, שדווקא עם המעבר לקיום בחירות בשטחים, להעברת יותר סמכויות ולפריסה מחודשת של כוחות הצבא, המשטרה אכן תבצע את כל מלאכתה ותפעיל את כל סמכותה כלפי כל מפירי החוק, מכל הצדדים. תודה רבה.

היו"ר ר' אדרי:

תודה, גברתי חברת הכנסת ענת מאור.

הצעה אחרת לחבר הכנסת משה פלד, המבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת עוזי לנדאו. בבקשה.

משה פלד (צומת):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, חברי הכנסת, השתמע מדברייך שיש איזו דרישה להזיז מתפקידו את מפקד מחוז ש"י – – –

שר המשטרה מ' שחל:

כן וחלילה. ממי?

משה פלד (צומת):

נדמה לי ששמעתי משהו בדברייך.

שר המשטרה מ' שחל:

כן וחלילה. ממני? חבר הכנסת זאבי הציע להחליף את כל הקצינים. אני מתנגד לזה – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

איפה? – לא בש"י. מפקד ש"י הוא קצין מעולה – – –

משה פלד (צומת):

נכון. לא שמעתי אדם אחד שדורש להחליף אותו. אני חושב שהוא עושה עבודה נהדרת, ואני מצטרף לברכה של גנדי על הקמת מחוז ש"י.

עם זאת, אנשי המשטרה בחברון חייבים להבין, שהבקרה הפרלמנטרית והכנסת, עינן פקוחה כל הזמן על מעשיהם. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה.

אם כן, חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. חבר הכנסת לנדאו, האם אתה מסכים להצעת השר להעביר זאת לוועדת הפנים?

עוזי לנדאו (הליכוד):

כן.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת זאבי, האם אתה מסכים להצעת השר להעביר זאת לוועדת הפנים?

יעקב שפי (העבודה):

אני מציע להעביר את זה לוועדה לענייני ביקורת המדינה.

רחבעם זאבי (מולדת):

אם השר מציע להעביר את זה לוועדת הפנים, האם הוא מודה בכך שחברון היא פנים, פנים ישראל? – ולא, למה ועדת הפנים? אני מקבל את זה בשמחה, אבל אני מבין מזה שחברון היא שטח פנים בישראל.

יעקב שפי (העבודה):

אני מציע להעביר את זה לוועדה לענייני ביקורת המדינה מאחר – – –

היו"ר ע' מאור:

אם כן, אדוני השר, האם מקובלת עליך ההצעה להעביר את הנושא לוועדה לענייני ביקורת המדינה או
— — —

שר המשטרה מ' שחל:

ועדת הכנסת תחליט.

היו"ר ע' מאור:

ועדת הכנסת תחליט באיזו ועדה יידון הנושא.

רחבעם זאבי (מולדת):

אבל הוא לא ענה לי על השאלה. חברון היא שטח פנים, אדוני השר?

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' מאור:

חברי הכנסת, אנחנו מצביעים.

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 5

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 1

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר ע' מאור:

חמישה תומכים, מתנגד אחד, ללא נמנעים, אני קובעת שההצעה מועברת לדיון בוועדה. ועדת הכנסת תחליט באיזו ועדה היא תידון.

הצעה לסדר-היום

ההסלמה בלחימה בבוסניההיו"ר ע' מאור:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לסעיף האחרון והחשוב ביותר שעל סדר-היום: הצעות לסדר-היום מס' 6814, 6821, 6829, 6835 ו-6839, בנושא: ההסלמה בלחימה בבוסניה. בבקשה, חבר הכנסת יעקב שפי.

יעקב שפי (העבודה):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, ההתקפה הרצחנית של הסרבים על בתי-הקפה בטוזה, התקפה שגבתה מחיר דמים של 76 הרוגים בני-עשרה, והשימוש המחריד בחיילי או"ם כמגינים חיים על מתקני רדאר ומאגרי תחמושת שימשו לנו תזכורת כואבת למלחמה העקובה מדם המתחוללת בימים אלה בבוסניה.

הכישלון המחפיר של המעורבות הבין-לאומית בבוסניה – כישלון שאת מחירו משלמים חיילי או"ם שהפכו לבני-ערובה – מוכיח, שכאשר אחד הצדדים הלוחמים אינו מעוניין במעורבות הבין-לאומית והוא מוכן לנקוט פעולות בריונות, אין לחיילי הכוח הבין-לאומי מה לחפש שם.

הבעיה אינה בעוצמה, שמדינות כמו ארצות-הברית, צרפת ואחרות מסוגלות להעמיד כנגד המיליציות הסרביות, אלא בנכונות להשתמש באותה עוצמה ולהסתכן במעורבות פעילה במרחץ הדמים.

24,000 חיילי האו"ם המוצבים באזור אינם מספקים את הפתרון היסודי לבעיות בבוסניה, בין הסרבים לקרואטים והמוסלמים. יתירה מכך, הם אף לא מצליחים להוות פתרון בטוח הקצר, שיפסיק, לפחות זמנית, את מרחץ הדמים.

חברי הכנסת, ברור שהפתרון היסודי לבעיית בוסניה הינו חלוקת השטח בין הסרבים לרפובליקה המוסלמית-הקרוואטית, אך פתרון זה נדחה לפני כשנה על-ידי הסרבים הבוסנים. לפתרון כזה יש סיכוי רק אם ניתן יהיה לאכוף אותו באיזו דרך על הסרבים.

כיום נראה שפתרון יסודי לבוסניה יכול לבוא רק מתוך לחץ מסיבי של רוסיה, בעלת-בריתה ההיסטורית של סרביה, שיביא לכך שגם סרביה תצטרף ללחץ על הסרבים מבוסניה.

גברתי היושבת-ראש, אני חושש, ששוב יגיעו להפסקת אש זמנית, שתחזיק מעמד חודשים מספר, ואחריה יבואו שוב מעשי טבח אכזריים, וחוזר חלילה. ככל שהקרבות מתמשכים, יש תהליך של אסקלציה בגילויי האלימות באזור, וככל שהקרבות ימשכו, ימשכו גילויי הטרור האכזרי מצד הסרבים, בייחוד כשאין הם נדרשים לשלם כל מחיר עבור פעולות טרור קודמות שביצעו.

גברתי היושבת-ראש, המסקנה המתבקשת מכישלוננו של כוח השלום של האו"ם בבוסניה היא, שיעילותו של כוח בין-לאומי יורדת ולעתים נעלמת אם אחד הצדדים אינו רוצה בו. במקרה שלפנינו הסרבים בבוסניה נקטו פעולות טרור רציונליות והביאו להשפלתה של הקהילה הבין-לאומית המבולבלת ואובדת העוצה, אשר אינה מצליחה להציג פתרון יסודי למרחץ הדמים האכזרי. אדרבה, חיילי האו"ם, שחלקם משמשים כבני-ערובה של הסרבים, עומדים לרועץ לכוחות נאט"ו, המפציצים מתקנים סרביים בבוסניה.

קל להטיף מוסר ולהוכיח את הקהילה הבין-לאומית על חדלונה ואי-נכונותה לפעול בתקיפות נגד הסרבים, אך אנו חייבים להיות הגונים ולהבין, שאם קנדית, צרפתית או ברזילאית, שבנה ייפול בקרבות בבוסניה, תתקשה להשלים עם אובדן בנה במקום מקולל, שהיא אינה יודעת אפילו לאתרו על המפה. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. אנחנו נועלים את ישיבת הכנסת בסעיף המרכזי מאוד והחשוב מאוד. ודווקא עכשיו, במלאות 50 שנה לניצחון על החיה הנאצית, אין ספק שכשהעולם עומד מנגד ושותק, עם כל המורכבות והבעייתיות, קולה של ישראל חשוב מאוד שישמע.

לפיכך, נצביע על הבאתו של הנושא החשוב הזה, על ההסלמה בלחימה בבוסניה, של חבר הכנסת שפי, לדיון במליאה.

אני מפעילה את ההצבעה.

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 2

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ע' מאור:

אני קובעת שההצעה לסדר-היום על ההסלמה בלחימה בבוסניה תידון במליאה, ובכך נתרום, נוסף על המאמצים האחרים, למאבק שמטיל כתם על אירופה ועל העולם כולו.

בזה תם סדר-היום. הישיבה הבאה תתקיים ביום שלישי הבא בשעה 16:00. ביום שני תעסוקנה המפלגות הגדולות בענייניהן שלהן.

לילה טוב לכולכם. ישיבה זו נעולה. תודה.

הישיבה ננעלה בשעה 20:53.